

C. Tóth Norbert

A POZSONYI TÁRSASKÁPTALAN ARCHONTOLÓGIÁJA 1204–1462

C. TÓTH NORBERT

A POZSONYI TÁRSASKÁPTALAN ARCHONTOLÓGIÁJA

1204–1462

SUBSIDIA AD HISTORIAM MEDII AEVI
HUNGARIAE INQUIRENDAM 12.

C. TÓTH NORBERT

**A pozsonyi társaskáptalan archontológiája
1204–1462**

**Archontológia
Prešpurskej kolegiátnej kapituly
1204 – 1462**

BUDAPEST, 2020

A kiadvány
a Nemzeti Kulturális Alap

támogatásával készült.

ISBN 978 615 00 9926 1

ISSN 1787-9213

© C. Tóth Norbert
Minden jog fenntartva!

A munka a Magyar Tudományos Akadémia / Eötvös Loránd
Kutatói Hálózat – Hadtörténeti Intézet és Múzeum
– Szegedi Tudományegyetem – Magyar Nemzeti Levéltár
Magyar Medievisztikai Kutatócsoportjában készült.

Lektorálta:
Csiba Balázs
Tuhári Attila

Szlovák nyelvű fordítás / Slovenský preklad
Csiba Balázs

A borítón Pozsony város látképe, részlet
Georg Braun-Franz Hogenberg: Civitates orbis terrarum IV.
Cologne, 1588. 44. metszet
MNM Történelmi Képcsarnok

Készült 200 példányban

A kiadó, és a nyomdai munkálatokat
a Kódex Könyvgyártó Kft. végezte.
Felelős vezető: Marosi Attila
Tördelés, nyomdai előkészítés: Máté István

Printed in Hungary

TARTALOM / OBSAH

BEVEZETÉS	7
Egy kis historiográfia	11
A pozsonyi prépostsági templom védőszentje	13
Excursus: a templom főoltára	20
A társaskáptalani testület	22
A munka módszere	23
A munka szerkezete	23
ÚVOD	27
Malá historiografia	27
Patrocínium prešpurského prepoštského kostola	29
Exkurzia: hlavný oltár kostola	36
Zbor kolegiátnej kapituly	38
Metodika práce	39
Štruktúra práce	39
A KÖTETBEN SZEREPLŐ RÖVIDÍTÉSEK / SKRATKY POUŽITÉ V PRÁCI	42
ADATTÁR / DATABÁZA	43
Prépostok / Prepošti	45
Éneklőkanonok / Kantor	54
Őrkanonokok / Kustódi	55
Dékánok / Dekani	58
Kanonokok / Kanonici	60
A	60
B	60
C	62
D	63
E	63
F	64
G	65
Gy	66

H.....	66
I.....	54
J.....	70
K.....	77
L.....	77
M.....	78
P.....	86
R.....	90
S.....	90
Sz.....	91
T.....	91
U.....	94
V.....	94
W.....	95
Z.....	95
Zs.....	95

A SZENT MÁRTON- MÁSKÉPP ÜDVÖZÍTŐ-EGYHÁZ PLÉBÁNOSAI / FARÁRI CIRKVI SVÁTÉHO MARTINA INAK NAJSVÄTEJŠIEHO SPASITEĽA.....	96
--	----

A SZENT MÁRTON- MÁSKÉPP ÜDVÖZÍTŐ-EGYHÁZ KÁPOLNÁI / KAPLNKY CIRKVI SVÁTÉHO MARTINA INAK NAJSVÄTEJŠIEHO SPASITEĽA.....	99
---	----

Szent István király-kápolna / Kaplnka svätého Štefana kráľa.....	99
---	----

Szent László-kápolna és igazgatói / Kaplnka svätého Ladislava a jej správcovia.....	99
--	----

Szent Miklós-kápolna / Kaplnka svätého Mikuláša.....	101
--	-----

Szent Zsófia-kápolna / Kaplnka svätej Žofie.....	102
--	-----

A SZENT MÁRTON- MÁSKÉPP ÜDVÖZÍTŐ-EGYHÁZ OLTÁRAI / OLTÁRE CIRKVI SVÁTÉHO MARTINA INAK NAJSVÄTEJŠIEHO SPASITEĽA.....	103
---	-----

Keresztelő Szent János-oltár javadalmazai / prebendári Oltára svätého Jána Krstiteľa.....	103
--	-----

Krisztus teste-oltár igazgatói / správcovia Oltára Božieho tela ..	103
--	-----

Mindenszentek-oltár igazgatója / Správca oltára Všetkých Svätých	104
Szent András-oltár igazgatója / Správca oltára Svätého Ondreja .	104
Szent György- és Adalbert-oltár igazgatói / Správcovia oltára Svätého Juraja a Vojtecha	105
Szent István király-oltár / Oltár Svätého Štefana kráľa	105
Szent Márton-oltár igazgatói / Správcovia oltára Svätého Martina	106
Szűz Mária-, Szent Anna-, István király-, Osvát- és Erazmus-oltár igazgatói / Správcovia oltára Panny Márie, Svätej Anny, Svätého Štefana kráľa, Osvalda a Erazma	107
Szűz Mária- és Szent Farkas-oltár igazgatója / Správca oltára Panny Márie a Svätého Volfंगा	108
Szűz Mária-, Szent István és Szent László királyok-oltár igazgatója / Správca oltára Panny Márie, Svätého Štefana a Ladislava kráľov	109
POZSONY VÁROSI KRISZTUS TESTE-KÁPOLNA IGAZGATÓI ÉS JAVADALMASAI / PREBENDARI A SPRÁVCOVIA SREŠPURSKEJ SAPLNKY BOŽIEHO TELA	110
A POZSONY VÁROS FALAIN KÍVÜLI SZENT LŐRINC-EGYHÁZ PLÉBÁNOSAI / FARÁRI CIRKVI SVÁTÉHO VAVRINCA ZA MÚRMI MESTA PREŠPURK	113
A POZSONY VÁROS FALAIN KÍVÜLI SZENT LŐRINC-EGYHÁZ TEMETŐJÉBEN ÁLLÓ SZENT JAKAB-KÁPOLNA IGAZGATÓI / SPRÁVCOVIA KAPLNKY SVÁTÉHO JAKUBA NA CINTORÍNE CIRKVI SVÁTÉHO VAVRINCA ZA MÚRMI MESTA PREŠPURK	116
KÁPTALANI JEGYZŐK / KAPITULSKÍ NOTÁRI	117
KARBELIEK / CHÓROVÍ KLERICI	120
KIEGÉSZÍTÉSEK AZ 1458 UTÁNI ARCHONTOLÓGIÁHOZ / DOPLNENIA K ARCHONTOLÓGII PO ROKU 1458	126
KANONOKLISTÁK / ZOZNAMY KANONIKOV	128
FÜGGELÉK / PRÍLOHA	139
RÖVIDÍTÉSEK / SKRATKY	160

ADATTÁRAK, FORRÁSKIADVÁNYOK, SZAKIRODALMI MUNKÁK /	
DATABÁZY, PRAMENNÉ EDÍCIE A ODBORNÁ LITERATÚRA	161
NÉVMUTATÓ / INDEX	173
A POZSONYI TÁRSASKÁPTALAN TESTÜLETÉNEK REKONSTRUKCIÓJA	
1290–1460 / REKONŠTRUKCIA ZBORU PREŠPURSKEJ KOLEGIÁTNEJ	
KAPITULY V ROKOCH 1290 – 1460	

BEVEZETÉS

EGY KIS HISTORIOGRÁFIA

A pozsonyi társaskáptalan történetével és testületének összetételével az utóbbi két században mintegy tucatnyian foglalkoztak. Az első tudományosan értékelhető, forrásokkal is alátámasztott munkát 1848-ban jelentette meg az akkori pozsonyi prépost, Pogány Adalbert.¹ A kötet második kiadása 1855-ben látott napvilágot.² Az egyház története mellett Pogány nagy gondot fordított a társaskáptalan vezetőinek összeállítására is és – talán meglepő módon, de középkori adatai tekintetében – a mai kutatások alapján is szinte hibátlannak minősülő archontológiát készített.³

Alig harminc évvel később, 1880-ban adta ki az előbb pozsonyi kanonok, majd plébános, Rimely Károly⁴ forrásokra utaló jegyzettel igen gyéren ellátott kötetét a társaskáptalan történetéről, kápolnáiról, oltáiról, illetve közölte az általa fontosnak ítélt oklevelek szövegét, valamint a kezdetektől a saját koráig a prépostok és kanonokok listáját.⁵ A munka olyan botrányosra sikeredett, hogy még abban és az azt követő évben Knauz Nándor terjedelmes cikkekben javította, egészítette ki és cáfolta – sajnos csak az 1330-as évekig – Rimely adatait,⁶ amivel gyakorlatilag el is helyezte a munkát a történetírás horizontján. A századfordulón jelent meg Ortvy Tivadar sok kötetes munkája Pozsony város középkori történetéről, s ebben értelemszerűen több fejezetet is a káptalannak szentelt (leginkább Knauz munkáit részesítve előnyben). A testület Árpád-kori tagjait adattári jelleggel,⁷ az 1301 és 1526 közötti években javadalmat viseltek viszont folytatólagosan, évről-évről közölte.⁸ Amíg előbbi, prépostokat felsoroló része jól használható, addig a kanonokokat tartalmazó részben rengeteg elírás, tévesztés található. A későbbi korszakra vonatkozó kötet adatai kellő körültekintéssel, főleg, ha az adat visszakereshető, felhasználhatók.

A pozsonyi kanonokok meglehetősen hiányos, illetve időközben jócskán elavult adattárai évtizedeken keresztül használatban maradtak.⁹ Az egyháztörténet írás a politikai enyhülésnek is köszönhető fellendülésével, valamint ezzel párhuzamosan a Magyar Országos Levéltár Adattárájának bővülésével és kutathatóságának növekedésével az 1980-as évek elejére érett meg a helyzet arra, hogy érdemben lehessen változtatni a helyzeten. Mályusz Elemér 1971-ben, a középkori magyar egyházi társadalomról¹⁰ megjelent munkájától inspirálva Köblös József előbb a győri székes-, továbbá a budai, fehérvári és pozsonyi társaskáptalanok 1458 és 1526 közötti archontológiáját készítette

1 A szerző azonosítására lásd Szinnyei: Magyar írók X. 1302.

2 Pogány: Praepositura et praepositi.

3 Uo. 31–36.

4 Szinnyei: Magyar írók XI. 1008–1010.

5 Rimely: Capitulum ecclesiae Posoniensis.

6 Knauz: Pozsonyi prépostság.

7 Ortvy: Pozsony I. 380–384.

8 Ortvy: Pozsony III. 197–292.

9 Ezt jól példázzák más tudományterületek munkái, amelyek kénytelen-kelletlen csak ezeket a munkákat tudták használni (s jutottak ezáltal téves következtetésekre).

10 Mályusz: Egyházi társadalom (a 2. kiadás 2007-ben jelent meg). – A kötet megjelenésére és hatására részletesen lásd C. Tóth: A „mályuszi modell”, különösen 24–28.

el és jelentette meg 1987-ben.¹¹ Alig nyolc év múlva napvilágot látott az előbbi adattár alapján készült doktori értekezése a négy testület „egyházi középrétegéről”, azaz a javadalmas és egyszerű kanonokokról, kibővítve az adatsorokat az egyes személyek rövid életrajzával is.¹²

Nagyjából a magyar történészekkel egy időben Szlovákiában is színre lépett az a generáció, amely egyre nagyobb figyelemmel fordult az egyháztörténeti kérdések felé. A jelen helyen természetesen nem lehet feladatomban ennek még csak vázlatos formában történő ismertetése sem,¹³ így maradva eredeti témánknál, kifejezetten a pozsonyi társaskáptalanra vonatkozó munkákról fogok szót ejteni. A szlovákiai kutatásokat gyakorlatilag két kutató munkássága fedi le, az egyikük Miriam Hlavačková, akinek a kétezres évek óta jelennek meg a pozsonyi egyházzal kapcsolatos munkái. A jelen kötet témakörében 2008-ban látott napvilágot első, áttekintő munkája a káptalanról,¹⁴ 2011-ben a 15. századi préposti címet viselt személyekről,¹⁵ illetve Sánkfalvi Antal nyitrai püspök és pozsonyi prépost diplomáciai tevékenységéről,¹⁶ majd két év múlva a Zsigmond király trónraléptétől Mátyás uralkodásának végéig kanonoki javadalmat viselők prozopográfiai kutatásáról írt tanulmányt.¹⁷ Végül, de nem utolsó sorban, 2015-ben jelent meg kiváló monográfiája az egyik legjelentősebb pozsonyi prépostról, Schomberg Györgyről.¹⁸

A másik kutató Juraj Šedivý, aki szintén a kétezres évektől publikált a témában: 2001-ben a pozsonyi káptalan kezdeteiről írt,¹⁹ amely pár év múlva, 2005-ben magyarul is megjelent.²⁰ A társaskáptalan írásbeli tevékenységével kapcsolatos, illetve az ott őrzött forrásanyagban végzett évtizedes kutatásait doktori disszertációjában foglalta össze és adta ki 2007-ben.²¹ Fél évtized múlva, 2013-ban a társaskáptalan szervezetéről, illetve Árpád- és Anjou-kori méltóságviselőiről közölt tanulmányt.²²

2013-ban közöltem magam is első tanulmányom a témában: ebben a Sóvári Sós László prépost és a káptalan közötti per²³ feldolgozásához összegyűjtött, 1387 és 1437 között kanonoki javadalommal rendelkező személyek listáját és adatait, valamint egy-fajta módszertani útmutatót közöltem az egyházi archontológiák készítésének mikéntjéről.²⁴ A tanulmányban megjelent névsort és évköröket, egyúttal bizonyítva, hogy egy archontológia sohasem tekinthető véglegesnek, az időközben megtalált okleveles for-

11 Köblös: Archontológia.

12 Köblös: Egyházi középréteg.

13 Mindezekre rendelkezésünkre áll Buják Gábor munkája (Buják: Historiográfiai áttekintés, Buják: Körkép).

14 Hlavačková: Kapitula pri Dóme sv. Martina.

15 Hlavačková: Bratislavský prepošti.

16 Hlavačková: The Activity of the Bishop of Nitra Antony of Šankovce.

17 Hlavačková: K prosopografickému.

18 Hlavačková: Juraj zo Šönbergu.

19 Šedivý: Die Anfänge des Pressburger Kapitels.

20 Šedivý: Pozsonyi egyházak.

21 Šedivý: Schriftkultur.

22 Šedivý: Hodnostári Bratislavskej kapituly.

23 C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály.

24 C. Tóth: Pozsonyi társaskáptalan.

rások bevonásával, valamint az újonnan, Rastislav Luz által megjelentetett számadás-könyv²⁵ adatainak segítségével sikerült tovább pontosítani és kiegészíteni.

Végül érdemes megemlítenünk egy, a pozsonyi társaskáptalan 1526 utáni történetével és testületével foglalkozó munkát is (hiszen a káptalan életében a mohácsi vész nem jelentett töréspontot): Fazekas István a testület 16–17. századi szervezetét mutatta be 2018-ban megjelent tanulmányában.²⁶

A pozsonyi prépostsági templom védőszentje

A pozsonyi társaskáptalan kezdetei, úgy alapításának időpontja, mint az alapító személye, illetve magának az alapításnak a körülményei a múlt homályába vesznek és ekként arról a mai napig viták zajlanak.²⁷ Az utóbbi évtizedekben a szlovák régészek által folytatott ásatások nyomán azonban a várbeli,²⁸ és – úgy tűnik – a városi templom helye régészeti leletek révén is igazolhatóvá vált.²⁹ A társaskáptalannak a pozsonyi várból történt leköltözésére valamikor a 13. század folyamán, annak is az első felében került sor. Az első lépéseket Imre király tette meg ez ügyben, amikor 1204-ben kérvényezte a pápától a prépostság kiköltöztetését arra hivatkozva, hogy a híveknek a templomba történő ki-be járkálásából veszélyek leselkednek a várra. III. Ince pápa megadta az engedélyt, de egyúttal felhívta a király figyelmét arra, hogy a – jelenlegi – *egyházban eltemetett szent mártír testét* (kiemelés tőlem – C.T.N.) a költözés során semmilyen sérelem se érje.³⁰ A költözés azonban különféle okok miatt elmaradt, ezért másfél évtizeddel később, ezúttal már a pozsonyi prépost kérvényezte a pápánál az áthelyezést arra hivatkozva, hogy a kanonokok a megszabott időpontokban nem mindig tudnak bemenni a várban lévő épületbe és így az egyházi kötelességeiket nem tudják teljesíteni. III. Honorius pápa szintén megadta az engedélyt a költözésre.³¹ A prépostság tehát 1221 után költözhetett ki a po-

25 URBK.

26 Fazekas: Katolikus egyház helyzete és intézményrendszere 201–208.

27 Ortway: Pozsony I. 151–173., Köblös: Egyházi középréteg 13–14., Šedivý: Pozsonyi egyházak 100–111., Šedivý: Bratislavská kapitula 197–211., Šedivý: Schriftkultur 28–37., Thoroczkay: Nyitra és Pozsony 365–367., Koszta: A nyitrai püspökség 291–293., Thoroczkay: Egyházigazgatási kérdések 8–9. – A szlovák szerzők által a pozsonyi káptalanról írt munkák ismertetését lásd Buják: Historiográfiai áttekintés 34–39., Buják: Körkép 131–134.

28 Šedivý: Pozsonyi egyházak 99.

29 Štefanovičová: Dóm Sv. Martina v Bratislave, illetve összefoglalóan lásd Schmidt: Bécs és Pozsony 253–254., 258.

30 1204. IV. 24.: „quia in quodam castro suo Posoniensi prepositura constitit, et ex accessu hominum ad eandem timet sibi de castro illo periculum provenire, ei licentiam concedere dignamur, ut preposituram ipsam extra munitionem construere de licentia nostra valeat. ... Provisurus, ne corpus Beati martyris, qui in dicta ecclesia requiescit, debita veneratione fraudetur” – Fejér II. 430., MES I. 170. (DF 278923. – idézi Henszlmann: Magyarország csúcs-íves középkori műemlékei 117., Ortway: Pozsony I. 168.).

31 1221. IV. 20.: „quod cum Posoniensis ecclesia in munitione castri Posoniensis sit sita, frequenter contingit, ut eisdem canonicis castrum ipsum statutis horis intrare nequaquam valentibus, ecclesia ipsa debitis obsequiis defraudetur, quare nobis humiliter supplicavit, ut in burgum eiusdem castri eam liceret de nostra permissione transferri.” – Theiner I. 29. (idézi Henszlmann: Magyarország csúcs-íves középkori műemlékei 117., Ortway: Pozsony I. 168.).

zsonyi várból,³² és települt le a városba, de hogy pontosan mikor, az továbbra is kérdés. A szlovák³³ és ennek nyomán a magyar szakirodalomban³⁴ elterjedt, hogy 1234-ben már – közvetetten³⁵ – jelenlegi helyén említik a plébániát. Sajnos a forráshely megadása elmaradt, az adatnak nem sikerült az okleveles források között nyomára akadni, így továbbra is kérdéses a leköltözés pontos időpontja.

Az új prépostsági templom helye, mivel jelenleg is ugyanazon a területen áll, nem vitás, ugyanakkor az évtizedek óta folyó régészeti kutatások nyomán abban már vita támadt, hogy korábban mi állt a templom helyén: az egyik szerint „a nyugati városfalakra épült rá oly módon, hogy az erődítményrendszer tornya egyben a templom egyetlen tornya is” lett.³⁶ A másik szerint a prépostsági templom nem a városfal egy tornyát, hanem közel hozzá egy korábbi, a Szent Üdvözítő³⁷ vagy éppen Szent Márton tiszteletére szentelt templomba költözött be és vette át annak „nevét”.³⁸ Ezt azonban elvetették mondván, hogy régészeti leletek nem igazolják korábbi templom meglétét.³⁹ A 2000-es évek elején folyt kutatások során találtak bizonyos, korábbi templom(ok) meglétére utaló maradványokat.⁴⁰ Történészként régészeti képzettség híján az újonnan előkerült leletek értékelésére magam nem vállalkozhatok, de a templom(ok)ra vonatkozó okleveles anyag összegyűjtésével az írott források oldaláról megkönnyíthetjük a későbbi véleményalkotást a kérdésben.

A pozsonyi egyház, prépostság, illetve társaskáptalan legkorábbi írásos emléke, amely egyben a hely patrocíniumát is említi, a káptalan pecsétje. Ezen jelképes épületábrázolás, azaz egy kéttornyos templomépület, tornyai között bélietes kapuval, illetve az épület felett Krisztus felnagyított alakja látható, a pecsét – kiegészített – köriratában

32 Vö. Rimely: *Capitulum ecclesiae Poseniensis* 148–149., Ortway: Pozsony I. 173., Bagin: *Der Kulturische Hintegrund* 13., Šedivý: *Schriftkultur* 32., skk., Šedivý: Pozsonyi egyházak 102., 106.

33 Žáry: *Die Architektur* 21.

34 Schmidt: Bécs és Pozsony 253.

35 „Zwar besitzen wir keine konkrete Vorstellung von der Fuße der Burg gelegenen neuen Stifts- und Pfarrkirche, die 1234 zum erstenmal indirekt erwähnt wird” – Žáry: *Die Architektur* 21.

36 Szabó: *Építéstörténet* 157. 29. jegyzet, vö. Hal'ko–Komorný: *Dóm* 251.

37 Ortway: Pozsony I. 172. (itt ismét a Csukárd-féle adományozásra hivatkozik, ezúttal azonban helyesen nevezve meg a védőszentet): „gyaníjtuk, hogy az új templom ott épült, ahol domunk ma is áll, a várfalak mellett, a mai prépostság tőzsomszedságában. S minthogy a Csukárok magukat a Sz. Üdvözítő-egyház patronusainak mondták, elég alapunk van azon további vélekedésre is, hogy épp e templom építése körül is szaporították érdemeiket.”

38 Ismerteti ezeket Köblös: *Egyházi középréteg* 13., Schmidt: Bécs és Pozsony 253. – Érdemes itt megemlíteni Dedek Crescens Lajos véleményét is: „Valószínű, hogy a pozsonyi polgárok is már régebben emeltek valamely kisebb kápolnát a városban, talán éppen a mai dóm helyén és úgy véljük, hogy ez a kápolna szent Márton tiszteletére volt szentelve. Vajjon ennek a kápolnának kibővítése már akkor fogantatba vétetett-e, vagy költség hiányában csak utóbb, azt ma még meghatározni nem tudjuk. De bizonyosnak látszik, hogy a kiépítés után, mely talán csak 1302 körül fejeződött be, a mikor is a város a káptalannal a kegyúri jogra és plébános-választásra nézve egyezséget köt, a pozsonyi prépostság szent Mártonról, előbb szent Üdvözítőről neveztetett el. A középkori terminologia szerint ugyanis az 'alias' jelző mindig azt jelzi, hogy a szóban levő intézmény 'előbb' más nevet viselt.” (Dedek Crescens: Pozsony vármegye 537.) – Az „alias” kérdésre lásd alább!

39 Žáry: *Die Architektur* 21., Šedivý: Pozsonyi egyházak 107.

40 Štefanovičová: *Dóm Sv. Martina v Bratislave*, Schmidt: Bécs és Pozsony 254.

pedig a „Sigillum ecclesie Salvatoris Posoniensis” szöveg olvasható.⁴¹ Takács Imre megállapítása szerint a pecsétnyomó köriratának betűformái (majuszkula) és ábrázolása alapján mindenképpen a 12. század második felében készülhetett.⁴²

Az első okleveles emlékünkhöz a pozsonyi egyház védőszentjéről 1280-ból ismert, amikor IV. László király a pozsonyi Szent Üdvözítő-egyháznak (*ecclesie Sancti Salvatoris de Posonio*) adományozta a pozsonyi vártól elcsatolt Szilincs nevű földet.⁴³ Ugyanígy szerepel III. András király 1291. évi oklevelében,⁴⁴ illetve a híres, Péter fia, János által szintén ebben az évben tett magánadományban: e szerint a pozsonyi várjobbágy tekintettel arra, hogy apja és más felmenői is a pozsonyi Szent Üdvözítő-egyház temetőjében vannak eltemetve és maga is oda szeretne temetkezni, a saját és szülei lelki üdvéért a megyebeli Ternye (későbbi nevén Csukárd/Csukária) birtokát adja nekik.⁴⁵ A 14. század eleji trónharcok közepette, 1306-ban Tamás esztergomi érsek gondoskodott a háború következményeként szegénységtől sújtott Szent Üdvözítő-egyház számára jövedelemről.⁴⁶ A következő évből egy oltár alapítása kapcsán említik az egyház védőszentjét.⁴⁷

Alig öt évvel később, 1311-ben a város rendezte bizonyos ügyeit a káptalan felé, ezáltal azonban nem annyira a templom védőszentjének neve az érdekes (az a megszokott módon Szent Üdvözítő), hanem a templom városon belüli elhelyezkedésére vonatkozó rendkívül fontos adatok: a prépost ugyanis korábban átadott a városnak árkok és falak készítésére egy helyet, amely a templom mellett van és ahol azok jelenleg is állnak,⁴⁸ s mivel akkor nem kaptak viszonzásul semmit, most Fülöp prépost kérésére a város átad egy olyan területet, amelynek egyik vége a prépost, másik vége pedig Jakab pozsonyi plébános házával határos, és a Szent Üdvözítő-egyházról egy közút választja el.⁴⁹

Következő adatunk újfent öt évvel későbbi: 1316-ban az esztergomi érsek, valamint a nyitrai és győri püspökök az oklevélben meghatározott szentek ünnepnapjain a po-

41 Takács: Káptalani és konventi pecsétek 79–80., képe: XXII. tábla 1., Ortway: Pozsony I. 190., Šedivý: Schriftkultur 60.

42 Takács: Káptalani és konventi pecsétek 20–21., vö. még Šedivý: Schriftkultur 61.

43 Reg. Arp. 3065. sz. (DF 227737.).

44 Reg. Arp. 3763. sz. (DF 227749.), *ecclesie Sancti Salvatoris de Posonio*).

45 „ecclesie Sancti Salvatoris de Posonio, sub cuius cymiterio pater meus, comes Petrus et alii progenitores mei requiescunt, quia et ego etiam ibi elegi et exnunc eligo sepulturam” – MES II. 283. – Ortway Tivadar az oklevél információit sajátosan értelmezve kijelentette, hogy „az adat csak azt mondja, hogy a Csukárok a Sz. Márton-egyház patronusai voltak, s nem a prépostságéi s ezt úgy érthetjük, hogy a Csukárok földi javakat juttattak a Sz. Márton-egyháznak, amint az valósággal történt is.” – Ortway: Pozsony I. 164. (Sem ebben, sem pedig az ehhez kapcsolódó többi oklevélben szó sincsen a Szent Márton-egyházról, mindegyik a Szent Üdvözítő-egyházról beszél – vö. Ortway: Pozsony I. 165–166.).

46 Anjou II. 88. sz. (MES II. 566.), vö. Weisz: Királyketteje és ispán harmada 316.

47 „ecclesie nostre prepositalis Sancti Salvatoris in civitate Posoniensi” – DF 241334. (Anjou II. 123. sz.).

48 „pro fossatis et muris nostre civitatis faciendis quendam locum ad prepositum Posoniensem pertinentem, situm et positum iuxta ecclesiam Sancti Salvatoris, quo muri et fossata nostre civitatis predictae facta ad presens existunt” – MES II. 643. (Anjou III. 88. sz.).

49 „aream coniunctam domui prepositali, in qua dictus prepositus habitat in presenti, ad nos pertinentem, cuius quidem aree confines tales sunt, ex una parte domus prepositalis, cui coniungitur ipsa area, ex alia parte domus domini Iacobi plebani Posoniensis, cui etiam coniungitur, ex alia vero parte ecclesia Sancti Salvatoris, a qua predicta area quadam via media publica separatur” – MES II. 644. (Anjou III. 88. sz.). – Vö. Ortway: Pozsony utcái és terei 213.

zsonyi Szent Üdvözítő-egyházat felkeresőknek tizenkét napi búcsút engedélyeznek.⁵⁰ 1323-ban Tamás, mint a Szent Üdvözítő-egyház örkanonokja íratott át okleveleket a királlyal.⁵¹ Az első olyan írásos adatunk, amelyben a védőszent már Szent Márton püspök, 1326-ból ismert. Ez év nyarán a pozsonyi bíró vagy megbízottja Rómában járt és ha már ott volt, kieszközölt negyven napi búcsút azok részére, akik az oklevélben felsorolt ünnepeken felkeresik a pozsonyi Szent Márton-egyházat.⁵² Szűk másfél évtized múlva, 1339-ben ismét búcsúengedélyt kapott a pozsonyi egyház, ezúttal azonban Avignonban állították ki a híveknek negyven napi búcsút engedélyező okiratot. A templom védőszentjének meghatározása azonban igen zavarba ejtően sikerült: a kegyes cselekedetekre a pozsonyi Szent Üdvözítő tiszteletére szentelt Szent Márton-egyházban kellett sort keríteni.⁵³

Az 1340-es évtizedben adataink szaporodásával jobban nyomon követhető a templom védőszentjének „kiléte”: az 1342. március 14-én, a kanonoki helyek betöltése ügyében zajló szentszéki perben átirat 1311 és 1342 között keletkezett tucatnyi oklevél és közjegyzői irat mindegyikében a Szent Üdvözítő titulussal találkozunk.⁵⁴ A következő évben, Tamás pozsonyi kanonok, püspöki plébános végrendeletében azonban az egyház védőszentjeként Szent Márton névvel találkozunk.⁵⁵ Két év múlva, 1345-ben a Pozsonyban kelt oklevelekben a Szent Üdvözítő tiszteletére szentelt,⁵⁶ míg a pápai Kúriában kelt kiadványban a Szent Üdvözítő- másképp Szent Márton-egyházal találkozunk.⁵⁷

1346-ból nincsen adatunk, de a következő évekből ismét van: 1347-ben Szent Üdvözítő,⁵⁸ 1348-ban Szent Üdvözítő másképp Szent Márton,⁵⁹ míg 1349-ben az esztergomi érsek búcsúengedélyében⁶⁰ és a király parancsleveleiben⁶¹ ismét a Szent Üdvözítő védőszentről hallunk. Pár év szünet után, 1354-ből újra kettős patrocíniummal találkozunk,⁶² míg 1355-ben Miklós esztergomi érsek szeptember eleji oklevelében a „régí”,⁶³

50 „ecclesiam Sancti Salvatoris de Posonio in confinio regni positam” – MES II. 726. (Anjou IV. 350. sz.).

51 „Thomas custos ecclesie Sancti Salvatoris de Posonio” – MES III. 24. (Anjou VII. 133. sz.).

52 „ad ecclesiam Sancti Martini episcopi in Prespurga, Strigoniensis diocesis” – MES III. 79. (Anjou X. 259. sz.), vö. Mező: Patrocíniumok 267.

53 „ut ecclesia Sancti Martini in Posonio in honore Sancti Salvatoris confecta, Strigoniensis diocesis” – MES III. 365. (Anjou XXIII. 188. sz.).

54 Az adatokat nem sorolom fel: MES III. 421–459.

55 „Ego, magister Thomas, canonicus ecclesie Sancti Martini in Posonio et plebanus de Pispuky” – MES III. 506. (Anjou XXVII. 432. sz.).

56 „premissae promotionis fabrice Sancti / domini Salvatoris ecclesie supradicte” – DF 238711. (Anjou XXIX. 830. sz.) és DF 273020. (Anjou XXIX. 831. sz.).

57 „in Sancti Salvatoris alias dicti Sancti Martini in Pozonio” – Mon. Vat. Slov. II/1. 91. sz. (Anjou XXIX. 27. sz.).

58 „ecclesie Sancti Salvatoris in Posonio” – DF 238717. (Anjou XXXI. 972. sz.).

59 „in prepositura ecclesie Sancti Salvatoris alias Sancti Martini in Posonio collegiata, Strigoniensis dyocesis” – MES III. 662. (Anjou XXXII. 197. sz.).

60 „ecclesia Sancti Salvatoris de Posonio” – MES III. 686. (Anjou XXXIII. 489. sz.).

61 „ecclesie Sancti Salvatoris de Posonio” – MES III. 694. (Anjou XXXIII. 591–593. sz.), vö. C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 167–168.

62 „ecclesie Sancti Salvatoris alias Sancti Martini” – DF 273039. (Anjou XXXVIII. 9. sz.), DF 273026. (Anjou XXXVIII. 355. sz.).

októberi oklevelében pedig az előbbi kettős védőszent megnevezés szerepel (ráadásul a levelek ugyanahhoz a személyhez szólnak).⁶⁴ Sajnos a következő két évből nem ismerek adatot, de 1358-ban már a nagy jövő előtt álló megnevezéssel – Szent Márton- másképp Szent Üdvözítő-egyház⁶⁵ – találkozunk. Ettől kezdve néhány eset kivételével⁶⁶ szinte mindig ez a forma szerepel az oklevelekben,⁶⁷ s önmagában a Szent Üdvözítő-egyház megnevezés csak nagyon ritkán fordul elő.⁶⁸ A „fordított” változattal később is sokszor találkozni.⁶⁹

A korábbi szakirodalomra támaszkodva szokás azt állítani, hogy míg a társaskáptalannal „egy épületben elhelyezett plébániát a 15. században következetesen Márton neve alatt említették, addig a káptalannal összefüggésben az 'Ecclesia Collegiata S. Martini alias S. Salvatoris' forma, vagy fordítottja ('S. Salvatoris alias S. Martini') vált elterjedté.”⁷⁰ Az állítás önmagában nézve igaz, hiszen a 15. századi forrásokban – ha egyáltalán jelölték⁷¹ – valóban csupán Szent Márton nevével találkozunk. Ugyanakkor viszont, ha a korábbi, 14. századi forrásokat is bevonjuk a vizsgálatba, már korántsem ennyire egyértelmű a kép: az 1348. évi, a plébánia kegyúri joga tárgyában megszületett megállapodásban egyértelműen a kettős patrocíniummal, annak is a korábbi, átmeneti verziójával találkozunk.⁷² Sőt, az 1302. évi, a káptalan és a város között a plébánosválasztás ügyében létrejött megállapodás egyenesen kizárja ezt a feltételezést: a plébánia patrocíniuma nem különbözött a prépostságtól,⁷³ a későbbiekben is azzal együtt változott (idővel aztán – mondhatnánk – lerövidült az alakja).

Az adatok elsorolása után lássuk milyen következtetéseket vonhatunk le belőlük! A pozsonyi egyház társaskáptalanának, illetve templomának patrocíniumaként a forrásokban történt feltűnésétől, azaz a 12. század második felétől (pecsét, okleveles említések 1280-tól) kezdve egészen a 14. század első negyedéig kizárólag a Szent Üdvözítő szerepel. Az első változások 1326-ból és 1339-ből ismertek, előbbi egy Rómában, utóbbi egy Avignonban kelt pápai irat, mindkettőben Szent Mártonként nevezik meg. Ugyan-

63 „ecclesia Sancti Laurentii martiris ad ecclesiam Sancti Salvatoris tanquam ecclesia filialis et per consequens ad ipsum capitulum pertineret” – DF 273030.

64 „plebanus ecclesie Sancti Laurentii martiris extra muros civitatis Poseniensis, filialis ecclesie Sancti Salvatoris alias Sancti Martini de dicto Posenio collegiate” – DF 228124.

65 „prebendatus ecclesie Sancti Martini alias Sancti Salvatoris” – DF 273027.

66 Például 1361-ben (DF 228171.) vagy 1375-ben (DF 227669.) csak a Szent Márton patrocínium (*ecclesie Sancti Martini de Posenio*) szerepel.

67 Például C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi vizsály 256–347.

68 1385: „dominus Laurentius ecclesie S. Salvatoris Poseniensis” – Knausz: Codices manuscripti 118.

69 1452: „in Posenio dum ecclesiam maiorem Sancti Salvatoris et Beati Martini confessoris ad honorem consecrassemus” – DF 228261.; 1473: „ecclesia collegiata Sancti Salvatoris alias Sancti Martini in Posenio” – DF 228264.

70 Endrődi: Galgóci Betlehem 5.

71 A szövegkörnyezet miatt legtöbbször nem volt szükség ennek kitételére és csak annyit írtak, hogy „plebanus noster / plebanus ecclesie nostre”.

72 „super electione seu perfectione plebani curia animarum gerente in ecclesia Sancti Salvatoris alias Sancti Martini in Posenio predicta” – MES III. 662.

73 „inter nos et inter Hertlinum iudicem, iuratos et cives Posenienses universos pro ecclesia Sancti Salvatoris de civitate Posenio Strigoniensis diocesis de preficiendo sibi sacerdote curarum habente animarum” – DF 238647. (Anjou I. 188. sz., Ortvay: Pozsony II/4. 464–468.).

akkor a Magyar Királyság határain belül keletkezett forrásokban az 1340-es évekig nem tapasztalható ilyen változás. Az évtized közepén aztán egy pápai bullában feltűnik a Szent Üdvözítő- másképp Szent Márton-egyház megnevezés, s ugyanígy egy 1354-es forrásban, miközben a „régí” megnevezés is használatban maradt. A késő középkorban használt és gyakran a korábbi időszakra is visszavetített forma 1358-tól jelenik meg (Szent Márton- másképp Szent Üdvözítő-egyház)⁷⁴ és néhány kivételtől, illetve a szövegkörnyezet adta értelmi egyszerűsítéstől eltekintve ez is maradt használatban.

Felmerül a kérdés, hogy miért a 14. század közepén történt a váltás? Az egyház történetét nézve ugyanis valóban az tűnik kézenfekvőnek (s a múlt évszázadokban sokszor gondolták is így), hogy a védőszent nevének megváltozására a várból a városba történt áthelyezéskor kerítettek sort. Adataink alapján e forgatókönyvet biztosan kizárhatjuk, hiszen a „csere” nem akkor, hanem éppenséggel száz évvel később zajlott le.

A 14. század közepéről ellenben több okleveles forrással is rendelkezünk arra vonatkozóan, hogy építkezések kezdődtek, illetve zajlanak a templomban. Egy 1345 késő őszi a város és a társaskáptalan között a szőlő-jövedelmek ügyében létrejött megegyezés során még csak arról hallunk, hogy a polgárok korábban ígéretet tettek az egyház építésének támogatására.⁷⁵ Négy évvel később, 1349-ben már elkezdődhetnek az építkezések, mivel Telegdi Csanád esztergomi érsek – mivel a Szent Üdvözítő-egyház hiányt szenvedett az építőanyagokban – negyven napos bűcsút engedélyezett azok számára, akik támogatják az építkezést.⁷⁶ A munkálatok még egy évtizeddel később is folyhattak, amint arról a pozsonyi Deprecht fiai, néhai Márton pozsonyi prépost és néhai Jakab bíró, illetve esküdt hagyatéka ügyében keletkezett vizsgálati oklevélből értesülünk: e szerint 1361 tavaszán néhai Jakab fiai, István és Pál még mindig maguknál tartják az apjuk és nagybátyjuk által a templom építésére szánt hatvan, illetve száz dénárfontot.⁷⁷ Ez a maga nemében hatalmas összegnek számított:⁷⁸ a 160 dénárfont ekkoriban nagyjából 400 aranyforintnak volt megfelelő.⁷⁹

A művészettörténeti kutatás a pozsonyi templomon zajló építkezések közül a 14. század közepére az északi kapu Szentháromságot ábrázoló timpanonjának elkészítését keltezi. Az utcára nyíló kaput a Szent Anna-kápolna alapítása után,⁸⁰ annak építésekor,

74 Felmerülhetne, hogy a két szent megnevezése közötti „alias” szót ne ’másképp’, hanem ’egykor’ értelemben fordítsuk (vö. Dedek Crescens: Pozsony 537.), ám ezt a fentebb idézett okleveles források kizárják.

75 „tum ratione per nos promisse promotionis fabrice Domini Salvatoris ecclesie” – MES III. 589. (Anjou XXIX. 831. sz.).

76 „quod cum ecclesia Sancti Salvatoris de Posonio fabricamentis et constructuris indigere dinoscatur, cui ad proficiendum propria non suppetat facultas, nisi Christi fidelium subventionibus adiuvetur” – MES III. 686. (Anjou XXXIII. 489. sz.).

77 „condam Iacobi iudex predictae civitatis Posoniensis sexaginta, item dominus Martinus condam prepositus dicte ecclesie Posoniensis centum libras denariorum pro fabrica et constructione sepefate ecclesie Sancti Martini de Posonio tempore obitus eorum testamentaliter legassent” – DF 228171. (1361. III. 25.).

78 Vö. az 1434. év építési költségeivel (Szűcs: Munkaszervezet 334.), C. Tóth: Pozsonyi várkút.

79 Vö. Engel: A 14. századi magyar pénztörténet 52., 70–78.: 1 (bécsi) dénárfont = 240 (bécsi) dénár és 1 magyar aranyforint = 96 bécsi dénár.

80 A kápolnát Voyt Frigyes pozsonyi polgár alapította valamikor 1514 előtt, ez év novemberében ugyanis első felesége, Katalin a végrendeletében már rendelkezett a férje kápolnájának építésére adandó összegről

1514-ben⁸¹ szüntették meg, ez lett ugyanis a kápolna bejárata a templom felől.⁸² Hogy pontosan milyen építkezések zajlottak, azt további források híján csak találgathatjuk.⁸³

A pozsonyi templom dedikációjának megváltozása nem egyedülálló a történelemben, máshol is előfordult ugyanis, hogy egy adott egyház védőszentje mellé másikat is „felvett” és idővel aztán az vált elsődlegessé. Ez történt például a Sinai-hegyi monostorral is, amelynek Szűz Mária titulását valamikor a 14. század előtt felváltotta a Szent Katalin patrocinium.⁸⁴ Vagy éppen Magdeburgban, ahol az eredeti, Szent Móric titulúsú székesegyház a 13. század elején elnyerte a Szent Katalin elnevezést is.⁸⁵ Mindkét esetben a szent ereklyéjének az adott templomban történt elhelyezése hozta magával a védőszentváltást. A védőszent megváltozására Magyarországról is vannak adatok, így például a Vas megyei Szent Margit tiszteletére szentelt pornói apátság 1221 után felvette a Szűz Mária titulust is, és ettől kezdve párhuzamosan e két védőszent neve alatt szerepel forrásainkban. Ez esetben az új titulus megjelenése a rendi hovatartozás megváltozásával függött össze: az addig bencés intézményből ciszterci rendi lett.⁸⁶ A különböző egyházak védőszentje mai fogalmainkhoz képest relatíve könnyen változhatott: így például egy ereklye megszerzése révén, vagy egy nagyobb birtokadományt tévő személy kívánságának megfelelően, vagy éppen egy adott hely előbbi példából is látott hovatartozásának megváltozásával.⁸⁷

A pozsonyi templom esetében a fenti három lehetőség közül kettő is számításba jöhet: az 1204. évi pápai bulla említi az akkor még a várban álló egyházban „eltemetett szent mártír testét”.⁸⁸ Noha az ereklyét nem nevezték néven, az éppenséggel Szent Mártoné is lehetett. A társaskáptalan kiköltözésével a várból értelemszerűen magukkal vi(he)tték a szent testét (vagy inkább annak náluk eltemetett részét)⁸⁹ az új helyre.⁹⁰ A leköltözés után majdnem száz évvel később, 1326-ban bukkan fel írásos forrásban az

(Prot. Test. 780. sz., Majorossy: Egy tekintélyes pozsonyi 472.). Természetesen a kápolna – ismét a szent nevének említése nélkül – szerepel Frigyes 1521. VII. 19-i végrendeletében is mint leendő temetkezőhelye és utolsó akarátának egyik kedvezményezettje (Prot. Test. 820. sz., Majorossy: Egy tekintélyes pozsonyi 472.). A Voyt Frigyes által alapított kápolna és a Szent Anna-kápolna azonosságát több dolog is bizonyítja: az egyik, hogy Voyt sírköve korábban a Szent Anna-kápolnában volt (jelenleg a szentély falánál van – Majorossy: Egy tekintélyes pozsonyi 471. 19. jegyzet), másfelől a kápolna későbbi kegyura a Meixner család volt (Rimely: Capitulum ecclesiae Posoniensis 168.), Frigyes második felesége, Anna pedig megözvegyülése után, 1522. július 24-e előtt egy Meixner Kristóf nevű pozsonyi polgárhoz ment feleségül (Politikatörténeti oklt. 117.).

81 A kápolna bejárata felett szerepel az 1514-es évszám (Hal'ko–Komorný: Dóm 143.).

82 Szabó: Zur Baugeschichte des Pressburger Domes 5–8., Hal'ko–Komorný: Dóm 143–147.

83 További építkezésekre a 14. század második feléből is bőven vannak adataink: 1380. (DF 228259.), 1390. (DF 228267.), 1393. (DL 7837.), a plébániára: 1396. (DF 239150. = Rimely: Capitulum ecclesiae Posoniensis 330–332.).

84 Uhrin: A virgines capitales kultusza 21–23.

85 Uhrin: Szent Katalin 248.

86 Rácz: A Ják nemzetség II. 159–160., 168., 170., Hervay: Repertorium historicum 154–156.

87 Lásd erre Bartlett: Why Can the Dead 447–450.

88 „corpus Beati martyris, qui in dicta ecclesia requiescit” – Fejér II. 430., MES I. 170. (DF 278923.).

89 Vö. Takács: Szent Márton teste 152.

90 Sajnos az 1204. évi adaton kívül egyetlen további említés sincs semmilyen szent ereklyéjére, amelyet a templomban őriznének, s erről a legújabb irodalom sem tud (vö. Via Sancti Martini kötet tanulmányaival).

ereklye vélhető gazdája, Szent Márton, s alig három évtized alatt háttérbe szorítja a pozsonyi egyház és társaskáptalan eredeti patrociniumát.

A másik, titulus-váltást elősegítő tényező szintén ugyanekkor, a 14. század első felében jelent meg: Deprecht pozsonyi polgár fiainak jelentős összegű adománya kapcsán joggal merülhet fel, hogy a patrocinium váltásban nekik is szerep jutott. Márton közel négy évtizeden keresztül, 1324-től volt a testület tagja, közben 1329 és 1357 között a dömösi prépostság élén állt, 1345 és 1347 között a pozsonyi prépost helyetteseként mutatható ki, míg élete végén maga is pozsonyi prépost (1357–1359, †1361 márciusa előtt) lett. Javadalomviselésének hossza és pályaképe alapján keresve sem találhatnánk alkalmasabb személyt arra, hogy keresztül vigye, illetve építészeti is kifejezésre juttassa a pozsonyi egyház patrocinium-váltását. (A kérdés végleges tisztázása mindazonáltal, ha egyáltalán lehetséges, további, a jelen sorok írójának képzettségétől eltérő kutatásokat igényelne.)

Excursus: a templom főoltára

A pozsonyi templom elsődleges (korábbi) patrociniuma mellett szól az egyház főoltárképe is, amely a 18. század első harmadáig nem Szent Mártont, hanem Jézus születését ábrázolta, tanúsítva, hogy a templom a Szent Üdvözítő tiszteletére volt szentelve. A főoltáron álló kompozíció cseréjére valamikor a 18. század közepén került sor, amikor a korábbi szárnyasoltár egy része Galgórcra került, más részei pedig szinte nyomtalanul szétszóródtak.⁹¹ A főoltár ábrázolásának bizonyítékként történő használatával kapcsolatban azonban nehézséget okoz, hogy annak első említése csak Schomberg György prépost idejéből való. És ez nem az egyetlen probléma. A szakirodalom – Rimely Károly után⁹² – egyöntetűen és tévesen 1483-ra teszi a főoltár első említését, miszerint a György prépost által alapított Szent Kereszt-oltár a főoltár „mögött” állt.⁹³ Valójában a Szent Kereszt-oltár „név nélküli” említése majd egy évtizeddel korábbi: 1475-ben Beckensloer⁹⁴ János esztergomi érsek György prépost kérésére egy pozsonyi szőlő után az érsekségnek járó tizedek megfizetését örök időkre elengedte, mivel a prépost a szőlőjét az általa a saját, szülei és testvérei lelki üdvéért alapítandó oltárnak kívánja adni.⁹⁵ Arról, hogy György prépost a Szent Kereszt tiszteletére alapította az oltárt, a hagyatéka ügyében támadt per 1487. évi lezárásából értesülünk.⁹⁶ Az oltár használatát Ibafalvi⁹⁷ Tamás

91 Endrődi: Galgóci Betlehem 1–5., skk., Jeszenák: Pozsonyi székesegyház 6–9., 29.

92 Rimely: Capitulum ecclesiae Posoniensis 156., aki saját munkája 132. oldalára hivatkozik. Itt valóban található egy oklevél jelzet, ez azonban nem 1483-as, hanem 1487. évi oklevél, illetve az ügyben keletkezett többi oklevél is ez évi: mindegyik a néhai György prépost hagyatékáról szól (DF 227614–227617.).

93 Endrődi: Galgóci Betlehem 1., 24. 9. jegyzet, Hlavačková: Juraj zo Šönbergu 119.

94 Egyházi arch. 1440–1526. 25.

95 „quandam altari per eum fundando pro sue parentorumque et fratrum suorum animarum salute et refrigerio intendat facere dotationem”, „huius fundationis altaris” – DF 227652.

96 „prefatus vero Anthonius prepositus pro defensione iurium suorum exhibuit quendam cyrographum seu scripturam quandam proprie manus condam Georgii prepositi, predecessoris sui de voluntate dotandi vinea predicta et rebus, quodam altari Sancte Crucis in ecclesia maiori Posoniensi exaratam et confectam” – DF 227617.

97 C. Tóth: Esztergomi archontológia 258.

esztergom-szentgyörgyi prépost, székesegyházi főesperes, Esei Hippolit esztergomi érsek vikáriusa 1492. július 23-i levelével engedélyezte.⁹⁸ Az esztergomi formuláskönyvből idézett, „a szentélyben lévő oltár felszenteléséről” szóló másik adat⁹⁹ valójában nem az oltár, hanem a szentély felszentelésére vonatkozik.¹⁰⁰ A fentiek alapján a Szent Kereszt-oltár elhelyezkedésére az első adat – egyelőre – az Endrődi Gábor által is idézett 1626. évi *canonica visitatio*.¹⁰¹

A sokat emlegetett 1483. évi adat, amelyet minden szerző az 1626. évi (másik példánya tévesen 1627-es évszámmal) vizitáció alapján idéz, valójában nem a pozsonyi Szent Márton-egyház Szent Kereszt-oltárára,¹⁰² hanem az oroszvári Szűz Mária-egyház ugyanilyen nevű oltárára vonatkozik.¹⁰³ A hibát valószínűleg az egyházlátogatási jegyzőkönyv írója követhette el.

98 „concedimus et gratiose indulgemus, ut super ara, que in sanctuario novo collegiate ecclesie Beati Martini episcopi et confessoris de Posonio Strigoniensis dyocesis donec et quousque illa consecratur idonei sacerdotes adhibitis tamen ornamentis paramentisque ad id correquisitis missas et alia divina officia in choro celebrare et peragere libere valeant atque possint exclusis tamen excommunicatis et aliis personis a iure prohibitis.” – Pozsonyi kápt. mlt. 802. (S-7-148.) – A DL–DF adatbázisba nem került be az oklevél fényképe.

99 Balogh: Az alistáli Mária-szobor 110. 15. jegyzet, Endrődi: Galgóci Betlehem 24. 8. jegyzet.

100 „Mandatum, ut novum sanctuarium, a quo facilius poterit, consecrari valeat” – Formularium eccl. Strig. 94.

101 Endrődi: Galgóci Betlehem 1., Jeszenák: Pozsonyi székesegyház 29.

102 „Post summum porro altare in ecclesia S. Martini alias S. Salvatoris in vestibulo sanctuarii esse altare S. Crucis, cuius fundatio non extaret, constare tamen commum fama, quod in eodem altari debeat unum sacrum pro fidelibus defunctis decantari, et tria legi, singulis septimanis. Ratione autem fundationis fuisse deputatos florenos trecentos quinquaginta, quam summam anno 1483. quidam Joannis Tompos de Oroszuár, civi cuidam Viennensi Stephano Stek vocato, ea conditione deposuisset, ut singulis annis rectori praedicti altaris florenos auri viginti penderet, sed haec summa quo devenisset ignoraretur. Alterum altare intrantibus ...” – Endrődi: Galgóci Betlehem 24. 12. jegyzet (a szöveget nem javítottam), Balogh: Az alistáli Mária-szobor 110. 11. jegyzet (a szóban forgó, az „altare S. Crucis” és az „[a]lterum altare intrantibus” közötti részt mindenféle jelzés nélkül elhagyta), Ortway: Pozsony III. 221.

103 „prescriptum rectorem altaris Sancte Crucis, ut premittitur, per ipsum Iohannem Thompek in preallegata ecclesia Beate Marie virginis de dicta Orozwar fundati inter alias suas dotationes cum viginti uno florenis auri puri, quos utputa circumspexit Stephanus Sthok civis civitatis Viennensis ac honesta omina Barbara vocata, relicta condam Stephani Hewniger de eadem civitate Viennensi ipsorumque heredes et successores de tricenis et quinquaginta florenis auri puri per ipsum Iohannem Thompek ipsis scilicet Stephano et domine Barbare datis perpetuis temporibus singulis annis dare et solvere tenentur et obligantur, dotasset et fundasset easque viginti unum florenos auri puri predicto rectori altaris Sancte Crucis consequenterque rectori eiusdem pro tempore existenti in perpetuum dedisset et donasset ... quod rector altaris ... singulis ebdomadis unam missam pro defunctis cantare et alias tres missas legere aut legi facere debeat et teneatur.” – DF 226559.

A társaskáptalani testület

A testületet, amelynek élén a prépost állt, a 14. századtól adatolhatóan a préposton kívül 14 kanonok alkotta.¹⁰⁴ A társaskáptalanban kezdetben a préposton kívül – az éneklőkanonok egyszeri (1256) említésén túl – csak az örkanonoki (1292-től) és a dékáni (1253-tól) tisztség mutatható ki. Kevéssé ismeretes ugyanakkor,¹⁰⁵ hogy az 1330-as években a pozsonyi káptalan ünnepélyes okleveleinek – mégha nem is mindegyiknek – a végén méltóságsor-szerűen feltüntették a prépost, az örkanonok és a jegyző nevét. Az első ilyen oklevél Piacenzai Jakab prépostságának idejéből származik, utóda, Szécsényi Mihály javadalomviselése idején pedig megléte végig kimutatható.¹⁰⁶ Az 1332 és 1341 közötti méltóságsorok közös jellemzője, hogy jegyzőként mindegyikben Márk fia, Miklós neve van feltüntetve. (A méltóságsorok eltűnését az oklevelekből talán a Miklós halála miatt bekövetkezett jegyzőváltás okozhatta.¹⁰⁷) A prépostok helyetteseiként a 13. század végétől a kanonokok mellett a 14. század közepétől az örkanonokok is feltűnnek (a legkülönbözőbb címekkel).¹⁰⁸ Feladatuk alapvetően a prépostok akadályoztatása esetén (távollét, stb.) azok bírói joghatóságának gyakorlása volt.¹⁰⁹

A dékánt szokás szerint minden évben György-napkor választotta a prépost és a káptalan együttesen a kanonokok közül egy év időtartamra. A tisztségviselő feladata volt a prépost és a kanonokok közös birtokainak igazgatása, az adók és jövedelmek beszedése, amelyről évente két alkalommal, Szent Márton-napján, majd hivatalának lejártakor, György-napkor számadással tartozott mind a prépostnak, mind a káptalannak.¹¹⁰ További feladata volt a közös birtokokon (Csukária, Szilincs, Nyárasd és Vásárút) a bíraskodás, amelyből a befolyó jövedelmek (bírságpénzek) szintén őt illették. Hasonlóképpen a dékán hatáskörébe tartozott a halak, ajándékok és általában minden közös jövedelem elosztása, amelyet a prépost és a káptalan által delegált egy vagy két kanonok jelenlétében, saját házában végezhetett.¹¹¹ A közös birtokokról származó jövedelmek beszedésén túl a befolyt összeget a továbbiakban kezelte is,¹¹² a közös jövedelmekből a prépostnak járó negyedrészt kiadása magától értetődően szintén az ő feladata volt. Bármilyen visszaélés esetén a dékánt a káptalan nevében vonták felelősségre és büntették. A munkájáért fizetés járt, amelyet a káptalan bevételeiből fizettek. Végezetül fontos megemlíteni, hogy

104 „quod sit ibi certus numerus canonicorum, videlicet XIII canonici, excluso preposito” – MES III. 443., vö. Köblös: Egyházi középréteg 16.; Mályusz: Egyházi társadalom 110. – A kanonoki javadalmak betöltésére lásd C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 59–64. – Lásd még „A pozsonyi társaskáptalan testületének rekonstrukciója 1290–1460” című táblázatot!

105 Kivéve Juraj Šedivý, aki munkájában (Šedivý: Schriftkultur 126.) felfigyelt egy mondat erejéig a jelenségre.

106 Lásd a Kanonoki listák című fejezetben!

107 Vö. Šedivý: Schriftkultur 125–126.

108 Lásd az egyes prépostoknál!

109 Minderre részletesen lásd C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 47–49., Egyházi arch. 1440–1526. 138., C. Tóth: Súdna právomoc bratislavského prepošta.

110 Vö. az URBK tételeivel!

111 C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 45–46.

112 Vö. az URBK tételeivel!

a káptalan bevételeit és kiadásait tartalmazó regisztrumok összeállítása is a mindenkori dékán feladatai közé tartozott.¹¹³

A testület tagjai közé tartozott a préposti templom plébánosa is, akit a város és a káptalan között 1302-ben létrejött megállapodás, illetve annak 1344. és 1348. évi megújítása nyomán a város választott a kanonokok közül, a prépost erősített meg és akit az esztergomi érseknek vagy vikáriusának be kellett bemutatni.¹¹⁴ A Pozsony város falain kívüli Szent Lőrinc-egyház kegyurai szintén a városiak voltak, s ugyan alkalmoszerűen már a 14. században is találunk kanonokot a plébánia élén, de úgy tűnik, hogy a választás mikéntjéről csak 1415-ben született megállapodás a város és a káptalan között. List Miklós kanonok plébánossá választásakor ugyanis részletesen szabályozták mind az ő, mind pedig utódai kötelezettségeit. Ettől kezdve mindig a kanonokok közül kerültek ki a plébánosok e templom esetében is.¹¹⁵

A munka módszere

Az archontológia elkészítésének menete viszonylag egyszerűnek mondható: az 1200 és 1462 közötti időszakból a pozsonyi káptalan saját kiadványait, majd a közjegyzők okleveleit tekintetem át a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárának elektronikus adatbázisa alapján. Ezenfelül átnéztem a pozsonyi társaskáptalan magán- és országos levéltárát, az avignoni és római levéltárak nyomtatásban napvilágot látott anyagát. Az így egybegyűlt anyagból készítettem el az archontológiát. Természetesen igyekeztem az adattárba felvett méltóság- és tisztségviselőkre vonatkozó újabb irodalmat is összegyűjteni. Ugyanakkor azt mindenképpen hangsúlyoznom kell: a hiánytalan archontológia – értve ez alatt a megismerés magyarországi lehetőségeit, illetve a magyar forrásanyag sajátosságait – elkészítéséhez gyakorlatilag a vonatkozó időszak teljes forrásbázisának ismerete (lenne) szükséges. Mindez viszont egyúttal azt is jelenti, hogy a kötet nem tart, illetve nem tarthat igényt a teljességre, mivel a forrásfeltárás (elsősorban a vatikáni kutatások és azok kiadása) révén biztosan előkerülnek majd további adatok is. (Ez az egyik fő magyarázata annak, miért nem az utóbbi évtizedekben megjelent káptalani munkák módszerével készítettem el az adattárat: a kanonoki életpályák megrajzolásához még sok adatra van szükség.) Az így létrejött, az elsődleges források segítségével összeállított archontológia remélhetőleg elősegíti a magyar és szlovák egyháztörténeti kutatásokat.

A munka szerkezete

Az adattár a testületet alkotó személyek neveit és a forrásokban megragadható javadalmviselésük adatait tartalmazza. Sorrendben előbb a kanonoksággal nem rendelkező prépostok, az egyszer említett éneklőkanonok, az örkanonokok és a dékánok neve áll.

113 C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 46–47., vö. az URBK tételeivel!

114 Minderre lásd az egyháznál írtakat.

115 Minderre lásd az egyháznál írtakat, illetve C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 41–42.

A prépostok által a helyettesítésükkel megbízott vikáriusok az adott időszak prépostjainak neve alatt kaptak helyet kisebb betűmérettel. A következő nagy egységben az egyszerű kanonokok nevei alfabetikus sorrendben szerepelnek, akik közé a könnyebb (vissza)kereshetőség okán a prépostok, valamint a méltóság- és tisztségviselő kanonokok nevét is felvettem, utalva az általuk viselt javadalomra. Az ő névsoruk után a társaskáptalani templom plébánosai, valamint az egyháznak a vonatkozó időszak okleveles forrásaiban is feltűnő kápolnái és oltárai, illetve azok igazgatói szerepelnek. Utánuk előbb a Pozsony városi Krisztus teste kápolna igazgatói, aztán a város falain kívül állt Szent Lőrinc-egyház plébánosai, illetve az ennek temetőjében volt Szent Jakab-kápolna igazgatói következnek.

Az adattárban minden esetben az egyes személyek keresztnéve volt a rendező elv, mivel forrásainkban az esetek nagy százalékában így szerepelnek. A keresztnév után, ha volt, zárójelben a kanonok – forrásokkal alátámasztható – „családneve” és/vagy apja neve áll. Ez után a forrásokkal igazolható előfordulásuk első és – ha volt, az alatta lévő sorban – utolsó dátuma szerepel, mögötte zárójelben az adat származási helye található meg (levéltári jelzet vagy forráskiadvány). Ha a két dátum között további adataim is voltak az adott személy által viselt méltóságra, tisztségre, javadalomra, akkor azt jegyzetben közöltem (közbenső adatok). A kanonokok esetében mindez folytatódólagosan szerepel. Szintén jegyzetben tüntettem fel, ha a dátum a kinevezését, vagy ha az illető méltóságviselése alatt névleg, pápai jelöltként más is viselte az adott tisztséget. A külföldi klerikusok neveit – keresztnevükön túl – a forrásban szereplő latin alakban és az adott ország nyelvének megfelelően is felvettem, ahol ez nem volt egyértelműen eldönthető, ott a forrásban található névalak mellett döntöttem. A prépostoknál és a méltóság- vagy tisztségviselőknél a név és dátum alatt található sorban az illető által viselt egyéb tisztségeket és javadalmakat soroltam fel, de ez – még egyszer hangsúlyozom – csak az archontológia készítése közben előkerült adatokat tartalmazza, külön kutatást csak ritkán végeztem ezekre vonatkozóan. A kötetben bőségesen használtam jegyzeteket, hogy állításaimat minél több oldalról tudjam alátámasztani, mivel senkit sem szerettem volna arra kényszeríteni, hogy az általam kínált megoldást tartsa egyedül elfogadhatónak. A jegyzetekben szereplő adatok és indoklások alapján mindenki véleményyt alkothat a vitás kérdésekről.

A plébánosokat, kápolna- és oltárigazgatókat követően a társaskáptalan egyéb tagjai kaptak helyet: a káptalani jegyzők, valamint a karbeliek. Az utóbbiak esetében az általában keresztnevükön előforduló személyekre vonatkozó adatokat, az időrendet figyelembe véve összevontam, de minden egyes adatnál feltüntettem az oklevelekben szereplő egyházi rendjüket, tevékenységüket vagy állapotukat jelölő szavakat (*capellanus*, *clericus*, *litteratus*, *presbiter*, *scholaris*).

A következő fejezetben az előkerült új források alapján kiegészítéseket közöltem Köblös József archontológiai gyűjtéséhez, végül e rész zárásaként a pozsonyi káptalan privilégiumainak méltóságsoraiban, illetve az egyéb oklevelekben található kanonoki listákat közlöm a forrásban lévő sorrendjük szerint. A könnyebb áttekinthetőség miatt e listák táblázatos formában szerepelnek.

A függelékben a kanonoki és oltárigazgatói javadalomra kinevező oklevelek kaptak helyet. E rész után „A pozsonyi társaskáptalan testületének rekonstrukciója 1290–1460” című (kihajtható) táblázat kapott helyett, amelyben a korábban leírt módszer szerint a kötet adatai alapján ábrázoltam a testület létszámát és annak változását. Ez, csakúgy mint az adattári rész, bizonyára bővíthető lesz még.

A felhasznált levéltári források jegyzékét és a szakirodalmi munkák rövidítéseinek feloldását tartalmazó bibliográfia után a kötetet személynévmutató zárja. Ebben a kanonokok család- vagy ragadványnevük betűrendjében szerepelnek és különböző javadalmaik az életpályák rekonstruálását segítő egy helyen találhatók.

A munka elkészítéséhez az elmúlt években sokaktól kaptam segítséget: munkahelyem, a Magyar Medievisztikai Kutatócsoport – amely az MTA, majd 2019. augusztus 1-től az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat Támogatott Kutatócsoportok Irodájának pénzügyi és a Magyar Nemzeti Levéltár infrastrukturális támogatása mellett működik – biztosította kutatásaim hátterét. Köszönet illeti munkahelyi kollégáimat, Lakatos Bálintot és Mikó Gábort, továbbá Csiba Balázst és Uhrin Dorottyát, akik tanácsokkal, adatokkal és szakirodalommal segítették munkámat, valamint Tuhári Attilát, aki magára vállalta a kötet tüzetes átolvasását.

Budapest, 2020. április 25.

C. Tóth Norbert

ÚVOD

Malá historiografia

Dejinami a zložením zboru Prešpurskej kolegiátnej kapituly sa zaoberalo v predošlých dvoch storočiach približne tucet bádateľov. Prvú vedecky hodnotiteľnú a prameňmi podloženú prácu zverejnil v roku 1848 vtedajší prešpurský prepošt Adalbert Pogány.¹¹⁶ Druhé vydanie zväzku vyšlo v roku 1855.¹¹⁷ Pogány popri dejinách cirkvi venoval veľkú pozornosť aj zostaveniu vedúcich kolegiátnej kapituly a zostavil – zrejme prekvapujúco, ale z pohľadu jeho stredovekých údajov aj v porovnaní s dnešnými výskumami takmer bezchybnú archontológiu.¹¹⁸

O necelých tridsať rokov neskôr, v roku 1880 vydal Károly Rimely,¹¹⁹ najprv prešpurský kanonik, neskôr farár svoj – s odkazmi na pramene sporadicky vybavený – zväzok o dejinách, kaplnkách a oltároch kolegiátnej kapituly, respektíve publikoval texty podľa neho dôležitých listín a taktiež zoznam prepoštov a kanonikov od začiatkov až do jeho doby.¹²⁰ Jeho práca vyvolala také pohoršenie, že v tom istom a v nasledujúcom roku Nándor Knauz vo svojom rozsiahlom článku opravoval, dopĺňal a popieral – žiaľ len do roku 1330 – údaje Rimelya,¹²¹ čím prakticky aj určil miesto tejto práce na horizonte dejepisectva. Na prelome storočia vyšla viaczväzková práca Tivadara Ortwaya a v nej pochopiteľne venoval viac kapitol aj kapitule (uprednostniac predovšetkým práce Knauza). Členov zboru v arpádovskom období publikoval prostredníctvom databázy¹²² a tých, ktorí obsadzovali benefíciá v rokoch 1301 až 1526, podľa rokov.¹²³ Kým pasáž o prepoštoch je dobre použiteľná, v časti o kanonikoch možno nájsť veľa preklepov a omylov. Údaje zväzku o neskorších obdobiach možno využívať s patričnou opatrnosťou, hlavne ak sú jeho údaje vypátrateľné.

Jeho rovnako neúplné, respektíve medzičasom značne zastaralé databázy prešpurských kanonikov zostali desaťročia v používaní.¹²⁴ Rozmachom písania cirkevných dejín, ktorý priniesli politické poľavenie a súbežne s ním aj rozširovanie Databázy Maďarského štátneho archívu a rovnako aj zlepšenie jej využiteľnosti, dozreli pomery na začiatku 80-tych rokov 20. storočia k tomu, aby sa situácia mohla výrazným spôsobom zmeniť. József Köblös, inšpirujúc sa prácou Eleméra Mályusza o stredovekej cirkevnej uhorskej spoločnosti¹²⁵ z roku 1971, zostavil archontológiu Rábskej sídelnej kapituly

116 O identifikovaní autora pozri: Szinnyei: Magyar írók X, s. 1302.

117 Pogány: Praepositura et praepositi.

118 Tamže, s. 31-36.

119 Szinnyei: Magyar írók XI, s. 1008-1010.

120 Rimely: Capitulum ecclesiae Posoniensis.

121 Knauz: Pozsonyi prépostság.

122 Ortway: Pozsony I, s. 380-384.

123 Ortway: Pozsony III, s. 197-292.

124 Dobre to ilustrujú práce iných vedných odborov, ktoré chtiac-nechtiac mohli využívať len tieto práce (a dopracovali sa tým k mylným dedukciám).

125 Mályusz: Egyházi társadalom (druhé vydanie vyšlo v roku 2007). – Podrobne o vydaní a vplyve zväzku pozri: C. Tóth: A „mályuszi modell”, predovšetkým s. 24-28.

a taktiež Budínskej, Stoličnobelehradskej a Prešpurskej kolegiátnej kapituly a publikoval ju v roku 1987.¹²⁶ O necelých osem rokov neskôr uzrela svetlo sveta na základe jeho predchádzajúcej databázy vypracovaná dizertácia o „cirkevnej strednej vrstve“ spomínaných štyroch zborov, teda o prebendárnych a obyčajných kanonikoch, v ktorej doplnil už jestvujúce databázy o krátke životopisy jednotlivých osôb.¹²⁷

Približne v rovnakom čase spolu s maďarskými historikmi vstúpila aj na Slovensku na javisko generácia, ktorá sa s čoraz väčšou pozornosťou obracala k otázkam cirkevných dejín. Samozrejme, na tomto mieste nie je mojou úlohou to zhrnúť ani vo forme nákresu,¹²⁸ a tak zotrjavúc pri našej pôvodnej téme, budem hovoriť o prácach vzťahuujúcich sa na Prešpurskú kolegiátnu kapitolu. Slovenské výskumy prakticky predstavuje činnosť dvoch bádateľov. Jedným z nich je Miriam Hlavačková, ktorá začala publikovať práce ohľadom prešpurskej cirkvi v prvej dekáde 21. storočia. V roku 2008 uzrelo svetlo sveta jej prvé dielo k danej tematike, v ktorom poskytla všeobecný prehľad o kapitule.¹²⁹ V roku 2011 písala o prešpurských prepoštoch v 15. storočí,¹³⁰ respektíve o diplomatickom pôsobení nitrianskeho biskupa a prešpurského prepošta Antona zo Šankoviec.¹³¹ O dva roky neskôr napísala štúdiu o kanonikoch od čias zasadnutia kráľa Žigmunda na trón do konca panovania Mateja, ktorá je výsledkom jej prosopografických výskumov.¹³² Na záver, ale nie v poslednom rade v roku 2015 vyšla jej vynikajúca monografia o jednom z najvýznamnejších prešpurských prepoštov, Jurajovi zo Schönbergu.¹³³

Druhý bádateľ, Juraj Šedivý, takisto publikoval k danej téme od začiatku súčasného storočia. V roku 2001 písal o počiatkoch Prešpurskej kapituly,¹³⁴ čo vyšlo o niekoľko rokov neskôr (2005) aj po maďarsky v jednom zborníku.¹³⁵ Pisomnú činnosť kolegiátnej kapituly, respektíve svoj desaťročný výskum o tam uloženej pramennej báze sumarizoval vo svojej doktorandskej dizertácii, ktorú vydal v roku 2007.¹³⁶ O pol desaťročie neskôr, v roku 2013 publikoval štúdiu o organizovaní kolegiátnej kapituly a jej hodnostíarov v arpádovskom a anjouovskom období.¹³⁷

Aj ja sám som zverejnil svoju prvú štúdiu o danej problematike v roku 2013: v nej som publikoval k spracovaniu sporu medzi prepoštom Ladislavom Sósom Sóvárim a kapitulou¹³⁸ pozbierané údaje a zoznam kanonikátom disponujúcich osôb v rokoch 1387 – 1437, a taktiež akúsi metodologickú pomôcku o spôsobe zostavovania cirkevných ar-

126 Köblös: Archontológia.

127 Köblös: Egyházi közélet.

128 Ohľadom toho máme k dispozícii prácu Gábora Bujáka (Buják: Historiográfiái áttekintés, Buják: Körkép).

129 Hlavačková: Kapitula pri Dóme sv. Martina.

130 Hlavačková: Bratislavský prepošti.

131 Hlavačková: The Activity of the Bishop of Nitra Antony of Šankovce.

132 Hlavačková: K prosopografickému.

133 Hlavačková: Juraj zo Schönbergu.

134 Šedivý: Die Anfänge des Pressburger Kapitels.

135 Šedivý: Pozsonyi egyházak.

136 Šedivý: Schriftkultur.

137 Šedivý: Hodnostári Bratislavskej kapituly.

138 C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály.

chontológii.¹³⁹ Vo svojej štúdií zverejnený zoznam a roky sa podarilo – dokazujúc, že archontológiu nikdy nemožno považovať za úplnú, respektíve konečnú – upresniť a doplniť vďaka údajom novonájdenných listinných prameňov a Rastislavom Luzom nedávno publikovaným účtovným registrom.¹⁴⁰

Na záver sa oplatí spomenúť aj jednu prácu, zaoberajúcu sa dejinami a zborom Prešpurskej kapituly po roku 1526 (veď v živote kapituly moháčska tragédia nepredstavuje zlomový bod): István Fazekas opísal v svojej štúdií z roku 2018 organizáciu zboru v 16. a 17. storočí.¹⁴¹

Patrocínium prešpurského prepoštského kostola

Počiatky kolegiátnej kapituly, ako čas jej založenia, tak aj zakladateľ, respektíve okolnosti samotného založenia sa strácajú v hmle minulosti a do dnešného dňa sa o nich vedú diskusie.¹⁴² Avšak v posledných desaťročiach sa prostredníctvom vykopávkov slovenských výskumníkov a archeologických nálezov podarilo určiť polohu hradného¹⁴³ a – zdá sa – mestského kostola.¹⁴⁴ Vyst'ahovanie kolegiátnej kapituly z Prešpurského hradu sa udialo niekedy v 13. storočí, presnejšie v jeho prvej polovici. Prvé kroky v tejto záležitosti urobil kráľ Imrich, keď v roku 1204 požiadal pápeža o vyst'ahovanie prepošstva, odvolávajúc sa na to, že na hrad číha nebezpečenstvo kvôli chodeniu veriacich do kostola. Pápež Inocent III. k tomu dal povolenie, zároveň však upriamil pozornosť kráľa na to, aby nepostihla žiadna krivda v – súčasnom – *kostole uchované telo svätého mučeníka* (vyzdvihnutie odo mňa – N.C.T.) počas s'ahovania.¹⁴⁵ Avšak s'ahovanie sa z rôznych príčin neuskutočnilo, a preto o pol druhu desaťročia neskôr už samotný prešpurský prepošť žiadal pápeža o premiestnenie, odvolávajúc sa na to, že kanonici nie vždy dokážu vojsť do budovy na hrade, a tak si nevedia plniť svoje cirkevné povinnosti. Pápež Honorius III. dal takisto povolenie na s'ahovanie.¹⁴⁶ Prepošstvo sa teda mohlo vyst'ahovať z Prešpurského hradu a usídlit' sa

139 C. Tóth: Pozsonyi társaskáptalan.

140 URBK.

141 Fazekas: Katolikus egyház helyzete és intézményrendszere, s. 201-208.

142 Ortway: Pozsony I, s. 151-173, Köblös: Egyházi középréteg, s. 13-14, Šedivý: Pozsonyi egyházak, s. 100-111, Šedivý: Bratislavská kapitula, s. 197-211, Šedivý: Schriftkultur, s. 28-37, Thoroczkay: Nyitra és Pozsony, s. 365-367, Koszta: A nyitrai püspökség, s. 291-293, Thoroczkay: Egyházigazgatási kérdések, s. 8-9. Prehľad prác slovenských autorov o Prešpurskej kapitule pozri Buják: Historiográfiai áttekintés s. 34-39., Buják: Kőrkep s. 131-134.

143 Šedivý: Pozsonyi egyházak, s. 99.

144 Štefanovičová: Dóm Sv. Martina v Bratislave, respektíve sumarizovane pozri Schmidt: Bécs és Pozsony, s. 253-254 a 258.

145 1204. IV. 24.: „quia in quodam castro suo Posoniensi prepositura constitit, et ex accessu hominum ad eandem timet sibi de castro illo periculum provenire, ei licentiam concedere dignemur, ut preposituram ipsam extra munitionem construere de licentia nostra valeat. ... Provisurus, ne corpus Beati martyris, qui in dicta ecclesia requiescit, debita veneratione fraudetur” – Fejér II, s. 430, MES I, s. 170 (DF 278923 – cituje Henszlmann: Magyarország csúcs-íves középkori műemlékei, s. 117, Ortway: Pozsony I, s. 168).

146 1221. IV. 20.: „quod cum Posoniensis ecclesia in munitione castri Posoniensis sit sita, frequenter contingit, ut eisdem canonicis castrum ipsum statutis horis intrare nequaquam valentibus, ecclesia ipsa debitis obsequiis defraudetur, quare nobis humiliter supplicavit, ut in burgum eiusdem castri eam liceret

v meste niekedy po roku 1221,¹⁴⁷ kedy presne však k tomu došlo, je naďalej otáznе. Prostredníctvom slovenskej literatúry¹⁴⁸ sa aj v tej maďarskej¹⁴⁹ rozšírilo, že už v roku 1234 – nepriamo¹⁵⁰ – spomínajú farnosť na jej súčasnóm mieste. Žiaľ, odkaz na prameň chýba, a tak je naďalej otázný presný čas prest'ahovania sa.

Poloha nového prepoštského kostola, keďže aj v súčasnosti stojí na tom istom mieste, nie je diskutabilná, hoci kvôli desaťročia trvajúcim archeologickým výskumom vznikla polemika ohľadom toho, čo stálo na mieste kostola predtým. Podľa jedného názoru „sa budoval na západné mestské hradby tým spôsobom, že sa veža opevnenia zároveň stala aj jedinou vežou kostola.“¹⁵¹ Podľa druhého názoru prepošt'ský kostol neobsadil vežu mestskej hradby, ale prest'ahoval sa do skoršieho kostola, vysväteného na počesť Najsvätejšieho Spasiteľa¹⁵² alebo práve svätého Martina, a prevzal aj jeho „meno“.¹⁵³ Toto však zamietli, tvrdiac, že archeologické nálezy nepotvrdzujú existenciu skoršieho kostola.¹⁵⁴ Počas výskumov, prebiehajúcich na začiatku súčasného storočia, našli určité pozostatky, ktoré poukazujú na jestvovanie skoršieho kostola/skorších kostolov.¹⁵⁵ Ako historik bez vzdelania v oblasti archeológie nedokážem rozhodnúť, čo našli na danom mieste, ale pozbieraním listinných prameňov, vzťahujúcich sa na kostol/kostoly, môžeme uľahčiť z pohľadu písomných prameňov nastávajúce formovanie názorov k problematike.

Najskoršia písomná pamiatka prešpurskej cirkvi, prepošt'stva, respektíve kolegiátnej kapituly, ktorá spomína aj patrocinium, je pečať samotnej kapituly. Na nej je vidno symbolické vyobrazenie budovy, teda jedna dvojvežová kostolná budova, medzi vežami portál a nad budovou zväčšená postava Krista, zároveň v – doplnenom – kruhopise sa

de nostra permissione transferri.” – Theiner I, s. 29 (cituje Henszlmann: Magyarország csúcs-íves középkori műemlékei, s. 117, Ortway: Pozsony I, s. 168.).

147 Porovnaj Rimely: Capitulum ecclesiae Posoniensis, s. 148-149, Ortway: Pozsony I, s. 173, Bagin: Der Kulturische Hintergrund, s. 13, Šedivý: Schriftkultur, s. 32 a nasledujúce, Šedivý: Pozsonyi egyházak, s. 102 a 106.

148 Žáry: Die Architektur, s. 21.

149 Schmidt: Bécs és Pozsony, s. 253.

150 „Zwar besitzen wir keine konkrete Vorstellung von der Fuß der Burg gelegenen neuen Stifts- und Pfarrkirche, die 1234 zum erstenmal indirekt erwähnt wird” – Žáry: Die Architektur, s. 21.

151 Szabó: Építéstörténet, s. 157, pozn. č. 29, porovnaj Hal'ko-Komorný: Dóm, s. 251.

152 Ortway: Pozsony I, s. 172 (tu sa opäť odvoláva na donáciu Čukárdu, tentokrát však správne pomenoval patrocinium): „nazdávame sa, že nový kostol bol postavený tam, kde stojí aj náš dnešný dóm, teda pri múroch hradu, v bezprostrednom susedstve prepošt'stva. A keďže sa Čukárovcí považovali za patrónov cirkvi Najsvätejšieho Spasiteľa, máme dostatočne opodstatnenú aj mienku, že sa zaslúžili aj o výstavbu práve tohto kostola.”

153 Ohľadom toho pozri Köblös: Egyházi középélet, s. 13, Schmidt: Bécs és Pozsony, s. 253. – Oplatí sa spomenúť aj názor Lajosa Dedeka Crescensa: „Je pravdepodobné, že aj prešpurskí mešt'ania dali postaviť už dávnejšie niektorú z menších kaplniek v meste, možno práve na mieste dnešného dómu a domnievame sa, že táto kaplnka bola vysvätená na počesť svätého Martina. Či už vtedy úspešne vykonali rozšírenie tejto kaplnky alebo kvôli nedostatku financií až neskôr, dnes ešte nedokážeme posúdiť. Avšak zdá sa byť istým, že po výstavbe, ktorá bola dokončená asi len okolo roku 1302, keď mesto uzatvára dohodu s kapitulou ohľadom patronátneho práva a voľby farára, prešpurské prepošt'stvo bolo pomenované prv po Najsvätejšom Spasiteľovi a až neskôr po svätom Martinovi. Podľa stredovekej terminológie totiž prívlastok 'alias' vždy naznačuje to, že dotyčná inštitúcia „prv“ nosila iné meno.“ (Dedek Crescens: Pozsony 537.) – O problematike „alias“ pozri aj nižšie!

154 Žáry: Die Architektur, s. 21, Šedivý: Pozsonyi egyházak, s. 107.

155 Štefanovičová: Dóm Sv. Martina v Bratislave, Schmidt: Bécs és Pozsony, s. 254.

dočítame text „Sigillum ecclesie Salvatoris Posoniensis.“¹⁵⁶ Podľa tvrdení Imreho Takácsa na základe formy písma (majuskula) kruhopisu a vyobrazenia mohlo byť typárium vyhotovené v druhej polovici 12. storočia.¹⁵⁷

Prvá listinná zmienka o patrocíniu prešpurskej cirkvi pochádza z roku 1280, keď kráľ Ladislav IV. daroval prešpurskej cirkvi Najsvätejšieho Spasiteľa (*ecclesie Sancti Salvatoris de Posonio*) od Prešpurského hradu oddelenú zem Zeleneč.¹⁵⁸ Takisto figuruje aj v listine Ondreja III. z roku 1291,¹⁵⁹ respektíve aj v známej súkromnej donácii Jánovho syna Petra z tohože roku. V nej sa dočítame, že s prihladnutím na to, že jeho otec a predkovia sú pochovaní na cintoríne prešpurskej cirkvi Najsvätejšieho Spasiteľa a aj on sám tam chce byť pochovaný, dáva spomínanej cirkvi pre spásu svojej duše a jeho rodičov majetok Ternye (s neskorším názvom Čukárd/Čukária).¹⁶⁰ Na začiatku 14. storočia počas bojov o trón, v roku 1306 sa ostrihomský arcibiskup Tomáš postaral o príjmy cirkvi Najsvätejšieho Spasiteľa, ktorá bola kvôli vojne postihnutá chudobou.¹⁶¹ V nasledujúcom roku spomínajú patrocínium cirkvi v súvislosti s fundáciou jedného oltára.¹⁶²

O necelých päť rokov neskôr, v 1311 mesto vybavovalo určité záležitosti s kapitulou, tentokrát však nie je zaujímavé meno patrocínia kostola (ide o obvyklého Najsvätejšieho Spasiteľa), ale príslušný prameň obsahuje mimoriadne dôležité údaje o polohe kostola v rámci mesta: prepošt totiž predtým prenechal mestu na zostavenie priekop a múrov určité miesto, ktoré sa nachádza vedľa kostola a kde sa tie medzičasom aj zhotovili,¹⁶³ a keďže vtedy nedostali nič ako kompenzáciu, teraz mesto odovzdá na žiadosť prepošta Filipa jedno také územie, ktoré hraničí na jednom konci s domom prepošta, na druhom prešpurského farára Jakuba a od cirkvi Najsvätejšieho Spasiteľa ho oddeľuje jedna verejná cesta.¹⁶⁴

156 Takács: Káptalani és konventi pecséték, s. 79-80. Jeho fotografia: s. XXII, tab. č. 1, Ortway: Pozsony I, s. 190, Šedivý: Schriftkultur, s. 60.

157 Takács: Káptalani és konventi pecséték, s. 20-21. Porovnaj aj Šedivý: Schriftkultur, s. 61.

158 Reg. Arp., č. 3065 (DF 227737).

159 Reg. Arp., č. 3763 (DF 227749, *ecclesie Sancti Salvatoris de Posonio*).

160 „ecclesie Sancti Salvatoris de Posonio, sub cuius cimiterio pater meus, comes Petrus et alii progenitores mei requiescunt, quia et ego etiam ibi elegi et exnunc eligo sepulturam“ – MES II. 283. – Tivadar Ortway svojším spôsobom interpretuje informácie listiny, vyhlásil totiž, že „údaj hovorí len to, že Čukárovcí boli patrónmi cirkvi svätého Martina a nie prepošskej, čo môžeme chápať tak, že Čukárovcí darovali pozemky cirkvi svätého Martina, k čomu aj v skutočnosti došlo.“ – Ortway: Pozsony I, s. 164 (Ani v tejto, ani v žiadnej inej listine niet ani slova o cirkvi svätého Martina, každá hovorí o cirkvi Najsvätejšieho Spasiteľa – porovnaj Ortway: Pozsony I, s. 165-166).

161 Anjou II, č. 88 (MES II, s. 566), porovnaj Weisz: Királyketteje és ispán harmada, s. 316.

162 „ecclesie nostre prepositalis Sancti Salvatoris in civitate Posoniensi“ – DF 241334 (Anjou II, č. 123).

163 „pro fossatis et muris nostre civitatis faciendis quendam locum ad prepositum Posoniensem pertinentem, situm et positum iuxta ecclesias Sancti Salvatoris, quo muri et fossata nostre civitatis predictae facta ad presens existunt“ – MES II, s. 643 (Anjou III, č. 88).

164 „aream coniunctam domui prepositali, in qua dictus prepositus habitat in presenti, ad nos pertinentem, cuius quidem aree confines tales sunt, ex una parte domus prepositalis, cui coniungitur ipsa area, ex alia parte domus domini Iacobi plebani Posoniensis, cui etiam coniungitur, ex alia vero parte ecclesia Sancti Salvatoris, a qua predicta area quadam via media publica separatur“ – MES II, s. 644 (Anjou III, č. 88). – Porovnaj Ortway: Pozsony utcai és terei, s. 213.

Náš ďalší údaj takisto prichádza o päť rokov neskôr: v roku 1316 ostrihomský arcibiskup, nitriansky a rábsky biskup povoľujú na sviatky určených svätcov dvanásťdňové odpustky tým, ktorí vyhľadávajú prešpurskú cirkev Najsvätejšieho Spasiteľa.¹⁶⁵ V roku 1323 Tomáš ako kustód cirkvi Najsvätejšieho Spasiteľa dal kráľom prepísať jednu listinu.¹⁶⁶ Náš prvý písomný údaj, podľa ktorého patrocíniom je už biskup svätý Martin, pochádza z roku 1326. V lete tohto roku sa prešpurský richtár alebo jeho poverený zdržoval v Ríme a keď už tam bol, tak vymohol štyridsaťdňové odpustky pre tých, ktorí počas v listine uvedených sviatkov vyhľadávajú prešpurskú cirkev svätého Martina.¹⁶⁷ Takmer o pol druhu desaťročia neskôr, v roku 1339 opäť dostala prešpurská cirkev povolenie na odpustky, tentokrát však v Avignone vystavili dokument povoľujúci veriacim štyridsaťdňové odpustky. Avšak určenie patrocínia kostola sa podarilo veľmi zmätočným spôsobom: milostivé činy sa mali konať v prešpurskej cirkvi svätého Martina, vysvätenej na počesť Najsvätejšieho Spasiteľa.¹⁶⁸

V 40-tych rokoch 14. storočia dokážeme vďaka nárastu údajov lepšie stopovať „osobu“ patrocínia kostola: v cirkevnom spore zo 14. marca 1342 o zastávaní postov kanonikov bol prepísaný tucet listín a notárskych dokumentov z rokov 1311 – 1342, pričom v každom z nich sa stretávame s titulom Najsvätejšieho Spasiteľa.¹⁶⁹ Avšak v nasledujúcom roku sa v závete Tomáša, prešpurského kanonika a farára v Podunajských Biskupiciach, stretávame s menom svätého Martina.¹⁷⁰ O dva roky neskôr (1345) figuruje v Prešpurku vystavených listinách cirkev na počesť Najsvätejšieho Spasiteľa,¹⁷¹ no v dokumente vydanom v pápežskej kúrii už ide o cirkev Najsvätejšieho Spasiteľa inak svätého Martina.¹⁷²

Z roku 1346 nedisponujeme údajmi, ale z nasledujúcich rokov opäť áno: v roku 1347 počujeme o Najsvätejšom Spasiteľovi,¹⁷³ v roku 1348 o Najsvätejšom Spasiteľovi inak svätom Martinovi,¹⁷⁴ avšak v roku 1349 v ostrihomskom povolení odpustkov¹⁷⁵ a v kráľovských mandátoch¹⁷⁶ máme zase dočinenia s Najsvätejším Spasiteľom. Po niekoľko-

165 „ecclesiam Sancti Salvatoris de Posonio in confinio regni positam” – MES II, s. 726 (Anjou IV, č. 350).

166 „Thomas custos ecclesie Sancti Salvatoris de Posonio” – MES III, s. 24 (Anjou VII, č. 133).

167 „ad ecclesiam Sancti Martini episcopi in Prespurga, Strigoniensis diocesis” – MES III, s. 79 (Anjou X, č. 259), porovnaj Mező: Patrocíniumok, s. 267.

168 „ut ecclesia Sancti Martini in Posonio in honore Sancti Salvatoris confecta, Strigoniensis diocesis” – MES III, s. 365 (Anjou XXIII, č. 188).

169 Údaje nevymenúvam: MES III, s. 421–459.

170 „Ego, magister Thomas, canonicus ecclesie Sancti Martini in Posonio et plebanus de Pispuky” – MES III, s. 506 (Anjou XXVII, č. 432).

171 „premise promotionis fabrice Sancti / domini Salvatoris ecclesie supradicte” – DF 238711 (Anjou XXIX, č. 830) a DF 273020 (Anjou XXIX, č. 831).

172 „in Sancti Salvatoris alias dicti Sancti Martini in Pozonio” – Mon. Vat. Slov. II/1, č. 91 (Anjou XXIX, č. 27).

173 „ecclesie Sancti Salvatoris in Posonio” – DF 238717 (Anjou XXXI, č. 972).

174 „in prepositura ecclesie Sancti Salvatoris alias Sancti Martini in Posonio collegiata, Strigoniensis dyocesis” – MES III, s. 662 (Anjou XXXII, č. 197).

175 „ecclesia Sancti Salvatoris de Posonio” – MES III, s. 686 (Anjou XXXIII, č. 489).

176 „ecclesie Sancti Salvatoris de Posonio” – MES III, s. 694 (Anjou XXXIII, č. 591–593), porovnaj C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály, s. 167–168.

ročnej pauze sa v roku 1354 opäť stretávame s dvojítým patrocíniom,¹⁷⁷ no v roku 1355 v listine ostrihomského arcibiskupa Mikuláša zo začiatku septembra figuruje „staré“¹⁷⁸ a v jeho októbrovej listine už spomenuté dvojité patrocínium (navyše obidva dokumenty sú adresované rovnakej osobe).¹⁷⁹ Žiaľ, z nasledujúcich dvoch rokov nie sú známe údaje, ale v roku 1358 sa už stretávame s pomenovaním (cirkev svätého Martina inak Najsvätejšieho Spasiteľa)¹⁸⁰, ktoré má pred sebou veľkú budúcnosť. Odtedy figuruje v listinách až na niekoľko výnimiek¹⁸¹ takmer vždy táto podoba¹⁸² a označenie cirkiev Najsvätejšieho Spasiteľa sa samostatne vyskytuje len veľmi zriedkavo.¹⁸³ S „opačným“ variantom sa aj neskôr stretávame mnohokrát.¹⁸⁴

Opierajúc sa o predchádzajúcu literatúru, je zvykom tvrdiť, že s kolegiátnou kapitulou „v jednej budove umiestnenú farnosť“ spomínali v 15. storočí dôsledne pod menom Martina, kým v súvislosti s kapitulou sa stala rozšírenou forma 'Ecclesia Collegiata S. Martini alias S. Salvatoris' alebo jej opak ('S. Salvatoris alias S. Martini').¹⁸⁵ Toto tvrdenie je v podstate pravdivé, veď sa v prameňoch z 15. storočia – ak to vôbec označili,¹⁸⁶ tak – naozaj stretávame jedine s menom svätého Martina. Avšak ak vo výskume zohľadníme aj pramene zo 14. storočia, situácia už ani zďaleka nie je jednoznačná: v dohode v záležitosti patronátneho práva farnosti z roku 1348 sa jednoznačne stretávame s dvojítým patrocíniom, presnejšie s jeho skoršou, dočasnou verziou.¹⁸⁷ Dokonca dohoda medzi kapitulou a mestom vo veci voľby farára rovno vylučuje túto hypotézu: patrocínium farnosti sa nelíšilo od prepoštského¹⁸⁸ a aj neskôr sa zmenilo spolu s ním (časom – možno povedať – jeho tvar sa skrátil).

Po vymenúvaní údajov sa pozrime na to, aké závery môžeme na základe nich vyvodiť! Od objavení sa kolegiátnej kapituly prešpurskej cirkvi, respektíve jej kostola v prameňoch, teda od druhej polovice 12. storočia (pečať, listinné zmienky od roku 1280) až

177 „ecclesie Sancti Salvatoris alias Sancti Martini” – DF 273039 (Anjou XXXVIII, č. 9), DF 273026 (Anjou XXXVIII, č. 355).

178 „ecclesia Sancti Laurentii martiris ad ecclesias Sancti Salvatoris tanquam ecclesia filialis et per consequens ad ipsum capitulum pertineret” – DF 273030.

179 „plebanus ecclesie Sancti Laurentii martiris extra muros civitatis Posoniensis, filialis ecclesie Sancti Salvatoris alias Sancti Martini de dicto Posonio collegiate” – DF 228124.

180 „prebendatus ecclesie Sancti Martini alias Sancti Salvatoris” – DF 273027.

181 Napríklad v roku 1361 (DF 228171) alebo 1375 (DF 227669) figuruje len patrocínium svätého Martina (*ecclesie Sancti Martini de Posonio*).

182 Napríklad C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály, s. 256–347.

183 1385: „dominus Laurentius ecclesie S. Salvatoris Posoniensis” – Knausz: Codices manuscripti, s. 118.

184 1452: „in Posonio dum ecclesiam maiorem Sancti Salvatoris et Beati Martini confessoris ad honorem consecrassemus” – DF 228261; 1473: „ecclesia collegiata Sancti Salvatoris alias Sancti Martini in Posonio” – DF 228264.

185 Endrődi: Galgóci Betlehem, s. 5.

186 Častokrát to nemuseli uvádzať kvôli kontextu a napísali len, že „plebanus noster / plebanus ecclesie nostre”.

187 „super electione seu perfectione plebani curia animarum gerente in ecclesia Sancti Salvatoris alias Sancti Martini in Posonio predicta” – MES III, s. 662.

188 „inter nos et inter Hertlinum iudicem, iuratos et cives Posonienses universos pro ecclesia Sancti Salvatoris de civitate Posonio Strigoniensis diocesis de preficiendo sibi sacerdote curarum habente animarum” – DF 238647 (Anjou I, č. 188, Ortvay: Pozsony II/4, s. 464–468).

do prvej štvrtiny 14. storočia figuruje výlučne patrocínium Najsvätejšieho Spasiteľa. Prvé zmeny sú známe z roku 1326 a 1339: v prvom prípade ide o pápežský dokument vystavený v Ríme a druhý v Avignone, pričom v oboch sa píše o svätom Martine. Avšak v prameňoch vzniknutých v Uhorskom kráľovstve až do 40-tych rokov 14. storočia nemáme dočinenia s takou zmenou. V polovici daného desaťročia sa objavuje v jednej pápežskej bule označenie Najsvätejší Spasiteľ inak svätý Martin a rovnako aj v jednom prameni z roku 1354, pričom „staré“ označenie naďalej zostáva v používaní. V neskorom stredoveku používaný a často aj na predchádzajúce obdobie spätne premietaný tvar (cirkev svätého Martina inak Najsvätejšieho Spasiteľa)¹⁸⁹ sa objavuje v roku 1358 a ten, odhliadnuc od niekoľkých výnimiek, respektíve od kontextu daného zjednodušenia významu, zostáva v používaní.

Vynára sa otázka, prečo došlo k výmene v polovici 14. storočia? Vnímaním problematiky z pohľadu dejín cirkvi sa naozaj zdá byť evidentným vysvetlením to (a to si mnohokrát aj mysleli v predchádzajúcich storočiach), že zmena patrocínia nastala počas premiestnenia z hradu do mesta. Na základe našich údajov môžeme tento scenár vylúčiť, veď „výmena“ sa neodohrala vtedy, ale až o sto rokov neskôr.

Na druhej strane z polovice 14. storočia disponujeme viacerými listinnými prameňmi ohľadom toho, že sa začali a konali murárske práce v kostole. Na neskorú jeseň v roku 1345 počujeme v dohode, ktorá vznikla medzi mestom a kolegiátnou kapitulou v záležitosti výnosov z viničov, ešte len o tom, že mešťania sa predtým prisľúbili podporiť výstavby cirkvi.¹⁹⁰ O štyri roky neskôr, v roku 1349 sa už začala výstavba, keďže ostrihomský arcibiskup Čanád Telegdi – z dôvodu, že cirkev Najsvätejšieho Spasiteľa nemala dostatok stavebného materiálu – povolil štyridsaťdňové odpustky tým, ktorí podporujú budovanie.¹⁹¹ Práce prebiehali aj o desaťročie neskôr, ako sa o tom dozvedáme z vyšetrovacej listiny vo veci pozostalosti synov prešpurského Deprechta, nebohého prešpurského prepošta Martina a niekdajšieho richtára, respektíve prisázného Jakuba: podľa nej na jar roku 1361 synovia nebohého Jakuba, Štefan a Pavol, ešte stále držali u seba tých 60, respektíve 100 hrivien denárov, ktoré ich otec a strýc určili na stavebné práce kostola.¹⁹² Samo o sebe ide o vysokú sumu:¹⁹³ v tom čase 160 hrivien denárov sa rovnalo 400 uhorským zlatým.¹⁹⁴

189 Mohli by sme sa domnievať, že by sme mali chápať slovo „alias“ medzi označeniami dvoch svätcov nie ako 'inak', ale vo význame 'kedysi' (porovnaj Dedek Crescens: Pozsony, s. 537.), túto možnosť však vyššie citované listiny vylučujú.

190 „tum ratione per nos promisse promotionis fabrice Domini Salvatoris ecclesie” – MES III, s. 589 (Anjou XXIX, č. 831).

191 „quod cum ecclesia Sancti Salvatoris de Posonio fabricamentis et constructuris indigere dinoscatur, cui ad proficiendum propria non suppetat facultas, nisi Christi fidelium subventionibus adiuvetur” – MES III, s. 686 (Anjou XXXIII, č. 489).

192 „condam Iacobi iudex predictae civitatis Posoniensis sexaginta, item dominus Martinus condam prepositus dicte ecclesie Posoniensis centum libras denariorum pro fabrica et constructione sepefate ecclesie Sancti Martini de Posonio tempore obitus eorum testamentaliter legassent” – DF 228171 (1361. III. 25.).

193 Porovnaj so stavebnými nákladmi z roku 1434 (Szűcs: Munkaszervezet, s. 334), C. Tóth: Pozsonyi várkút.

194 Porovnaj Engel: A 14. századi magyar pénztörténet, s. 52, s. 70-78. 1 (viedenská) libra denárov = 240 (viedenských) denárov a 1 uhorský zlatý = 96 viedenských denárov.

Výskum v oblasti dejín umenia datuje spomedzi výstavieb v kostole do polovice 14. storočia tympanón severnej brány vyobrazujúci Svätú Trojicu. Bránu otvárajúcu sa na ulicu zrušili po založení Kaplnky svätej Anny,¹⁹⁵ počas jej vystavania v roku 1514,¹⁹⁶ tá sa totiž stala vchodom do kaplnky z kostola.¹⁹⁷ To, aké výstavby sa presne konali, kvôli nedostatku prameňov môžeme len hádať.¹⁹⁸

Zmena dedikácie prešpurského kostola nie je ojedinelým javom v dejinách, totiž aj inde sa vyskytuje, že niektorá cirkev „prijala“ k svojmu patrocínium aj ďalšie, ktoré sa neskôr stalo primárnym. Dobré to ukazuje aj príklad kláštora na vrchu Sinaj, ktorého titul Panny Márie vystriedalo niekedy pred 14. storočím patrocínium svätej Kataríny.¹⁹⁹ Alebo Magdeburg, kde pôvodne svätému Mauríciovi titulovaná katedrála získala na začiatku 13. storočia ešte aj označenie svätej Kataríny.²⁰⁰ V oboch prípadoch prinieslo výmenu patrocínia uloženie svätých pozostatkov v danom kostole. O zmene patrocínia sú k dispozícii údaje aj z Uhorka: napríklad na počesť svätej Margity vysvätené opátstvo v Porne (Vašská stolica, dnes Pornóapáti) prijalo po roku 1221 titul Panny Márie a odvtedy figuruje v našich prameňoch súčasne s dvoma patrocíniami. V tomto prípade objavenie sa nového titulu súviselo so zmenou rádovej príslušnosti: z dovtedy benediktínskej inštitúcie sa stala cisterciánska.²⁰¹ Patricíniá rôznych cirkví sa v porovnaní s našimi dnešnými pojmami zmenili relatívne jednoducho: napríklad prostredníctvom získania pozostatkov, v súlade s vôľou osoby, ktorá darovala rozsiahle majetky, alebo zmenou rádovej príslušnosti daného miesta.²⁰²

V prípade prešpurského kostola sú „k dispozícii“ z vyššie uvedených troch možností dve: pápežská bula z roku 1204 spomína „pochované telo svätého mučeníka“ v cirkvi, ktorá vtedy ešte stála na hrade.²⁰³ Hoci pozostatky neuviedli menovite, ale mohlo ísť aj o svätého Martina. Počas vystavovania kolegiátnej kapituly z hradu pochopiteľne zoberali/mohli zobrať so sebou aj telo svätca (alebo skôr u nich pochovanú časť jeho tela)²⁰⁴

195 Kaplnku založil prešpurský mešťan Fridrich Voyt niekedy pred rokom 1514, totiž v novembri tohto roku už jeho prvá manželka Katarína vo svojom závete odkázala určitú sumu na vybudovanie kaplnky svojmu manželovi (Prot. Test., č. 780, Majorossy: Egy tekintélyes pozsonyi, s. 472). Samozrejme, kaplnka – opäť bez zmienky o mene jej svätca – figuruje aj v závete Fridricha z 19. júla 1521 ako budúce miesto jeho odpočinku a ako jeden z obdarovaných jeho poslednej vôle. (Prot. Test., č. 820, Majorossy: Egy tekintélyes pozsonyi, s. 472). Identickosť Fridrichom Voytom založenej kaplnky s Kaplnkou svätej Anny dokazuje viacero skutočností: jednou z nich je, že Voytov náhrobný kameň sa prv nachádzal v Kaplnke svätej Anny (v súčasnosti je pri stene sväteyne – Majorossy: Egy tekintélyes pozsonyi, s. 471, pozn. č. 19) a druhou to, že rodina Meixner disponovala patronátnym právom kaplnky (Rimely: Capitulum ecclesiae Posoniensis, s. 168) a Fridrichova druhá manželka Anna sa po ovdovení, niekedy pred 24. júnom 1522 vydala za prešpurského mešťana Krištofa Meixnera (Politikartörténeti oklt., s. 117).

196 Nad vchodom kaplnky figuruje rok 1514 (Hal'ko–Komorný: Dóms, s. 143).

197 Szabó: Zur Baugeschichte des Pressburger Domes, s. 5-8, Hal'ko–Komorný: Dóm, s. 143-147.

198 Máme hojne údajov aj o ďalších výstavbách z druhej polovice 14. storočia: v roku 1380 (DF 228259), 1390 (DF 228267), 1393 (DL 7837), o farnosti: v roku 1396 (DF 239150 = Rimely: Capitulum ecclesiae Posoniensis, s. 330-332.).

199 Uhrin: A virgines capitales kultusza, s. 21-23.

200 Uhrin: Szent Katalin, s. 248.

201 Rácz: A Ják nemzetség II, s. 159-160, 168 a 170, Hervay: Repertorium historicum, s. 154-156.

202 Pozri o tom Bartlett: Why Can the Dead, s. 447-450.

203 „corpus Beati martyris, qui in dicta ecclesia requiescit” – Fejér II, s. 430, MES I, s. 170 (DF 278923).

204 Porovnaj Takács: Szent Márton teste, s. 152.

na nové miesto.²⁰⁵ Takmer o sto rokov po presťahovaní, v roku 1326 sa objavuje v písomných prameňoch domnelý majiteľ pozostatku a počas necelých troch desaťročí zatláčil do úzadia pôvodné patrocínium prešpurskej cirkvi a kolegiátnej kapituly.

Druhý činiteľ, ktorý mohol napomáhať k zmene titulu, sa zjavil takisto v tom čase, v prvej polovici 14. storočia: v súvislosti s veľkorysou donáciou synov prešpurského mešťana Deprechta oprávnené prichádza do úvahy, že zohrali rolu v zmene patrocínia aj oni. Martin bol členom zboru od roku 1324 takmer štyri desaťročia, medzitým v rokoch 1329 – 1357 stál na čele Dömöského prepoštstva, medzi rokmi 1345 a 1347 je doložený ako zástupca prešpurského prepošta a na konci svojho života sa sám stal prešpurským prepoštom (1357 – 1359, † pred marcom 1361). Na základe dĺžky jeho úradu a kariéry by sme zrejme nenašli vhodnejšiu osobu, ktorá by vedela uskutočniť, respektíve „sfinalizovať“ zmenu patrocínia prešpurskej cirkvi aj z hľadiska architektúry. (Ak je vôbec možné definitívne vyriešiť túto otázku, vyžadovalo by si to výskumy z oblastí takých vedných disciplín, v ktorých autor týchto riadkov nemá vzdelanie.)

Exkurzia: hlavný oltár kostola

O prvotnom (skoršom) patrocíniu prešpurského kostola svedčí aj vyobrazenie hlavného oltára cirkvi, ktorý do prvej tretiny 18. storočia určite nezobrazoval svätého Martina, ale narodenie Ježiša, čiže bol vysvätený na počesť Najsvätejšieho Spasiteľa. K vystriedaniu kompozície na hlavnom oltári došlo niekedy v polovici 18. storočia, pričom časť predošlého kridlového oltára sa dostala do Hlohovca a ostatné sa rozptýlili takmer bez stopy.²⁰⁶ Avšak v súvislosti s používaním zobrazenia hlavného oltára ako dôkazu spôsobuje ťažkosti to, že jeho prvá zmienka pochádza z doby prepošta Juraja zo Schönbergu. Dokonca to nie je jediný problém. Odborná literatúra – na základe Károlya Rimelya²⁰⁷ – jednoliato a mylne datuje prvú zmienku hlavného oltára na rok 1483: prepoštom Jurajom založený Oltár svätého Kríža stál „za“ hlavným oltárom.²⁰⁸ Vskutku zmienka Oltára svätého Kríža „bez roku“ pochádza o desaťročie skôr: v roku 1475 ostrihomský arcibiskup Ján Beckensloer²⁰⁹ večne odpustil na žiadosť prepošta Juraja platenie desiatku, prislúchajúceho arcibiskupstvu z jedného prešpurského viniča, keďže prepošt hodlá dať dotýčný vinič oltáru, ktorý chce založiť na spásu svojej duše, jeho rodičov a súrodencov.²¹⁰ O tom, že prepošt Juraj založil oltár na počesť svätého Kríža, sa do-

205 Žiaľ, okrem údaju z roku 1204 niet iného o žiadnom pozostatku svätca, ktorý by uchovávali v kostole a nevie o tom ani najaktuálnejšia literatúra (porovnaj so štúdiami zväzku *Via Sancti Martini*).

206 Endrődi: *Galgóci Betlehem*, s. 1-5 a nasledujúce, Jeszenák: *Pozsonyi székesegyház*, s. 6-9 a 29.

207 Rimely: *Capitulum ecclesiae Poseniensis*, s. 156. Sám však odkazuje na stranu 132 svojej vlastnej práce. Tam sa naozaj nachádza signatúra jednej listiny, tá však nie je z roku 1483, ale z roku 1487, respektíve aj ostatné listiny v danej záležitosti: každá z nich hovorí o pozostalostiach neboného prepošta Juraja (DF 227614–227617).

208 Endrődi: *Galgóci Betlehem*, s. 1 a 24, pozn. č. 9, Hlavačková: *Juraj zo Schönbergu*, s. 119.

209 Egyházi arch. 1440–1526 25.

210 „quandam altari per eum fundando pro sue parentorumque et fratrum suorum animarum salute et refrigerio intendat facere dotationem“, „huius fundationis altaris“ – DF 227652.

zvedáme z roku 1487 z uzavretia sporu v záležitosti jeho pozostalostí.²¹¹ Používanie oltáru povolil svojou listinou z 23. júla 1492 Tomáš Ibafalvi,²¹² ostrihomsko-svätojurský prepošt, katedrálny arcidiakón a vikár ostrihomského arcibiskupa Hypolita d'Este.²¹³ Údaj z ostrihomského formulária o „vysvätení oltára v svätyni“²¹⁴ sa vskutku nevzťahuje na vysvätenie oltára, ale svätyne.²¹⁵ Na základe uvedeného – doposiaľ – prvý údaj o polohe Oltára svätého Kríža sa nachádza v aj Gáborom Endrődim citovanej kanonickej vizitácii z roku 1626.²¹⁶

Viackrát spomínaný údaj z roku 1483, ktorý každý autor cituje na základe vizitácie z roku 1626 (podľa jej ďalšieho exemplára z roku 1627), sa v skutočnosti nevzťahuje na Oltár svätého Kríža prešpurskej cirkvi svätého Martina,²¹⁷ ale na oltár rovnakého názvu cirkvi Panny Márie v Rusovciach.²¹⁸ Chybu pravdepodobne spravil pisár kanonickej vizitácie.

211 „prefatus vero Anthonius prepositus pro defensionem iurium suorum exhibuit quendam cyrographum seu scripturam quandam proprie manus condam Georgii prepositi, predecessoris sui de voluntate dotandi vinea predicta et rebus, quodam altari Sancte Crucis in ecclesia maiori Posoniensi exaratam et confectam” – DF 227617.

212 C. Tóth: *Esztergomi archontológia*, s. 258.

213 „concedimus et gratiose indulgemus, ut super ara, que in sanctuario novo collegiate ecclesie Beati Martini episcopi et confessoris de Posonio Strigoniensis dyocesis donec et quousque illa consecratur idonei sacerdotes, adhibitis tamen ornamentis paramentisque ad id correquisitis, missas et alia divina officia in choro celebrare et peragere libere valeant atque possint exclusis tamen excommunicatis et aliis personis a iure prohibitis.” – Pozsonyi kápt. mlt. 802. (S-7-148.) – Do databázy DL–DF sa nedostala fotografia o listine.

214 Balogh: *Az alistáli Mária-szobor*, s. 110, pozn. č. 15, Endrődi: *Galgóci Betlehem*, s. 24, pozn. č. 8.

215 „Mandatum, ut novum sanctuarium, a quo facilius poterit, consecrari valeat” – *Formularium eccl. Strig.* s. 94.

216 Endrődi: *Galgóci Betlehem*, s. 1, Jeszenák: *Pozsonyi székesegyház*, s. 29.

217 „Post summum porro altare in ecclesia S. Martini alias S. Salvatoris in vestibulo sanctuarii esse altare S. Crucis, cuius fundatio non extaret, constare tamen commum fama, quod in eodem altari debeat unum sacrum pro fidelibus defunctis decantari, et tria legi, singulis septimanis. Ratione autem fundationis fuisse deputatos florenos trecentos quinquaginta, quam summam anno 1483. quidam Joannis Tompos de Oroszuár, civi cuidam Viennensi Stephano Stek vocato, ea conditione deposuisset, ut singulis annis rectori praedicti altaris florenos auri viginti penderet, sed haec summa quo devenisset ignoraretur. Alterum altare intrantibus ...” – Endrődi: *Galgóci Betlehem*, s. 24, pozn. č. 12 (text som neopravil), Balogh: *Az alistáli Mária-szobor*, s. 110, pozn. č. 11 (dotyčný pasáž medzi „altare S. Crucis” a „[a]lterum altare intrantibus” zanechal bez akéhokoľvek upozornenia), Ortway: *Pozsony III*, s. 221.

218 „prescriptum rectorem altaris Sancte Crucis, ut premittitur, per ipsum Iohannem Thompek in preallegata ecclesia Beate Marie virginis de dicta Orozwar fundati inter alias suas dotationes cum viginti uno florenis auri puri, quos utputa circumspexit Stephanus Sthok civis civitatis Viennensis ac honesta omina Barbara vocata, relicta condam Stephani Hewniger de eadem civitate Viennensi ipsorumque heredes et successores de tricenis et quinquaginta florenis auri puri per ipsum Iohannem Thompek ipsis scilicet Stephano et domine Barbare datis perpetuis temporibus singulis annis dare et solvere tenentur et obligantur, dotasset et fundasset easque viginti unum florenos auri puri predicto rectori altaris Sancte Crucis consequenterque rectori eiusdem pro tempore existenti in perpetuum dedisset et donasset ... quod rector altaris ... singulis ebdomadis unam missam pro defunctis cantare et alias tres missas legere aut legi facere debeat et teneatur.” – DF 226559.

Zbor kolegiátnej kapituly

Zbor, na čele ktorého stál prepošt, údajmi podložené tvorilo od 14. storočia 14 kanonikov.²¹⁹ Na počiatku sú v kolegiátnej kapitule okrem prepošta – a jednorazovej zmienky (1256) o kantorovi – doložené len hodnosti kustóda (od roku 1292) a dekana (od 1253). Zároveň je však menej známe,²²⁰ že v 30-tych rokoch 14. storočia uvádzali na konci slávnostných listín – i keď nie všetkých – podľa vzoru zoznamu hodnostárov prepošta, kustóda a notára. Prvá taká listina pochádza z čias prepošta Jakuba z Piacenzy a uvádzanie zostalo zvykom do konca úradovania jeho nástupcu Michala zo Sečian.²²¹ Spoločnou charakteristikou zoznamov hodnostárov z rokov 1332 – 1341 je to, že v každom z nich figuruje meno notára Mikulášovho syna Mareka. (Zmiznutie zoznamov hodnostárov z listín možno zapríčinila prípadná výmena notára.²²²) Ako zástupcovia prepoštov sa objavujú od konca 13. storočia kanonici a od polovice 14. storočia aj kustódi (s rôznymi označeniami).²²³ Ich primárnou úlohou bolo vykonávanie sudcovskej právomoci prepošta v prípade prekážok (počas jeho neprítomnosti atď.).²²⁴

Podľa zvyku prepošt a kapitula spoločne volili dekana spomedzi kanonikov každoročne v deň svätého Juraja na jeden rok. Úlohou tohto funkcionára bola správa spoločných majetkov prepošta a kanonikov, vyberanie daní a príjmov, ktoré musel vyúčtovať prepoštovi a kapitule dvakrát ročne: v deň svätého Martina a potom v deň uplynutia jeho funkčného obdobia, teda v deň svätého Juraja.²²⁵ Ďalšou jeho úlohou bolo súdenie na spoločných majetkoch (Čukária, Zeleneč, Topoľníky a Trhová Hradská), z čoho plynúce príjmy (peňažné pokuty) taktiež prislúchali jemu. Rovnako do jeho kompetencií patrilo aj rozdeľovanie rýb, darov a vo všeobecnosti všetkých spoločných príjmov, čo mohol uskutočniť vo svojom vlastnom dome za prítomnosti prepošta a jedného alebo dvoch kapitulou delegovaných kanonikov.²²⁶ Okrem vyberania príjmov zo spoločných majetkov zaobchádzal aj s obdržanou sumou²²⁷ a samozrejme vydanie štvrtiny prislúchajúcej prepoštovi bolo taktiež jeho úlohou. V prípade akéhokoľvek zneužitia brali dekana v mene kapituly na zodpovednosť a potrestali ho. Za svoju prácu dostával mzdu, ktorú vyplácali z príjmov kapituly. Na záver je dôležité spomenúť, že zostavenie registrov o príjmoch a výdavkoch kapituly patrilo tiež k úlohám dekana.²²⁸

219 „quod sit ibi certus numerus canonicorum, videlicet XIII canonici, excluso preposito” – MES III, s. 443, porovnaj Köblös: Egyházi középréteg, s. 16; Mályusz: Egyházi társadalom, s. 110. – O zastávaní kanonických sedadiel pozri C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály, s. 59–64. – Pozri aj tabuľku „Rekonštrukcia zboru Prešpurskej kolegiátnej kapituly v rokoch 1290 – 1460“!

220 Okrem Juraja Šedivého, ktorý vo svojej práci (Šedivý: Schriftkultur, s. 126) upozornil v jednej vete na daný jav.

221 Pozri kapitolu „Kanoniki listák“!

222 Porovnaj Šedivý: Schriftkultur, s. 125–126.

223 Pozri pri jednotlivých prepoštoch!

224 Ohľadom toho pozri C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály, s. 47–49, Egyházi arch. 1440–1526, s. 138, C. Tóth: Súdna právomoc bratislavského prepošta.

225 Porovnaj so zápismi URBK!

226 C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály, s. 45–46.

227 Porovnaj so zápismi URBK!

228 C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály, s. 46–47, porovnaj so zápismi URBK!

Medzi členov zboru patrila aj farár prepoštského kostola, ktorého podľa dohody mesta s kapitulou z roku 1302, respektíve na základe jej obnovenia v roku 1344 a 1347 volilo mesto spomedzi kanonikov, potvrdil ho prepošť a museli ho predstaviť ostrihomskému arcibiskupovi alebo jeho vikárovi.²²⁹ Patrónmi cirkvi svätého Vavrinca za múrmi Prešpurka boli takisto mešťania a síce príležitostne už v 14. storočí nachádzame na čele farnosti kanonika, zdá sa však, že o spôsobe voľby sa zrodila dohoda až v roku 1415. Pri voľbe kanonika Mikuláša Lista sa totiž podrobne predpisovali jeho povinnosti ako aj jeho nasledovníkov. Odvtedy zaujal post farára aj v tomto kostole vždy jeden z kanonikov.²³⁰

Metodika práce

Priebeh zostavovania archontológie možno považovať za jednoduchý: v databáze Štátneho archívu Maďarského národného archívu som prezrel všetky listiny Prešpurskej kapituly z rokov 1200 – 1462 a následne dokumenty verejných notárov. Okrem toho som prehľadal aj fondy Prešpurskej kolegiátnej kapituly (súkromný a krajinský), a taktiež už publikované pramene avignonských a rímskych archívov. Archontológiu som vytvoril na základe takto zhromaždených údajov. Samozrejme, usiloval som sa pozbierať aj najaktuálnejšiu literatúru o hodnostároch a funkcionároch, ktorí dostali priestor v databáze. Zároveň musím každopádne priznavať: k zostaveniu kompletnej archontológie – myslím tým možnosti spoznávania, ktoré sú dané v Maďarsku, respektíve vlastnosti uhorského pramenného materiálu – by bolo prakticky potrebné poznanie úplnej pramennej databázy príslušnej doby. Avšak uvedené súčasne znamená aj to, že tento zväzok si nenárokuje, respektíve nemôže nárokovať na úplnosť, veď spracovaním prameňov (v prvom rade vatikánskymi výskumami a ich publikovaním) sa určite nájdu aj ďalšie údaje. (To je jeden z hlavných dôvodov, prečo som nepripravil databázu metódou prác vydaných v uplynulých desaťročiach: k načrtnutiu životných dráh kanonikov je ešte potrebné množstvo údajov.) Tatko vzniknutá, pomocou primárnych prameňov zostavená archontológia azda napomôže maďarským a slovenským výskumom v oblasti cirkevných dejín.

Štruktúra práce

Databáza obsahuje mená členov zboru a údaje z prameňov o ich funkčných obdobiach. V poradí najprv stoja mená prepošov bez kanonikátu, raz spomenutého kantora, kústodov a dekanov. Vikári, poverení prepoštmi s ich zastupovaním, dostali miesto pod menami prepošov daného časového úseku menšími písmenami. V ďalšom väčšom celku

²²⁹ Ohľadom toho pozri príslušnú pasáž o cirkvi.

²³⁰ Ohľadom toho pozri príslušnú pasáž o cirkvi, respektíve C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály, s. 41–42.

figurujú v abecednom poradí mená obyčajných kanonikov, ku ktorým som priradil kvôli ľahšiemu spätnému vyhľadaniu aj prepoštov, a taktiež kanonikov, zastávajúcich nejakú hodnosť alebo funkciu, s odkazom na ich beneficium. Po ich menoslove nasledujú farári kostola kolegiátnej kapituly, zároveň aj kaplnky a oltáre cirkvi, objavujúce sa v prameňoch príslušného obdobia, respektíve ich správcovia. Za nimi sú najprv uvedení správcovia prešpurskej Kaplnky Božieho tela, následne farári Kostola svätého Vavrinca za múrmi mesta, a taktiež v jeho cintoríne sa nachádzajúcej Kaplnky svätého Jakuba.

V databáze bolo zásadou usporiadania krstné meno jednotlivých osôb, keďže v prameňoch figurujú v rozhodujúcej miere takto. Po krstnom mene stojí, ak vôbec jestvovalo, v zátvorke – prameňmi preukázané – „rodinné meno“ a/alebo meno otca kanonika. Za tým nasleduje prameňmi dokázateľný dátum prvého a – ak bol, tak o riadok nižšie – posledného výskytu, po tom sa nachádza pôvod údaju (archívna signatúra alebo pramenná edícia). Ak medzi dvoma dátumami mám aj ďalšie údaje o funkcii danej osoby, tak ich uvádzam v poznámkach (prostredné údaje), v prípade kanonikov sú však uvedené za hlavnými údajmi. Takisto v poznámke uvádzam, ak je príslušný dátum dňom vymenovania alebo ak počas zastávania hodnosti vykonával formálne aj niekto iný danú funkciu ako pápežský nominant. Mená zahraničných klerikov – okrem ich krstných mien – som uviedol aj v latinskej podobe na základe prameňa a v súlade s jazykom dotýčnej krajiny; v prípade, keď to nebolo možné jednoznačne určiť, som sa rozhodol pre podobu použitú v prameni. Pri prepoštoch a osobách, zastávajúcich nejakú hodnosť alebo funkciu, som v riadku pod menom a dátumom vymenoval aj ich ostatné funkcie a benefície, ale to – opakovane prírvukujem – obsahuje len tie údaje, na ktoré som narazil počas zostavovania archontológie, osobitné výskumy ohľadom toho som vykonal len v zriedkavých prípadoch. Poznámky som používal hojne, aby som dokázal podložiť svoje tvrdenia z viacerých uhl'ov, keďže nikoho nechcem prinútiť k tomu, aby považoval za akceptovateľné len mnou ponúkané riešenia. Na základe údajov v poznámkach si môže každý samostatne sformovať názor na sporné otázky.

Po farároch, správcoch kaplniek a oltárov nasledujú iní členovia kolegiátnej kapituly: kapitulskí notári a chóroví klerici. V prípade posledných, ktorí zväčša figurujú len pod krstným menom, som pospájal údaje podľa časového poradia, ale pri každom údají som uviedol označenia ich cirkevných titulov, činností a stavov (*capellanus, clericus, litteratus, presbiter, scolaris*) v listinách.

V nasledujúcej kapitole som publikoval na základe nových prameňov doplnenia k archontologickej zbierke Józsefa Köblösa a na konci tejto state uvádzam zoznamy kanonikov vo vyššie zmienených privilegálnych listinách Prešpurskej kapituly a v iných dokumentoch podľa ich poradia v prameňoch. Tieto zoznamy figurujú pre lepšiu prehľadnosť vo forme tabuliek.

V prílohe publikujem vymenovacie listiny kanonikov a oltárnych správcov. Po tejto časti nasleduje (rozkladacia) tabuľka s názvom „Rekonštrukcia zboru Prešpurskej kolegiátnej kapituly v rokoch 1290 – 1460,“ v ktorej som zobrazil podľa mojej prv opísanej metódy a na základe údajov tohto zväzku počet kanonikov a jeho zmeny. Tabuľku ako aj databázovú časť zrejme bude možné ešte rozšíriť.

Po zozname použitých archívnych prameňov a odborných prác, ktorý obsahuje aj ich skratky, uzatvára zväzok menný index. Kanonici v ňom figurujú podľa abecedného poradia ich rodinných mien alebo prezývok a ich rôzne funkcie sa nachádzajú na jednom mieste pre uľahčenie rekonštruovania ich životných dráh.

Počas prípravy práce mi bola v uplynulých rokoch poskytnutá pomoc od mnohých: moje pracovisko, Maďarská medievistická výskumná skupina – ktorá funguje s finančným príspevkom Maďarskej akadémie vied a od 1. augusta 2019 Kancelárie podporovaných výskumných skupín Výskumnej siete Lóránda Eötvösa, zároveň aj s infraštruktúrnou podporou Maďarského národného archívu – zabezpečovalo pozadie mojich výskumov. Chcel by som sa osobitne poďakovať kolegom z môjho pracoviska Bálintovi Lakatosovi a Gáborovi Mikómu, ďalej aj Balázsovi Csibovi a Dorottye Uhrin, ktorí mi pomohli radami, údajmi a odbornou literatúrou, zároveň Attilovi Tuhárióvi, ktorý sa podujal dôkladne skontrolovať rukopis tohto zväzku.

V Budapešti, 25. apríla 2020

Norbert C. Tóth

A KÖTETBEN SZEREPLŐ RÖVIDÍTÉSEK / SKRATKY POUŽITÉ V PRÁCI

art. = artes és alakjai / artes a jeho tvary.

bacc. = baccalaureus.

decr. = decretum és alakjai / decretum a jeho tvary.

doct. = doctor.

e. = előtt / pred.

fol. = folio.

k. = körül / okolo.

lib. = liberalium.

licent. = licentiatius.

mag. = magister.

med. = medicus és alakjai / medicus a jeho tvary.

nb. = nembeli / z rodu.

pag. = pagina és alakjai / pagina a jej tvary.

prof. = professor.

r = recto.

sacr. = sacre.

sz. = (sor)szám / (poradové) číslo.

u. = után / po.

uo. = ugyanott / tamže.

v = verso.

vol. = volumus és alakjai / volumus a jeho tvary.

vö. = vesd össze / porovnaj.

† = a halála napja / deň úmrtia.

ADATTÁR / DATABÁZA

PRÉPOSTOK / PREPOŠTI

Vö. Pogány: Praepositura et praepositi 31–34., Ortway: Pozsony I. 380–384., III. 197–219., Šedivý: Schriftkultur 277., Préposti arch. 1387–1437. 58–59. – A vikáriusokra vö. C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 47–64.

„N”	1204. XI. 22. (MES I. 176.)
Ubalduš ²³¹	1209. (MES I. 193.) ²³² 1212. II. 12. (MES I. 198.) ²³³ esztergomi kanonok (1209–1212/1214)
Benedek ²³⁴	1214. (DL 86129.) esztergomi kanonok (1214)
János ²³⁵	1232. (MES I. 281.) 1236. (Wenzel VII. 25.) ²³⁶
Zlaudus ²³⁷ (Ják nb. Márton fia) ²³⁸	(1241/1242.) (Reg. Pal. 71. sz.) ²³⁹
Smaragd ²⁴⁰ (Smaragd nb. [II.] Smaragd fia) ²⁴¹	1253. I. 13. (Theiner I. 216.) ²⁴² 1254. IX. 16. (Reg. Arp. 1015. sz.) ²⁴³ hántai prépost (1244–1253) ²⁴⁴

231 Knauz: Pozsonyi prépostság 40. (1204–1211).

232 Közbenső adatok: 1210. (MES I. 196.), 1210. (DF 273136.).

233 A kiadásban 1211. évvel, vö. még Mon. Vesp. I. 21. – 1214-ben már esztergom-szenttamási prépost (C. Tóth: Esztergomi archontológia 61.).

234 Lehet, hogy azonos az 1209–1212 között esztergom-szenttamási prépostságot viselt Benedekkel (C. Tóth: Esztergomi archontológia 61.); ebben az esetben Ubaldusszal cseréltek volna javadalmat.

235 Knauz: Pozsonyi prépostság 41. (1232–1237).

236 Neve szerepel még két, 1238-ra keltezett hamis oklevélben is (Reg. Arp. 645., 650. sz.).

237 Knauz: Pozsonyi prépostság 41–43. (1241–1245).

238 Egyházi pályájára lásd Rácz: A Ják nemzetség I. 12.

239 1236-ban még fehérvári olvasókanonok volt (Reg. Pal. 43. sz.), 1245. XII. 12-én már a veszprémi püspökség élén állt (Arch. 1000–1301. 100.).

240 Knauz: Pozsonyi prépostság 43–45. (1252–1254).

241 Engel: Genealógia, Smaragdus nem I. tábla: Ajnárdfi (Kükei, Atyai, Görögmezei).

242 A pápa engedélyezte neki, hogy pozsonyi és hántai prépostságát nagyobb javadalomra cserélje. – Közbenső adatok: 1253. IV. 3. (Reg. Arp. 988. sz.), 1253. VII. 1. (Wenzel VII. 358.).

243 1254. XI. 19-én már fehérvári prépost és királyi alkancellár volt (Arch. 1000–1301. 111.).

244 Karlinszky: Hántai prépost 75.

Pál ²⁴⁵	1256. XI. 6. (Reg. Arp. 1109. sz.) ²⁴⁶ 1260. VIII. 15. (Reg. Arp. 1240. sz.) ²⁴⁷ királyi alkancellár (1259–1262) ²⁴⁸
István (Báncsa nb. Vince fia) ²⁴⁹	1263. IX. 24. (Theiner I. 245.) ²⁵⁰ 1266. XII. 11. (Theiner I. 291.) ²⁵¹ esztergomi kanonok (1261–1266), ²⁵² pápai káplán (1263–)
Antal ²⁵³	1271. VI. 28. (Wenzel VIII. 353.) ²⁵⁴ 1278. (Reg. Arp. 2924. sz.) doct. decr., esztergomi kanonok (1271–1278) ²⁵⁵
Paska ²⁵⁶	1280. VIII. 18. (Reg. Arp. 3065. sz.) ²⁵⁷
Miklós ²⁵⁸	1284. VII. 6. (Reg. Pal. 216. sz.) 1284. VII. 22. (Wenzel IV. 271.) ²⁵⁹
Romanus ²⁶⁰	†1288. V. 12. e. (Fejér V/3. 422.)

245 Knauz: Pozsonyi prépostság 45–47. (1257–1260).

246 Közbenső adatok: 1257. VII. 27. (Wenzel II. 296.), 1259. V. 17. (Reg. Arp. 1212. sz.), 1259. VI. 8. (Reg. Arp. 1214. sz.), 1259. VI. 17. (Reg. Arp. 1217. sz.), 1260. VIII. 14. (Reg. Arp. 1239. sz.).

247 1260. XII. 7-én már fehérvári prépost volt (Reg. Arp. 1248. sz.).

248 Arch. 1000–1301. 111.

249 Knauz: Pozsonyi prépostság 47–49. (1263–1266); Kiss: Báncsa István bíboros 96–97., Bácsatyai: Sze-mélyi összeköttetések 312., 323., Haraszi Szabó–Kelényi: Magyarországi diákok 112/91. sz.

250 Az oklevélben szereplő ügy hátterére lásd Kiss: Báncsa István bíboros 96., Barabás: Pápai káplánok 114.

251 Ekkor már egyúttal választott kalocsa-bácsi érsek (vö. Arch. 1000–1301. 85.).

252 C. Tóth: Esztergomi archontológia 160.

253 Knauz: Pozsonyi prépostság 108–109. (1271–1278); családjára lásd Reg. Arp. 2704. sz. (testvérei: Belyd comes, Jácint és Roland, ekkor a királytól a Vas megyei Petlend birtokot kapták), Haraszi Szabó–Kelényi: Magyarországi diákok 112/92. sz.

254 Közbenső adatok: 1276. V. 26. (Reg. Arp. 2704. sz.), 1277. III. 23. (MES II. 72.), 1277. IX. 2. u. (Reg. Arp. 2808. sz.).

255 C. Tóth: Esztergomi archontológia 141.

256 Knauz: Pozsonyi prépostság 109–112. (1280–1284).

257 1285. VIII. 17-én már nyitrai püspök volt, elődje, Péter 1285. I. 13-án még szerepel (Arch. 1000–1301. 93.).

258 Knauz: Pozsonyi prépostság 112. (1284–1285).

259 1285. IX. 2-án már néhai volt (HO VII. 195.).

260 Knauz: Pozsonyi prépostság 112–113. (1285–1288). – Valószínűleg azonos az esztergomi székeskáptalanban előbb barsi, majd honti főesperességet viselt Romanus-szal (C. Tóth: Esztergomi archontológia 69., 80.).

Domokos ²⁶¹	1289. II. 14. (Hazai oklt. 112.) ²⁶² 1291. IX. 3. (MES II. 296.) esztergomi kanonok (1289–1291) ²⁶³
Háb (<i>Haab</i>) ²⁶⁴	1291. (Reg. Arp. 3763., 3769. sz.) ²⁶⁵ 1292. II. 2. (Reg. Arp. 3860-1. sz.) ²⁶⁶
Szerafin ²⁶⁷ (Zselizi Demeter fia) ²⁶⁸	1294. VII. 29. (MES II. 355.) ²⁶⁹ †1311. IV. 22. e. (Anjou III. 41. sz.) esztergomi kanonok (1274–1311) ²⁷⁰ János kanonok, vikárius 1297. I. 27. (Wenzel V. 175.)
Fülöp ²⁷¹	1311. V. 15–18. (Anjou III. 62. sz.) ²⁷² 1311. VII. 25. (Anjou III. 119. sz.) doct. decr.
Péter	1314. V. 1. (Anjou III. 746. sz.) ²⁷³
Albert ²⁷⁴	(1316.) (Anjou IV. 232. sz.) ²⁷⁵ 1317. II. 2. (Anjou IV. 397. sz.) ²⁷⁶

261 Knauz: Pozsonyi prépostság 113–114. (1289–1291).

262 Közbenső adat: 1291. IV. 14. (MES II. 282.).

263 C. Tóth: Esztergomi archontológia 149.

264 Knauz: Pozsonyi prépostság 114–117. (1291–1293).

265 A kritikai jegyzékben mindkettő 1291. VII. 23. utánra sorolva.

266 1294. VII. 29-én már váci püspök volt (Arch. 1000–1301. 97.).

267 Knauz: Pozsonyi prépostság 117–118. (1294–1309).

268 DL 86839. – Az 1282-től szereplő Szerafin esztergomi kanonokkal, később esztergom-szentgyörgyi préposttal történő azonosítása egy 1293. évi oklevél alapján történt (Györffy I. 488., Reg. Arp. 3937. sz.).

269 Közbenső adatok: 1296. VI. 18. (DF 200059.), 1299. IV. 25. (MES II. 469.), 1301. III. 22. (MES II. 492.), 1302. I. 5. (Anjou I. 157. sz.), 1302. I. 24. (Anjou I. 165. sz.), 1302. III. 9. (Anjou I. 188. sz.), 1308. V. 15. (Anjou II. 361. sz.), 1309. VI. 15. (MES II. 600.), 1309. VII. 22. (MES II. 607.).

270 C. Tóth: Esztergomi archontológia 200.

271 Knauz: Pozsonyi prépostság 118–119. (1311).

272 Közbenső adat: 1311. VI. 24. (MES II. 643.).

273 Az oklevél szerint bizonyos oklevelek, amelyek Péter prépost ládájában voltak elhelyezve, a városi tűzvészben elégték. – Felmerülhetne, hogy az oklevélben említett iratmegsemmisülésre nem ekkor került sor (és Péter prépostsága mint „időhatározó” áll a forrásban), hanem az 1290-es évek elején, amikor a külső támadások és pusztítások nyomán (vö. III. András király 1291. XII. 2-i oklevelével: Reg. Arp. 3837. sz.) tűzvész keletkezhetett, de akkoriból szinte hiánytalanul ismerjük a prépostok neveit, így Péter méltóságviselését sem lehet oda beilleszteni. – Elképzelhető, hogy az ő sírját fedte az a kőlap, amelyen a „Hic iacet Petrus in die Katherine sepultus” felirat szerepel (Šedivý: Schriftkultur 80–81.).

274 Knauz: Pozsonyi prépostság 119–120. (1315–1317).

275 Az oklevélben nem szerepel a neve!

276 1320. VII. 4-én már néhai (Anjou IV. 841. sz.).

üresedés

1317. XI. – 1320. III.²⁷⁷

Miklós (Dörögdi Pál fia)²⁷⁸

1320. IX. 27. (Anjou V. 895. sz.)²⁷⁹

1330. X. 1. (Anjou XIV. 552. sz.)²⁸⁰

esztergomi kanonok (1317–1330), (a) nyitrai főesperes(ség adminisztrátora) (1317–[1330]),²⁸¹ királyi káplán (1323–1326), királyi kápolnaispán (1326–1327),²⁸² esztergomi választott érsek (1329),²⁸³ fehérvári kanonok (1330)²⁸⁴

Jakab (Piacenzai Iacobus de Placentia)²⁸⁵

1331. I. 6. (Cameralia II. 949. sz.)²⁸⁶

1332. XII. 24. (DL 38779.)²⁸⁷

Vörös Tamás kanonok, vikárius és helyettes-prépost 1332. IV. 26. (MES III. 208.)²⁸⁸

277 Rufinus pápai tizedszedő számadástörödéke szerint a pozsonyi prépostság „vacavit circa finem triennii et in recessu meo” (MES II. 774.).

278 Knauz: Pozsonyi prépostság 120–130. (1320–1330); az életrajzát lásd Szende: Dörögdi III. Miklós.

279 Korábban bácsi székesegyházi főesperes volt (C. Tóth: Kalocsa-bácsi egyházmegye 47.). – Közbenső adatok: 1323. II. 17. (Anjou VII. 42. sz., ettől kezdve adminisztrátor), 1323. VI. 18. (Anjou VII. 280-1. sz.), 1323. VII. 2. (Anjou VII. 338. sz.), 1324. III. 24. (Anjou VIII. 125-6. sz.), 1324. V. 17. (Anjou VIII. 261. sz.), 1324. XII. 9. (Anjou VIII. 539. sz.), 1325. I. 6. (Anjou IX. 4. sz.), 1325. IV. 18. (Anjou IX. 143. sz.), 1325. VI. 2. (Anjou IX. 230. sz.), 1325. VI. 30. (Anjou IX. 288. sz.), 1325. IX. 8. (Anjou IX. 398. sz.), 1326. III. 26. (Anjou X. 107. sz.), 1326. V. 5. (Anjou X. 178. sz.), 1326. V. 8. (Anjou X. 181. sz.), 1326. VI. 20. (Anjou X. 256. sz.), 1326. VIII. 22. (Anjou X. 348. sz.), 1326. XI. 17. (Anjou X. 475. sz.), 1326. XII. 6. (Anjou X. 523. sz.), 1326. XII. 18. (Anjou X. 547. sz.), 1327. II. 4. (Anjou XI. 65. sz.), 1327. IV. 2. (Anjou XI. 145. sz.), 1327. VI. 6. (Anjou XI. 277. sz.), 1327. VIII. 14. (Anjou XI. 402. sz.), 1327. XI. 20. (Anjou XI. 534. sz.), 1327. XI. 25. (Anjou XI. 544. sz.), 1328. I. 25. (Anjou XII. 32. sz.), 1329. IV. 1. (Anjou XIII. 161. sz.), 1330. IX. 17. (Anjou XIV. 520. sz.).

280 E napon a pápa kinevezte az egri püspökség élére (Arch. 1301–1457. I. 68.), vö. 1330. IX. 29. (Anjou XIV. 547. sz.), 1330. XI. 2. (Anjou XIV. 575–578. sz.).

281 C. Tóth: Esztergomi archontológia 95.

282 1326: Anjou XII. 32. sz., 1327. VIII. 14. (Anjou XI. 402. sz.), Arch. 1301–1457. I. 91.

283 Arch. 1301–1457. I. 63. – Az egri káptalan 1329. és 1330. évi méltóságsoros privilégiumaiban szintén feltüntetették Miklós választott érsekségét.

284 Ribí: Fehérvári káptalan 152.

285 Knauz: Pozsonyi prépostság 189–191. (1331–1333).

286 Pápai áthelyezése a háji prépostság éléről. – Közbenső adatok: 1332. VI. 30. (DL 3450.), 1332. X. 25. (DF 226836.).

287 1333. III. 29-én már volt prépost és csanádi püspök (Anjou XVII. 153. sz.).

288 „vicarius et viceprepositus ac canonicus”.

- Mihály (Szécsényi Tamás fia)²⁸⁹ 1333. V. 20. (Anjou XVII. 273. sz.)²⁹⁰
 1342. VII. 8. (Anjou XXVI. 366. sz.)²⁹¹
 esztergomi kanonok (1332–1343),²⁹² fehérvári kanonok (–1342),²⁹³ váci választott püspök (1341–)
- Vörös Tamás kanonok, vikárius 1335. VIII. 22. (Anjou XIX. 520. sz.)²⁹⁴ – 1342. III. 14. (Anjou XXVI. 105. sz.)
- Imbertus de Puteo (Imbert Dupuis, montpellieri)
 1342. X. 6. (Piti: Kieg. 1342. 78.)
 1342. X. 14. (Cameralia II. 955. sz.)
 bíboros (1327–1348)²⁹⁵
- Vilmos (Guillelmus Thome de Pusterla de Mediolano)²⁹⁶
 1343. IV. 29. (Anjou XXVII. 224. sz.)²⁹⁷
 1352. I. 13. (Anjou XXXVI. 14. sz.)
 konstantinápolyi patriárka (1346–1361)²⁹⁸
- Márton (Deprecht fia) dömösi prépost, pozsonyi kanonok, vikárius / adminisztrátor 1345. XI. 19. (MES III. 588.)²⁹⁹ – 1347. X. 17. (Anjou XXXI. 972. sz.)
-
- 289 Knauz: Pozsonyi prépostság 191–200. (1333–1342); vö. Anjou XXV. 11. sz., Arch. 1301–1457. II. 221. – Váci püspöki kinevezésekor (1342. VII. 8.) 25 éves volt (Anjou XXVI. 366. sz.).
- 290 Közbenső adatok: 1333. V. 30. (Anjou XVII. 273. sz.), 1333. VII. 13. (Anjou XVII. 346. sz.), 1333. X. 16. (Anjou XVII. 467. sz.), 1334. X. 26. (Anjou XVIII. 598. sz.), 1334. XII. 13. (Anjou XVIII. 624–5. sz.), 1335. II. 9. (Anjou XIX. 70. sz.), 1335. II. 24. (Anjou XIX. 82. sz.), 1335. VIII. 22. (Anjou XIX. 520. sz.), 1335. XI. 10. (Anjou XIX. 683. sz.), 1336. V. 13. (Anjou XX. 244. sz.), 1336. VIII. 14. (Anjou XX. 329. sz.), 1337. V. 1. (Anjou XXI. 219. sz.), 1337. V. 24. (Anjou XXI. 281. sz.), 1337. VI. 29. (Anjou XXI. 364. sz.), 1337. X. 31. (Anjou XXI. 591. sz.), 1337. XI. 8. (Anjou XXI. 597. sz.), 1338. II. 25. (Anjou XXI. 50. sz.), 1338. VIII. 24. (Anjou XXII. 411. sz.), 1339. VI. 21. (Anjou XXIII. 361. sz.), 1339. VI. 24. (Anjou XXIII. 364. sz.), 1339. IX. 21. (Anjou XXIII. 563. sz.), 1339. IX. 23. (Anjou XXIII. 570. sz.), 1339. XI. 23. (Anjou XXIII. 707. sz.), 1340. XI. 2. (Anjou XXIV. 625. sz.), 1341. I. 7. (Anjou XXV. 11. sz.), 1341. II. 19. (Anjou XXV. 125. sz.), váci kijelölt püspök 1341. X. 11. (Anjou XXV. 718. sz.), váci választott püspök 1341. XI. 9. (Anjou XXV. 784. sz.), 1341. XI. 11. (Anjou XXV. 789. sz.), 1341. XII. 19. (Anjou XXV. 845. sz.), 1342. III. 14. (Anjou XXVI. 105. sz.), 1342. V. 9. (Anjou XXVI. 206. sz.).
- 291 E napon a pápa kinevezte váci püspökké (vö. Arch. 1301–1457. I. 75.).
- 292 C. Tóth: Esztergomi archontológia 181.
- 293 1342. V. 9. (Anjou XXVI. 206. sz.), vö. Ribí: Fehérvári káptalan 151.
- 294 Közbenső adatok: 1337. V. 6. (Anjou XXI. 233. sz.), 1338. II. 25. (Anjou XXI. 50. sz.), 1339. X. 6–13. (Anjou XXIII. 614. sz.), 1339. X. 19. (Anjou XXIII. 640. sz.), 1339. XI. 7. (Anjou XXIII. 668. sz.), 1339. XI. 23. (Anjou XXIII. 707. sz.), 1341. I. 7. (Anjou XXV. 11. sz.), 1341. II. 19. (Anjou XXV. 125. sz.), 1341. XII. 20. (Anjou XXV. 847. sz.).
- 295 HC I. 16.
- 296 Knauz: Pozsonyi prépostság 200–203. (1343–1352); az életrajzát lásd Pór: Adatok 905–913.
- 297 Pápai kinevezése (Pór idézett munkájában tévesen 1345. évvel). – Közbenső adatok: 1345. XI. 19. (MES III. 588.), 1348. IV. 24. (MES III. 661.).
- 298 HC I. 206.
- 299 „prepositus et amministrator prepositure Posoniensis”. – Közbenső adatok: 1346. V. 1. (MES III. 599., *magistrum Martinum Demesiensis ecclesie prepositum domini Gwillermi Posoniensis in spiritualibus et temporalibus generale vicarium*), 1346. VI. 7. (MES III. 604., *inter ... Martinum prepositum Demesiensem et administratorem prepositure Posoniensis*).

Péter (Lengyel)³⁰⁰ örkanonok, vikárius és adminisztrátor 1348. IV. 24. (MES III. 661.)³⁰¹ – 1350. I. 13. (Anjou XXXIV. 43. sz.)

Balázs (Kozma fia) 1352. I. 13. (Anjou XXXVI. 14. sz.)³⁰²
1354. VII. 4. (Anjou XXXVIII. 355. sz.)³⁰³

Erzsébet özvegy királyné káplánja (1352), veszprémi vikárius (1352)³⁰⁴

(üresedés)³⁰⁵ 1355. XI. 13. (DF 272991.)

Márton (pozsonyi Deprecht fia) (1358.)³⁰⁶ X. 26. (DF 243745.)³⁰⁷
1359. VII. 3. (Fejér IX/3. 99–103.)³⁰⁸

(üresedés)³⁰⁹ 1361. IX. 15. (DF 228029.)
1363. IX. 26. (DF 228032.)

Burkhard (Ellerbach Burkhard fia)³¹⁰
1366. XI. e. (DF 228133.)³¹¹
1373. I. 12. (DF 227825.)

Detre kanonok, helyettes-prépost 1367. XII. 1. (DL 5626.)³¹²

300 Bossányi II. 401. (CCXCVI. sz., *de Polonia*).

301 „vicarius et aministrator”. – Közbenső adatok: 1348. VIII. 20. (Anjou XXXII. 550. sz., DL 7545., *der custer zu den zeiten ein verweser und phleger der probstey ze Prespurg*), 1348. VIII. 26. (MES III. 668., *aministrator prepositure eiusdem in spiritualibus et temporalibus vicarius generalis*).

302 A pápa engedélyezi, hogy Vilmos távolléte miatt Balázs legyen a prépost. – 1350–1352. között hántai prépost volt (Karlinszky: Hántai prépost 76., Engi néven). – Közbenső adatok: 1352. I. 31. (Anjou XXXVI. 72. sz.), 1352. V. 11. (Anjou XXXVI. 352. sz.).

303 A pápa 1354. IV. 16-án a prépostságot Jegerndorfi Pál gurki püspök kérésére familiárisának, Schoff Ulriknak adományozta, a kérelmet egykorúan törölték (Anjou XXXVII. 206. sz.).

304 1352. V. 11. (Anjou XXXVI. 352. sz.).

305 Bizonytalan adat: Pozsony megye nemessége részére tartott bírói közgyűlésen a pozsonyi káptalan két kanonokja csak a maga meg a káptalan nevében íratott át a káptalant érintő oklevelet.

306 Az oklevél éve annak kiadója, (Szentdomonkosi) Péter esztergomi kanonok és nógrádi főesperes vikáriussága (1357–1360) alapján lett meghatározva (C. Tóth: Esztergomi archontológia 253.).

307 1357. XI. 8-án még dömösi prépost és pozsonyi kanonok volt (DL 41322.). – Közbenső adat: 1358. (Anjou XLII. 1428. sz.).

308 1361. III. 25-én már néhai (DF 228171.).

309 Egyelőre csak közvetett adatokkal bizonyított feltevés: alapját azok az oklevelek szolgáltatják, amelyekben az ügyvédként megjelenő pozsonyi kanonokok csak magukat és a többi kanonokot képviselték. – Közbenső adat: 1362. VIII. 8. (DF 228030.).

310 Engel: Genealógia, Ellerbach (monyorókeréki).

311 Miklós esztergomi érsek (1358. X. 8–1366. XI. 20.) idején már pereskedett a káptalannal (kiadását lásd Batthyány: Leges III. 285.), Telegdi Tamás esztergomi érsek 1367. VIII. 23-án (DF 238842.) kelt levelében név nélkül szerepel a prépost. Az első biztos adat prépostságára: 1369. X. 27. (DL 100125.). – Közbenső adatok: 1372. IX. 27. (DF 238891.), 1372. XI. 12. (DF 227825.).

312 „viceprepositus”.

Péter (Petrus Corsinus) 1374. VIII. 3. (Mon. Vat. I/1. 472.)³¹³
bíboros (1370–1405)³¹⁴

(ismeretlen, 1374–1382)

János (Imre fia) örkanonok, a prépostság adminisztrátora 1378. X. 15. (DF 238968.) – 1380. VII. 25. (DF 238983.)³¹⁵

Lőrinc kanonok, Demeter esztergomi érsek káplánja, helyettes-prépost 1381. VII. 11. (DF 238994.)³¹⁶

János (Imre fia) örkanonok, a prépostság vikáriusa 1381. XI. 25. (DL 108193.)³¹⁷

Lőrinc (Mezőlaki Zámbó Márton fia)³¹⁸

1383. (Haraszi Szabó: Prága 50/58. sz.)³¹⁹

1402. V. 29. (ZsO II. 1672. sz.)

János (Uski)³²⁰

1402. VII. 24. (Mon. Vat. I/4. 453.)³²¹

1406. XII. 15. (DF 227853.)³²²

királyi titkoskancellár (1402–1404³²³), erdélyi kanonok, budai plébános, pécsi nagyprépost (1402–1427)

János (Jubar)³²⁴

1407. I. 17. (ZsO II. 5240. sz.)³²⁵

1421. VII. 26. (ZsO VIII. 822. sz.)

313 A pápa a Pusterla-i Vilmos bíboros halálával megüresedett prépostságra nevezte ki, de ténylegesen nem tudta elfoglalni a préposti széket.

314 HC I. 21.

315 Mindkettőben: „amministrator prepositure”.

316 „viceprepositus et canonicus Posoniensis”.

317 „thesaurarius et vicarius prepositure”.

318 Engel: Genealógia, Pápa nem Zámbó (mezőlaki); 1383-ban Prágában (Haraszi Szabó: Prága 50/58. sz.), 1384-ben Bécsben járt egyetemre (Tüskés: Bécs 49/125. sz.). – Családjára: ZsO I. 4448., 4645. sz.

319 Közbenső adatok: 1384. X. (Tüskés: Bécs 49/125. sz.), 1384. X. 22. (DF 228288., kiadását lásd Majorossy–Szende: Sources for the Hospitals 661–663.), 1385. II. 16. (Knausz: Codices manuscripti 118., kódex másolóként), 1387. XI. 5. (ZsO I. 277. sz.), 1388. VI. 15. (DF 227612., Fejér X/8. 279.), 1389. I. 6. (ZsO I. 867. sz.), 1395. X. 29. (ZsO I. 4132. sz.), 1396. VI. 17. (ZsO I. 4448. sz.), 1396. VIII. 20. (DF 239151.), 1397. II. 19. (ZsO I. 4645. sz.), 1397. VI. 23. (ZsO I. 4843. sz.), 1397. VI. 27. (ZsO I. 4852. sz.), 1400. IX. 26. (DF 227074.), 1401. III. 23. (ZsO II. 950. sz.), 1401. VI. 1. (ZsO II. 1107. sz.), 1402. II. 20. (ZsO II. 1454. sz.).

320 Életrajzát lásd Fedeles: Pécsi székeskáptalan 460., Uő: Két pécsi prépost 29–32., a korábbi irodalommal, Hlavačková: Bratislavski prepošti 220–222.

321 Pápai kinevezése azzal a feltétellel, hogy a három összeférhetetlen javadalma (pécsi és pozsonyi prépostság, budai plébánia) közül valamelyikről három éven belül lemond. – Közbenső adatok: 1404. X. 4. (ZsO II. 3427. sz.), 1404. XI. 25. (ZsO II. 3510. sz.), 1406. VII. 7. (ZsO II. 4863. sz.).

322 Prépostságának végére lásd még Mályusz: Konstanzi zsinat 136. 33. jegyzet; vő. ZsO VI. 1362. sz.

323 ZsO II. 3124. sz. (a király a pozsonyi prépostságot és a budai plébániát kiveszi az esztergomi érsek joghatósága alól).

324 ZsO II. 5240. sz., DF 228353.

325 Közbenső adatok: 1407. IV. 14. (DF 227457.), 1407. IX. 29. (ZsO II. 5748. sz.), 1407. XI. 2. (ZsO II. 5784. sz.), 1407. XII. 15. (DF 227089.), 1408. VI. 7. (ZsO II. 6147. sz.), 1408. VI. 19. (DF 228329., 228353.), 1408. XI. 25. (ZsO II. 6441. sz.), 1409. VIII. 19. (ZsO II. 6990. sz.), 1409. X. 6. (ZsO II. 7109. sz.), 1410. V. 9. (ZsO II. 7575. sz.), 1411. I. 1. (ZsO III. 3. sz.), 1411. VIII. 24. (ZsO III. 849. sz.), 1412.

Miklós (List, nagyszombati Kálmán fia) kanonok, vicesgerens 1412. VI. 8. (ZsO III. 2246. sz.)

Jakab (János pozsonyi kereskedő fia) örkanonok, vikárius 1421. II. 21. (URBK 68/1. tétel)

László (Sóvári Sós János fia)³²⁶ 1421. XII. 22. (ZsO VIII. 1262. sz.)³²⁷
1429. II. 27. (Pozsonyi kpt. mlt. H-8-139.)³²⁸

Márton (pozsonyi Kupodem, Pál fia) bacc. in art., kanonok, a Szent Márton- másképp Üdvözítő-egyház plébánosa, vikárius 1423. VII. 17. (ZsO X. 967. sz.)

Siegfried Degenberg³²⁹ 1429. V. 13. (DF 227991.)³³⁰
1432. IX. 29. (URBK 164/892. tétel)³³¹
mag. in med., boleszlói kanonok, vyšehradi prépost

János (Iohannes de Hammelburg)³³² 1432. XI. 22. (Pozsonyi kápt. mlt. F-1-15.)³³³
1437. VI. 12. (DF 239669., Függelék 5. sz.)³³⁴
mag. art., doct. med., konstanzi kanonok, Zsigmond király familiárisa (1423,³³⁵ 1435), a Szent György- és Adalbert-oltár, valamint a körmöcbányai Szűz Mária-egyház 12 apostol-oltárának igazgatója³³⁶

Jakab (pozsonyi, János kereskedő fia) örkanonok, helyettes-prépost 1433. XI. 19., 22. (DF 228111., Függelék 3–4. sz.)³³⁷

I. 15. (ZsO III. 1581. sz.), 1415. XII. 8. (ZsO V. 1308. sz.), 1416. I. 7. (ZsO V. 1409. sz.), 1416. VIII. 28. (ZsO V. 2235. sz.), 1416. IX. 18. (ZsO V. 2302. sz.), 1417. II. 18. (ZsO VI. 125. sz.), 1417. V. 22. (ZsO VI. 460. sz.), 1420. V. 22. (ZsO VII. 1758. sz.), 1421. VII. 21. (ZsO VIII. 789. sz.).

326 Életrajzát lásd C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 208–213.

327 Közbenső adatok: 1422. I. 23. (ZsO IX. 75. sz.), 1422. IV. 12. (ZsO IX. 10. sz.), 1422. XI. 6. (ZsO IX. 1089. sz.), 1422. XII. 1. (ZsO IX. 1213. sz.), 1422. XII. 22. (URBK 93/1. tétel), 1423. I. 4. (ZsO X. 19. sz.), 1423. V. 29. (ZsO X. 688. sz.), 1427. I. 3. (ZsO XIV. 14. sz.), 1427. IX. 22. (ZsO XIV. 1027. sz.), 1427. XI. 1. (C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 343.), 1428. X. 21. (DF 227155.).

328 Az oklevél teljes szövegű kiadását lásd C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 344. – 1429. VII. 25-én már pécsváradi apát volt (Zichy VIII. 389.).

329 Hlavačková: Bratislavskí prepošti 223. (1451. IV. 1-jén hunyt el Boroszlóban, sírköve szerint „artium et medicinae doctor, prepositus Wisegradensis et Titulensis” volt).

330 Közbenső adatok: 1429. X. 28. (Pozsonyi kápt. mlt. E-6-186.), 1430. II. 21. (Lukcsics I. 1360. sz.), 1430. III. 26. (DF 239522.), 1431. III. 13. (URBK 141/295–296. tétel, László nevű famulusa szerepel), 1431. V. 15. (DF 227506.), 1431. VII. 15. (URBK 143/321. tétel, László nevű famulusa szerepel).

331 A bejegyzésben nem jelölték, hogy „volt” prépost. – 1437-ben már titeli prépost (C. Tóth: Kalocsa-bácsi egyházmegye 139.).

332 Vö. Körmendy: Studentes 187/76. sz., N. Tahin: Medicina doktorai 74., Hlavačková: Bratislavskí prepošti 223.

333 Közbenső adat: 1435. VII. 6. (Lukcsics II. 377. sz.). – A pápa kinevezőbullája: 1435. VI. 27. (ASV Arm. XXXII. vol. 57, fol. 6^{rv}, 12^v [az adatot Nemes Gábornak köszönöm]).

334 Valamikor 1441 táján lemondott pozsonyi javadalmairól (vö. Lukcsics II. 780., 808. sz.); ennek ellenére 1444. VII. 20-án egy szentszéki ügyben még pozsonyi prépostnak nevezték (Lukcsics II. 821. sz.).

335 Altmann I. 5607. sz.

336 Vö. Lukcsics II. 780. sz.

337 „viceprepositus”.

Mihály (Privigyei)³³⁸

1442. IX. 20. (DF 239807.)³³⁹

1454. XI. 2. (DF 240317., Függelék 12. sz.)³⁴⁰

licent. in decr.,³⁴¹ Cillei Frigyes kancellárja,³⁴² szepesi olvasókanonok (1443), a Szent György- és Adalbert-oltár, valamint a körmöcbányai Szűz Mária-egyház 12 apostol-oltárának igazgatója (1443)³⁴³

Pál (Legnicai János fia) bacc. art. et decr., kanonok, helyettes-prépost 1453. X. 21. (DL 95896.)³⁴⁴

György (Pelltel de Schomberg)³⁴⁵ 1455. V. 6. (DF 228225.)³⁴⁶

†1486. IX. 30.³⁴⁷

bacc. art., apostoli protonotarius, wetzlari prépost (1450–1486)

338 Vö. Köblös: Egyházi középréteg 450. 3. jegyzet.

339 Saját, Pozsonyban kelt nyugtája. – Mihály 1440. I. 4-én még szepesi olvasókanonok volt (DF 208837.), János lemondásával nyerte el valamikor 1441-ben a javadalmat Ulászló királytól, 1444. II. 28-án kérte a pápától megerősítését (vö. Lukács II. 808. sz.). – Közbenső adatok: 1443. II. 27. (DF 241937.), 1445. V. 14. (DF 227829.), 1447. XII. 21. (DF 242163.), 1450. XI. 13. (Lederer: Középkori pénzüzetek 241.) 1451. I. 9. (DF 281471.), 1451. X. 4. (DL 44610.), 1453. IX. 12. (DF 227674.), 1454. VIII. 13. (DF 242478.).

340 1455. I. 20-án már néhai (DF 240321., Függelék 13. sz.).

341 1422. IV. 14-én iratkozott be a bécsi egyetemre (Schrauf: Bécs 53.), ahol 1430-tól tanított is (Fraknoi: Bécs 25.).

342 Bónis: Jogtudó értelmiség 213.

343 Lukács II. 780. sz.

344 „viceprepositus”.

345 Életrajzát lásd Köblös: Egyházi középréteg 467/60. sz., Hlavačková: Juraj zo Schönbergu.

346 Lábatlani János székely ispán, Gergely nádori hadak kapitánya, László és Miklós 1458. X. 1-jei, Péterváradon kelt, Pozsony városához szóló levele szerint Mátyás király a „német” Györgytől, mint idegen és külföldi embertől a pesti országgyűlés határozata értelmében elvette a prépostságot (*Mathias rex Hungarie, dominus noster gratiosissimus preposituram ecclesie Posoniensis a Georgio Thewthanico forensi et extraneo homine iuxta vim generalis decreti Pestiensis auferens*) és Büki István győri kanonoknak adta (DF 240421.), de a váltás nem történt meg. – A közbenső adatokat lásd Köblös: Archontológia 204–205., illetve 1460. VI. 29. (DF 242680.).

347 Sírfelirata, lásd Császár: Academia Istropolitana 45., 120–121.

ÉNEKLŐKANONOK / KANTOR

Jakab

1253. VII. 1. (Wenzel VII. 358.)

Pál aléneklő 1396. III. 17. (Fejér X/8. 419. = DF 241386.)

János (Grasch) succentor scolaris 1433. XI. 19. (DF 228111., Függelék 3. sz.)

Lőrinc	1292. VI. 6. (MES II. 328.)
János	1313. II. 2. (Anjou III. 449. sz.)
Tamás	1316. II. 8. (Anjou IV. 237. sz.) ³⁴⁹ 1328. II. 3–23. (Anjou XII. 54. sz.)
Teobald (<i>Thealdus</i> / <i>Theobaldus</i>)	1332. III. 19. (Kondé oklt. 44.) ³⁵⁰ 1332. XII. 24. (DL 38779.) ³⁵¹
Péter (Lengyel) ³⁵²	1333. V. 30. (Anjou XVII. 273. sz.) ³⁵³ 1359. VII. 3. (Fejér IX/3. 99–103.) ³⁵⁴ presbiter (1335), a Szent Márton- másképp Üdvözítő-egyház plébánosa (1340–), ³⁵⁵ vikárius (1348–), a Keresztelő Szent János-oltár javadalmasa (1354–)

348 Őrkanonoki szabályzat: MES II. 567. (1336), DF 228242. (1348).

349 Közbenső adatok: 1320. IX. 27. (Anjou V. 895. sz.), 1323. III. 16. (Anjou VII. 72. sz.), 1323. IV. 22. (Anjou VII. 133. sz.), 1323. VI. 22. (Anjou VII. 293. sz.), 1323. VI. 26. (Anjou VII. 310–1. sz.), 1323. VI. 28. (Anjou VII. 319. sz.), 1324. III. 11. (Anjou VIII. 100. sz.), 1324. VIII. 9. (Anjou VIII. 373. sz.), 1325. I. 6. (Anjou IX. 4. sz.), 1325. I. 29. (Anjou IX. 32. sz.), 1327. VI. 6. (Anjou XI. 277. sz.).

350 Közbenső adatok: 1332. V. 17. (DF 226851.), 1332. VI. 30. (DL 3450.), 1332. X. 25. (DF 226836.).

351 Telegdi Csanád esztergomi érsek 1332. IV. 26-i oklevelében Péter szerepel őrkanonokként (MES III. 208.), az ok egyelőre ismeretlen.

352 Anjou XVII. 274. sz., Bossányi II. 401. (CCXCVI. sz., *de Polonia*).

353 Közbenső adatok: 1334. X. 26. (Anjou XVIII. 598. sz.), 1334. XII. 13. (Anjou XVIII. 624–5. sz.), 1335. II. 9. (Anjou XIX. 70. sz.), 1335. VIII. 22. (Anjou XIX. 520. sz., Lipót, a Pozsony város falain kívül lévő Szent Lőrinc-egyház plébánosának halálával megüresedett kanonokságot kapta meg a prépost apja, Szécsényi Tamás erdélyi vajda kérésére), 1335. XI. 10. (Anjou XIX. 683. sz.), 1336. V. 13. (Anjou XX. 244. sz.), 1336. VIII. 14. (Anjou XX. 329. sz.), 1337. V. 1. (Anjou XXI. 219. sz.), 1337. VI. 29. (Anjou XXI. 364. sz.), 1337. X. 31. (Anjou XXI. 591. sz.), 1337. XI. 8. (Anjou XXI. 597. sz.), 1339. VI. 21. (Anjou XXIII. 361. sz.), 1339. X. 6–13. (Anjou XXIII. 614. sz.), 1340. V. 2. (Anjou XXIV. 274. sz.), 1340. XI. 2. (Anjou XXIV. 625. sz.), 1341. XII. 20. (Anjou XXV. 847. sz.), 1346. V. 17. (Anjou XXX. 395. sz., vita a prépostság adminisztrátorával), 1347. I. 13. u. (Anjou XXXI. 11. sz.), 1348. IV. 24. (MES III. 661.), 1348. VIII. 20. (Anjou XXXII. 550. sz.), 1348. VIII. 26. (MES III. 668.), 1350. I. 13. (Anjou XXXIV. 43. sz.), 1351. VII. 11. (Anjou XXXV. 424. sz.), 1354. VII. 4. (Anjou XXXVIII. 355. sz., a prépost és a káptalan neki adta a Keresztelő Szent János-oltár magisztrális javadalmát), 1357. I. 15. (MES IV. 157.), 1357. I. 18. (DF 272980.), 1358. (Anjou XLII. 1428. sz.), 1359. V. 22. (DF 273025.).

354 Az ő síremlékével azonosítják a püspöki templomban talált sírkövet (Šedivý: Schriftkultur 135., mint Péter püspöki plébános és pozsonyi őrkanonok; a sírkő felirata: + Anno Domini MCCCCLX dominus Petrus sacre[?], recte: plebanus – Lövei–Varga: Síremlékek, Adattár, Pozsony] huius ecclesie [... ..]nc + festum Sancti Michaelis, cuius anima requiescat in pace. – Uo. 137. 739. jegyzet), de a latin szöveg alapján minden bizonnyal azzal a Péter püspöki rektorral azonos, aki 1359. VII. 3-án együtt szerepelt az őrkanonokkal a Márton prépost ellenében folyó perben (DF 273028. = Fejér IX/3. 99–103.).

355 1340. V. 2. (Anjou XXIV. 274. sz.).

Jakab (Mihály fia)	1361. II. 26. (DF 228239.) ³⁵⁶ 1361. V. 5. (Mon. Vat. Slov. II/1. 462. sz.) ³⁵⁷
János (<i>Enlicus</i> fia) ³⁵⁸	1363. I. 24. (Anjou XLVII. 21. sz.) 1364. IV. 2. (Anjou XLVIII. 209. sz.) ³⁵⁹
Péter	1367. IV. 4. (DL 5522.) ³⁶⁰
János ³⁶¹ (Imre fia) ³⁶² pozsonyi vikárius (1378–1381) János alőr 1381. XI. 25. (DL 108193.) ³⁶⁵	1370. I. 12. (DF 228034.) ³⁶³ 1381. XI. 25. (DL 108193.) ³⁶⁴
Bernát (<i>Ber[en]hardus; Bernaldus dictus</i>)	1384. VII. 25. (DF 228195.) ³⁶⁶ 1385. VI. 9. (DL 7156.) ³⁶⁷
János ³⁶⁸	1389. IV. 23. (ZsO I. 992. sz.) ³⁶⁹ 1401. XI. 12. (ZsO II. 1304. sz.)
Hertlinus	1406. III. 3. (ZsO II. 4506. sz.)

356 A pápai Kúriában beperelte őt Pozsonyi Herman fia: András esztergomi egyházmegyei presbiter az örkanonokság ügyében.

357 A pápa kinevezi a Péter halálával megüresedett örkanonokságra.

358 DF 228117.

359 A pozsonyi káptalan 1366. VI. 6-án Pozsony és Moson megyék nemessége részére tartott bírói közgyűlésen tiltakozott az ellen, hogy János volt örkanonok a Pozsonyban tartózkodó főpapok és bárók előtt hamisan azzal vádolta meg őket, hogy sok hamis oklevelet pecsételtek meg, állítását azonban nem tudta bizonyítani. A káptalan kérésére a közgyűlésen igazolták az ártatlanságukat (Anjou L. 438. sz.).

360 Lemondott vagy letették a tisztségről, csak egyszerű kanonokságát tartotta meg, lásd a kanonokok között: Péter („ör”, [*custos*]).

361 „nobilis domina Elena vocata filia videlicet Iacobi filii Georgii de Kylithy unacum Margaretha nuncupata filia sua ab eodem Iacobo filio Georgii procreata ab una, parte vero ex altera Andreas filius Petri gener eiusdem domine Elene, germanus domini Iohannis custodis” (DF 268849.).

362 DL 108193., DF 226537.

363 Közbenső adatok: 1372. XI. 12. (DF 227825.), 1373. I. 12. (DF 227825.), 1375. V. 3. (DF 227669.), 1378. IV. 4. (DF 227938.), 1378. X. 15. (DF 238968.), 1379. XII. 30. (DF 238970.), 1380. VII. 25. (DF 238983.), 1380. VIII. 13. (DF 268849.).

364 „thesaurarius et vicarius prepositure”. – 1382. XI. 29-én már néhai volt, végrendelete szerint egy bizonyos pénzüsszeget hagyott saját és szülei lelki üdvéért a pozsonyi klarissza apácákra (DF 226537.).

365 1386. X. 25-én halt meg (Knausz: Codices manuscripti 13.).

366 Közbenső adat: 1385. II. 3. (DF 227014.; az adatbázisban 1375. évvel).

367 Együttal a Szent László-kápolna igazgatója is volt, 1390. XII. 16. előtt hunyt el, javadalmait a pápa az olmtúzi egyházmegyei durholci plébánia igazgatójának, illetve egyéb morvaországi javadalmak birtokosának, Durchelz Balázs fiának: Péternek adományozta (Mon. Vat. I/3. 109.).

368 Unokaöccse, András Csölösztői György fia: Jakab leánya: Margitnak a férje (ZsO I. 992. sz.).

369 Közbenső adatok: 1399. XII. 8. (DF 227713.), 1400. XI. 27. (ZsO II. 655. sz.).

- Vencel (Ganas)³⁷⁰ 1406. IX. 14. k. (ZsO II. 6147. sz.)³⁷¹
1408. VI. 8. (DF 228353.)
- Péter alőr és sekrestyés 1409. V. 5. (DF 225823.)
- Jakab (pozsonyi, János kereskedő fia)³⁷²
1409. VI. 9. (DF 228343.)³⁷³
1433. XI. 22. (DF 228111., Függelék 4.sz.)
királyi káplán (1414),³⁷⁴ dékán (1421–1422), helyettes-prépost (1433)
- János 1442. IV. 22. (Prot. Test. 88. sz.)
- Jakab ([Linten])³⁷⁵ 1445. XI. 22. (DF 228242.)
- Lőrinc 1448. I. 23. (DF 228123.)³⁷⁶
1448. VIII. 10.³⁷⁷ (DF 226288.)
- Bertalan (gdanski Sturmer)³⁷⁸ 1454. III. 29. (DF 228242.)³⁷⁹
1464. I. 21. (DF 208928.)³⁸⁰

370 ZsO IV. 2041. sz., 1429-ben említene egy Ganas György nevű pozsonyi polgárt (DF 239502.). – A Vencel által a káptalanra hagyott bibliára lásd még a korábbi irodalommal Boreczky: Avignoni kézirat.

371 Vö. ZsO II. 6257. sz.

372 Esztergomi egyházmegyei presbiter; a Ganas Vencel örkanonok halálával megüresedett javadalmat Zsigmond király már neki adta, s ezt 1414. V. 30-án a pápa is megerősítette (ZsO IV. 2041. sz.). – Vö. C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 226.

373 Közbenső adatok: 1411. I. 1. (ZsO III. 3. sz.), 1411. II. 21. (ZsO III. 171. sz., ügyvéd), 1412. I. 15., II. 12. (ZsO III. 1581., 1733. sz., káptalani ügyvéd), 1412. IX. 20. (ZsO III. 2706. sz.), 1414. VI. 12. (DL 10527.), 1414. V. 30. (ZsO IV. 2041. sz.), 1416. VI. 28. (ZsO V. 2064. sz.), 1416. VIII. 16. (ZsO V. 2212., 2214. sz.), 1416. IX. 22. (ZsO V. 2317. sz.), 1417. IX. 22. (ZsO VI. 947. sz.), 1418. I. 24. (ZsO VII. 1412. sz.), 1419. IV. 20. (ZsO VII. 331.), 1419/1420. (URBK 78/34. tétel), 1420. I. 29. (URBK 61/40. tétel), 1420. X. 2. (DL 10955.), 1421. VII. 30., VIII. 9. (ZsO VIII. 834. és 855. sz., káptalani ügyvéd), 1421. IX. 30. (ZsO VIII. 1022. sz.), 1422. (URBK 88/198. tétel), 1423. (URBK 127/9. tétel), 1425. II. 24. (ZsO XII. 189. sz.), 1427. VII. 8. (ZsO XIV. 770. sz.), 1428. IX. 19., 23. (DF 239496–239497.), 1431. III. 7. (URBK 139/252. tétel), 1432. IV. 4. (URBK 154/694. tétel), 1432. IX. 29. u. (URBK 165/897. tétel).

374 ZsO IV. 2041. sz.

375 A pályakép alapján valószínűleg azonos az 1441 és 1445 között kimutatható Linten Jakab kanonokkal, lásd ott!

376 Közbenső adat: 1448. VII. 8. (DF 225458., a kiküldetés napja).

377 A kiküldetés napja.

378 Köblös: Egyházi közlépreteg 449/18. sz.

379 1439 és 1449 között titeli örkanonokként mutatható ki (C. Tóth: Kalocsa-bácsi egyházmegye 147.). – Közbenső adatok: 1454. IV. 3. (DF 228242.), 1455. IV. 20. (DF 226102., a kiküldetés napja), 1455. VI. 1. (DF 225835., a kiküldetés napja), 1458. II. 5. (DF 240403.), 1460. I. 18. (Prot. Test. 237. sz., Köblös: Archontológia 185/18. sz.).

380 A Köblös József által a Protocollum Testamentorum (DF 277056.) I. 144. alapján 1468. XI. 12-i kelettel idézett forrás nem létezik, a megadott folió számon nem találkozni sem a Bertalan, sem pedig az örkanonok szóval (Prot. Test. 279–281. sz.). – Valamikor lemondott a tisztségről, mivel 1476-ban mint egyszerű kanonok szerepel, lásd ott!

DÉKÁNOK / DEKANI

A pozsonyi társaskáptalan gazdasági tisztségviselőjét, a dékánt minden év György-nap táján választották vagy erősítették meg tisztségében, így a konkrét dátumot tartalmazó adatok alapján megállapítható tisztségviselésük időtartama is.³⁸¹ Azon esetekben, amikor valamelyik kanonok folyamatosan, több éven át viselte a dékánságot, az adatokat nem választottam szét, hanem az első és utolsó előfordulás dátumát adtam meg, míg a többi a jegyzetben szerepel „közbenső adatok” alatt.

Dekana, hospodárskeho funkcionára Prešpurskej kolegiátnej kapituly, volili alebo ho potvrdili vo funkcii každý rok okolo dňa svätého Juraja a vďaka tomu je možné na základe údajov obsahujúcich konkrétne dátumy určiť aj jeho funkčné obdobie.³⁸² V takých prípadoch, keď niektorý kanonik nepretržite zastával dekanát viacero rokov, som údaje nerozdelil, ale uviedol som prvý a posledný dátum jeho výskytu a ostatné figurujú ako „prostredné údaje“ v poznámkach.

Sixtus (1253–1254) 1253. VII. 1. (Wenzel VII. 358.)
kanonok (1253)

Péter ([Vörös, Lőrinc pozsonyi polgár fia])³⁸³ (1313–1314)
1313. VII. 8. (Anjou III. 570. sz.)
kanonok (1307–1341)

Simon (Vidám, Mendlinus fia) (1406–1407)
1406. VII. 13. (DF 227791.)
kanonok (1400–1421)

Miklós (List, nagyszombati Kálmán fia) (1415–1416)³⁸⁴
kanonok (1405–1429), a Pozsony város falain kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosa (1415–1429)

Miklós (List, nagyszombati Kálmán fia) (1418–1419)
1419. IV. 20. (ZsO VII. 331. sz.)³⁸⁵
kanonok (1405–1429), a Pozsony város falain kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosa (1415–1429)

György (Soproni) (1419–1421) 1419. IX. 29. u. (URBK 59/1. tétel)³⁸⁶
1421. II. 21. (URBK 69/15. tétel)
mag. art., kanonok (1418–1432)

381 Köblös: Egyházi középréteg 18., C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 45., URBK.

382 Köblös: Egyházi középréteg, s. 18, C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály, s. 45, URBK.

383 Az azonosítás az alapján történt, hogy a káptalanban nem volt ekkor másik Péter nevű kanonok.

384 C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 44–45.

385 1420-ra tévesen jeleztem dékánnak: C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 45.

386 Közbenső adatok: 1419/1420. (URBK 76/12. tétel), 1420. I. 29. (URBK 59/1. tétel), 1420. III. 9. (URBK 65/24. tétel).

Jakab (pozsonyi, János kereskedő fia) (1421–1422)³⁸⁷

örkanonok (1409–1433)

Cristannus (Rozsnyói Miklós fia) (1422–1424)

1422. VII. 10. (URBK 86/167. tétel)³⁸⁸

1423. IX. 29. u. (URBK 103/57. tétel)

kanonok (1421–1442)

Mihály (nagyszombati Koler, Jakab fia) (1424–1425)

1425. I.³⁸⁹

kanonok (1405–1425)

Márton (Neitler, stomfai Lipót fia; iunior) (1430–1432)

1430. X.³⁹⁰ (URBK 130/1. tétel)³⁹¹

1432. III. 22. (URBK 153/658. tétel)

kanonok (1430–1462)

nincsen (a husziták zavargásai miatt)³⁹²

Márton (Neitler, stomfai Lipót fia; iunior) kanonok, mint megbízott³⁹³ (1432–1433)³⁹⁴

Pál (Legnicai János fia) (1462–1464)

1462. XI. 1. (URBK 169/6. tétel)

1463. IX. 1. (URBK 179/83. tétel)

bacc. art. et decr., kanonok (1445–1463)

387 C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi vizsály 45., vö. uo. 46. 37. jegyzetben írtakkal.

388 Vö. még URBK 82/58., 100/21. tétel. – Közbenső adatok: 1422. XII. 18. (URBK 91/19. tétel), 1422. XII. 22. (URBK 94/14. tétel), 1423. II. 10. (ZsO X. 129–130. sz.), 1423. IV. 24. u. (URBK 102/38. tétel, vö. URBK 103/53., 105/81–82. tétel).

389 C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi vizsály 265.

390 Vö. URBK 132/76–77., 82. tétel.

391 Közbenső adatok: 1431. III. 5. (URBK 136/202. tétel), 1431. III. 7. (URBK 138/235. tétel, az elszámolás dátuma), 1431. IV. 24. u. (URBK 141/279.), 1431. IV. 24. u. (URBK 142/305. tétel), 1431. IX. 29. (URBK 154/692. tétel), 1432. III. 13. (URBK 141/287. tétel).

392 „nullo decano existente propter disturbium hussitarum”.

393 Vö. URBK 159/777., 164/890. tétel.

394 Közbenső adatok: 1432. IV. 24. u. (URBK 158/750. tétel), 1432. IX. 29. u. (URBK 158/758. tétel).

KANONOKOK / KANONICI

A listában a teljes testületi névsor szerepel, de a prépostoknak nem volt kanonoki javadalma.

V zozname figuruje úplný menoslov zboru, ale prepošti nedisponovali kanonickým benefíciom.

A

Albert (1316–1317) – lásd a prépostoknál!

Ambrus (Jeromos fia) 1368. V. 30. (DF 289893.).³⁹⁵

András 1291. V. 1. (MES II. 284.), 1292. VI. 6. (MES II. 328.) – lásd még a jegyzőknél!

András (Torkos) 1292. V. 27. (Wenzel V. 72.).³⁹⁶

András (*Wykardi de Bitestha*) halusici plébános 1403. II. 9. (Mon. Vat. I/4. 505.).³⁹⁷

Antal (1271–1278) – lásd a prépostoknál!

Antal 1368. III. 30.³⁹⁸ (DF 282270.), 1368. VI. 5.³⁹⁹ (DF 282270.), 1373. V. 3. (DL 4804.), 1374. IV. 9. (DL 5839.), 1375. III. 22. (DF 241355.), 1375. VI. 15. (DF 238920.), 1375. VI. 29. (DF 238926.), 1376. III. 24. (DF 238936.), 1376. X. 23. (DF 238942.), 1376. XII. 25. (DF 238932.), 1378. XII. 20. (DL 6582.), 1380. I. 5. (Kondé oklt. 81.), 1380. XII. 24. (Kondé oklt. 85.), 1381. XI. 19. (DL 50095.).

B

Balázs (Kozma fia) (1352–1354) – lásd a prépostoknál!

Balázs (Uski)⁴⁰⁰ 1410. V. 25. (ZsO II. 7610. sz.),⁴⁰¹ 1413. IX. 15. (BTOE III. 637. sz.),⁴⁰² 1413. X. 6. (Cameralia II. 1094. sz.),⁴⁰³ 1417. XII. 13. (URBK 56/34. tétel), 1418. IV. 27. (DL 10646., vö. ZsO VI. 1818. sz.), 1418. VIII. 21.⁴⁰⁴ (DF 226097.), 1418. VIII. 29. (ZsO VI. 2278. sz.), †1419. VI. 16. (Knauz: Régi szokások VII/2. 737.).⁴⁰⁵

395 Pápai kinevezése az esztergomi érsektől és a pozsonyi káptalantól már elnyert javadalomra.

396 1290. V. 27-i kelettel: HO VII. 210., MES II. 791.

397 A pápától a „Paulus de Schitta” halálával megüresedett kanonokságot nyerte el.

398 A kiküldetés napja.

399 A kiküldetés napja.

400 Mályusz Elemér azt feltételezi, hogy Balázs Uski János testvére vagy rokona (Mályusz: Konstanzi zsinat 119.).

401 E napon a pápa Zsigmond király kérésére olmtüzi és prágai egyházmegyei javadalmakat ad neki.

402 A pápa jóváhagyja, hogy miután Uski Balázs az esztergomi érsek, Kanizsai János előtt Lőcsei Péterrel elcserélte budai kanonokságát annak pozsonyi kanonokságára, az érsek már szintén neki adta. Vö. még Ribi: Budai káptalan 68.

403 Kötelezi magát az annata megfizetésére (a javadalom Lőcsei Péter lemondásával üresedett meg).

404 A kiküldetés napja.

405 1420. III. 9-én mint néhai szerepel (URBK 66/50. tétel).

Benedek (1214) – lásd a prépostoknál!

Benedek (Várad [de Waradino]) mag. in art., győri örkanonok (1444–1446, 1447);⁴⁰⁶ 1430. IX. 27. (DL 12300., DF 226095.), 1430. XI. (URBK 133/96. tétel), 1431. III. 7. (URBK 140/262. tétel), 1431. VII. 15. (URBK 155/698. tétel), 1432. III. 13. (URBK 142/303. tétel), 1432. IV. 4. (URBK 154/687. tétel), 1432. IX. 29. u. (URBK 165/897. tétel),⁴⁰⁷ 1434. V. 4. (DF 273817.), 1434. VIII. 22. u.⁴⁰⁸ (DL 61481.), 1434. XII. 4. (DL 48643.), 1435. II. 15. (DL 102455.), 1435. III. 20. (DL 48461.), 1435. VI. 24. (DF 226345.), 1435. XI. 26. (DL 12768.), 1436. V. 15. (DL 48462.), 1436. IX. 8. (DF 227836.), 1437. IV. 2. (DL 13013.), 1437. IV. 15. (DF 226927., 239657.), 1437. IV. 26. (DF 239643.),⁴⁰⁹ 1437. V. 11. (DL 13003.), 1437. X. 3. (DF 225771.), 1438. III. 25. (DL 13156.), 1438. III. 27. (DL 13157.), 1438. IV. 21. (DF 239689.), 1439. VI. 11.⁴¹⁰ (DF 226930.), 1439. IX. 8. (DF 226105.), 1445. V. 28. (DF 227727.), 1445. IX. 1. (DL 13881.), 1445. IX. 17. (Kertész: Fehérvári okl. 95.), 1446. VI. 17. (DF 227979.), 1446. IX. 7. (DL 13958.), 1446. X. 23. (DF 242075.), 1448. VII. 17. (DL 14203.), 1448. X. 27. (DL 14199.), 1449. IV. 30.⁴¹¹ (DF 225617.), 1450. IV. 24. (DF 227770.), 1451. II. 26. (DL 14454.), 1452. III. 17. (DF 228199.), 1452. V. 29. (DF 228189.), 1453. II. 6. (DF 227084.), 1454. I. 15. (DF 228248.), 1454. V. 1. (DF 240294.), 1455. V. 23.⁴¹² (DF 225963.), 1456. VII. 15. (DF 254597.), 1457. X. 21. (DL 15192.), 1458. I. 3. (DL 15204.), 1460. VI. 29. (DF 242680.).

Bereck (Benedek fia) nyitrai kanonok (1366)⁴¹³ 1366. VI. 13. (Anjou L. 476. sz.).⁴¹⁴

Bernát (*Ber[en]hardus; Bernaldus dictus*) (1384–1385) – lásd az örkanonokoknál!

Bernát (*Ber[en]hardus*) 1393. VII. 10.⁴¹⁵ (DF 227065.), 1396. III. 17. (Fejér X/8. 419. = DF 241386.), 1397. VII. 2. (DF 239162.), 1398. XI. 20. (DL 42688.), 1399. VII. 9. (DL 8445.), 1399. VIII. 12. (DF 239181.), 1400. I. 16. (DL 8531.), 1400. II. 12. (Kondé oklt. 115.), 1400. III. 3. (DF 266413.), 1401. IV. 19. (DL 48612.), 1403. XI. 24. (ZsO II. 2803. sz.).

Bernát⁴¹⁶ (Schmagl)⁴¹⁷ 1462. III. 24. (Prot. Test. 207. sz.), 1462. XI. 1. u. (URBK 181/7. tétel), 1463. VIII. 9. (Prot. Test. 220. sz.), 1465. I. 29. (DF 242768.), 1466. X.

406 C. Tóth–Horváth: Győri székeskáptalan 39–40.

407 „Benedictus de War”.

408 A jelentés 1435-ben kelt (Csiba Balázs szíves tájékoztatása), vö. Kondé oklt. 187–188., 190. sz.

409 Az oklevélben mint „magister Benedictus socium et concanonicum” szerepel, de más Benedek nevű kanonok nem volt a káptalanban.

410 A kiküldetés napja.

411 A kiküldetés napja.

412 A kiküldetés napja.

413 C. Tóth: Nyitrai székeskáptalan 51.

414 Pápai kinevezése egy nyitrai kanonokságra nem véve figyelembe, hogy egy pozsonyi kanonokságért pereskedik.

415 A kiküldetés napja.

416 Köblös: Egyházi középréteg 446/6. sz. (Bernát néven, 1462–1469 évkörrel).

417 DF 240521. (1466. X. 18.).

18. (DF 240521.),⁴¹⁸ 1469. IV. 22. (DF 249866.) – lásd még a Szent Márton- más- képp Üdvözítő-egyház plébánosainál!

Bertalan (Szentkereszti Mátyás fia)⁴¹⁹ 1368. VIII. 31. (DF 289894.),⁴²⁰ 1384. IV. 18. (Kondé oklt. 90.), 1384. VIII. 16. (DL 108193.), 1390. V. 12. (DF 239094.), 1390. X. 9. (DL 64735.), 1391. IV. 9. (DF 227811.), 1397. VII. 2. (DF 239162.).

Bertalan (gdanski Sturmer) 1476. VIII. 26. (URBK 188/33. tétel)⁴²¹ – lásd még az örka- nonokoknál!

Bitinus (Tarvisiói [*de Tervisio*] Berxianus phisicus fia) 1369. V. 24. (DF 289912.).⁴²²

Burkhard (Ellerbach Burkhard fia) (1366–1373) – lásd a prépostoknál!

C

Cristannus (Rozsnyói [*de Rossnaw*] Miklós fia, esztergomi egyházmegyei presbiter)⁴²³ 1421. IV. 1. (URBK 74/77. tétel), 1421. (C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi vi- szály 326.), 1422. III. 26. (ZsO IX. 338. sz.), 1422. (URBK 87/190. tétel), 1422. XII. 18. (URBK 91/19. tétel), 1422. XII. 22. (URBK 94/14. tétel), 1423. IV. 24. u. (URBK 102/38. tétel), 1423. IX. 29. u. (URBK 103/57. tétel), 1423. (URBK 127/11. tétel), 1424. II. 4–9.⁴²⁴ (ZsO XI. 65. sz.), 1424. IV. 19. (ZsO XI. 451. sz.),⁴²⁵ 1427. VI. 30.⁴²⁶ (ZsO XIV. 695. sz.), 1428. VII. 22. (DF 227861.), 1429. IX. 30.⁴²⁷ (DF 226109.), 1429. X. 19. (DF 279599.), 1430. III. 26. (DF 239522.), 1430. IX. 29. u. (URBK 130/13. tétel), 1431. IV. 24. u. (URBK 142/306. tétel), 1431. VII. 15. (URBK 155/698. tétel), 1432. IX. 29. u. (URBK 165/897. tétel), 1437. VI. 27. (DF 225710.), 1438. IV. 19. (DF 228247., Függelék 6. sz.), 1438. V. 1. (DF 225861.), 1438. VII. 30. (DF 225829.), 1438. X. 28.⁴²⁸ (DF 225563.), 1438. XII. 17. (DF 239713.), 1439. III. 17.⁴²⁹ (DF 226931.), 1439. IV. 17. (DF 226925.), 1439. V. 11. (DL 13331.), 1439. V. 28. (DL 13360.), 1439. VIII. 5. (DF

418 Közbenső adatok: 1463. VIII. 9. (Prot. Test. 220. sz.), 1465. I. 29. (DF 242768.), 1466. X. 18. (DF 240521.), további adatok: Köblös: Archontológia 180/6. sz.

419 DF 289894., az apa keresztnéve a fotómásolat életlensége miatt némileg bizonytalan).

420 Pápai kinevezése az esztergomi érsektől és a pozsonyi káptalantól már elnyert javadalomra.

421 A forrásban mint „dominus Bartholomeus” szerepel, azonosítása a korábbi örkanonokkal azon alapul, hogy a pozsonyi káptalanban nem volt másik ilyen nevű kanonok.

422 A pápa Lajos király kérésére – amennyiben betölti 16. életévét – pozsonyi kanonokságot ígér neki.

423 1416. IX. 18., IX. 22. (ZsO V. 2302., 2317. sz.), Barcaság vagy Gömör m. – Vö. C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 224.

424 A kiküldetés napja.

425 Mindkét újkori másolatban Kristóf keresztnév szerepel, ami a Cristannus szó félreolvasásából keletke- zett.

426 A kiküldetés napja.

427 A kiküldetés napja.

428 A kiküldetés napja.

429 A kiküldetés napja.

225597.), 1439. VIII. 9. (DF 226150.), 1441. VIII. 16. (DL 13603., DF 225543.), 1442. VI. 2. (HO I. 343.),⁴³⁰ †1445. X. 5. e. (DF 228282., Függelék 8. sz.)⁴³¹ – lásd még a dékánoknál és a Pozsony város falain kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosainál, továbbá a Szent Lőrinc-egyház temetőjében álló Szent Jakab-kápolna igazgatóinál!

D

Demeter 1362. VII. 8. (Motesiczky oklt. 106.), 1362. XI. 5. (Olgyay oklt. I. 132.), 1365. VIII. 7.⁴³² (Kondé oklt. 68.).

Detre 1363. II. 7. (Mon. Vat. I/1. 471.), 1367. VI. 25. (DF 228091.), 1367. XII. 1. (DL 5626.), plébános (1381. e.) (DL 108193.)⁴³³ – lásd még a prépostoknál, mint helyettes-prépost!

Diclinus 1326. VIII. 22. e. (MES III. 438., Anjou X. 348. sz.).⁴³⁴

Domokos (1289–1291) – lásd a prépostoknál!

Domokos 1310. XII. 6. (Anjou II. 1000. sz.).

E

Elek (Máté fia, zágrábi egyházmegyei presbiter) 1362. V. 7. (Anjou XLVI. 195. sz.),⁴³⁵ 1362. VII. 8. (Cameraria II. 1080. sz.),⁴³⁶ 1363. III. 3. (Anjou XLVII. 100. sz.).⁴³⁷

F

Fábián 1407. X. 6. (DF 227824.), 1407. XII. 3. (DF 227899.), 1407. XII. 5. (DF 227962.), 1408. VI. 8. (DF 228308., 228353.), 1409. X. 10. (DF 228344., kápta-

430 A pozsonyi káptalan Pálóci György esztergomi érsekhez szóló levele szerint lemondott a Pozsony város falain kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosságáról.

431 A pozsonyi városi jegyző 1455–1457 között (Prot. Test. 183. sz.) keletkezett végrendeletében említi, hogy attól a Cristannus kanonoktól vett könyvet, aki az ispotályban halt meg (242. oldal: *herrn Cristan, korherrn, der im spital starb*).

432 A kiküldetés napja.

433 Elképzelhető, hogy azonos az 1346. V. 1-jén szereplő Theodericus-szal, a pozsonyi Szent Mihály-egyház plébánosával (Anjou XXX. 345. sz.).

434 Dörögdi Miklós pozsonyi prépost elvette tőle a kanonokságot és Pálnak adta.

435 A pápa a Wigand fia: János halálával megüresedett kanonokságot adta neki.

436 Kötelezte magát az annata megfizetésére.

437 A pápai adományt újból regisztrálják (vö. még Mon. Vat. I/1. 471.), nem tudni, hogy ténylegesen is elfoglalta-e a javadalmat.

lani ügyvéd), 1411. I. 1. (ZsO III. 3. sz.), kancelláriai jegyző,⁴³⁸ pécsi kanonok (1411–1439)⁴³⁹ 1411. VII. 25. (ZsO III. 753. sz.).

Ferenc 1366. IV. 1. (Anjou L. 210. sz.)⁴⁴⁰ – lásd még a Keresztelő Szent János-oltár javadalmasainál!

Ferenc (Esztergomi)⁴⁴¹ 1431. III. 7. (URBK 140/260. tétel), 1431. X. 4. (URBK 156/713. sz.), 1432. IV. 4. (URBK 154/687. tétel), 1432. IX. 29. u. (URBK 165/897. tétel) – lásd még a Szent Márton- másképp Üdvözítő-egyház plébánosainál!

Ferenc (szenci Haidener⁴⁴² / Pagani⁴⁴³) 1446. IX. 25. (DF 239899.), 1447. I. 18.⁴⁴⁴ (DF 225848.), 1447. V. 26. (DF 239937.), 1448. II. 1.⁴⁴⁵ (DF 226100., 226126.), 1448. VII. 17. (DL 14203.), 1448. IX. 17.⁴⁴⁶ (DF 227198.), 1449. III. 21.⁴⁴⁷ (DF 226030.), 1449. IV. 8.⁴⁴⁸ (DF 227200.), 1449. IV. 16.⁴⁴⁹ (DF 225734.), 1449. VII. 15.⁴⁵⁰ (DF 227201.), 1450. V. 15. (DF 242304.),⁴⁵¹ 1450. XI. 19. (DL 14412.), 1451. II. 8. (DL 14448.), 1451. II. 26. (DL 14454.),⁴⁵² 1452. IV. 14.⁴⁵³ (DF 226069.), 1452. VII. 16.⁴⁵⁴ (DF 225583.), 1453. II. 16.⁴⁵⁵ (DF 227178.), 1453. II. 17.⁴⁵⁶ (DF 225579., 225633.), 1455. VI. 8.⁴⁵⁷ (DF 226176.), 1455. VI. 12.⁴⁵⁸ (DF 225712.),⁴⁵⁹ 1489. III. 19. (Prot. Test. 474. sz.) – lásd még a Pozsony város falain kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosainál!

Fülöp (1311) – lásd a prépostoknál!

438 Pályájára lásd Bónis: Jogtudó értelmiség 105–106.

439 Fedeles: Pécsi székeskáptalan 353/94. sz.

440 Az esztergomi érsek a pápai kúriába küldte ügyei intézésére.

441 URBK 156/713. sz., a vezetékneve bizonytalan (*Item pro quatuor urnis musti domino Francisco de Strigonio per dominos meos propinati solvi III flor. auri*).

442 Köblös: Egyházi középréteg 472/68. sz., Tüskés: Bécs 155/2727. sz.

443 DF 226126., 226030.

444 A kiküldetés napja, csak keresztnévvel.

445 A kiküldetés napja.

446 A kiküldetés napja.

447 A kiküldetés napja.

448 A kiküldetés napja, csak keresztnévvel.

449 A kiküldetés napja.

450 A kiküldetés napja, csak keresztnévvel.

451 Csak keresztnévvel.

452 Csak keresztnévvel.

453 A kiküldetés napja, csak keresztnévvel.

454 A kiküldetés napja.

455 A kiküldetés napja, csak keresztnévvel.

456 A kiküldetés napja.

457 A kiküldetés napja, csak keresztnévvel.

458 A kiküldetés napja, csak keresztnévvel.

459 További adatokat lásd Köblös: Archontológia 210/68. sz.

Fülöp (Schozperger [Schosperger⁴⁶⁰ / Schospurger⁴⁶¹] Jakab fia,⁴⁶² esztergomi egyházmegyei klerikus)⁴⁶³ 1407. I. 22. (ZsO II. 5256. sz.),⁴⁶⁴ 1407. III. 14. (Kondé oklt. 121.), 1407. VII. 19. (DF 241680.), 1408. VI. 8. (DF 228353.), 1410. VII. (DF 228056., káptalani ügyvéd), 1411. I. 1. (ZsO III. 3. sz.), 1412. VII. 19. (DF 239327.), 1413. I. 8.⁴⁶⁵ (ZsO IV. 287. sz.), 1415. III. 12.⁴⁶⁶ (DF 226058.), 1415. III. 13.⁴⁶⁷ (DF 225781.), 1416. IX. 16. (ZsO V. 2299. sz.), 1417. XII. 13. (URBK 56/43. tétel), 1420. III. 9. (URBK 65/14. tétel), 1421. IV. 1. (URBK 73/62. tétel), 1421. VIII. 16. (ZsO VIII. 865. sz.), 1421. IX. 30. (ZsO VIII. 1022. sz.), 1422. (URBK 87/186. tétel), 1422. XII. 22. (URBK 94/36. tétel), 1423. IV. 25. (ZsO X. 460. sz.), 1423. IX. 28. (ZsO X. 1128. sz.), 1423. (URBK 127/14. tétel), 1425. II. 24. (ZsO XII. 189. sz.), 1428. V. 20.⁴⁶⁸ (DF 227850.), 1432. III. 30. (DF 239567.), 1434. III. 22. (Prot. Test. 10. sz.).⁴⁶⁹

G

Gáspár (Nayl,⁴⁷⁰ poroszországi [*de Prussia*])⁴⁷¹ mag. art. (1452)⁴⁷² 1429. I. 28. (DF 228392., káptalani ügyvéd), 1436. X. 29. (DF 226041., 239640.), 1437. III. 6. (DF 239650.), 1437. V. 25. (DF 239666.), 1438. V. 12. (DL 13174.), 1439. V. 11. (DF 228199.), 1446. IX. 7. (DL 13958.), 1446. X. 23. (DF 242075.), 1447. IV. 29. (DF 239935.), 1448. I. 23. (DF 228123.),⁴⁷³ 1448. VI. 29. (DF 239994.), 1450. V. 15. (DF 242304.), 1450. V. 25. (DF 228257.),⁴⁷⁴ 1451. II. 26. (DL 14454.), 1452. III. 17. (DF 228235.), 1452. III. 21.⁴⁷⁵ (DF 225975.), 1453. II. 16.⁴⁷⁶ (DF 226050.), 1455. I. 20. (DF 240321., Függelék 13. sz.), 1460. VI. 29. (DF 242680.), 1460. VIII. 20. (DF 240453.).⁴⁷⁷

460 ZsO VIII. 1022. sz.

461 Prot. Test. 10. sz.

462 ZsO II. 5256. sz.

463 Vö. C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 225.

464 A pápa neki adja a Kupodem János halálával megüresedett kanonokságot, amelyet már Kanizsai János érsektől elnyert.

465 A kiküldetés napja.

466 A kiküldetés napja.

467 A kiküldetés napja.

468 A kiküldetés napja.

469 Végrendelete.

470 DL 13174. (fogalmazványa: a DF 225889. hátlapján).

471 Vö. Köblös: Egyházi közlépréteg 461/45. sz.; DF 239650. (*Gaspar Nayl von Preussen*).

472 DF 228235.

473 Csak keresztnév.

474 Csak keresztnév.

475 A kiküldetés napja.

476 A kiküldetés napja.

477 Vö. Köblös: Archontológia 196/45. sz.

Gy

György dévényi plébános 1307. V. 28. (DF 226793., vö. Anjou II. 170. sz.).⁴⁷⁸

György 1364. IV. 3. (Anjou XLVIII. 213. sz.).

György (Soproni)⁴⁷⁹ mag. art. (1418),⁴⁸⁰ 1418. X. 30. (Lukcsics I. 146. sz.),⁴⁸¹ 1419/1420. (URBK 76/12. tétel), 1420. I. 29. (URBK 59/1. tétel), 1420. III. 9. (URBK 65/24. tétel), 1421. II. 21. (URBK 69/15. tétel), 1421. IV. 1. (URBK 73/63. tétel), 1422. VII. 10. (URBK 86/158. tétel), 1422. VII. 15. (ZsO IX. 801. sz.), 1422. XII. 18. (URBK 92/52. tétel), 1423. IV. 24. u. (URBK 102/28. tétel), 1423. IX. 29. u. (URBK 104/63. tétel), 1423. (URBK 127/6. tétel), 1424. (DF 277990., fol. 3^r), 1430. IV. 16. (DF 228221.), 1430. XII. (URBK 134/149. tétel), 1431. II. 2. k. (URBK 156/724. tétel), 1431. III. 7. (URBK 139/253. tétel), 1432. IX. 29. u. (URBK 165/897. tétel), 1436. I. 15. (Prot. Test. 38. sz.).⁴⁸² – lásd még a dékánoknál!

György (bécsújrhelyi [*de Nova Civitate*] *Lveytel* / *Lweyth* Cristannus fia, salzburgi egyházmegyei presbiter⁴⁸³ / Ausztriai; passauai egyházmegyei⁴⁸⁴) 1445. X. 5. (DF 228282., Függelék 8. sz.),⁴⁸⁵ 1445. X. 17. (DF 228282., Függelék 9. sz.),⁴⁸⁶ 1448. I. 23. (DF 228123.),⁴⁸⁷ 1448. IV. 17.⁴⁸⁸ (DF 227439.), 1450. XII. 24. e. (DF 228415., Függelék 10. sz.).⁴⁸⁹

György (Pelltel de Schomberg) (1455–1486) – lásd a prépostoknál!

H

Háb (*Haab*) (1291–1292) – lásd a prépostoknál!

Henrik (Herdegein, nürnbergi egyházmegyei presbiter) 1360. IV. 20. (Mon. Vat. Slov. II/1. 416. sz.).⁴⁹⁰

478 A pozsonyi káptalan oklevelében mint „socius noster” szerepel.

479 Vö. C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi vizsály 226.

480 Talán azonos azzal a pozsonyi György bécsi borostyánkorszorússal, aki 1414. I. 2-án jelentkezett a licentiatusi vizsgára (ZsO IV. 1527. sz.), majd III. 18-án engedélyezték neki előadás tartását (ZsO IV. 1779. sz.). Valószínűleg ugyanő állhat annak a György iskolásnak a neve mögött is, akinek a káptalan az Esztergom-újvárosi János esztergom-szentistváni prépost, pozsonyi kanonok halálával megüresedett kanonokságot adta, és amelyet Kanizsai János (1418.) II. 5-én Pöstyéni Tamás honti főesperesnek adott (DF 278970., Függelék 2. sz.).

481 A győri egyházmegyei klerikus a Pesko János halálával megüresedett kanonokságot Kanizsai János esztergomi érsektől kapta.

482 „Wegen” vezetéknevvel. – Valószínűleg valamelyik év újévkor (I. 1.) hunyt el, mivel később e napon mondtak imát érte (URBK 179/81. tétel, csak keresztnévvel szerepel).

483 DF 228282. (Függelék 8–9. sz.).

484 DF 228415. (Függelék 10. sz.) – A két György nevű kanonok azonosítása a keresztnév és az országnév alapján történt.

485 A Cristannus kanonok halálával megüresedett javadalmat adta neki Szécsi Dénes esztergomi érsek.

486 Kanonoki installációja.

487 Csak keresztnévvel.

488 A kiküldetés napja; a feljegyzésben: „Georgius de Stiria” (a sor felett betoldva a keresztnév és a *socius et concanonicus* között).

489 Szécsi Dénes esztergomi érsek megfosztotta a javadalmától és Derski Istvánnak adta, lásd ott!

490 A pápa kanonokságot ígér neki.

Henrik (pozsonyi Péter fia, esztergomi egyházmegyei klerikus)⁴⁹¹ 1378. XI. 22. (Mon. Vat. Slov. II/1. 542. sz.),⁴⁹² zágrábi kanonok 1387. IV. 13. (Tüskés: Bécs 54/227. sz.), 1389. I. 27. (DL 102812.), zágrábi kanonok 1389. V. 1. (DF 241379.).⁴⁹³
Hertlinus (1406) – lásd az örkanonokoknál!

I

Imbertus de Puteo (Imbert Dupuis, montpellier) (1342) – lásd a prépostoknál!

Imre (Cétényi [*de Cheton*])⁴⁹⁴ 1323. VI. 18. (Anjou VII. 282. sz.), 1324. IX. 20. (Anjou VIII. 405. sz.), 1325. VI. 30. (Anjou IX. 288. sz.), 1326. V. 5. (Anjou X. 178. sz.), 1326. VI. 8. (Anjou X. 237. sz.), 1326. VIII. 10. (Anjou X. 330. sz.), †1327.⁴⁹⁵ (Knausz: Codices manuscripti 185–186., Anjou XII. 503. sz.).

Illés⁴⁹⁶ 1419/1420. (URBK 76/14. tétel), 1421. II. 21. (URBK 69/25. tétel), 1421. III. 28. (ZsO VIII. 102. sz.), 1421. IV. 1. (URBK 72/23. tétel), 1421. V. 26. (ZsO

491 Mon. Vat. Slov. II/1. 542. sz., DF 240939.

492 A pápa kanonokságot ígér neki, a Kúriában zágrábi kanonokságot pereskedik.

493 Ismert még egy Rómából zágrábi és pozsonyi kanonokként a pozsonyi káptalan tagjainak írt, évszám nélküli, Letare utáni hétfőn kelt levele (DF 240939.).

494 Knausz: Codices manuscripti 185–186., Anjou XII. 503. sz.

495 István nyitrai olvasókanonok Péter volt préposthoz és Tamás pozsonyi örkanonokhoz szóló (ma már keltezetlen) levelében emlékeztette őket, hogy (Boleszló) esztergomi érsek szolgálatába fogadva előmenetelt ígért neki, amit ugyan János szepesi prépost is megtett, de aztán visszakozott. Az előző évben Visegrádon Miklós pozsonyi prépost és Vid fia: János jelenlétében egyházának kanonokjává fogadta (*in canonicum ecclesie sue me recepit*), ezért most kéri a címzetteket, hogy járjanak közben az érseknél azon kanonokság elnyerésében, amely – mint mondják – Cheton-i Imre halálával üresedett meg. Az érsek már megígérte számára e kanonokság átadását Esztergomban Mihály főesperes jelenlétében, hogy így a saját és frater-e, a választott (nyitrai) püspök, (Meskó) szolgálatába még jobban bevonja. – A levél évének meghatározásához lásd a benne szereplők archontológiai adatait: István 1324–1340 között volt nyitrai olvasókanonok (C. Tóth: Nyitrai székeskáptalan 27.), Péter volt prépost azonos Vörös Péter esztergom-szentgyörgyi préposttal (1307–1315[1318] – C. Tóth: Esztergomi archontológia 52.), pozsonyi kanonokkal (1307–1341, lásd ott), Tamás pozsonyi örkanonok 1316–1328 között mutatható ki (lásd ott), Piast Boleszló esztergomi érsek (1321–1328 – Arch. 1301–1457. I. 63.), 1328. X. 20. előtt hunyt el (Anjou XII. 450. sz.), Miklós pozsonyi prépost Dörögdi Miklóssal azonos (1320–1330, lásd ott), János szepesi prépost 1323–1348/9 között (C. Tóth: Esztergomi archontológia 165.) mutatható ki. János nyitrai püspök 1328. III. 9. előtt hunyt el, Meskó pedig V. 1-jén már választott püspök volt (Arch. 1301–1457. I. 72., Anjou XII. 235. sz.). Mihály főesperes esetében két lehetőség merül fel: ismert egy Mihály nevű komáromi főesperes 1315–1322 között az esztergomi káptalanban, akinek utóda csak 1336-ból adatolt (C. Tóth: Esztergomi archontológia 85.), így Mihály itteni főesperessége pár évvel megtoldható (lenne). A másik lehetőség, hogy székesegyházi főesperesként azonosítjuk, mivel 1326 közepe és 1332 közepe között nem ismert a székesegyházi főesperes, egyben esztergom-szentgyörgyi prépost neve (vö. C. Tóth: Esztergomi archontológia 52.). További támpontokat jelent az év meghatározásában, hogy István nyitrai lector elmondása szerint a kanonokságot előző évben Visegrádon Miklós pozsonyi prépost és Vid fia: János jelenlétében kapta meg, illetve Esztergomban ígérte meg átadását, amikor Meskó már választott nyitrai püspök volt, ez utóbira tehát mindenképpen 1328. V. 1-je előtt került sor (mert ekkor István elmondása szerint az érsek nevezte rájuk); de mikor történt az ígérlet? Az okleveles forrásokat áttekintve azt látjuk, hogy Boleszló érsek 1326 májusában Esztergomban (Anjou X. 195., 210-1. sz.), szeptember elején Szepeshelyen (Anjou X. 362., 374. sz.), a hóközpén már visszafelé tartva Egerben volt (Anjou

VIII. 557. sz.), 1421. VII. 26. (ZsO VIII. 822. sz., káptalani ügyvéd), 1421. VIII. 19. (ZsO VIII. 874. sz.), 1422. (URBK 88/197. tétel), 1423. II. 2., 10. (ZsO X. 105., 129–130. sz.), 1423. VI. 6. (ZsO X. 602. sz.), 1423. (URBK 127/3. tétel), 1424. VI. 3. (ZsO XI. 633. sz.), 1425. V. 23.⁴⁹⁷ (ZsO XII. 453. sz.), 1425. X. 21. (ZsO XII. 1146. sz.), 1425. XI. 30.⁴⁹⁸ (ZsO XII. 1208. sz.), 1426. V. 1.⁴⁹⁹ (ZsO XIII. 377. sz.), 1426. VIII. 21. (ZsO XIII. 995. sz.), 1426. X. 31. (ZsO XIII. 1267. sz.), 1427. IX. 22. (ZsO XIV. 1027. sz., káptalani ügyvéd), 1428. III. 7. (DL 56768.), 1428. IX. 16.⁵⁰⁰ (DF 226048.), 1429. II. 21. (DL 12032.), 1429. V. 31. (Olgyay oklt. II. 385.), 1429. VI. 29. (DL 12079.), 1429. XI. 15. (DL 86794.), 1429. XII. 15. (DL 12161.), †1430. IX. 28. e. (Lukacsics I. 1426. sz.)⁵⁰¹ – lásd még a káptalani jegyzőknél!

István (Báncsa nb. Vince fia) (1263–1266) – lásd a prépostoknál!

István (Macsalai [*de Mochala*])⁵⁰² Gergely fia)⁵⁰³ 1316. II. 8. (Anjou IV. 237. sz.), 1330. XI. 28. (Anjou XIV. 590. sz.).⁵⁰⁴

István (Tonki [*de Don*] Miklós fia / Gombai⁵⁰⁵)⁵⁰⁶ 1347. VIII. 23. (Anjou XXXI. 809. sz.), 1347. XI. 8. k. (Anjou XXXII. 795. sz.), 1348. I. 24. (Anjou XXXII. 34. sz., káptalani ügyvéd), 1348. IV. 24. (MES III. 661.), 1348. VI. 26. (Anjou XXXII. 411. sz.), 1348. VIII. 26. (Anjou XXXII. 560. sz.), 1349. VIII. 5. (Anjou XXXIII. 591-3. sz.), 1350. V. 8. (Anjou XXXIV. 380. sz.), 1354. II. 14. (Anjou XXXVIII. 81. sz.), 1357. I. 18. (DF 272980.), 1357. I. 20. (DF 226338.), 1357. VIII. 25. (MES IV. 178.), 1359. VII. 3. (Fejér IX/3. 99–103.), 1361. VIII. 23. (DF 226992.), 1361. IX. 22.⁵⁰⁷ (Anjou XLVII. 420. sz.), 1364. II. 16. (Anjou XLVIII. 111. sz.),

X. 385. sz.), míg november 8-án tartományi zsinatot tartott vélhetőleg Esztergomban (Anjou XI. 65. sz.), december elején pedig Visegrádon tartózkodott és Henrik veszprémi, Miklós győri, László pécsi püspökök, András fehérvári, Miklós pozsonyi, János esztergomi és István pécsi prépostok társaságában az országbíró bírótársa volt (Anjou X. 523. sz.). 1327-ből egyetlen adatunk van, amely szerint V. 18-án ismét az országbíró bírótársa volt egy perben (Anjou XI. 226. sz.) vélhetőleg Visegrádon. 1328 januárjának végén Visegrádon adott ki oklevelet (Anjou XII. 49. sz.). – Az előbbieken elsorolt adatok alapján tehát Imre halálát az 1327. évre tehetjük; a kanonokságot azonban István nyitrai olvasókanonok adataink alapján végül nem tudta elfoglalni.

496 Vö. C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 226.

497 A kiküldetés napja.

498 A kiküldetés napja.

499 A kiküldetés napja.

500 A kiküldetés napja.

501 Valószínűleg 1430. György-napja (IV. 24.) körül hunyt el, mivel később e napon mondtak imát érte (URBK 178/72. tétel).

502 Komárom m. (Csánki III. 507.).

503 Anjou XIV. 590. sz.

504 A pápa a Dörögdi Miklós pozsonyi prépost egri püspöki kinevezésével megüresedett fehérvári kanonokságot adta neki (vö. Ribí: Fehérvári káptalan 149.).

505 DF 226981.

506 Csiba: Genealógia 63., vö. Anjou XXXI. 664., 809. sz.

507 Az eljárás időpontja.

1367. VI. 25. (DF 228091.), 1367. VII. 16. (DL 5522.), 1369. I. 1. (DF 226981.), 1372. V. 1. (DL 41870.).⁵⁰⁸
- István (korponai⁵⁰⁹ Schryner⁵¹⁰ / Snierer⁵¹¹)⁵¹² 1377. VI. 24. (Tüskés: Bécs 46/45. sz.), 1393. VII. 30. (DL 7862.), 1393. VIII. 11. (DL 7863.), 1397. IV. 26. (ZsO I. 4728. sz.), 1397. VII. 2. (DF 239162.), 1401. XI. 12. (ZsO II. 1304. sz.), 1403. XI. 24. (ZsO II. 2803. sz.), 1406. VI. 7. (ZsO II. 6147. sz.), 1406. VII. 13. (DF 227791.), 1408. VI. 8. (DF 228353.), 1411. I. 1. (ZsO III. 3. sz.), 1411. V. 13. (ZsO III. 463. sz.), 1412. IV. 8. (ZsO III. 1945. sz.), 1412. V. 15. (ZsO III. 2140. sz.),⁵¹³ királyi speciális káplán 1412. VI. 8. (ZsO III. 2246. sz., káptalani ügyvéd), királyi speciális és commensalis káplán 1413. V. 20. (ZsO IV. 612. sz.), 1415. I. 29. (ZsO V. 150. sz., káptalani ügyvéd), †1415. V. 3. e. (ZsO V. 585., 587. sz.) – lásd még a Pozsony város falain kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosainál!
- István (Schweinbarthi⁵¹⁴ Ulrik fia⁵¹⁵) 1398. X. 13. (DF 227788.), 1404. II. 19. (ZsO II. 2998. sz.), 1404. XI. 1. (ZsO II. 3468. sz.),⁵¹⁶ 1406. III. 3. (ZsO II. 4506. sz.), 1406. IV. 23. (DF 227786.), 1406. VII. 13. (DF 227791.), 1406. IX. 14. k. (ZsO II. 6147. sz.), 1407. I. 1. (DF 228299.), 1407. I. 8. (Pannonhalmi konv. II. 316.), 1407. III. 5. (DF 228196.), 1407. III. 14. (Kondé oklt. 121.), 1407. IV. 17. (Kondé oklt. 122.),⁵¹⁷ 1407. XI. 2. (ZsO II. 5784. sz.), 1408. VI. 8. (DF 228353.) – lásd még a Pozsony városi Krisztus teste-kápolna igazgatóinál!
- István (Berényi [László fia])⁵¹⁸ 1436. III. 23. (DF 225972.), 1436. III. 24. (DF 273816.), 1436. VII. 23. (DL 12925.), 1436. VII. 29. (DF 225925.), 1436. IX. 6. (DL 48463.), 1438. III. 26. (DF 241749.), 1438. IV. 11. (DL 99638.), 1438. VII. 17. (Kondé oklt. 191.), 1438. IX. 16. (DF 228013.),⁵¹⁹ 1439. IV. 18. (DF 226284.), 1446. XI. 24. (DL 13995.),⁵²⁰ 1447. II. 11.⁵²¹ (DF 226110.), 1448. IV. 28.⁵²² (DF

508 Gombai Kumpurd fia: Kupe-tól és Kumpurd fia: Péter fia: Lászlótól Gomba birtokból leánynegyed járt neki és testvéreinek.

509 DL 7862.

510 Egy 1418. V. 7-én kelt pápai kérvényben (Lukcsics I. 88. sz.).

511 DF 228353.

512 Korábban tévesen azonosítottam Ulrik fiával. – Azonosítása az 1377-ben a bécsi egyetemre beiratkozó Istvánnal a pályakép alapján történt, s ekkor nem volt másik István nevű kanonoka a káptalannak.

513 Csak keresztnévvel; Schweinbarthi István ekkor már nem élt vagy nem volt a káptalan tagja.

514 Fejér X/8. 419. – A helység Alsó-Ausztriában van.

515 ZsO II. 4506. sz. – Rimely: Capitulum ecclesiae Posoniensis 254. szerint korponai.

516 „provisor fabrice ecclesie Sancti Martini in Posonio”, a másik „Iohannes Laechhuelt” volt.

517 Csak keresztnévvel!

518 Azonos a pozsonyi építkezéseket irányító Berényi Kakas János testvérével (Szűcs: Munkaszervezet 322., továbbá DF 249243-4.; Csánki III. 564.).

519 Csak keresztnévvel.

520 Családja is.

521 A kiküldetés napja.

522 A kiküldetés napja.

- 226286.), 1449. V. 29. (DL 44547.), 1449. VI. 5. (DL 14262.),⁵²³ 1449. VII. 17. (DL 14283.),⁵²⁴ 1450. I. 27. (DL 14325.),⁵²⁵ 1451. IX. 19.⁵²⁶ (DF 227441.).
- István (Derski Imre fia, nyitrai egyházmegyei)⁵²⁷ 1450. XII. 24. (DF 228415., Függelék 10. sz.),⁵²⁸ 1451. I. 17. (DF 228415., Függelék 11. sz.),⁵²⁹ 1452. IV. 19.⁵³⁰ (DF 225598.), 1452. V. 30.⁵³¹ (DF 225492.), 1453. VI. 17. (DL 70404.), 1453. VIII. 4.⁵³² (DF 226111., 227210.), 1455. VI. 29.⁵³³ (DF 226802.), 1458. VIII. 1.⁵³⁴ (DF 225528.),⁵³⁵ 1465. IX. 23. (DF 225646.).
- Ivánka (Poki János fia)⁵³⁶ 1332. IV. 26. (MES III. 208.), 1332. XII. 14.⁵³⁷ (Anjou XVII. 259. sz.), váci kanonok 1333. X. 2. (Anjou XVII. 446-7. sz.),⁵³⁸ 1335. II. 24. (Anjou XIX. 82. sz.), 1338. II. 25. (Anjou XXI. 50. sz.), 1341. XII. 19. (Anjou XXV. 845. sz.), 1342. III. 14. (Anjou XXVI. 105. sz.), 1347. I. 13. u. (Anjou XXXI. 11. sz.), 1348. IV. 24. (MES III. 661.).

J

Jakab (1254) – lásd az éneklőkanonoknál!

Jakab 1311. VI. 24. (Anjou III. 88. sz.), 1314. XII. 6. (Anjou III. 853. sz.),⁵³⁹ 1324. VIII. 9. (Anjou VIII. 373. sz.), 1325. I. 29. (Anjou IX. 32. sz.)⁵⁴⁰ – lásd még a Szent Márton- másképp Üdvözítő-egyház plébánosainál!

Jakab (Piacenzai, [*Iacobus de Placentia*]) (1331–1332) – lásd a prépostoknál!

Jakab (Osswentin-i Miklós fia) 1346. III. 19. (Anjou XXX. 205. sz.).⁵⁴¹

523 Családja is.

524 Családja is.

525 Családja is.

526 A kiküldetés napja.

527 Köblös: Egyházi középréteg 448/12. sz. – Trencsén m.

528 Szécsi Dénes esztergomi érsek a passauai egyházmegyei Ausztriai (Bécsújhelyi) György megfosztásával megüresedett kanonokságot adta neki.

529 Kanonoki installációjának időpontja.

530 A kiküldetés napja.

531 A kiküldetés napja.

532 A kiküldetés napja.

533 A kiküldetés napja.

534 A kiküldetés napja.

535 További adatokat lásd Köblös: Archontológia 183/12. sz.

536 Anjou XVII. 446. sz.

537 A kiküldetés napja.

538 A pápa győri kanonokságot adott neki (a győri archontológiából kimaradt a neve, vö. C. Tóth–Horváth: Győri székeskáptalan 73.).

539 Bizonytalan adat, a városi tanács tagjainak felsorolásakor Pertholdus esküdt mint „a plébános testvére” szerepel.

540 A két utóbbi adat Jakab plébánoshoz való kötése az alapján történt, hogy a 14 fős kanonoki létszám másképpen nem volna teljes, vö. a testület rekonstrukcióját ábrázoló táblával!

541 A pápa kanonokságot ígér neki. A kanonoki névsorból adódóan a javadalmat minden bizonnyal nem tudta elfoglalni (vö. a testület rekonstrukcióját ábrázoló táblával).

- Jakab (Mihály fia, esztergomi egyházmegyei klerikus) 1355. XI. 16. (Mon. Vat. Slov. II/1. 310. sz.)⁵⁴² – lásd még az örkanonokoknál!
- Jakab (Miklós fia) 1366. VI. 23. (Anjou L. 513. sz.)⁵⁴³
- Jakab (Ruppersdorfi [*de Rupprechtstorf*])⁵⁴⁴ néhai Frigyes fia) 1371. X. 18. (DF 289994.)⁵⁴⁵
- Jakab (Egyed pozsonyi polgár fia⁵⁴⁶ / *Smerer*⁵⁴⁷ / *Fevener*⁵⁴⁸ / *Frerther*⁵⁴⁹ / *Fryether*⁵⁵⁰)⁵⁵¹ 1406. III. 3. (ZsO II. 4506. sz.), 1406. IX. 14. k. (ZsO II. 6147. sz.,⁵⁵² vö. 4506. sz.), 1407. I. 8. (Pannonhalmi konv. II. 316.,⁵⁵³ vö. ZsO II. 4506. sz.), 1408. VI. 8. (DF 228308., 228353.), †1411. I. 1. e. (ZsO III. 3. sz., DF 228312–228313.)⁵⁵⁴
- Jakab (pozsonyi, János kereskedő fia) (1409–1433) – lásd a dékánoknál és az örkanonokoknál!
- Jakab (Budai)⁵⁵⁵ prof. / mag. art. lib. 1421. IV. 1. (URBK 72/29. tétel),⁵⁵⁶ 1421. (C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 327.), 1422. (URBK 87/188. tétel), 1422. XII. 18. (URBK 91/15. tétel), 1423. II. 5.⁵⁵⁷ (ZsO X. 98. sz.), 1423. II. 22. (ZsO X. 185. sz.), 1423. IV. 24. u. (URBK 102/27. tétel), 1423. IV. 25. (ZsO X. 460. sz.), 1423. V. 15. (ZsO X. 605. sz.), 1423. VI. 26. (ZsO X. 888. sz.), 1423. IX. 29. u. (URBK 104/65. tétel), 1423. (URBK 127/12. tétel),⁵⁵⁸ 1425. (C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 335.), 1426. IX. 16.⁵⁵⁹ (ZsO XIII. 916. sz.), 1426. XI. 21. (ZsO XIII. 1403. sz.), 1426. XII. 7. (ZsO XIII. 1453. sz.), 1427. VIII. 30. (ZsO XIV. 943. sz.), 1429. IV. 24.⁵⁶⁰ (DF 227160.), 1429. V. 20.⁵⁶¹ (DF 226043.), 1429. XI. 5.⁵⁶² (DF 225704.), 1429. XI. 30. (DL 12149.), 1430. III. 26. (DF 239522.),

542 A pápa kanonokságot ígér neki.

543 A pápa kanonokságot ígér neki.

544 Ma Meziměstí néven település Csehország északi határán.

545 A pápa kanonokságot ígér neki.

546 ZsO II. 4506. sz.

547 DF 228308.

548 DF 228353.

549 DF 228312.

550 DF 228313.

551 Az ötféle módon meghatározott Jakab nevű kanonokok egyesítése a következő alapján történt: 1382-ből, 1385-ből és 1417-ből ismert egy *Gyligen dem Füttrer/Fuetrer/Futrer* nevű pozsonyi polgár (DF 239010., 239050., ZsO VI. 925. sz., illetve Ortway: Pozsony III. 405. említ egy *Gilgen* nevű pozsonyi esküdtet is), aki neve alapján nagy valószínűséggel Jakab kanonok apja lehetett.

552 Az eredetiben „Iacobum Egidium” áll.

553 Az eredetiben „Iacobum Egidium” áll.

554 Az oklevélbe minden bizonnyal tévedésből került bele a neve, mivel a káptalani létszám alapján ekkor már nem lehetett életben (vö. a testület rekonstrukcióját ábrázoló táblával).

555 Vö. C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 227., vö. Harasztai Szabó: Prága 52/79. sz.

556 „proventus primus”.

557 A kiküldetés napja.

558 Az 1423. évi jegyzékekben szerepel párhuzamosan egy Jakab nevű kanonok is, de ő megegyezik Budai Jakabbal, vö. URBK 119/4–5. tétel: „dominus Iacobus Budensis” és „idem dominus Iacobus”.

559 A kiküldetés napja.

560 A kiküldetés napja.

561 A kiküldetés napja.

562 A kiküldetés napja.

1430. IV. 11.⁵⁶³ (DF 225510.),⁵⁶⁴ 1430. XI. (URBK 134/151. tétel), 1431. III. 7. (URBK 140/255., 140/261.⁵⁶⁵ tétel), 1432. IV. 4. (URBK 154/688. tétel), 1432. IX. 29. u. (URBK 165/897. tétel)⁵⁶⁶ – lásd még a Szent Márton- másképp Üdvözítő-egyház plébánosainál!

Jakab (Perlin, poroszországi [*de Prussia*]) 1424. (DF 277990., fol. 3^r), 1431. III. 7. (URBK 140/257. tétel), 1431. VIII. 6. (DF 239561.), 1431. XI. 8. (URBK 147/453. tétel), 1431. XI. 27. (URBK 147/474. tétel), 1432. III. 22. (URBK 153/658. tétel), 1432. IX. 29. e. (URBK 159/780. tétel)⁵⁶⁷ – lásd még a Szent Márton- másképp Üdvözítő-egyház plébánosainál!

Jakab (nürnbergi [*de Nunburga*] Jaxo, prágai egyházmegyei)⁵⁶⁸ 1433. XI. 19., 22. (DF 228111., Függelék 3–4. sz.),⁵⁶⁹ 1437. III. 10. (DF 239651.).⁵⁷⁰

Jakab (Linten) 1441. V. 28. (Prot. Test. 83. sz.), 1441. V. 29. (Prot. Test. 87. sz.), 1445. IX. 1. (DL 13881.) – lásd még az örkanonokoknál!

János (1232–1236) – lásd a prépostoknál!

János 1297. I. 27. (Wenzel V. 175.) – lásd még a prépostoknál, mint vikárius!

János (Hosszú [*Longus*],⁵⁷¹ néhai Lowicz fia⁵⁷²)⁵⁷³ 1302. k. (MES III. 450.),⁵⁷⁴ 1311. V. 22. (Anjou III. 65. sz.), 1318. III. 29. (Anjou V. 88. sz.),⁵⁷⁵ 1323. VI. 18. (Anjou VII. 282. sz.), 1335. II. 24. (Anjou XIX. 82. sz.), 1335. XI. 3. (Anjou XIX. 665. sz.), 1337. VIII. 29. (Anjou XXI. 507. sz.), királyi káplán 1339. V. 12. (Anjou XXIII. 277. sz.),⁵⁷⁶ 1339. VI. 24. (Anjou XXIII. 364. sz.), 1340. V. 2. (Anjou XXIV. 274. sz.), 1341. III. 12. (Anjou XXV. 158. sz.), 1341. XI. 9. (Anjou XXV. 784. sz.), 1341. XII. 19. (Anjou XXV. 845. sz.), 1341. XII. 20. (Anjou XXV. 847.

563 A kiküldetés napja.

564 A káptalani feljegyzésben „dominus Iacobus Budensis canonicus et plebanus” szerepel.

565 „Iacobus de Castro”.

566 „Iacobus de Castro”.

567 Vö. azzal, hogy 1433. XI. 19-én már eladományozták kanonoki helyét (DF 228111., Függelék 3. sz.) és mivel a Nagyboldogasszony ünnepe (VIII. 15.) körüli napokban mondtak imát érte (URBK 178/76. tétel, ebben mint *Iacobus Prutenus* szerepel), valószínűleg 1433. augusztus közepén hunyt el.

568 Korábban, 1430-ban az özvegy cseh királyné, Zsófia káplánja volt (DF 239528., kiadta Rimely: *Capitulum ecclesiae Posoniensis* 334–335.).

569 A káptalan, miután Zsigmond király neki adta, nov. 22-én installálta a poroszországi (Perlin) Jakab halálával megüresedett javadalomba.

570 *Jakscho* néven kiadott saját oklevele.

571 Anjou V. 88. sz. (1318-tól kezdve minden oklevélben „Hosszú” néven szerepel).

572 Anjou III. 65. sz. (csak ebben az egyetlen oklevélben szerepel apja neve). – Ortway Tivadar szerint János gellei plébános volt néhai Lowicz fia, de az általa idézett oklevelek egyikében sem szerepel a plébános apja (Ortway: Pozsony III. 230–231.).

573 A két, néhai Lowicz fia: János és Hosszú János nevű kanonok azonosítása az alapján történt, hogy Hosszú János 1341. decemberében azt vallotta, hogy negyven éve a társaskáptalan kanonoka (*Respondit, quod temporibus suis, videlicet XL annis, nunquam facta fuerit talis provisio.* – MES III. 450.).

574 Lásd az előző jegyzetet!

575 Tamás esztergomi érsek engedélyezi neki bármely püspök általi felszentelését.

576 Kanonoksága nem szerepel a forrásban.

- sz.), 1348. IV. 24. (MES III. 661.), †1350. I. 13. e. (Anjou XXXIV. 43. sz.)⁵⁷⁷ – lásd még a Pozsony város falain kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosainál!
- János (Milisin-i,⁵⁷⁸ esztergomi egyházmegyei)⁵⁷⁹ 1311. IV. 7. (Anjou III. 37-8. sz.),⁵⁸⁰ 1311. V. 22. (Anjou III. 65. sz.),⁵⁸¹ 1316. II. 8. (Anjou IV. 237. sz.), 1318. I. 5. (Anjou V. 5. sz. és II. 299. sz., 1308. évi kelettel), gellei plébános (1320–1325)⁵⁸² 1320. IX. 27. (Anjou V. 895. sz.), gellei plébános, csallóközi esperes 1324. III. 24. (Anjou VIII. 125. sz., vö. DF 272974.), 1324. V. 24. (Anjou VIII. 282-3. sz.), gellei plébános 1324. VIII. 9. (Anjou VIII. 373. sz.), gellei plébános 1325. I. 29. (Anjou IX. 32. sz.).
- János (1313) – lásd az örkanonokoknál!
- János (Roch-i) váci kanonok 1330. XI. 28. (Anjou XIV. 595-6. sz.).⁵⁸³
- János (Cseklészi Vörös Ábrahám fia: András fia)⁵⁸⁴ 1338. V. 8. (Anjou XXII. 239. sz.), †1339. VI. 24. e. (Anjou XXIII. 364. sz.).⁵⁸⁵
- János (Sándor fia) 1340. VI. 30. (Anjou XXIV. 417. sz.), 1340. X. 6. (Anjou XXIV. 584. sz.), 1341. VI. 16. (Anjou XXV. 408. sz.), 1341. VII. 1.⁵⁸⁶ (Anjou XXVI. 626. sz.), 1341. IX. 15.⁵⁸⁷ (Anjou XXVI. 626. sz.), 1341. IX. 29–X. 17. (Anjou XXV. 691. sz.),⁵⁸⁸ 1341. XII. 19. (Anjou XXV. 845. sz.), 1342. III. 14. (Anjou XXVI. 105. sz.), 1344. III. 1. (Anjou XXVIII. 192. sz.), 1347. I. 13. u. (Anjou XXXI. 11. sz.), 1356. III. 24. (DF 243824.).
- János (Pilzeni [*de Pilzna*] Swaton fia)⁵⁸⁹ titeli kanonok 1343. VII. 6. (Mon. Vat. Slov. II/1. 30. sz.),⁵⁹⁰ kalocsai és titeli kanonok 1345. I. 11. (Anjou XXIX. 27-8. sz.), 1354. VII. 4. e. (Anjou XXXVIII. 355. sz.) – lásd még a Keresztelő Szent János-oltár javadalmasainál!

577 Végrendelkezésének ismertetése.

578 Anjou III. 37–38., 65. sz. – Felmerült a helynév azonosítása Tejfaluvál (a Milisin ~ Milchdorf ~ Tejfalú sor alapján – az ötletet Nógrády Árpádnak köszönöm), de a települést ekkor még inkább Marcsamagyardnak hívták (Csiba Balázs szíves közlése).

579 Juraj Šedivý szerint 1303 és 1324 között ő lett volna a káptalan jegyzője (Šedivý: *Schriftkultur* 125.), a kinevezési oklevél szerint azonban nem a káptalan, hanem a pozsonyi bíró jegyzője volt.

580 Gentilis bíboros Hertlinus pozsonyi bíró kérésére a bíró jegyzőjének és familiárisának üresedés esetén pozsonyi kanonokságot adott (*eidem Iohanni ..., necnon consideracione dilecti in Christo filii Hertlini, iudicis Poseniensis, pro ipso notario et familiari suo nobis humiliter supplicantis* – MES III. 434.). – A káptalan okleveleiben 1311 és 1330 között négy János nevű (Hosszú János, János, Milisin-i János és János gellei plébános) kanonok szerepel, de mivel megkülönböztető nevét egyedül Hosszú Jánosnak használják, így adódik, hogy a másik három János nevű kanonok egy személy.

581 A káptalanhoz szóló, beiktatást elrendelő parancs.

582 Csiba: *Cirkevná organizácia* 101. – 1308-ban egy Gergely nevű, míg 1328-ban már egy Mihály nevű plébánosa volt a településnek.

583 A pápa pozsonyi kanonokságot ígér neki.

584 Anjou XXIV. 359. sz. (1340. VI. 4.), vö. Engel: *Genealógia, Cseklészi*.

585 Szécsényi Mihály prépost egykori nevelője, vö. még Anjou XXVI. 105. sz.

586 A kiküldetés napja, a regesztában mint Elek fia.

587 A kiküldetés napja, a regesztában és a kiadásban mint Elek fia, az eredetiben „magistris Iohanne et Mychaele filiis Alex” és felette rövidítésjel (DL 3532.) áll; testvére karbeli klerikus lehetett, lásd ott!

588 Csak keresztnévvel.

589 C. Tóth: *Kalocsa-bácsi főegyházmegye* 112., 152.

590 A pápa pozsonyi kanonokságot ígér neki.

- János (Jakab fia, esztergomi egyházmegyei) 1344. II. 16. (Anjou XXVIII. 149. sz.),⁵⁹¹ 1352. VIII. 24. (Anjou XXXVI. 606. sz.), 1353. VI. 6. (Anjou XXXVII. 407. sz., káptalani ügyvéd), 1358. I. 30. (Anjou XLII. 78. sz.).
- János (Wylkow-i Bertold fia, boroszlói egyházmegyei; Lengyel [*Polonus*]⁵⁹²)⁵⁹³ váci kanonok 1345. IX. 11. (Anjou XXIX. 521., 525. sz.),⁵⁹⁴ 1347. I. 13. u. (Anjou XXXI. 11. sz.),⁵⁹⁵ 1347. V. 25.⁵⁹⁶ (Anjou XXXI. 473. sz.).
- János (Wigand fia [*Wigandi* / *Wygandi* / *Bygandy*], passauai egyházmegyei klerikus) 1345. X. 11., 12. (Anjou XXIX. 679., 710. sz.),⁵⁹⁷ 1354. II. 14. (Anjou XXXVIII. 81. sz.),⁵⁹⁸ 1358. (Anjou XLII. 1428. sz.), 1359. I. 14. (DL 41384.), †1362. V. 7. e. (Anjou XLVI. 195. sz.).⁵⁹⁹
- János (*Enlicus* fia) (1363–1364) – lásd az örkanonokoknál!
- János (Imre fia) (1370–1381) – lásd az örkanonokoknál!
- János (Engelbert fia) 1372. (Mon. Vat. I/1. 472.).⁶⁰⁰
- János (Hallar⁶⁰¹ / Haller⁶⁰²) 1382. III. 15. (DL 105758.), 1382. V. 8.⁶⁰³ (DF 227032.), 1383. II. 4. (DL 6981.), 1384. V. 9.⁶⁰⁴ (DF 227038.), 1384. VI. 5. (DL 58638.), 1388. VIII. 8. (ZsO I. 690. sz.), 1391. VII. 7. (DL 7703.), 1392. I. 14. (DL 7728.), 1397. VII. 2. (DF 239162.).
- János (Imrefi)⁶⁰⁵ győri kanonok (–1386),⁶⁰⁶ pápai tizedszedő †1386. (Dankó: Vetus Hymnarium 98.).
- János (1389–1401) – lásd az örkanonokoknál!
- János (pozsonyi, Kupodem [*Kwpodem* / *Kwepoden*] Pál fia⁶⁰⁷) 1393. VI. 23. (DF 225517.), 1397. VII. 2. (DF 239162.),⁶⁰⁸ 1399. XI. 18. (DF 227709.),⁶⁰⁹ 1399. XI. 20. (DF 227710.),⁶¹⁰ 1399. XII. 8. (DF 227713.),⁶¹¹ 1402. XI. 16. (DF 239259.),

591 A pápa pozsonyi kanonokságot ígér neki.

592 Anjou XXXI. 11. sz.

593 Neszmélyi (Arch. 1301–1457. I. 91.) Miklós kápolnaispán nepos-a.

594 A pápa erdélyi kanonokságot ígér neki.

595 Mint „Polonus” János.

596 A kiküldetés napja; mint „Polonus” János.

597 A pápa pozsonyi kanonokságot ígér neki; a testület ekkori létszáma alapján 1348 előtt nem nagyon tudta elfoglalni a javadalmat (vö. a testület rekonstrukcióját ábrázoló táblával).

598 Ebben csak keresztnévvel szerepel.

599 A pápa a kanonokságát Máté fia: Elek presbiternek adta (vö. még Mon. Vat. I/1. 471.). A pápai bulla újbóli, javított kiadása szerint János kanonok Valenciennesben hunyt el (Anjou XLVII. 100. sz.).

600 A pápa pozsonyi kanonokságot ígér neki.

601 DL 7728.

602 DF 239162.

603 A kiküldetés napja.

604 A kiküldetés napja.

605 Nem azonos Imre fia: János örkanonokkal, mivel ő 1382-ben már néhai volt, lásd ott!

606 C. Tóth–Horváth: Győri székeskáptalan 76.

607 DF 239259.; DF 225517.

608 A pozsonyi Szent Mihály-egyház plébánosa.

609 Csak keresztnéve szerepel.

610 Csak keresztnéve szerepel.

611 Csak keresztnéve szerepel.

1403. XI. 24. (ZsO II. 2803. sz.), 1403. XII. 26. (DF 282308.), 1404. II. 16. (ZsO II. 2996. sz.),⁶¹² †1407. I. 22. e. (ZsO II. 5256. sz.).

János (Esztergom-újvárosi Miklós fia) birodalmi alkancellár (1411–1417),⁶¹³ váci kanonok (–1417),⁶¹⁴ esztergomi örkanonok (1390–1397),⁶¹⁵ bacc. art.,⁶¹⁶ esztergom-szentistváni prépost (1399–1417)⁶¹⁷ 1397. VI. 24. (ZsO I. 4847. sz.), királyi speciális káplán és commensalis 1413. V. 20. (ZsO IV. 612. sz.), †1417. XII. 29. (ZsO VI. 2684. sz.).⁶¹⁸

János (Uski) (1402–1406) – lásd a prépostoknál!

János (pozsonyi, Seratoris⁶¹⁹ [*Sclasser / Slossar / Sleusser*⁶²⁰] / senior⁶²¹ / Péter lakatos, pozsonyi polgár fia⁶²²)⁶²³ 1406. XII. 3. (DF 241423.), 1407. I. 4.⁶²⁴ (DF 225992.), 1408. VI. 8. (DF 228308., 228353.), 1411. I. 1. (ZsO III. 3. sz.),⁶²⁵ 1411. I. 19. (DL 76117.),⁶²⁶ 1411. VIII. 22. (DL 104962.), 1415. II. 23. (DL 10301., vö. DF 226198.), 1416. X. 6. (DL 10490., vö. DF 226194.), 1417. V. 17. k. (ZsO VI. 447. sz.), 1417. XII. 13. (URBK 55/23. tétel), 1418. VIII. 11. (ZsO VI. 2239. sz.), 1419/1420. (URBK 76/6. tétel), 1421. II. 21. (URBK 69/30. tétel), 1421. IV. 1. (URBK 72/24. tétel), 1421. VIII. 12.⁶²⁷ (ZsO VIII. 744. sz.), 1421. IX. 30. (ZsO VIII. 1022. sz.), 1422. (URBK 88/202. tétel), 1422. XII. 18. (URBK 92/53. tétel), 1422. XII. 22. (URBK 94/35. tétel), 1423. IX. 29. u. (URBK 103/58. tétel), 1423. (URBK 127/5. tétel), 1425. I. 7. (ZsO XII. 19. sz.), 1425. I. 20. (ZsO XII. 77. sz.), 1425. IX. 19. (ZsO XII. 1070. sz.),⁶²⁸ 1426. V. 13. (ZsO XIII. 573. sz.),⁶²⁹ 1429. IX. 14. (DF 239502.), 1430. VIII. 23.⁶³⁰ (DF 225591.), 1430. X. 3. (DF 241557., dictus Seratoris), 1431. III. 7. (URBK 139/251. tétel), 1432. IX. 29. u. (URBK 165/897. tétel), 1435. VI. 27. (DF 226201.), 1435. XI. 24. (DL 12755.),

612 Csak keresztnéve szerepel.

613 Bónis: Jogtudó értelmiség 102., Körmendy: Studentes 181/55. sz.

614 Vö. 1418. III. 11. (ZsO VI. 1623. sz.).

615 C. Tóth: Esztergomi archontológia 46.

616 Mon. Vat. I/3. 192. (1392.)

617 C. Tóth: Esztergomi archontológia 58.

618 Vö. ZsO VI. 1623. sz. – Kanizsai János esztergomi érsek (1418.) II. 5-i levele szerint a János halálával megüresedett kanonokságot Pöstyéni Tamás honti főesperesnek adta (DF 278970., Függelék 2. sz.). Tamás azonban nem tudta elfoglalni a kanonokságot.

619 DF 241423., DL 10301., vö. DF 226198.

620 DF 228353.

621 C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 282.

622 DF 228095. (e szerint a pozsonyi polgárok káplánja; avunculus-a néhai Puczhan Jakab pozsonyi polgár volt); URBK 69/30. tétel. – 1388. VIII. 8-án (*per discretum virum dominum Iohannem presbiterum seratoris*) bort adott el *Bremes* János győri kanonoknak (ZsO I. 690. sz.; C. Tóth–Horváth: Győri székeskáptalan 76.).

623 Vö. C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 227.

624 A kiküldetés napja.

625 A nyitrai káptalan okleveleiben (1411. I. 1. ZsO III. 3. sz.): „Flosser” / „Flosseer” néven szerepel.

626 Csak keresztnévén szerepel.

627 A kiküldetés napja.

628 Mint Péter fia János szerepel.

629 Mint Péter fia János szerepel.

630 A kiküldetés napja.

1436. VI. 4. u. (DL 99587.), 1436. VIII. 1. (DF 225803.), 1437. V. 13. (DF 225456.), 1438. XI. 29. (DF 228092.)⁶³¹ – lásd még a Pozsony városi Krisztus teste-kápolna javadalmasainál!

János (Jubar) (1407–1421) – lásd a prépostoknál!

János (Pesko [*Peschko* / *Pesko* / *Peskch*])⁶³² 1417. IX. 15. (ZsO VI. 925. sz.), 1417. (ZsO VI. 1325. sz.), 1417. XII. 13. (URBK 56/33. tétel), †1418. X. 30. e. (Lukcsics I. 146. sz.).

János (Iohannes de Hammelburg) (1432–1441) – lásd a prépostoknál!

János (pozsonyi Aspnar / Aspmer, István fia) 1436. III. 22. (Olgyay oklt. II. 387.), 1436. XI. 1. (DF 225871.)⁶³³ – lásd még a Pozsony városi Krisztus teste-kápolna javadalmasainál!

János (Kraft [*Krafft* / *Chraft*]) 1437. VII. 17. (DF 239671.), 1445. XII. 10. (DF 242036.), 1447. VII. 23. (DF 242123.), 1448. III. 19. (DF 242183.), 1451. VII. 31. (DF 242372.), 1454. I. 15. (DF 228248.), 1454. IX. 1. (DF 242481.), 1455. V. 7. (DF 242505.), 1457. XI. 30. (Prot. Test. 182. sz.) – lásd még a Pozsony város falain kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosainál!

János (Váli, Beke István fia)⁶³⁴ 1438. XI. 30. (DF 225728.), 1438. XII. 19. (DF 226195.), 1439. III. 11. (Héderváry I. 19. = DL 90971., DF 225941.), 1439. III. 27.⁶³⁵ (DF 226029.), 1439. IV. 17.⁶³⁶ (DF 227174.), 1439. VI. 15.⁶³⁷ (DF 225422.), 1440. I. 1.⁶³⁸ (DF 225632.), 1441. I. 25.⁶³⁹ (DF 226135.), 1441. II. 24. (DF 226044.), 1441. VI. 7. (DF 225633.), 1442. V. 18.⁶⁴⁰ (DF 225655.), 1446. IX. 7. (DL 13958.), 1446. X. 23. (DF 242075.), 1446. XII. 18. (DL 59341.), 1447. V. 16.⁶⁴¹ (DF 227182.), 1448. I. 29.⁶⁴² (DF 226011.), 1448. VI. 29. (DF 239994.), 1448. VII. 17. (DL 14203.), 1449. IV. 11. (DL 14248.), 1449. VI. 22.⁶⁴³ (DF 226101.), 1449. X. 25. (DL 14299.), 1450. V. 14. (DL 44569.), 1450. VI. 1. (DF 225926.), 1453. II. 9. (DF 282553.), 1454. II. 15. (DF 225594.), 1454. III. 11. (DF 240273.), 1454. V. 1. (DF 240294.), 1455. I. 20. (DF 240321., Függelék 13. sz.), 1455. III. 16. (DF 226593.), 1455. V. 27.⁶⁴⁴ (DF 225930.), 1456. VII. 15. (DF 254597.), 1456. VIII. 21.⁶⁴⁵ (DF 225697.), 1457. X. 21. (DL 15192.), 1458. I. 3. (DL 15204.),

631 Miscalapítványa.

632 Lukcsics I. 146. sz.; vö. 1412. I. 2. (ZsO III. 1555. sz.).

633 1446. IX. 4-e előtt elhunyt (DF 239897.).

634 Köblös: Egyházi középréteg 475/77. sz., 1436-ban a bécsi egyetemre járt, 1446-ban (DF 272783.), 1451-ben (DF 228415., Függelék 11. sz.) és 1454-ben (DF 240266.) mint császári közjegyző fordul elő.

635 A kiküldetés napja.

636 A kiküldetés napja.

637 A kiküldetés napja.

638 A kiküldetés napja.

639 A kiküldetés napja.

640 A kiküldetés napja.

641 A kiküldetés napja.

642 A kiküldetés napja.

643 A kiküldetés napja.

644 A kiküldetés napja.

645 A kiküldetés napja.

1458. II. 20.⁶⁴⁶ (DF 226173.), 1458. VII. 26.⁶⁴⁷ (DF 225740.), 1460. VI. 29. (DF 242680.),⁶⁴⁸ 1469. VI. 16. (DL 37529.).

János (1442) – lásd az örkanonokoknál!

János (Gosztonyi, [Kövesszarvi Mihály fia]) 1449. II. 19. (DF 248489.), esztergomi kanonok (1452–)⁶⁴⁹ 1452. IX. 27. (DF 239808.).

K

Kálmán 1411. I. 1. (ZsO III. 3. sz.), 1422. XII. 18. (URBK 91/31. tétel), 1423. XI. 19. (ZsO X. 1424. sz., Bazini Miklós káplánja).

L

László (Sóvári Sós János fia) (1421–1429) – lásd a prépostoknál!

Liephardus / Lyphardus presbiter 1311. V. 22. (Anjou III. 65. sz., MES III. 437.), sacerdos 1324. III. 24. (Anjou VIII. 125. sz., vö. DF 272974.), †1335. II. 24. e. (MES III. 438., Anjou XIX. 82. sz.).

Lipót (Leupoldus) 1324. VIII. 9. (Anjou VIII. 373. sz.), †1335. VIII. 22. e. (MES III. 439., Anjou XIX. 520. sz.) – lásd még a Pozsony város falain kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosainál!

Lőrinc (1292) – lásd az örkanonokoknál!

Lőrinc 1355. VII. 20. (Anjou XL. 61. sz.), 1357. XII. 24. (DF 238763.), 1358. II. 25. (Anjou XLII. 181. sz.), 1358. IV. 17. (Anjou XLII. 420. sz.), 1358. XI. 8. (Anjou XLII. 1244-5. sz.), 1360. VIII. 29. (DF 226991.), 1361. IX. 22. (DF 228029., káptalani ügyvéd), 1362. III. 16. (Anjou XLVI. 97. sz.), 1362. XI. 29. (Anjou XLVII. 604. sz.), 1364. IV. 27. (Anjou XLVIII. 263-4. sz.), 1364. VII. 15. (Anjou XLVIII. 556. sz.), 1364. VIII. 31. (Anjou XLVIII. 667. sz.), 1367. XII. 1. (DL 5626.), 1368. I. 28. (DL 5641.), 1369. V. 26. (DF 228356., káptalani ügyvéd), 1370. I. 12. (DF 228034.), 1371. X. 17. (DL 5963.), 1372. I. 10. (DF 238879.), 1373. XI. 15. (DF 227009.), 1375. V. 3. (DF 227669.), 1376. V. 20. (DF 227820., káptalani ügyvéd), 1378. IV. 4. (DF 227938.), Demeter esztergomi érsek káplánja 1381. VII. 11. (DF 238994.), 1381. VIII. 6. (DF 227777.), 1381. XI. 19. (DL 50095.), 1383. IV. 1. (DF 239031.), 1383. V. 1. (DF 227779.), 1383. VIII. 3. (DF 241374., ügyvédnek vallják), 1383. VIII. 5.⁶⁵⁰ (DF 227035.), 1384. V. 17. (DF 228219.), 1384. VIII. 10. (DL 108193., ügyvéd), 1384. VIII. 16. (DL 108193.),

646 A kiküldetés napja.

647 A kiküldetés napja.

648 További adatokat lásd Köblös: Archontológia 214/77. sz.

649 C. Tóth: Esztergomi archontológia 168.

650 A kiküldetés napja.

1384. X. 22. (DF 228288.),⁶⁵¹ 1385. VI. 9. (DL 7156.), 1388. VII. 16. (Hazai oklt. 318.), 1390. V. 3. (DF 227929.), 1390. V. 14. (DF 228133.), 1391. IV. 9. (DF 227811.), 1404. II. 16. (ZsO II. 2996. sz.) – lásd még a prépostoknál, mint helyettes-prépost!

Lőrinc (Mezőlaki Zámbo Márton fia) (1383–1402) – lásd a prépostoknál!

Lőrinc (1448) – lásd az örkanonokoknál!

M

Márton 1292. V. 27. (Wenzel V. 72.).⁶⁵²

Márton (pozsonyi Deprecht fia)⁶⁵³ 1324. V. 17. (Anjou VIII. 261. sz.), 1324. VIII. 9. (Anjou VIII. 373. sz.), királyi káplán 1325. I. 29. (Anjou IX. 32. sz.), 1328. I. 25. (Anjou XII. 32. sz.), dömösi prépost (1329–1357),⁶⁵⁴ 1338. VIII. 24. (Anjou XXII. 411. sz.), 1338. X. 6. (Anjou XXII. 492. sz.), 1339. VIII. 6. (Anjou XXIII. 470. sz.), 1345. X. 16. (Anjou XXIX. 726. sz.), 1345. XI. 19. (MES III. 588.), 1346. V. 1. (Anjou XXX. 345. sz.), 1346. V. 17. (Anjou XXX. 395. sz., MES III. 604.), 1347. X. 17. (Anjou XXXI. 972. sz.), 1357. XI. 9. (DL 41322.) – lásd még a prépostoknál!

Márton (Miklós fia)⁶⁵⁵ 1347. (MES III. 662.),⁶⁵⁶ 1348. IV. 24. (MES III. 661.), 1348. X. 6. (Anjou XXXII. 656. sz.), 1350. I. 13. (Anjou XXXIV. 43. sz.), 1355. IX. 4. (DF 273030.), 1356. III. 6. (Anjou XL. 114. sz.), 1357. XI. 9. (DL 41322.)⁶⁵⁷ – lásd még a Szent Márton- másnépp Üdvözítő-egyház plébánosainál!

Márton (Győri⁶⁵⁸ Mihály fia⁶⁵⁹) 1397. VI. 22. (DF 243877.), 1399. VI. 25. (Kondé oklt. 105.), 1400. II. 16. (DF 227986.), 1401. II. 22. (DF 239227.), 1402. I. 16. (DL 8688.), 1403. I. 23. (DF 272988.), 1403. I. 24. (DF 227715.), 1403. XI. 24. (ZsO II. 2803. sz.).

Márton (pozsonyi, Kupodem [Kwpodem] Pál fia⁶⁶⁰ / senior⁶⁶¹)⁶⁶² bacc. in art. 1397. VII. 2. (DF 239162.), 1399. XII. 7. (DF 292777.), 1399. XII. 10. (DL 42723.), 1401.

651 Kiadását lásd Majorossy–Szende: Sources for the Hospitals 661–663.

652 1290. V. 27-i kelettel: HO VII. 210., MES II. 791.

653 Anjou VIII. 373. sz. – Némely forrásban ugyan a „vezetékneve” „de Pert(i)” (vö. Thoroczkay: Dömösi prépostság 427.; Anjou XXVI. 503. sz.) formában szerepel, ez Márton apja neve, a Deprecht félrehallásával hozható összefüggésbe (vö. Surányi: Pozsonyi bíródinasztiák 175., 178., 185.). Deprecht fia: Márton testvére az akkori pozsonyi bíró, illetve esküdt, Jakab volt (Surányi: Pozsonyi bíródinasztiák 175.).

654 1329. I. 20. (Anjou XIII. 38. sz., Thoroczkay: Dömösi prépostság 426.) – 1357. XI. 8. (DL 41322.).

655 MES III. 661.

656 Márton kanonokot még Deprecht fia: Márton kanonok, dömösi prépost, pozsonyi vikáriussága idején választották meg a Szent Márton- másnépp Szent Üdvözítő-egyház plébánosává, 1346-ban ugyanakkor még Miklós volt a plébános, lásd ott!

657 1361. III. 25-én már néhai (DF 228171.), vö. 1362. I. 13. (Anjou XLVI. 13. sz.).

658 Mindössze kétszer – 1401. II. 22. (DF 239227.), 1402. I. 16. (DL 8688.) – tüntették fel vezetéknevét, minden bizonnyal Kupodem Mártontól való megkülönböztetésére.

659 Kondé oklt. 105.

660 DF 292777., ZsO II. 1304. sz.

661 C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 282.

662 Vö. C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 229.

- XI. 12. (ZsO II. 1304. sz.), 1403. XI. 24. (ZsO II. 2803. sz.), 1404. XI. 1. (ZsO II. 3468. sz.), 1406. III. 3. (ZsO II. 4506. sz.), 1406. VII. 13. (DF 227791.), 1407. V. 11. (ZsO II. 5482. sz.), 1407. V. 18. (DF 239290.), 1407. XI. 2. (ZsO II. 5784. sz.), 1408. VI. 8. (DF 228308., 228353.), 1411. I. 1. (ZsO III. 3. sz.), 1412. I. 15. (ZsO III. 1581. sz., káptalani ügyvéd), 1412. II. 12. (ZsO III. 1733. sz., káptalani ügyvéd), 1416. VIII. 16. (ZsO V. 2212. sz.), 1416. IX. 22. (ZsO V. 2317. sz.), 1417. XII. 13. (URBK 57/62. tétel), 1420. III. 9. (URBK 64/10. tétel), 1421. II. 21. (URBK 69/24. tétel), 1421. VII. 26. (ZsO VIII. 822. sz., káptalani ügyvéd), 1421. VII. 30. (ZsO VIII. 834. sz., káptalani ügyvéd), 1421. VIII. 9. (ZsO VIII. 855. sz., káptalani ügyvéd), 1421. IX. 30. (ZsO VIII. 1022. sz.), 1423. VII. 17. (ZsO X. 967. sz.), 1424. (DF 277990., fol. 3^r), 1425. II. 3. (ZsO XII. 112. sz.), 1425. II. 24. (ZsO XII. 189. sz.), 1426. II. 20. (ZsO XIII. 175. sz.), 1426. IV. 18. (ZsO XIII. 457. sz.), 1427. III. 24. (ZsO XIV. 310. sz.), 1427. IV. 14. (ZsO XIV. 391. sz.), 1428. VII. 12. (DF 239491.), 1430. III. 26. (DF 239522.), 1431. III. 7. (URBK 138/227., 139/250. tétel, senior), 1432. IX. 29. u. (URBK 165/897. tétel, senior), 1433. IV. 13. (DF 277990., fol. 15^v), 1435. VI. 27. (DF 239618–239620.), †1437. VI. 12. e. (DF 239669., Függelék 5. sz.)⁶⁶³ – lásd még a Szent Márton-másképp Üdvözítő-egyház plébánosainál és a prépostoknál, mint vikárius!
- Márton (stomfai Neitler, Lipót fia; iunior)⁶⁶⁴ 1430. X.⁶⁶⁵ (URBK 130/1. tétel), 1431. III. 7. (URBK 138/235. tétel), 1431. IV. 24. u. (URBK 141/279.), 1431. IX. 29. (URBK 154/692. tétel), 1432. III. 13. (URBK 141/287. tétel), 1432. III. 22. (URBK 153/658. tétel), 1432. IX. 29. u. (URBK 165/897. tétel), 1437. IV. 15. (DF 239659.), 1437. VI. 12. (DF 239669., Függelék 5. sz.), 1437. VII. 25. (DF 239673.), 1440. IV. 13. (Prot. Test. 75. sz.), 1446. IX. 21.⁶⁶⁶ (DF 227436.), 1448. VI. 29. (DF 239994.), 1450. V. 25. (DF 228257.), 1452. III. 16. (DF 228261.), 1454. I. 22. (DF 240266.), 1460. VIII. 20. (DF 240453.), †1462. I. 18. e. (DF 242740.)⁶⁶⁷ – lásd még a dékánoknál és a Szent Márton-másképp Üdvözítő-egyház plébánosainál!
- Mátyás (Rusbachi Wolphardus fia) 1358. II. 11. (Bossányi II. 407. [CCCXVIII. sz.]), 1358. III. 10. (Bossányi II. 326. [CXXVIII. sz.], Anjou XLII. 239. sz.)⁶⁶⁸
- Mátyás (Temesvári)⁶⁶⁹ 1440. VI. 1. (DF 226049.), 1447. V. 17. (DL 99658., DF 226289.), 1447. VII. 2.⁶⁷⁰ (DF 225997.), 1447. VII. 14. (DF 266475.), 1447. VII. 15.⁶⁷¹ (DF
-
- 663 Végrendeletében Szűz Mária, Szent István és Szent László királyok oltárára hagyta minden vagyonát. Valószínűleg valamelyik év Keresztelő Szent János-napja (VI. 24.) körül hunyt el, mivel később e napon mondtak érte imát (URBK 178/73. tétel).
- 664 Köblös: Egyházi középírástól 471/64. sz.
- 665 Vö. URBK 132/76–77., 82. tétel.
- 666 A kiküldetés napja.
- 667 Végrendeletét a mondott napon nyitották ki.
- 668 A pápa a nyitrai olvasókanonokságot adta neki, de nem tudta elfoglalni (C. Tóth: Nyitrai székeskáptalan 28.).
- 669 Köblös: Egyházi középírástól 474/74. sz., 1461 és 1465 között budai kanonok (Uo. 322/112. sz.).
- 670 A kiküldetés napja.
- 671 A kiküldetés napja.

225962.), 1447. VII. 16. (DL 104993.), 1448. VI. 29. (DF 239994.), 1448. VII. 17. (DL 14203.), 1448. X. 2. (DF 227195.), 1449. VII. 17. (DL 14283.), 1449. VIII. 10. (DL 102834.), 1451. II. 26. (DL 14454.),⁶⁷² 1451. III. 23.⁶⁷³ (DF 226068.), 1452. IV. 12.⁶⁷⁴ (DF 227208.), 1452. VIII. 1.⁶⁷⁵ (DF 273837.), 1453. II. 23. (DF 240219.), 1453. III. 28.⁶⁷⁶ (DF 226128.), 1453. VII. 5.⁶⁷⁷ (DF 226196.), 1454. III. 9.⁶⁷⁸ (DF 226933.), 1454. VII. 5. (DL 48464.), 1454. XII. 21.⁶⁷⁹ (DF 226123.), 1455. II. 3.⁶⁸⁰ (DF 225493.), 1455. III. 16. (DF 226593.), 1455. XII. 17.⁶⁸¹ (DF 227179.), 1456. IV. 14.⁶⁸² (DF 227215.), 1456. IX. 4. (DL 48468.), 1456. XII. 20. (Héderváry I. 285.), 1457. II. 14. (DF 228403.), 1458. II. 5. (DF 240403.), 1460. VIII. 20. (DF 240453.).⁶⁸³

Mátyás (Rozsnói)⁶⁸⁴ 1457. X. 21. (DL 15192.), 1460. VI. 29. e. (DF 242680.).⁶⁸⁵

Mihály (Szécsényi Tamás fia) 1330. e. (Anjou XXV. 845. sz.)⁶⁸⁶ – lásd még a prépos-toknál!

Mihály (Zsidó nb.⁶⁸⁷ Somogyi Gyúke fia)⁶⁸⁸ 1339. VI. 24. (Anjou XXIII. 364. sz.),⁶⁸⁹ 1340. III. 19. (Anjou XXIV. 155. sz.), 1341. VII. 13. (Anjou XXV. 482. sz.), 1341. XI. 11. (Anjou XXV. 789. sz.), 1341. XII. 19. (Anjou XXV. 845. sz.), 1342. III. 14. (Anjou XXVI. 105. sz.), 1345. X. 11. (Anjou XXIX. 684., 687. sz.),⁶⁹⁰ 1347. II. 18. (Anjou XXXI. 110. sz.), 1347. XI. 8. k. (Anjou XXXII. 795. sz.), 1348. IV. 24. (MES III. 661.), 1351. VI. 9. (Anjou XXXV. 319. sz.), veszprémi kanonok 1358. IX. 22. (Mon. Vat. Slov. II/1. 356. sz.).⁶⁹¹

Mihály 1363. IV. 4. (Anjou XLVII. 154. sz.), 1367. XII. 1. (DL 5626.), 1371. I. 15. (DF 238869.).

672 Csak keresztnévvel.

673 A kiküldetés napja.

674 A kiküldetés napja.

675 A kiküldetés napja.

676 A kiküldetés napja.

677 A kiküldetés napja.

678 A kiküldetés napja.

679 A kiküldetés napja.

680 A kiküldetés napja.

681 A kiküldetés napja.

682 A kiküldetés napja.

683 Vö. Köblös: Archontológia 213/74. sz.

684 1439. I. 28-án és V. 29-én egy közjegyzői oklevél tanúsorában szerepel esztergomi egyházmegyei klerikusként (DF 228199., vö. C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 172–173.).

685 Szécsi Dénes esztergomi érsek Pozsony városához szóló levele szerint Váli János kanonok és „magister Mathias” között zajló ügyben megbízta György prépostot, Márton plébánost, Várad Benedeket, Gáspárt és Legnicai Pált, hogy az ügyet döntsék el és Mátyást fosszák meg javadalmaitól és vessék örökös fog-ságba, illetve adják át a városnak a nagyobb büntetés végett.

686 Valamikor 1330 előtt, még Dörögdi Miklós préposttól nyerte el kanonoki javadalmát.

687 Engel: Genealógia, Zsidó nem I. tábla.

688 Anjou XXIII. 364. sz., MES III. 439. (mint Sinka fia), az eredeti alapján inkább *Gyúke*-nek olvasható.

689 Mihály prépost a nevelője, Vörös János kanonok halálával megüresedett kanonokságot adta neki.

690 A pápa veszprémi kanonokságot ígér neki.

691 A pápa kinevezi veszprémi örkanonoknak.

- Mihály (Zamléni [*de Zolum*]⁶⁹² Rama[s]z, váradi egyházmegyei klerikus) 1366. VII. 6. (Anjou L. 602-3. sz.).⁶⁹³
- Mihály (Esztergom-újvárosi Péter fia)⁶⁹⁴ 1375. V. 3. (DF 227669.), 1376. VII. 9. (DL 42013.), 1381. VII. 3. (DF 227502.), 1382. XI. 15. (DF 227030.), 1390. V. 14. (DF 228133.), 1391. IV. 9. (DF 227811.), 1396. VIII. 20. (DF 239150.),⁶⁹⁵ 1397. IV. 26. (ZsO I. 4728. sz.), 1397. VII. 2. (DF 239162.), 1398. X. 13. (DF 227788.), 1399. XI. 18. (DF 227709.), 1399. XI. 20. (DF 227710.), 1399. XII. 8. (DF 227713.) – lásd még a Szent Márton-másképp Üdvözítő-egyház plébánosainál!
- Mihály (nagyszombati Koler [*Caler / Colar / Choler*],⁶⁹⁶ Jakab fia⁶⁹⁷)⁶⁹⁸ 1403. XI. 29. (Knauz: Codices manuscripti 12.), 1405. IV. 3. (ZsO II. 3772. sz.), 1406. IX. 14. k. (ZsO II. 6147. sz.), 1407. I. 8. (Pannonhalmi konv. II. 316.), 1407. VII. 6. (ZsO II. 5607. sz.),⁶⁹⁹ 1408. VI. 8. (DF 228308., 228353.), 1416. IX. 16. (ZsO V. 2299. sz.), 1417. XII. 13. (URBK 56/44. tétel), 1419. VI. 16. (Knauz: Régi szokások VII/2. 737.),⁷⁰⁰ 1419/1420. (URBK 78/33. tétel), 1420. I. 29. (URBK 59/3. tétel), 1420. V. 13.⁷⁰¹ (DF 227134.), 1421. II. 14. (ZsO VIII. 117. sz.), 1421. IV. 1. (URBK 72/17. tétel), 1422. (URBK 87/187. tétel), 1423. (URBK 127/15. tétel), 1424. (C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 7. sz. [265/9. sor]), 1424. (DF 277990., fol. 3^a), 1425. II. 24. (ZsO XII. 189. sz.) – lásd még a dékánoknál!
- Mihály magyar plébános (1411–1434)⁷⁰² és esperes (1420–1431),⁷⁰³ 1420. III. 31.⁷⁰⁴ (ZsO VII. 1544. sz.), 1420. VI. 10. (DL 10932.), 1422. IV. 19.⁷⁰⁵ (ZsO IX. 138. sz.).⁷⁰⁶

692 Csánki I. 628., vö. Anjou L. 668. sz.

693 A pápa a nyitrai püspök kérésére pozsonyi kanonokságot ígér neki.

694 DF 239150. (Rimely: Capitulum ecclesiae Posoniensis 330–332.).

695 Kiadta Rimely: Capitulum ecclesiae Posoniensis 330–332.

696 Például ZsO II. 3772., 5607. sz.

697 ZsO II. 5607. sz.

698 Vö. C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 230.

699 Együttal győri kanonok és komáromi főesperes (vö. C. Tóth–Horváth: Győri székeskáptalan 48.).

700 Uski Balázs kanonok végrendeletének tanúja (vö. Šedivý: Schriftkultur 149. 861. jegyzet).

701 A kiküldetés napja.

702 Adatok: 1411. XI. 5. (DF 226180.), 1412. X. 21. (ZsO III. 2817. sz.), 1413. I. 23. (DF 225774., a kiküldetés napja), 1414. I. 20. (DL 10167.), 1417. IX. 22. (ZsO VI. 945. sz.), 1420. III. 31. (ZsO VII. 1544. sz.), 1420. VI. 10. (DL 10932.), 1421. VII. 22. (ZsO VIII. 793. sz.), 1421. X. 6. (ZsO VIII. 796. sz.), 1421. XII. 12. (ZsO VIII. 1237. sz.), 1422. I. 20. (ZsO IX. 67. sz.), 1422. IV. 19. (ZsO IX. 138. sz.), 1422. VI. 7. (ZsO IX. 506. sz., a kiküldetés napja), 1422. VI. 14. (ZsO IX. 678. sz.), 1422. VIII. 7. (ZsO IX. 828. sz., a kiküldetés napja), 1423. V. 25. (ZsO X. 516. sz.), 1426. III. 26. (ZsO XII. 1072. sz., a kiküldetés napja), 1431. IV. 27. (DF 227164., a kiküldetés napja), 1431. VI. 2. (Eszterházy-oklt. 55.), 1434. XI. 7. (DF 227168., a kiküldetés napja).

703 Adatok: 1420. VI. 10. (DL 10932.), 1421. X. 6. (ZsO VIII. 796. sz.), 1422. I. 20. (ZsO IX. 67. sz.), 1422. VI. 7. (ZsO IX. 506. sz., a kiküldetés napja), 1422. VI. 14. (ZsO IX. 678. sz.), 1423. V. 25. (ZsO X. 516. sz.), 1426. III. 26. (ZsO XII. 1072. sz., a kiküldetés napja), 1431. IV. 27. (DF 227164., a kiküldetés napja), 1431. VI. 2. (Eszterházy-oklt. 55.). – Csiba: Cirkévná organizácia 111–112.

704 A kiküldetés napja.

705 A kiküldetés napja.

706 Kanonokságát nem tudni meddig viselte, de a jelek szerint az 1430-as években már nem (vö. a testület rekonstrukcióját ábrázoló táblával).

Mihály (Suchenschacz) prof. sacr. pag. et mag. in art., bécsi kanonok – *egy pozsonyi kanonokságért folytatott pereskedésére lásd a Mérai Tamásnál leírtakat.*

Mihály (Maurpergi János fia,⁷⁰⁷ iunior⁷⁰⁸)⁷⁰⁹ Zsigmond király kancelláriai jegyzője és familiaris domesticus specialis-a (1417),⁷¹⁰ würzburgi kanonok (1417–1420),⁷¹¹ 1420. (URBK 78/33. tétel, iunior),⁷¹² 1420. V. 8. (Lukcsics I. 287–288. sz.),⁷¹³ 1421. IV. 1. (URBK 74/76. tétel, iunior), 1421. VI. 6.⁷¹⁴ (ZsO VIII. 554. sz.), 1421. VII. 26. (ZsO VIII. 822., káptalani ügyvéd), 1421. VIII. 28. (ZsO VIII. 901. sz.), 1421. IX. 30. (ZsO VIII. 1022. sz.), 1421. X. 13. (ZsO VIII. 1050. sz., káptalani ügyvéd), 1422. XII. 18. (URBK 92/64. tétel, iunior), 1422. XII. 22. (URBK 95/56. tétel, iunior), 1423. IV. 24. u. (URBK 102/27. tétel, iunior), 1423. (URBK 127/7. tétel, iunior), 1425. (C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 265.), 1429. X. 4. (DF 227973., káptalani ügyvéd), 1430. XI. (URBK 133/96. tétel), 1431. III. 7. (URBK 139/254. tétel), 1432. IV. 4. (URBK 154/689. tétel), 1432. IX. 29. u. (URBK 165/897. tétel), 1432. XI. 22. (Pozsonyi kápt. mlt. F-1-15.), 1437. VII. 11.⁷¹⁵ (DF 225507.), 1438. III. 11. (Lukcsics II. 545. sz.),⁷¹⁶ 1438. IX. 15. (Pannonhalmi konv. II. 307.), 1438. XI. 29. (DF 228092.) – lásd még a Keresztelő Szent János-oltár javadalmasainál és a Pozsony város falain kívüli Szent Lőrinc-egyház temetőjében álló Szent Jakab-kápolna igazgatóinál!

Mihály (Privigyei) (1442–1454) – lásd a prépostoknál, valamint a Szent György- és Adalbert-oltár igazgatóinál!

Mihály (Körmendi) kanonok 1459–1488.⁷¹⁷

Miklós (1284) – lásd a prépostoknál!

Miklós 1291. IV. 14. (MES II. 283.), 1291. V. 1. (MES II. 284.).

Miklós („gyermek”, Jakab pozsonyi polgár fia) 1302. I. 5. (MES II. 501., vö. Anjou I. 157. sz.).⁷¹⁸

Miklós (Dörögdi Pál fia) (1320–1330) – lásd a prépostoknál!

707 Passaui egyházmegyei, esztergomi egyházmegyei káplán; Lukcsics I. 88., 280., 287-8. sz.

708 Mivel Maurpergi János fia: Mihály került be legkésőbb a káptalanba, így minden bizonnyal őt illeték kezdetben „ifjabb” névvel (C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 265. és ZsO VIII. 554., 901. sz.).

709 Vö. C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 230.

710 ZsO VI. 1243. sz.

711 Lukcsics I. 7., 280. sz.

712 A bejegyzésben egyértelműen megkülönböztették a két Mihályt: Koler Mihály és „ifjabb” Mihály néven szerepelnek.

713 E napon adta neki a pápa. Először 1418. V. 7-én kérte a pápát, hogy a [néhai] Schryner István lemondásával megüresedett kanonokságot, amelyért *Schuta*-i (Molnári) Pállal pereskedik, adja neki (Lukcsics I. 88. sz.); 1420. IV. 24-én másodszor is kérte (Lukcsics I. 280. sz.).

714 A kiküldetés napja.

715 A kiküldetés napja.

716 Együttal a passaui egyházmegyei ansfeldi plébános.

717 Köblös: Egyházi középréteg 456/31. sz. – Valószínűleg Rozsnyói Mátyás kanonokságát nyerte el.

718 E napon vagy az ezt megelőző napok valamelyikén Szerafin prépost beiktatta egy ötödiknek megüresedő kanonokságba, amelyről a káptalan egyetértésének jeléül oklevelet adott ki.

Miklós (Márk fia) 1330. e. (Anjou XXV. 845. sz.),⁷¹⁹ 1332. X. 25. (DF 226836.), 1334. III. 13. (Anjou XVIII. 80. sz.),⁷²⁰ 1334. X. 26. (Anjou XVIII. 598. sz.), 1334. XII. 13. (Anjou XVIII. 624-5. sz.),⁷²¹ 1335. II. 24. (Anjou XIX. 82. sz.), 1335. XI. 3. (Anjou XIX. 665. sz.),⁷²² 1336. V. 13. (Anjou XX. 244. sz.), 1336. VIII. 1. (Kondé oklt. 47.),⁷²³ 1336. VIII. 14. (Anjou XX. 329. sz.), 1337. V. 1. (Anjou XXI. 219. sz.), 1337. VI. 29. (Anjou XXI. 364. sz.), 1337. X. 31. (Anjou XXI. 591. sz.), 1337. XI. 8. (Anjou XXI. 597. sz.), 1338. II. 25. (Anjou XXI. 50. sz.), 1338. IX. 22. (Anjou XXII. 466. sz.),⁷²⁴ 1338. XI. 23. (Anjou XXII. 581. sz.),⁷²⁵ 1339. VI. 21. (Anjou XXIII. 361. sz.), 1339. VII. 12. (Anjou XXIII. 418. sz.),⁷²⁶ 1339. X. 6–13. (Anjou XXIII. 614. sz.), 1340. V. 2. (Anjou XXIV. 274. sz.), 1341. XI. 9. (Anjou XXV. 784. sz.), 1341. XI. 11. (Anjou XXV. 789. sz.), 1341. XII. 19. (Anjou XXV. 845. sz.), 1342. V. 9. (Anjou XXVI. 206. sz.) – lásd még a jegyzőknél!

Miklós (Somogyi / Lullai [*de Gulia*]⁷²⁷ János fia)⁷²⁸ 1338. II. 25. (Anjou XXI. 50. sz.).⁷²⁹

Miklós (Szala[köz]i [*de Zala*], János fia⁷³⁰)⁷³¹ fehérvári kanonok (1341–1345),⁷³² 1341. I. 7. (Anjou XXV. 11. sz.),⁷³³ 1341. II. 19. (Anjou XXV. 125. sz.),⁷³⁴ 1341. X. 11. (Anjou XXV. 718. sz.), 1341. XI. 9. (Anjou XXV. 784. sz.), 1342. III. 14. (Anjou XXVI. 105. sz.),⁷³⁵ váci kanonok 1345. IX. 12. (Anjou XXIX. 531–533. sz.),⁷³⁶

719 Valamikor 1330 előtt, még Dörögdi Miklós préposttól nyerte el kanonoki javadalmát.

720 Csak mint Miklós kanonok szerepel (azonosításuk alapját lásd alább).

721 Ő volt a kiküldött, mint Miklós kanonok, az egyik oklevél méltóságsorában mint „Nicolao Marci predicto confratre nostro” (DL 3451.), a másikban „predicto Nicolao confratre nostro, ecclesie nostre notario” (DL 38780.) szerepel.

722 Csak mint Miklós kanonok szerepel.

723 Csak mint Miklós kanonok szerepel.

724 Csak mint Miklós kanonok szerepel.

725 Csak mint Miklós kanonok szerepel.

726 Csak mint Miklós kanonok szerepel.

727 Anjou XXI. 470., 478., 489., 492., 517. sz.

728 Anjou XXI. 50. sz.

729 Mihály prépost Tatamér fehérvári prépost és Ivánka pozsonyi kanonok kérésére kinevezi kanonokká és javadalmat ígér neki, majd beiktatja a kanonokok egyetértése nélkül (Anjou XXV. 845. sz.), időközben a prépost visszavonta a kinevezést és Szalaközi János fiának: Miklósnak adta a kanonokságot: 1341. VI. 19. (Anjou XXV. 411. sz.), a per állomásai: 1341. X. 11. (Anjou XXV. 718. sz.), 1341. XI. 9. (Anjou XXV. 784. sz.), 1341. XII. 19. (Anjou XXV. 845. sz.), végül elvesztette a pert: 1342. III. 14. (Anjou XXVI. 105. sz.).

730 Anjou XXIX. 533. sz.

731 Anjou XXV. 11., 125. sz.

732 1341. II. 19. (Anjou XXV. 125. sz.), 1341. X. 11. (Anjou XXV. 718. sz.), 1341. XI. 9. (Anjou XXV. 784. sz.), 1342. III. 14. (Anjou XXVI. 105. sz.), 1345. IX. 12. (Anjou XXIX. 531–533. sz.); vö. Ribí: Fehérvári káptalan 152. (1345).

733 Szécsényi Mihály prépost a nevelőjének kanonokságot adott.

734 A prépost parancsa a Vörös Péter halálával megüresedett kanonokságba történő bevezetésre.

735 Megnyerte a kanonokságért Somogyi / Lullai János fiával: Miklóssal folytatott pert.

736 A pápa esztergomi kanonokságot ígér neki (vö. C. Tóth: Esztergomi archontológia 185.), illetve engedélyezi neki, hogy külföldi tanulmányai esetén javadalmait távollévőként is élvezhesse.

1346. V. 1. (Anjou XXX. 345. sz.),⁷³⁷ 1346. IX. 30.⁷³⁸ (Anjou XXX. 849. sz.)⁷³⁹ – lásd még a Szent Márton- másképp Üdvözítő-egyház plébánosainál!
- Miklós (Fogácsi [*de Fogag*]⁷⁴⁰ Pál fia, egri egyházmegyei klerikus)⁷⁴¹ 1363. II. 7. (Mon. Vat. I/1. 471.),⁷⁴² 1366. XII. 2. (DF 228351.), 1371. I. 15. (DF 238869.), 1372. I. 10. (DF 238879.), 1380. VII. 5. (DL 6721.), 1381. VI. 27. (DL 42193.), 1381. VII. 3. (DF 227502.).
- Miklós (Berzétei⁷⁴³ Arnold fia⁷⁴⁴) 1383. III. 29. (DF 228316.),⁷⁴⁵ 1384. V. 3. (Kondé oklt. 93.), 1390. V. 14. (DF 228133.), 1390. VI. 19. (DL 7615.), 1391. IV. 9. (DF 227811.), 1391. V. 1. (DF 239101.), 1391. V. 29. (DF 227930., káptalani ügyvéd),⁷⁴⁶ 1391. VII. 21. (DL 99597.), 1392. IV. 3. (DF 273000.), 1393. III. 14. (DF 239117.), 1393. XII. 3. (DF 228337., káptalani ügyvéd), 1394. V. 25. (DF 277735.), 1394. VII. 3. (DL 7942.), 1394. XI. 13. (DF 226184.), 1395. IX. 14. (DF 239140.), 1396. II. 7. (DF 228297., káptalani ügyvéd), 1396. XII. 4. (DF 277848.), 1397. II. 8. (DF 227906.), 1397. V. 14. (DL 102813.), 1397. V. 29. (DF 228361., káptalani ügyvéd), 1397. VII. 20. (DF 227985., káptalani ügyvéd), 1397. VII. 25. (DL 8235.), 1397. IX. 16. (DF 228298., káptalani ügyvéd), 1398. X. 13. (DF 227788.),⁷⁴⁷ †1399. VIII. 26. e. (DF 227911.).
- Miklós (Szécsényi⁷⁴⁸ János fia;⁷⁴⁹ Szécsényi Kis⁷⁵⁰) 1389. I. 18. (DL 102812.),⁷⁵¹ 1389. I. 27. (DL 102812.), 1391. VI. 28.⁷⁵² (DF 225991.), 1394. V. 28. (DF 248598.), 1396. I. 25. (DL 8126.), 1396. III. 15. (DL 48394.), 1396. IV. 19. (DF 266060.), 1397. VII. 15. (DL 8237.), 1398. VI. 12. (DF 225851.), 1398. VII. 21. (DL 8330.), 1398. X. 13. (DF 227788.),⁷⁵³ 1399. VIII. 26. (DF 227911.), 1399. IX. 17. (DL 8477.), 1399. XII. 8. (DF 227713.), 1400. IV. 15. (ZsO II. 555. sz.), 1400. V. 4. (DF 227865.), 1400. VII. 28. (DF 228009.), 1402. I. 16. (DL 8688.), 1402. IV. 12. (DF 228306., káptalani ügyvéd),⁷⁵⁴ 1402. IV. 17. (DF 228047., káptalani ügy-

737 A Miklós nevű plébánossal történt azonosítása a pályakép alapján történt.

738 A kiküldetés napja.

739 Bizonytalan, hogy Miklós plébánoshoz tartozik-e az adat, de mivel Szalaközi Miklós ekkor valamelyik egyetemen tanult, s másik Miklóst nem ismerünk a testületben ez időben, így egyedül Miklós plébános neve jöhet szóba.

740 Heves m. (Csánki I. 62.).

741 Mon. Vat. I/1. 471.

742 A pápa egri kanonokságot ígér neki.

743 DL 102813.

744 DF 228316.

745 „sacerdotum sub prepositura eiusdem ecclesie Posoniensis” fizetett az adószedőknek.

746 Az ügyvédként szereplő Miklós kanonok valószínűleg Berzétei Arnold fiával: Miklóssal azonos, aki gyakran járt el a káptalan ügyeiben.

747 Az oklevélben három Miklós nevű kanonok van felsorolva.

748 DF 227911., ZsO II. 3510. sz.

749 DL 8477.; DF 248598., DL 8330., 48394.: Szécsényi János fia.

750 DF 225991., ZsO II. 2803., 3772. sz.

751 Egyúttal káptalani jegyző is.

752 A kiküldetés napja.

753 Az oklevélben három Miklós nevű kanonok van felsorolva.

754 Az ügyvédként szereplő Miklós kanonok valószínűleg Szécsényi Miklóssal azonos.

véd), 1402. XI. 10. (DF 228338., káptalani ügyvéd), 1403. XI. 24. (ZsO II. 2803. sz.), 1404. XI. 25. (ZsO II. 3510. sz., ügyvéd), 1405. II. 20. (DF 228304.),⁷⁵⁵ 1405. III. 9. (DF 239274.), 1405. IV. 3. (ZsO II. 3772. sz.), 1405. XII. 12. (DF 227914.),⁷⁵⁶ 1406. III. 2. (DF 227945.),⁷⁵⁷ 1406. III. 3. (ZsO II. 4506. sz.), 1406. V. 11. (DL 90770.), 1406. VI. 17. (Kondé oklt. 119.), 1406. VII. 13. (DF 227791.), 1407. III. 13. (DF 227898.),⁷⁵⁸ 1407. IX. 20.⁷⁵⁹ (DF 226932.), 1407. X. 6. (DF 227824.), 1407. XI. 2. (ZsO II. 5784. sz.),⁷⁶⁰ 1408. VI. 8. (DF 228308., 228353., káptalani ügyvéd), 1410. VII. 1. (DL 9663.), 1411. I. 1. (ZsO III. 3. sz.), 1412. V. 27. (Pozsonyi kápt. hh. lt., Prot. 59., pag. 153.) – lásd még a káptalani jegyzőknél!

Miklós (bécsi Hartmann fia) 1391. I. 21. (Mon. Vat. I/3. 131.),⁷⁶¹ 1394. V. 29. (ZsO I. 3435. sz.).⁷⁶²

Miklós (*de Duby*)⁷⁶³ / Vatai,⁷⁶⁴ Péter fia) 1391. IV. 9. (DF 227811.), 1391. VI. 15.⁷⁶⁵ (DF 225629.), 1391. VII. 4.⁷⁶⁶ (DF 226054.), 1393. VI. 8. (DL 107498.), 1393. VI. 20. (DF 227050.), 1393. VII. 30. (DL 7862., Vatai), 1393. VIII. 11. (DL 7863., *de Duby*), 1394. V. 25. (DF 277735.), 1395. III. 13.⁷⁶⁷ (DF 225797.), 1396. V. 2.⁷⁶⁸ (DF 226268.), 1396. V. 26.⁷⁶⁹ (DF 225852.), 1398. X. 13. (DF 227788.),⁷⁷⁰ 1399. V. 20.⁷⁷¹ (DF 227069.), 1399. XII. 8. (DF 227713.), 1400. I. 16. (DL 8531.), 1400. II. 12. (Kondé oklt. 115.), 1400. III. 16. (Zichy V. 154.),⁷⁷² 1400. XI. 27. (ZsO II. 655. sz.).

Miklós (nagyyszombati List, Kálmán fia)⁷⁷³⁷⁷⁴ 1405. VII. 25. (DL 9064.),⁷⁷⁵ 1408. VI. 8. (DF 228308., 228353.), 1410. VI. 21. (DF 239310.), 1410. XI. 4. (ZsO II. 8016.

755 Az oklevélben csak keresztnévvel szerepel, de mivel ekkortól rajta kívül még egy Miklós nevű kanonok volt, akinek nevéhez mindig kitették megkülönböztető nevét, így a pusztán Miklósként szereplő kanonokot Szécsényi Miklóssal azonosítottam (vö. a testület rekonstrukcióját ábrázoló táblával).

756 Csak keresztnévvel (lásd fentebb).

757 Csak keresztnévvel (lásd fentebb).

758 Csak keresztnévvel (lásd fentebb).

759 A kiküldetés napja.

760 Csak keresztnévvel (lásd fentebb).

761 „qui, ut asserit, in iure canonico studet”; e napon a pápa kinevezte freisingi és egri kanonokká, abaújházi főesperessé, ez utóbbit azonban csak később (1396–1401) foglalta el ténylegesen (C. Tóth: Egri káptalan 55.).

762 Zsigmond király parancsa a káptalannak, hogy a bullások ellen kiadott rendelete értelmében Miklóst ne fogadják be a testületbe, vö. C. Tóth: Külföldiek 77–78.

763 DL 7863., 107498.

764 DL 7862.

765 A kiküldetés napja.

766 A kiküldetés napja.

767 A kiküldetés napja.

768 A kiküldetés napja.

769 A kiküldetés napja.

770 Az oklevélben három Miklós nevű kanonok van felsorolva.

771 A kiküldetés napja.

772 Nádasuri Pál fia: Tamás frater-e, anyja neve „Sebi”.

773 DL 9064.

774 Vö. C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 231.

775 Kálmán fia: Miklós kanonok.

sz.), 1411. I. 1. (ZsO III. 3. sz.),⁷⁷⁶ királyi speciális káplán 1412. VI. 8. (ZsO III. 2246. sz., káptalani ügyvéd), 1412. VII. 14. (DF 225984.), 1413. I. 9. (DF 228197., káptalani ügyvéd), 1414. V. 31. (DF 273862.), 1415. V. 3. (ZsO V. 585., 587. sz.),⁷⁷⁸ 1415. V. 11. (ZsO V. 616. sz.),⁷⁷⁸ 1416. VI. 28. (ZsO V. 2064. sz.), 1416. VIII. 16. (ZsO V. 2212. sz.), 1416. IX. 18. (ZsO V. 2214. sz.), 1416. IX. 22. (ZsO V. 2302., 2317. sz.), 1417. II. 18. (ZsO VI. 125. sz.), 1417. IV. 22. (DL 10545.), 1417. V. 17. (ZsO VI. 446. sz.), 1417. XII. 13. (URBK 56/27. tétel), 1419. VII. 9. (ZsO VII. 757. sz.), 1419/1420. (URBK 76/5. tétel), 1420. I. 29. (URBK 61/45. tétel), 1420. III. 9. (URBK 64/11. tétel), 1420. V. 25.⁷⁷⁹ (DF 227133.), 1420. V. 30. (DF 273863., vö. ZsO VII. 1773. sz.), 1420. XI. 8. (ZsO VII. 2321. sz.), 1420. XI. 30. (ZsO VII. 2373. sz.), 1420. XII. 21. (ZsO VII. 2400. sz.), 1421. II. 21. (URBK 69/25. tétel), 1421. V. 26. (ZsO VIII. 557. sz.), 1421. IX. 30. (ZsO VIII. 1022. sz.), 1422. II. 5.⁷⁸⁰ (ZsO IX. 25. sz.), 1422. (URBK 88/198. tétel), 1422. XII. 22. (URBK 95/40. tétel), 1423. IV. 24. u. (URBK 102/27. tétel), 1423. V. 15. (ZsO X. 605. sz.), 1423. (URBK 127/8. tétel), 1425. II. 24. (ZsO XII. 189. sz.), 1426. IV. 18. (ZsO XIII. 457. sz.), 1429. V. 27. (végrendeleti tanú, Prot. Test. 63. sz.) – lásd még a dékánoknál és a prépostoknál, mint vikárius, valamint a Pozsony város falain kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosainál!

P

Paska (1280) – lásd a prépostoknál!

Pál (1256–1260) – lásd a prépostoknál!

Pál (Uzori Benedek fia)⁷⁸¹ 1287. VII. 8. (MES II. 222.).

Pál (Bécsi [*de Wienna*])⁷⁸² 1326. VIII. 22. (MES III. 438., Anjou X. 348. sz.),⁷⁸³ 1332. IV. 26. (MES III. 208.).

Pál (Perherlinus)⁷⁸⁴ 1335. II. 24. (Anjou XIX. 82. sz.) – lásd még a Pozsony város falain kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosainál!

Pál (Miklós fia)⁷⁸⁵ 1341. III. 12. (Anjou XXV. 158. sz.), 1341. XI. 9. (Anjou XXV. 784. sz.), Haugdorf-i (passaui egyházmegyei) plébános 1342. III. 14. (Anjou XXVI. 105. sz.).⁷⁸⁶

776 Az oklevélben csak keresztnévvel szerepel.

777 Az István pozsonyi kanonok, királyi speciális káplán halálával megüresedett Pozsony város falain kívüli Szent Lőrinc-egyház plébániáját kapja meg a várostól

778 Vicedomini Máté esztergomi vikárius kinevezőlevele.

779 A kiküldetés napja.

780 A kiküldetés napja.

781 Családjára lásd Csiba: Šľachta 42., melléklet 5. tábla.

782 MES III. 208.

783 Dörögdi Miklós pozsonyi prépost a Diclinustól elvett kanonokságot neki adta és be is iktatta a javadalomba a káptalan megkérdezése nélkül (vö. Anjou XXV. 845. sz., MES III. 445.).

784 Könnyen elképzelhető, hogy azonos a fenti Bécsi Pál nevű kanonokkal.

785 Anjou XXVI. 105. sz.

786 A Szalaközi Miklós és Lullai János közötti perben az előbbi az ügyvédje volt.

- Pál (Tuznapolai Őz Lőrinc fia)⁷⁸⁷ 1344. III. 1. (Anjou XXVIII. 192. sz.),⁷⁸⁰ 1346. VI. 13. (Anjou XXX. 443. sz.), 1346. IX. 30., XI. 8.⁷⁸⁹ (Anjou XXX. 849. sz.), 1347. V. 18.⁷⁹⁰ (Anjou XXXI. 436. sz.), 1348. IV. 24. (MES III. 661.), 1349. IV. 1. (Anjou XXXIII. 244. sz.), 1349. VI. 4. (Anjou XXXIII. 405. sz.), 1350. II. 9.⁷⁹¹ (Anjou XXXIV. 128. sz.), 1351. V. 8. (Anjou XXXV. 228. sz.), 1352. V. 17. (Anjou XXXVI. 369. sz., vö. Károlyi I. 208.), 1352. VI. 15. (Anjou XXXVI. 436. sz.), 1353. V. 31. (Anjou XXXVII. 397. sz.), 1355. IX. 4. (DL 108193., DF 273030.), 1357. I. 18. (DF 272980.), 1359. VII. 3. (Fejér IX/3. 99–103.), 1362. VI. 15. (Anjou XLVI. 285. sz.), 1364. V. 3. (Anjou XLVIII. 278. sz.), 1364. V. 4. (Anjou XLVIII. 284. sz.), 1364. VI. 14. (Anjou XLVIII. 474. sz.).
- Pál⁷⁹² (Bánkvtai⁷⁹³ / Csallóközi [*de Sutta*⁷⁹⁴ / *Schitta*⁷⁹⁵] Péter fia⁷⁹⁶)⁷⁹⁷ 1361. VII. 22. (DF 269806.), 1361. IX. 22.⁷⁹⁸ (Anjou XLVII. 420. sz.), 1362. V. 5. (Anjou XLVI. 188. sz.),⁷⁹⁹ 1363. I. 24. (Anjou XLVII. 21. sz.), 1363. III. 19. (Anjou XLVII. 134. sz., iunior), 1363. IX. 18. (Anjou XLIX. 257. sz.), 1364. IV. 27. (Anjou XLVIII. 264. sz.), 1364. V. 6. (Anjou XLVIII. 295. sz.), 1365. V. 12. (Anjou XLIX. 257. sz.), 1366. X. 11. (Anjou L. 904. sz.), 1367. VI. 25. (DF 228091.),⁸⁰⁰ 1367. VIII. 18. (DL 41722.), 1368. I. 18. (DF 207339., [*de Sutta*] vö. Anjou XXXII. 53. oldal), 1369. VI. 25. (DL 37489.), 1369. VIII. 27. (Olgyay oklt. I. 160., DL 5747.), 1369. IX. 14. (DF 241345.), 1370. I. 12. (DF 228034., káptalani ügyvéd),⁸⁰¹ 1372. XII. 29. (DF 241351., [*de Sutta*] nyugta, Jakab pozsonyi bíró fizetett neki), 1374. V. 19. (DL 6218.), †1403. II. 9. e. (Mon. Vat. I/4. 505.).⁸⁰²
- Pál⁸⁰³ 1375. VI. 8. (DF 238919.) – lásd még a jegyzőknél!
- Pál⁸⁰⁴ 1376. VII. 9. (DL 42013.), 1382. II. 17. (DF 239022.)⁸⁰⁵ – lásd még a Szent Márton-egyház plébánosainál!

787 Anjou XXXVI. 369. sz., vö. Károlyi I. 208. – Nógrád m. (Csánki I. 110.).

788 Csak keresztnévvel, mivel az egyetlen 1352. évi adat kivételével kiküldetésben járt, így valószínűbb, hogy Tuznapolait, mint Miklós fia: Pál plébánost takarja a keresztnév.

789 Mindkét dátum a kiküldetés napja.

790 A kiküldetés napja.

791 A kiküldetés napja.

792 Elképzelhető, hogy azonos Pál kanonok-jegyzővel és Pál kanonok-plébánossal, ez esetben kanonoksága, hacsak nem lemondott a plébánosságról, nem tartott tovább 1384-nél (Esztergom-újvárosi Mihály ez évben már viselte a Szent Márton-egyház plébánosi címét).

793 Anjou XLIX. 257. sz. – Családjára lásd Csiba: Šfacha 50., melléklet 38. tábla.

794 DF 207339., 241351.

795 Mon. Vat. I/4. 505.

796 DF 269806.

797 DF 241345.

798 Az eljárás időpontja, csak keresztnévvel.

799 Csak keresztnévvel.

800 Csak keresztnévvel.

801 Csak keresztnévvel.

802 A testület létszáma alapján kanonokságát 1397-nél tovább biztosan nem viselte (vö. a testület rekonstrukcióját ábrázoló táblával).

803 E Pál minden bizonnyal azonos – már amennyiben külön személyek – Bánkvatai Pál kanonokokkal vagy Pál plébános-kanonokkal.

804 Elképzelhető, hogy azonos Bánkvatai Pál kanonokkal.

805 A plébános pozsonyi házáról van szó az oklevélben.

Pál (Molnári [*de Molnar alias de Schuta*] Péter fia⁸⁰⁶) 1413. VII. 5. (DL 10084.), 1414. I. 25. (ZsO IV. 1626. sz.), 1415. VI. 19. (DL 104699.), 1416. VI. 13–17. között (DF 273814., vö. ZsO V. 2008. sz.), 1416. IX. 16. (ZsO V. 2299. sz.), 1417. XII. 13. (URBK 56/39. tétel), 1418. V. 6., 11. (Lukcsics I. 87., 92. sz.),⁸⁰⁷ 1419. VI. 5. (DL 10807.), 1419. IX. 15.⁸⁰⁸ (ZsO VII. 935. sz.),⁸⁰⁹ 1420. I. 29. (URBK 61/53. tétel), 1420. III. 9. (URBK 65/28. tétel), †1420. IV. 24. e. (Lukcsics I. 280. sz.) – lásd még a káptalani jegyzőknél!

Pál (Legnicai [*de Legnicz*] János fia)⁸¹⁰ bacc. art. et decr. (1453),⁸¹¹ 1445. IX. 1. (DL 13881., litteratus), 1448. I. 23. (DF 228123.),⁸¹² 1450. V. 15. (DF 242304.), 1450. VIII. 14. (Prot. Test. 138. sz.), 1452. V. 29. (DF 228189.), 1453. III. 16. (HO I. 351. = DL 49808., vö. DF 225656.), 1453. X. 21. (DL 95896.), 1460. VI. 29. (DF 242680.), 1462. I. 18. (DF 242740.), 1462. XI. 1. (URBK 169/6. tétel), 1463. IX. 1. (URBK 179/83. tétel) – lásd még a dékánoknál, a prépostoknál, mint helyettes-prépost, és a káptalani jegyzőknél!

Pál⁸¹³ (Szakolcai, Grad)⁸¹⁴ 1460. VI. 18. (Prot. Test. 237. sz.), 1462. XI. 1. (URBK 178/78. tétel), 1462. (URBK 181/7., 183/14., 16. tétel),⁸¹⁵ 1473. VII. 29. (DF 281414.), †1474. XI. 27. e. (DF 240597.) – lásd még a Pozsony városi Krisztus teste-kápolna igazgatóinál!

Péter (Vörös [*Ruffus*],⁸¹⁶ Lőrinc pozsonyi polgár fia⁸¹⁷)⁸¹⁸ esztergom-szentgyörgyi prépost (1307–[1318])⁸¹⁹ 1307. X. 28. (Anjou II. 253. sz.), 1313. VII. 8. (Anjou III. 570. sz.),⁸²⁰ 1318. III. 29. (Anjou V. 88. sz.),⁸²¹ 1318. (Knauz: Codices manuscripti 186., Anjou V. 358. sz.),⁸²² esztergomi kanonok (1318–1341),⁸²³ nagyszombati plébános (1318–1341) 1320. IX. 27. (Anjou V. 895. sz.), 1325. I. 6. (Anjou IX.

806 Lukcsics I. 87., 92. sz. – Molnári Kelemen győri püspök fivére. – Talán azonos azzal a „Paulus molendinatoris de Posonio”-val, aki 1412. IV. 14-én (Schrauf: Bécs 33.) iratkozott be a bécsi egyetemre.

807 A pápától a püspök famulusának győri és veszprémi kanonokságot kért, sikertelenül (Vö. C. Tóth–Horváth: Győri székeskáptalan 84.); az utóbbi oklevél szerint Maurpergi Mihállyal pereskedik a kanonokságért.

808 A kiküldetés napja.

809 A mandátum (DF 225970.) kétszer szerepel a kötetben, utóbbi alkalommal tévesen 1420. IX. 2-i kelettel (ZsO VII. 2129. sz.).

810 DF 228189., 242740. – Település Lengyelországban.

811 DL 95896.

812 Csak keresztnévvel.

813 Köblös: Egyházi középréteg 460/43. sz., mint Pál 1467–1473 közötti évkörrel.

814 Prot. Test. 237. sz.

815 A további adatokat lásd Köblös: Archontológia 194/43. sz. és Köblös: Egyházi középréteg 460/43. sz.

816 Anjou XIX. 82. sz., XXVI. 105. sz.

817 Anjou II. 253. sz.

818 Vörös Péter és Lőrinc fia: Péter kanonokok azonosítása az alapján történt, hogy mindketten egy napon haltak meg (Knauz: Régi szokások VII. 888. és Anjou XXVI. 105. sz.).

819 C. Tóth: Esztergomi archontológia 52.

820 Az eredetiben „per discretum virum Petrum decanum” áll, a káptalanban nem volt ekkor másik Péter nevű kanonok.

821 Tamás esztergomi érsek engedélyezi neki bármely püspök általi felszentelését.

822 Ez évben nevezték ki nagyszombati plébánosnak.

823 C. Tóth: Esztergomi archontológia 193.

4. sz.), 1325. I. 29. (Anjou IX. 32. sz.), 1327. III. 12. (Anjou XI. 116. sz.), 1332. IV. 26. (MES III. 208.),⁸²⁴ 1335. II. 24. (Anjou XIX. 82. sz., Vörös Péter), 1339. VI. 24. (Anjou XXIII. 364. sz., Vörös Péter), 1340. (Anjou XXIV. 763. sz.),⁸²⁵ †1341. II. 17. (Knausz: Codices manuscripti 13.⁸²⁶ és Anjou XXVI. 105. sz.⁸²⁷) – lásd még a dékánoknál!
- Péter (1314) – lásd a prépostoknál!
- Péter (Lengyel, lengyelországi [*de Polonia*]) 1332. IV. 26. (MES III. 208.),⁸²⁸ 1335. VIII. 22. (Anjou XIX. 520. sz.)⁸²⁹ – lásd még az örkanonokoknál és a Keresztelő Szent János-oltár javadalmasainál!
- Péter (*de Romago*) 1362/1363. (Mon. Vat. I/1. 471.).⁸³⁰
- Péter (Kojetíni [*de Kojetyn*]),⁸³¹ Egyed fia, olműtzi egyházmegyei presbiter, császári közjegyző) 1363. IV. 4. (Anjou XLVII. 154. sz.).
- Péter („őr” [*custos*])⁸³² 1365. IV. 21. (Anjou XLIX. 215. sz.), 1368. II. 19. (DF 238847.), 1371. XI. 23. (DF 225795.), 1372. V. 14. (DF 238887.).⁸³³ – lásd még az örkanonokoknál!
- Péter (Besztercebányai Miklós fia)⁸³⁴ 1372. I. 27. (DF 290079., Mon. Vat. I/1. 472.),⁸³⁵ 1378. I. 9. (DF 226131.).⁸³⁶
- Péter (Petrus Corsinus) (1374) – lásd a prépostoknál!
- Péter (*Gallicus*) pécsi kanonok 1380. III. 14. (DF 228259.).
- Péter (Esztergomi)⁸³⁷ 1402. VII. 17. (DF 225524.).
- Péter (Lőcsei [*de Leche*⁸³⁸ / *de Liczovia*⁸³⁹]) 1403. XI. 24. (ZsO II. 2803. sz.),⁸⁴⁰ 1404. IV. 12. (DF 239265.),⁸⁴¹ 1406. III. 3. (ZsO II. 4506. sz.), 1407. XI. 2. (ZsO II. 5784. sz.).⁸⁴²

824 Mint plébános és kanonok.

825 Csak keresztnévvel.

826 A bejegyzés képét lásd: Šedivý: Schriftkultur 96. – Ennek némileg ellentmond, hogy Péter pozsonyi és esztergomi kanonok misealapítványának kelte 1341. III. 12. (Anjou XXV. 158. sz.).

827 Vö. még Anjou XXV. 125. sz. – 1341. II. 19-én volt a temetése (Anjou XXV. 845. sz., XXVI. 105. sz.).

828 Ebben valószínűleg tollhibából örkanonokként szerepel.

829 Örkanonoksága mellé Mihály prépost apja, Szécsényi Tamás vajda kérésére Péternek adja a Lipótnak, a Pozsony város falain kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosának halálával megüresedett kanonokságot.

830 A pápa az Arnold fia: Miklós halálával megüresedett kanonokságra nevezte ki, de a káptalan elutasította beiktatását mondván, hogy a mondott Arnold fia: Miklós sohasem rendelkezett kanonoksággal. Ezen Arnold fia: Miklós esetleg azonos lehet az 1341-ben Visegrádon iratot kibocsátó Strelitz-i Arnold fia: Miklós boroszlói egyházmegyei klerikussal, császári közjegyzővel (MES III. 425.).

831 Csehország.

832 Örkanonoksága után viselt ragadványneve.

833 Az utolsó háromban: „Petrus custodis socium et concanonicum nostrum”.

834 DF 290079., Mon. Vat. I/1. 472.

835 A pápa pozsonyi kanonokságot ígér neki.

836 Csak keresztnévvel.

837 Lehet, hogy azonos Esztergom-újvárosi János fia: Péter esztergomi kanonokkal!

838 ZsO II. 4506. sz.

839 BTOE III. 637. sz.

840 Csak keresztnévvel.

841 Csak keresztnévvel.

842 Csak keresztnévvel. – Valamikor később, 1410/1413 táján elcserélte kanonokságát Uski Balázssal annak budai kanonokságáért (Ribí: Budai káptalan 86.); a cserét a pápa 1413. IX. 15-i bullájában hagyta jóvá (BTOE III. 637. sz.).

Péter 1416. VII. 8. (ZsO V. 2092. sz.).

Péter (pozsonyi Zsigmond készítő [*cultellifaber*] fia, esztergomi egyházmegyei klerikus)⁸⁴³ 1430. IX. 28. (Lukcsics I. 1426. sz., vö. Annatae 82. sz.),⁸⁴⁴ 1430. X. 19. (Cameralia II. 1182. sz.).⁸⁴⁵

R

Romanus (1288. e.) – lásd a prépostoknál!

S

Sándor (Gergely fia, pécsi egyházmegyei klerikus) 1356. VIII. 19. (Anjou XL. 492. sz.).⁸⁴⁶

Siegfried Degenberg (1429–1432) – lásd a prépostoknál!

Simon (Legnicai [*de Legnitz*] Henrik fia)⁸⁴⁷ opolei (boroszlói egyházmegyei) kanonok 1346. III. 18. (Anjou XXX. 197. sz.),⁸⁴⁸ 1346. IV. 28. (Anjou XXX. 331. sz.),⁸⁴⁹ boroszlói kanonok⁸⁵⁰ 1351. V. 13. (Anjou XXXV. 242. sz.), boroszlói kanonok 1353. IV. 20. (Anjou XXXVII. 250. sz.),⁸⁵¹ salzburgi érseki káplán, boroszlói kanonok 1360. IX. 1. (Mon. Vat. Slov. II/1. 449. sz.).

Simon (Vidám [*Serenus*],⁸⁵² Mendlinus fia)⁸⁵³ 1400. VII. 29. u. (DF 227075.),⁸⁵⁴ 1401. III. 16. (DL 8641.), 1403. XI. 24. (ZsO II. 2803. sz.), 1405. IV. 3. (ZsO II. 3772. sz.), 1406. III. 3. (ZsO II. 4506. sz.), 1406. VII. 13. (DF 227791.), 1408. VI. 8. (DF 228308., 228353.), 1411. I. 1. (ZsO III. 3. sz.), 1412. VI. 8. (ZsO III. 2246. sz., káptalani ügyvéd), 1416. VII. 8. (ZsO V. 2090. sz.), 1416. VIII. 16. (ZsO V. 2212. sz.), 1416. VIII. 17. (ZsO V. 2214. sz.), 1416. IX. 22. (ZsO V. 2317. sz.), 1417. IX. 15. (ZsO VI. 925. sz.), 1417. XII. 13. (URBK 55/18. tétel), 1419. VI. 16. (Knauz: Régi szokások VII/2. 737.),⁸⁵⁵ 1419/1420. (URBK 76/3. tétel), 1420.

843 1429. IV. 14-én beiratkozott a bécsi egyetemre (Schrauf: Bécs 69.).

844 A pápa neki adja az Illés halálával megüresedett kanonokságot, amelyet Zsigmond király bemutatására már elnyert, ennek ellenére valószínűleg nem sikerült elfoglalnia a javadalmat.

845 Kötelezte magát az annata megfizetésére.

846 A pápa pozsonyi kanonokságot ígér neki.

847 A pozsonyi kanonokságot valószínűleg csak 1349 körül tudta ténylegesen is elfoglalni (vö. a testület rekonstrukcióját ábrázoló táblával).

848 A pápa pozsonyi kanonokságot ígér neki.

849 A pápa boroszlói kanonokságot ígér neki.

850 1350. V. 13-án Tamás szerémi püspök nevében járt el Avignonban, ekkor boroszlói kanonokságát említik (Cameralia I. 42. sz.).

851 A pápa prágai kanonokságot ígér neki.

852 DF 228308., 228353.

853 ZsO II. 3772. sz.

854 Zsigmond király parancslevelének szövege alatt: „magistrum Symonem can(onicum)”.

855 Uski Balázs kanonok végrendeletének tanúja (vö. Šedivý: Schriftkultur 149. 861. jegyzet).

I. 29. (URBK 62/60. tétel), 1420. III. 9. (URBK 66/48. tétel), 1421. IV. 1. (URBK 72/16. tétel)⁸⁵⁶ – lásd még a dékánoknál!

Sixtus 1253. VII. 1. (Wenzel VII. 358.) – lásd még a dékánoknál!

Sixtus⁸⁵⁷ (Ajakai?) 1330. e. (MES III. 445., Anjou XXV. 845. sz.),⁸⁵⁸ egri kanonok, ungi főesperes,⁸⁵⁹ veszprémi kanonok 1350. X. 24. (Anjou XXXIV. 701. sz.).⁸⁶⁰

Smaragd (Smaragd nb. [II.] Smaragd fia) (1253–1254) – lásd a prépostoknál!

Sz

Szerafin (Zselizi Demeter fia) (1294–1311) – lásd a prépostoknál!

T

Tamás (1316–1328) – lásd az örkanonokoknál!

Tamás (Albert fia) esztergomi kanonok (1326),⁸⁶¹ pozsonyi és püspöki (Csallóköz) kápolnaigazgató 1326. XI. 30. (Anjou X. 507. sz.).⁸⁶²

Tamás⁸⁶³ (Vörös)⁸⁶⁴ 1332. IV. 26. (MES III. 208.), 1335. II. 24. (Anjou XIX. 82. sz., a prépost káplánja),⁸⁶⁵ 1335. VIII. 22. (Anjou XIX. 520. sz.), 1337. V. 6. (Anjou XXI. 233. sz.), 1338. II. 25. (MES III. 441.), 1338. VIII. 24. (Anjou XXII. 411. sz.), 1339. X. 6–13. (Anjou XXIII. 614. sz.), 1339. X. 19. (Anjou XXIII. 640. sz.), 1339. XI. 7. (Anjou XXIII. 668. sz.), 1341. I. 7. (Anjou XXV. 11. sz.), 1341. XII. 20. (Anjou XXV. 847. sz.), az esztergomi érsek káplánja 1342. III. 14. (Anjou XXVI. 105. sz.), püspöki plébános 1342. V. 9. (Anjou XXVI. 206. sz.), 1343. V. 19. (Anjou XXVII. 322. sz., káptalani ügyvéd), 1343. VI. 21. (Anjou XXVII. 416. sz., káptalani ügyvéd), püspöki plébános 1343. VI. 26. (Anjou XXVII. 432. sz.),⁸⁶⁶ 1344. XI. 15. (Anjou XXVIII. 756. sz.), 1347. II. 18. (Anjou XXXI. 110.

856 1425. II. 24-én már valószínűleg nem él (ZsO XII. 189. sz.).

857 Valamikor 1330 előtt, még Dörögdi Miklós préposttól nyerte el kanonoki javadalmát (Anjou XXV. 845. sz.).

858 Valamikor 1330 előtt, még Dörögdi Miklós préposttól nyerte el kanonoki javadalmát.

859 1335-ben már kimutatható a főesperesség élén (Kovács: Egri egyházmegye 45.).

860 Elmondása szerint Dörögdi Miklós egri püspök megfosztotta jövedelmeitől; a Veszprém megyei Ajka, Ajkaredneke és Ős birtokokon lévő részeit nepos-ianak, Pál fiának: Jánosnak és Ivánc fiának: Györgynek adta. Járt a tengerentúlon zárandoklaton.

861 C. Tóth: Esztergomi archontológia 200.

862 A pápától váradi kanonokságra kap ígérvényt.

863 1343. évi végrendeletében említi frater-eit: Mihályt, Miklóst és Ábrahámot, illetve Miklós leányait név nélkül, valamint leánytestvérét, Batha-it (*domine sorori mee de Batha*) (Anjou XXVII. 432. sz.), sírhelyét a győri Mater Misericordie templomban jelölte ki.

864 MES III. 661. – Az azonosítás azon alapszik, hogy a káptalanban az egyetlen 1348. évi adatban szereplő Vörös Tamáson kívül csak ez a Tamás nevű kanonok volt (vö. a testület rekonstrukcióját ábrázoló táblával).

865 Szécsényi Mihály prépost a Liephardus halálával megüresedett kanonokságot káplánjának adta.

866 Végrendelete, frateriei, birtokai is szerepelnek benne. – Hibás, 1313. évi említéseit lásd: Anjou III. 569. sz.

- sz.), 1348. I. 24. (Anjou XXXII. 34. sz., káptalani ügyvéd), 1348. IV. 24. (MES III. 661.), 1349. VII. 15. (Anjou XXXIII. 539. sz.),⁸⁶⁷ 1349. VIII. 19. (Anjou XXXIII. 615. sz.)⁸⁶⁸ – lásd még a prépostoknál, mint vikárius!
- Tamás (Ottó fia) 1392. VIII. 1. (Mon. Vat. I/3. 203.)⁸⁶⁹ – lásd még a Szent György- és Adalbert-oltár igazgatóinál!
- Tamás (Mérai Antal fia;⁸⁷⁰ királyi speciális jegyző,⁸⁷¹ királyi titkár,⁸⁷² egri kanonok (1417–1420) és hevesi főesperes (1417–1419),⁸⁷³ erdélyi kanonok⁸⁷⁴ 1410. V. 25. (ZsO II. 7617. sz.),⁸⁷⁵ 1412. III. 2. (ZsO III. 1812., 1816. sz.), 1412. V. 15. (ZsO III. 2140. sz.),⁸⁷⁶ 1414. III. 23. (ZsO IV. 1791. sz.),⁸⁷⁷ 1415. I. 29. (ZsO V. 150. sz., káptalani ügyvéd), 1417. IV. 25. (ZsO VI. 365. sz.), 1417. XII. 13. (URBK 57/58. tétel), 1418. VIII. 23. (Lukcsics I. 136. sz.),⁸⁷⁸ 1419. IV. 20. (ZsO VII. 331. sz.), 1420. III. 9. (URBK 65/32. tétel).⁸⁷⁹
- Tamás (Pöstyéni György fia) doct. decr., esztergomi kanonok, honti főesperes (1412–1418)⁸⁸⁰ (1418.) II. 5. (Függelék 2. sz., DF 278970).⁸⁸¹
- Tamás (Bellusi [*de Belus*] Máté fia)⁸⁸² prof. art. lib. (1425)⁸⁸³ 1422. XII. 18. (URBK 92/55. tétel),⁸⁸⁴ 1422. XII. 22. (URBK 94/23., 95/54.⁸⁸⁵ tétel), 1422. XII. 28. (ZsO IX. 1272. sz.), 1423. IV. 10. (ZsO X. 373. sz.), 1423. (URBK 127/3. tétel),⁸⁸⁶ 1424. VIII. 27.⁸⁸⁷ (ZsO XI. 981. sz.), 1424. (DF 277990., fol. 3^r), 1424/1425. (C.

867 Mint volt vikárius.

868 Mint volt vikárius.

869 Pápai kinevezése.

870 ZsO II. 7617. sz., IV. 1791. sz.

871 1411. X. 2., 16. (ZsO III. 1006., 1071. sz.), 1415. II. 24. (Uo. V. 293. sz.), 1416. VI. 9. (Uo. 1990. sz.).

872 Például 1417. IV. 25. (ZsO VI. 365. sz.)

873 C. Tóth: Egre káptalan 60., 69.

874 Vö. Bónis: Jogtudó értelmiség 113.

875 A pápa váradi kanonokságot, az erdélyi egyházban pedig várományosságot ad neki.

876 Suchenschacz Mihály bécsi kanonok perelte őt Rómában a kanonoksága ügyében, sikertelenül (ezekben mint Székely Tamás szerepel).

877 A pápa erdélyi kanonoknak nevezi ki.

878 Suchenschacz Mihály bécsi kanonok perelte őt Rómában a kanonoksága ügyében, sikertelenül.

879 A továbbiakban már nem szerepel pozsonyi kanonokként (vö. 1420: ZsO VII. 1519., 1700. sz., 1422: Lukcsics I. 490. sz. – nem említik kanonokságát a *non obstante* formulában), 1422-ben esztergomi kanonokként szerepel (vö. C. Tóth: Esztergomi archontológia 202.).

880 C. Tóth: Esztergomi archontológia 82.

881 Kanizsai János esztergomi érsek az Esztergom-újvárosi János halálával megüresedett kanonokságot – utalva a pápától kapott engedélyre, a király által ráruházott kegyúri jogra és saját rendes joghatóságára – Pöstyéni Tamás honti főesperesnek adta, utasítva a káptalant, hogy ne az általuk kiválasztott (Soproni) György iskolásnak adják azt át. – A jelek szerint azonban nem sikerült a javadalmat elfoglaltatnia.

882 E néven 1422. XII. 28-án szerepel, amikor nyugtázta a káptalan által neki „ad studium” átadott kanonoki jövedelme átvételét (ZsO IX. 1272. sz.). 1425-ben pedig mint „tanult ember” kerül szemünk elé. – 1415. októberében iratkozott be a bécsi egyetemre, majd 1423-ban a jogi karra is (Schrauf: Bécs 42., 171.). – Vö. C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 234.

883 C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 265.

884 „studenti”.

885 „studenti”.

886 Vö. URBK 110/24. tétel (1423): „studens”.

887 A kiküldetés napja.

- Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 265.), 1426. VII. 22.⁸⁸⁸ (ZsO XIII. 586. sz.), 1430. VIII. 26. (DL 59153., DF 225910.).
- Tamás (Amstetteni [de Ambsteten⁸⁸⁹ / Ambstern⁸⁹⁰]) királyi káplán 1431. III. 18. (DF 227697.),⁸⁹¹ 1431. XII. 11. (DL 12426.), 1432. VI. 26. (Pannonhalmi konv. II. 260.), 1432. IX. 29. u. (URBK 165/897. tétel).
- Tamás („tizedszedő-házi” [de curia decimali / de domo decimali])⁸⁹² 1432. IX. 29. u. (URBK 159/771. tétel), 1437. III. 6. (DF 239650.),⁸⁹³ 1437. VII. 20. (DF 239666.), 1438. IV. 19. (DF 228247., Függelék 6. sz.),⁸⁹⁴ 1438. V. 11. (DF 228126., Függelék 7. sz.), 1444. III. 15. (DF 248479.), 1444. VI. 29. (DF 241967.), 1448. VI. 29. (DF 239994.), 1448. VIII. 20. (DF 248487.), 1448. VIII. 24. (DF 248486.), 1448. IX. 21. (DF 248485.), 1449. II. 19. (DF 248489.), 1449. V. 23. (DF 228021.)⁸⁹⁵ – lásd még a Szent László-kápolna rektorainál!
- Tamás (Kis)⁸⁹⁶ 1452. III. 19.⁸⁹⁷ (DF 225756.), 1453. I. 25.⁸⁹⁸ (DF 227207.), 1455. X. 7.⁸⁹⁹ (DF 226124.).
- Teobald (*Thiboldus* / *Thyboldus*) 1306. I. 8. (DL 1695., Anjou II. 2. sz.),⁹⁰⁰ 1310. VIII. 21. (Anjou II. 943–4. sz.),⁹⁰¹ 1311. V. 22. (Anjou III. 65. sz.), esztergomi kanonok (1313–1320)⁹⁰² 1313. (Anjou III. 644. sz.), 1318. III. 29. (Anjou V. 88. sz.),⁹⁰³ 1320. IX. 27. (Anjou V. 895. sz.), 1332. IV. 26. (MES III. 208.), 1335. II. 24. (Anjou XIX. 82. sz.), 1335. VIII. 22. (Anjou XIX. 520. sz.), 1344. IV. 16. (Anjou XXVIII. 305. sz.), 1348. IV. 24. (MES III. 661.) – lásd még az őrkanonokoknál!
-
- 888 A kiküldetés napja.
889 DL 12426.
890 Pannonhalmi konv. II. 260.
891 Nürnbergben a király előtt tett panaszt (*dominus Thomas cappellanus nostre maiestatis et canonicus ecclesie Posoniensis*) a káptalan nevében Szentgyörgyi Gróf László ellenében.
892 A „vezetéknevét” onnan kaphatta, hogy ekkor már évtizedek óta ő volt az esztergomi érsek pozsonyi „tizedházában” lévő Szent László-kápolna igazgatója (*discretus vir dominus Thomas dicte ecclesie Posoniensis canonicus et rector capelle Beati Ladislai regis confessoris de curia decimali presbiter dicte dyocesis* – DF 241967., lásd még a kápolnánál).
893 Csak keresztnévvel, Nayl Gáspár oklevélének megpecsételőjeként.
894 Az oklevél hátlapján: „existente Thome de curia decimali”.
895 Valószínűleg valamelyik év Jakab-napja vigiliáján (VII. 24.) hunyt el, mivel később e napon mondtak imát érte (URBK 178/74. tétel, ebben is *Thomas de curia decimali* néven szerepel).
896 A parancslevelek hátlapján lévő káptalani feljegyzésben először „dominus Thomas Parvus etc.”, majd „Thomas Parvus” néven szerepel kanonoksága konkrét jelölése nélkül, ennek ellenére azonban, mivel a kanonoki testület tagjai között jut hely számára, további adatok előkerüléseig a kanonokok közé számítottam. – Elképzelhető, hogy azonos az 1450-ben szereplő Tamás karbeli javadalmassal, lásd ott!
897 A kiküldetés napja.
898 A kiküldetés napja.
899 A kiküldetés napja.
900 A pozsonyi káptalan kiküldöttje volt, de az oklevélben nincsen feltüntetve kanonoksága (*ad magistrum Tyboldum hominem capituli Posoniensis*).
901 A pozsonyi káptalan kiküldöttje volt, de egyik oklevélben sem tüntették fel kanonokságát (*unum ex nobis discretum virum et honestum magistrum Tyboldum fidedignum* – DL 1754., 35033.).
902 C. Tóth: Esztergomi archontológia 204.
903 Tamás esztergomi érsek engedélyezi neki bármely püspök általi felszentelését.

Tilo / Tylo (Pruklen-i [salzburgi egyházmegye] rektor 1371. V. 15. (Mon. Vat. I/1. 472.),⁹⁰⁴ 1388. I. 27. (DL 103370.).

U

Ubaldu (1209–1212) – lásd a prépostoknál!

Ulrik (Tasovi [*de Tassaw*])⁹⁰⁵ György fia)⁹⁰⁶ provectus in grammatica 1364. X. 20. (Anjou XLVIII. 851. sz.),⁹⁰⁷ 1366/1367. (Kondé oklt. 69.), 1374. I. 13. (DL 41927.), 1379. V. 2. (DL 6601.), 1381. VII. 6. (DL 25845.).

Ulrik (Poelczet, passauai egyházmegyei presbiter) 1373. III. 28. (DF 290080.).⁹⁰⁸

Ulrik (Wagner) 1435. V. 2.⁹⁰⁹ (DF 225989.).

Ulrik (Mistelbachi [*de Miscelbach*] Ulrik fia, passauai egyházmegyei)⁹¹⁰ 1437. IV. 29. (DF 225760.), 1437. XII. 8. (DF 225950.), 1437. XII. 23. (DL 38765.), 1438. IV. 19. (DF 228247., Függelék 6. sz.), 1438. V. 11. (DF 228126., Függelék 7. sz.), 1439. VI. 26.⁹¹¹ (DF 225601.), 1439. k. (végrendeleti tanú, Prot. Test. 72. sz.), 1444. VI. 21. (DF 239835.), 1444. VII. 26. (DL 44375.), 1455. V. 7. (DF 242505.) – lásd még a Pozsony város falain kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosainál!

V

Vencel (Ganas) (1406–1408) – lásd az örkanonokoknál!

Vilmos (Guillelmus Thome de Pusterla de Mediolano) (1343–1352) – lásd a prépostoknál!

W

Werthardus (*de Voltkorstorf*, passauai egyházmegyei presbiter) 1373. III. 28. (DF 290115.).⁹¹²

904 A pápa pozsonyi kanonokságot ígér neki.

905 Település Csehországban.

906 Anjou XLVIII. 851. sz.

907 A pápa pozsonyi kanonokságot ígér neki.

908 A pápa pozsonyi kanonokságot ígér neki, de nem foglalta el (vö. Mon. Vat. I/1. 472., Velcet néven 1372. évvel).

909 A kiküldetés napja.

910 DF 225950., 228247. (Függelék 6. sz.), DF 228126. (Függelék 7. sz.). – Ausztriában ma két ilyen nevű település van: az egyik Pozsonytól északnyugatra 86 km-re (Béctől északra 53 km-re); a másik Linztől délnyugatra 30 km-re (Pozsonytól 288 km-re). Az egyházmegye és a távolság miatt inkább az előbbiről lehet szó. – 1422-ben egy később Pozsonyba került kódex másolójaként bukkan fel a neve (Knauz: Codices manuscripti 105.).

911 A kiküldetés napja.

912 A pápa pozsonyi kanonokságot ígér neki (vö. Mon. Vat. I/1. 472., 1372. évvel).

Wolfgang (Somi [*de Schom*]; Puch) doct. med.⁹¹³ 1454. X. 29. (Prot. Test. 156. sz.),⁹¹⁴ 1458. VII. 26. (Ortvay: Pozsony II/4. 285.), †1461. IX. 4. (Lövei–Varga: Síremlékek, Adattár, Pozsony)⁹¹⁵ – lásd még a Pozsony városi Krisztus teste-kápolna javadalmasainál!

Z

Zlaudus (Ják nb. Márton fia) (1241/1242) – lásd a prépostoknál!

Zs

Zsigmond 1406. XI. 11. k. (ZsO II. 5784. sz.).⁹¹⁶

913 Vö. Haraszti Szabó–Kelényi: Tanult orvosok 59.

914 Ortvay: Pozsony III. 258. (okt. 30-i kelettel).

915 Lappangó sírkövének felirata szerint e napon halt meg (vö. Ortvay: Pozsony III. 259.). Mindezt alátámasztja a töredékes formában fennmaradt káptalani számadáskönyv azon bejegyzése is, amely szerint Egyed-napja (IX. 1.) körül mondtak imát érte (URBK 179. 83. tétel).

916 Az országbíró 1407. XI. 2-i oklevelében szerepel a neve, de ekkor már valószínűleg nem élt.

A SZENT MÁRTON- MÁSKÉPP ÜDVÖZÍTŐ-EGYHÁZ PLÉBÁNOSAI / FARÁRI CIRKVI SVĚTÉHO MARTINA INAK NAJSVĚTEJŠIEHO SPASITEĽA

A plébánosokra vö. Ortway: Pozsony II/4. 471. – A templom patrocíniumára lásd a bevezetésben írtakat. A plébánost az 1302. évi megállapodás értelmében Pozsony városa választja ki a kanonokok közül és a prépost erősíti meg tisztségében.¹ A megállapodás azonban nem sokáig maradt érvényben, mivel Albert prépost, aki 1316–1317 között viselte a méltóságot, Jakab kanonok-plébános bizonyos kihágásai, illetve saját önkényes döntése nyomán elvette Herthlin pozsonyi bírótól² és várostól a plébános kinevezésének jogát; az eredeti állapotot 1344-ben állították vissza.³ Ez minden bizonnyal azzal lehetett összefüggésben, hogy Péter órkanonok minden jel szerint lemondott plébánosi címéről és utána, de még 1346 előtt (Szalaközi) Miklós kanonokot választották meg rá. A város és a káptalan közötti megállapodást ezért 1348-ban, az új plébános választásakor megújították.⁴

Ohľadom farárov porovnaj Ortway: Pozsony II/4, s. 471. – O patrocíniu kostola pozri príslušnú podkapitolu v úvode. Farára volilo podľa dohody z roku 1302 mesto Prešpurk spomedzi kanonikov a vo funkcii ho potvrdzuje prepošť.⁵ Avšak dohoda nezostala dlho v platnosti, keďže prepošť Albert, ktorý zastával túto hodnosť v rokoch 1316 – 1317, kvôli istým priestupkom kanonika-farára Jakuba, respektíve na základe svojho svojvoľného rozhodnutia si zobral od prešpurského richtára Hertlina⁶ a mesta právo vymenovania farára; pôvodný stav sa obnovil v roku 1344.⁷ To malo zrejme súvis s tým, že kustód Peter sa vzdal postu farára a potom, ale ešte pred rokom 1346 naň zvolili kanonika Mikuláša (Szalaköziho). Dohodu medzi mestom a kapitulou obnovili v roku 1348 pri príležitosti voľby nového farára.⁸

Jakab

1311. VI. 24. (Anjou III. 88. sz.)⁹

1325. I. 29. (Anjou IX. 32. sz.)¹⁰

kanonok (1311–1325)

1 Anjou I. 188. sz. (DF 238647.), Ortway: Pozsony II/4. 464–468.

2 Hertlinus 1293–1314 között mutatható ki bíróként (Wenzel V. 86., Anjou III. 853. sz.), 1324-ben már néhai (Anjou VIII. 373. sz.), fia, István 1325-ben szerepel (Anjou IX. 4. sz.); vö. Ortway: Pozsony III. 355–356.

3 Anjou XXVIII. 359. sz.

4 MES III. 661., Ortway: Pozsony II/4. 469.

5 Anjou I, č. 188 (DF 238647), Ortway: Pozsony II/4, s. 464–468.

6 Hertlin je doložený ako prešpurský richtár medzi rokmi 1293 – 1314 (Wenzel V, s. 86, Anjou III, č. 853), v roku 1324 je už nebohý (Anjou VIII, č. 373), jeho syn Štefan figuruje v roku 1325 (Anjou IX, č. 4); porovnaj Ortway: Pozsony III, s. 355–356.

7 Anjou XXVIII, č. 359.

8 MES III, s. 661, Ortway: Pozsony II/4, s. 469.

9 Közbenso adatok: 1314. XII. 6. (Anjou III. 853. sz., bizonytalan adat, a városi tanács tagjainak felsorolásakor Pertholdus esküdt mint „a plébános testvére” szerepel, de mivel ekkor a város választotta a kanonokok közül a plébánost, így minden bizonnyal az egyik pozsonyi polgár testvérét tették meg annak. – Pertholdus 1309-ben is esküdtként szerepel – Anjou II. 677. sz.), 1324. VIII. 9. (Anjou VIII. 373. sz.).

10 Ebben és az 1324-es adatban is csak kanonokként szerepel, a plébániához kötésére lásd a kanonokságánál írtakat.

Péter (Lengyel)	1340. V. 2. (Anjou XXIV. 274. sz.) ¹¹
örkanonok (1333–1359)	
Miklós [(Szalaközi János fia)] ¹²	1346. V. 1. (Anjou XXX. 345. sz.)
kanonok (1341–1346)	
Márton (Miklós fia)	1347. (MES III. 662.) ¹³
	1357. XI. 9. (DL 41322.) ¹⁴
kanonok (1347–1357)	
Pál	1376. VII. 9. (DL 42013.)
	1382. II. 17. (DF 239022.) ¹⁵
kanonok (1376–1382)	
Mihály (Esztergom-újvárosi Péter fia)	1384. VI. 25. (DL 108193.) ¹⁶
	1397. VII. 2. (DF 239162.)
kanonok (1375–1399)	
Márton (pozsonyi Kupodem Pál fia)	1401. XI. 12. (ZsO II. 1304. sz.) ¹⁷
	1430. III. 26. (DF 239522.) ¹⁸
bacc. in art., kanonok (1397–1437)	

11 Az oklevélben csak annyi szerepel, hogy „Petrus plebanus ac custos” (DF 273002.). – Ortway Tivadar 1331-ben is plébánosként szerepelteti (Ortway: Pozsony III. 234.), de nem ismert ilyen oklevél ebből az évből.

12 Miklós plébános azonosítása Szalaközi Miklóssal a pályakép alapján történt, illetve mivel nem ismert ekkor másik Miklós nevű kanonok a káptalanban.

13 A káptalan a még Deprecht fia: Márton kanonok, dömösi prépost, pozsonyi vikáriussága idején történt megválasztását 1348. IV. 24-én erősítette meg, megújítva egyúttal a plébánosválasztásról kötött korábbi egyezményt. – Ortway Tivadar talán tollhibából 1337-re tette a megválasztását (Ortway: Pozsony II/4. 469.). – Közbenső adatok: 1348. X. 6. (Anjou XXXII. 656. sz.), 1350. I. 13. (Anjou XXXIV. 43. sz.), 1355. IX. 4. (DL 108193., DF 273030.), 1356. III. 6. (Anjou XL. 114. sz.).

14 1361. III. 25-én már néhai (DF 228171.), vö. 1362. I. 13. (Anjou XLVI. 13. sz.).

15 A plébános pozsonyi házáról van szó az oklevélben.

16 Közbenső adatok: 1384. VIII. 10. (DL 108193.), 1390. V. 14. (DF 228133.), 1396. VIII. 20. (DF 239150., kiadta Rimely: Capitulum ecclesiae Posoniensis 330–332.), 1397. IV. 26. (ZsO I. 4728. sz.).

17 Vicedomini Máté esztergomi vikárius, miután Mihály halála után Pozsony városától mint annak kegyuraitól a plébániát elnyerte, kinevezi. – Közbenső adatok: 1403. XI. 24. (ZsO II. 2803. sz.), 1404. XI. 1. (ZsO II. 3468. sz.), 1406. VII. 13. (DF 227791.), 1407. V. 11. (ZsO II. 5482. sz.), 1407. V. 18. (DF 239290.), 1408. VI. 8. (DF 228353.), 1411. I. 1. (ZsO III. 3. sz.), 1412. I. 15. (ZsO III. 1581. sz., káptalani ügyvéd), 1412. II. 12. (ZsO III. 1733. sz.), 1416. VIII. 16. (ZsO V. 2212. sz.), 1416. IX. 22. (ZsO V. 2317. sz.), 1417. XII. 13. (URBK 57/62. tétel), 1420. III. 9. (URBK 64/10. tétel), 1421. II. 21. (URBK 69/24. tétel), 1421. IV. 1. (URBK 71/12. tétel), 1421. VIII. 9. (ZsO VIII. 855. sz.), 1422. XII. 11. (Prot. Test. 6. sz.), 1423. VII. 17. (ZsO X. 967. sz.), 1423. (URBK 127/4. tétel), 1424. (DF 277990., fol. 3°), 1425. II. 3. (ZsO XII. 112. sz.), 1425. II. 24. (ZsO XII. 189. sz.), 1426. II. 20. (ZsO XIII. 175. sz.), 1426. IV. 18. (ZsO XIII. 457. sz.), 1427. III. 24. (ZsO XIV. 310. sz.), 1427. IV. 14. (ZsO XIV. 391. sz.), 1428. VII. 12. (DF 239491.).

918 Nem tudni, miért vesztette el néhány évre a plébánosságot.

- Jakab (Budai) 1430. IV. 11.¹⁹ (DF 225510.)²⁰
prof. / mag. art. lib., kanonok (1421–1432)
- Jakab (Perlin, poroszországi)²¹ 1431. III. 7. (URBK 140/257. tétel)²²
1432. IX. 29. u. (URBK 159/780. tétel)
kanonok (1424–1432)
- Ferenc ([Esztergomi]) 1432. XI. 22. (Pozsonyi kápt. mlt. F-1-15.)
kanonok (1431–1432)
- Márton (pozsonyi Kupodem Pál fia) 1435. VI. 27. (DF 239618–239620.)
kanonok (1397–1437)
- Márton (stomfai Neitler, Lipót fia) 1437. IV. 15. (DF 239659.)²³
†1462. I. 18. e. (DF 242740.)²⁴
kanonok (1430–1462)
- Bernát (Schmagl)²⁵ 1462. III. 24. (Prot. Test. 207. sz.)²⁶
1469. IV. 22. (DF 249866.)
kanonok (1462–1469)
-
- 19 A kiküldetés napja.
20 A káptalani feljegyzésben „dominus Iacobus Budensis canonicus et plebanus” szerepel, ha nem elírásról van szó, akkor is némileg bizonytalan, hogy ilyen rövid időre plébános lett volna.
21 URBK 150/563., 152/653. tétel (*modernus plebanus*); DF 238111. (*de Prussia*).
22 Közbenső adatok: 1431. VIII. 6. (DF 239561.), 1431. XI. 8. (URBK 147/453. tétel), 1431. XI. 27. (URBK 147/474. tétel), 1432. III. 13. (URBK 142/302. tétel), 1432. III. 22. (URBK 153/658. tétel).
23 Közbenső adatok: 1437. VI. 12. (DF 239669., Függelék 5. sz.), 1437. VII. 25. (DF 239673.), 1440. IV. 13. (Prot. Test. 75. sz.), 1442. III. 2. (DF 228261., az oklevél kelte: 1442. III. 15.), 1452. III. 16. (DF 228261.), 1454. I. 22. (DF 240266.), 1454. II. 22. (Prot. Test. 236. sz.), 1460. VI. 29. (DF 242680.).
24 A mondott napon nyitották ki végrendeletét.
25 DF 240521. (1466. X. 18.). – Köblös: Egyházi közlépréteg 446/6. sz. (Bernát néven, 1464–1469 évkörrel).
26 Közbenső adatok: 1463. VIII. 9. (Prot. Test. 220. sz.), 1465. I. 29. (DF 242768.), 1466. X. 18. (DF 240521.), további adatok: Köblös: Archontológia 180/6. sz.

A SZENT MÁRTON- MÁSKÉPP ÜDVÖZÍTŐ-EGYHÁZ KÁPOLNÁI / KAPLNKY CIRKVI SVÄTÉHO MARTINA INAK NAJSVÄTEJŠIEHO SPASITEĽA

SZENT ISTVÁN KIRÁLY-KÁPOLNA / KAPLNKA SVÄTÉHO ŠTEFANA KRÁĽA

A kápolnát, amely Pozsony városában lévő préposti egyház kerengője vagy boltozata alatt, a kórus jobb, avagy déli oldala felől a Szűz Mária-oltárral egybekapcsolva állt (*sub ambitu seu cappa ecclesie nostre prepositalis Sancti Salvatoris in civitate Posoniensi a parte dextra seu meridionali chori eiusdem ecclesie, altare in honore Beate Virginis Marie unacum capella Sancti regis Stephani annexa in ministerium eiusdem altaris erexisset*),²⁷ Albrecht Hambot pozsonyi polgár alapította, az alapítást Tamás esztergomi érsek 1307. II. 13-án erősítette meg.²⁸

Kaplnku, ktorá stála pod ambitom alebo klenbou prešpurského prepoštského kostola a bola spojená z pravej alebo južnej strany chóru s Oltárom Panny Márie (*sub ambitu seu cappa ecclesie nostre prepositalis Sancti Salvatoris in civitate Posoniensi a parte dextra seu meridionali chori eiusdem ecclesie, altare in honore Beate Virginis Marie unacum capella Sancti regis Stephani annexa in ministerium eiusdem altaris erexisset*),²⁹ založil prešpurský mešťan Albrecht Hambot a založenie potvrdil ostrihomský arcibiskup Tomáš 13. februára 1307.³⁰

SZENT LÁSZLÓ-KÁPOLNA ÉS IGAZGATÓI /
KAPLNKA SVÄTÉHO ĽADISLAVA A JEJ SPRÁVCOVIA

A kápolnát, amely Szent László király tiszteletére volt szentelve (*capelle Sancti regis Ladislai de Posonio*),³¹ a pozsonyi Szent Márton-egyház mellett / közelében (*capella sine cura Sancti Ladislai sita prope eandem ecclesiam*),³² az esztergomi érsekek³³ pozsonyi házában (*capellam Sancti Ladislai sine cura in archiepiscopali curia in Posonio*),³⁴ illetve *capelle Sancti Ladislai regis et*

27 DF 241334.

28 Anjou II. 123. sz., DF 241334.

29 DF 241334.

30 Anjou II, é. 123, DF 241334.

31 1343: MES III. 507. (DF 248984., Anjou XXVII. 432. sz.).

32 1390: Mon. Vat. I/3. 109. – A ház helyének meghatározásához rendelkezésünkre áll még egy 1388. évi oklevél is, amely szerint Jakab hóhér özvegye, Ágnes és fia, János pozsonyi polgárok elzálogosították házukat egy nagyszombati zsidónak; a házuk Pozsonyban az esztergomi érsek és a somorjai Gottfried háza mellett volt (*unser haus gelegen in der stat czü Prespurch zenest des erczpischolfs haus von Gran und auch zenest des Götzen haus von Sand Marien*) helyezkedett el (Magyar–zsidó oklt. IV. 17., ZsO I. 678. sz.), illetve egy 1370. évi Pozsony város által kiadott oklevél is, amely szerint ugyanaz a telek a korábbi bíró fiai: István és Pál „új háznak” nevezett háza mögött, szintén az esztergomi érsek háza mellett van (*dieselb hofstat leit hinder Stephans und Pawls des alten richters sune haws, daz do haizt das Newhaws und awch zenest das pischolfs haws von Gran* – DF 238867., idézi Haiczl: Régi érsekprímási palota 4. [Rakovszky István Diplomatarium Posoniense I. 299. kézirat alapján]).

33 1345-ben Csanád esztergomi érsek oklevelében már említi az érsekség pozsonyi házát (*universis officialibus et procuratoribus nostris curie nostre Posoniensis nunc constitutis pro tempore constituendis* – DF 238713., Anjou XXIX. 872. sz.); 1369-ben Tamás esztergomi érsek építkezéseket folytatott rajta (*item centum florenos idem [Jacus iudex Posoniensis] computat pro fabrica domus nostre de Posonio florenos in auro ad nostram rationem* – DF 238861.).

34 1351: Theiner I. 796. (Anjou XXXV. 94. sz.).

*confessoris in domo nostra Posoniensi fundate*³⁵) állt és egyben az érseknek járó tizedek őrzési helyeként is szolgált (*ipsi vina nostra decimalia in civitate vestra Posoniensi, domo scilicet nostra in eadem habita, locata et reposita*),³⁶ nem tudni mikor és ki alapította.³⁷

Kaplnka bola vysvätená na počesť kráľa svätého Ladislava (*capelle Sancti regis Ladislai de Posonio*)³⁸ a stála pri/v blízkosti cirkvi svätého Martina (*capella sine cura Sancti Ladislai sita prope eandem ecclesiam*)³⁹ v prešpurskom dome ostrihomských arcibiskupov⁴⁰ (*capellam Sancti Ladislai sine cura in archiepiscopali curia in Posonio*),⁴¹ respektíve *capelle Sancti Ladislai regis et confessoris in domo nostra Posoniensi fundate*⁴²) a taktiež slúžila aj ako strážne miesto desiatkov arcibiskupa (*ipsi vina nostra decimalia in civitate vestra Posoniensi, domo scilicet nostra in eadem habita, locata et reposita*).⁴³ Nevedno, kto a kedy ju založil.⁴⁴

35 DF 278971. (1524., Szalkai László esztergomi érsek a kápolna javadalmát Szerémújlaki Velikei András esztergomi kanonoknak adta – vö. C. Tóth: Esztergomi archontológia 140.).

36 DF 239995. (1448, Szécsi Dénes esztergomi érsek levele a pozsonyiakhoz). – Vö. még Szécsi Dénes esztergomi érsek 1462. V. 9-i Pozsony városához szóló parancslevelével (*vina nostra decimalia illic in domo nostra Posoniensi habita* – DF 239794.).

37 A korábbi kutatás (például Ortway: Pozsony II/4. 514.) a kápolna alapítását Szécsi Dénes esztergomi érsekhez kötötte az alapján, hogy „a régi oltáron látható volt a szentek lábainál az említett érseknek főpapi öltözetben térdelő s Istent buzgón imádó képe; s a Széchi család minden czimerében fellelhető két fejű sas, mely a bibornoki kalappal disztve az oltár mögötti ablakon nagy négyszögű s tarkán színezett üvegen a mai napig látható. A mi a kápolna építésének idejét illeti ... ami olvasásunk szerint ezer négyszáz ötvennégy” (Veresmarty: Érseki palota 110.). E megállapítást elfogadta mind a magyar (Haiczl: Régi érsekprímási palota 4.), mind a szlovák (Malíkova: Nové poznatky 122.) szakirodalom. Újabbban azonban joggal vonták kétségbe ezt (vö. Gál-Mlakár: Adatok 290., a korábbi adatokkal és irodalommal), mivel 1343-ban már említik a kápolnát (lásd fentebb).

38 1343: MES III, s. 507 (DF 248984, Anjou XXVII, č. 432).

39 1390: Mon. Vat. I/3, s. 109. – K určení polohy domu je k dispozici ešte jedna listina z roku 1388, podľa ktorej prešpurskí mešťania Agáta, vdova po katovi Jakubovi, a jej syn Ján záložovali svoj dom jednému trnavskému Židovi, ktorý sa nachádzal vedľa domu ostrihomského arcibiskupa a Šamorínčana Gottfrieda (*unser haus gelegen in der stat czü Prespurch zeneset des erczpischolfs haus von Gran und auch zeneset des Götzen haus von Sand Marien*, Magyar–zsidó oklt. IV, s. 17, ZsO I, č. 678); respektíve aj jedna listina vydaná mestom Prešpurk v roku 1370, podľa ktorej ten istý pozemok je za domom – zvaným „nový dom” – synov niekdajšieho richtára Štefana a Paula a takisto vedľa domu ostrihomského arcibiskupa (*dieselb hofstat leit hinder Stephans und Pawls des alten richters sune haws, daz do haizt das Newhaws und awch zeneset das pischolfs haws von Gran* – DF 238867, cituje Haiczl: Régi érsekprímási palota, s. 4 [na základe Rakovszky István: Diplomatarium Posoniense I, s. 299]).

40 Prešpurský dom arcibiskupstva spomína už v roku 1345 ostrihomský arcibiskup Čanád vo svojej listine (*universis officialibus et procuratoribus nostris curie nostre Posoniensis nunc constitutis pro tempore constituendis* – DF 238713, Anjou XXIX, č. 872); v roku 1369 na ňom ostrihomský arcibiskup vykonával prestavby (*item centum florenos idem [Jacus iudex Posoniensis] computat pro fabrica domus nostre de Posonio florenos in auro ad nostram rationem* – DF 238861).

41 1351: Theiner I, s. 796 (Anjou XXXV, č. 94).

42 DF 278971 (1524, ostrihomský arcibiskup Ladislav Szalkai dal beneficium kaplnky ostrihomskému kanonikovi Ondrejovi Velikeimu z Szerémújliku – porovnaj C. Tóth: Esztergomi archontológia, s. 140.).

43 DF 239995 (1448, list ostrihomského arcibiskupa Dionýza Szécsiho Prešpurčanom). – Porovnaj ešte mandát tohože arcibiskupa adresovaný mestu Prešpurk z 9. mája 1462. (*vina nostra decimalia illic in domo nostra Posoniensi habita* – DF 239794).

44 Predchádzajúce výskumy (napr. Ortway: Pozsony II/4, s. 514) spojili založenie kaplnky s osobou ostrihomského arcibiskupa Dionýza Szécsiho na základe toho, že „na staršom oltári bolo vidno pri nohách svätcov vyobrazenie spomínaného arcibiskupa, kľakajúceho v prelátskom odeve a zanietené milujúceho Boha; a v každom erbe rodiny Szécsi je zobrazená dvojhlavá orlica, ktorú s ozdobením kardinálneho klobúka môžeme aj dnes vidieť na štvorhrannom a pestro sfarbenom skle okna za oltárom. Čo sa týka doby výstavby

János (Znojmoi Erenreich fia⁴⁵) 1351. III. 8. (Anjou XXXV. 94. sz.)⁴⁶
a Pozsony város falain kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosa (1351–1354)

János (András fia) 1352. I. 20. (Anjou XXXVI. 33. sz.)⁴⁷
veszprémi olvasókanonok, váradi kanonok

Ber(en)hardus (Bernaldus dictus) (1389. e.)⁴⁸
örkanonok (1385–1386)

Péter (Durchelz dictus; Balázs fia) 1390. XII. 16. (Mon. Vat. I/3. 109.)⁴⁹

Tamás (*de curia decimali*)⁵⁰ 1416. VIII. 13. (ZsO VI. 2064. sz.)⁵¹
1444. VI. 29. (DF 241967.)
pozsonyi kanonok (1438–1449)

SZENT MIKLÓS-KÁPOLNA / KAPLNKA SVÄTÉHO MIKULÁŠA

A kápolnát a Szent Gotthárd oltárral együtt (*beneficiorum videlicet altaris Beati Gotthardi cum proventibus capelle Sancti Nicolai*) említik 1346-ban, mint amelyek jövedelme az örkanonokok járandósága.⁵²

Kaplnku spomínajú spolu s Oltárom svätého Gottharda (*beneficiorum videlicet altaris Beati Gotthardi cum proventibus capelle Sancti Nicolai*) v roku 1346, ktorej príjmy činia plat kustóda.⁵³

kaplnky...podľa nášho čítania je to rok 1454" (Veresmartý: Érseki palota, s. 110.). Toto konštatovanie prijala aj maďarská (Haiczl: Régi érseksémi palota, s. 4.), aj slovenská historiografia (Maliková: Nové poznatky, s. 122.), nedávno ho však oprávnene spochybnili (porovnaj Gál-Mlakár: Adatok, s. 290 so skoršími údajmi a literatúrou), keďže už v roku 1343 spomínajú túto kaplnku (pozri vyššie).

45 Anjou XXXVIII. 156. sz. (Eremerch fia).

46 Az 1352. I. 20-i pápai kinevezés szerint a kápolna igazgatóságát András fia: János veszprémi olvasókanonok és váradi kanonok tartja a kezében, ekkor az esztergom-szentgyörgyi prépostságot nyerte el (Anjou XXXVI. 33. sz., vö. C. Tóth: Esztergomi archontológia 53.).

47 A pápai oklevél szerint János ekkor az esztergom-szentgyörgyi prépostságot nyerte el.

48 Ekkor már utóda szerepel az örkanonokságban.

49 Pápai kinevezése a Bernát halálával megüresedett javadalmakra; az olmtüzi egyházmegyei durholci plébánia rektora, illetve egyéb morvaországi javadalmak birtokosa.

50 A kanonokok között is ezzel a „névvel” szerepel, amelyet onnan kaphatott, hogy évtizedek óta ő volt az esztergomi érsek „tizedházában” lévő kápolna igazgatója (*discretus vir dominus Thomas dicte ecclesie Posoniensis canonicus et rector capelle Beati Ladislai regis confessoris de curia decimali presbiter dicte dyocesis* – DF 241967.).

51 „Thoma rectore capellano(!) Sancti Ladislai”. – Közbenső adat: 1444. III. 15. (DF 248479.).

52 Anjou XXX. 395. sz. (DF 273025.).

53 Anjou XXX, č. 395 (DF 273025.).

SZENT ZSÓFIA-KÁPOLNA / KAPLNKA SVÄTEJ ŽOFIE

A kápolnát,⁵⁴ amely a Pozsony városi Szent Márton-egyház hátuljában (*in capella regine Bohemie sita retro in ecclesia supradicta Beati Martini alias Sancti Salvatoris Posoniensis*),⁵⁵ illetve a templomtorony egyik oldalán, a Szent Márton-oltár mellett helyezkedett el (*zu der phründe Sannd Merten altar gestift und gewdemt in Sand Mertein pharchirichen gelegen in der stadt Prespurg hinden under dem Turn zwischen de neuen sacristen und der alledurchleuchtigsten frau Sophia Romischen und Bomischen kunigin kappeln*),⁵⁶ minden bizonnyal Zsófia királyné alapította pozsonyi élete során.⁹⁵⁷

Kaplnku,⁵⁸ ktorá sa nachádzala v zadnej časti prešpurskej cirkvi svätého Martina (*in capella regine Bohemie sita retro in ecclesia supradicta Beati Martini alias Sancti Salvatoris Posoniensis*),⁵⁹ respektíve na jednej strane kostolnej veže vedľa Oltáru svätého Martina (*zu der phründe Sannd Merten altar gestift und gewdemt in Sand Mertein pharchirichen gelegen in der stadt Prespurg hinden under dem Turn zwischen de neuen sacristen und der alledurchleuchtigsten frau Sophia Romischen und Bomischen kunigin kappeln*),⁶⁰ pravdepodobne založila kráľovná Žofia počas svojho pobytu v Prešpurku.⁶¹

54 A kápolna történetére lásd Szabó: Építéstörténet 148., Žáry: Kaplnka českej kráľovnej.

55 DF 240321. (Függelék 13. sz.: 1455, közjegyzői oklevél kelethele).

56 DF 239823. (1456). – A kápolna helyére lásd még Ortway Tivadar által közölt 1440-es adatokat (*Item am Erichtag vor Tyburcij et Valeriani hab wir geben von ainer thür an zu hohen zu sand Mert, als man geet durch der kunigin Capell XXVII d. w.; Item am Mantag vor Sand Jorigen tag ... Item vnd vmb 1 plat Slos vor dy thuer als man In thurn get, durch der kunigin von peham Capell 1 lb. d. w.* – Ortway: Pozsony II/3. 203.).

57 Zsófia, IV. Vencel cseh király özvegye 1423-tól 1428. XI. 25. előtti haláláig élt Pozsonyban (Kopičková: Mnichovský fascikl 126/8., 134/40. sz., Dvořáková: Žofia Bavorská.). – A kápolnára hagyott javaikra lásd végrendeletét (Kopičková: Doplnující informace 135–137.).

58 O dejinách kaplnky pozri Szabó: Építéstörténet, s. 148, Žáry: Kaplnka českej kráľovnej.

59 DF 240321 (č. 13 v Přílohe: 1455, rok vydania notárskej listiny).

60 DF 239823 (1456). – O polohe kaplnky pozri údaje Tivadara Ortwaya z 40-tich rokov 15. storočia (*Item am Erichtag vor Tyburcij et Valeriani hab wir geben von ainer thür an zu hohen zu sand Mert, als man geet durch der kunigin Capell XXVII d. w.; Item am Mantag vor Sand Jorigen tag ... Item vnd vmb 1 plat Slos vor dy thuer als man In thurn get, durch der kunigin von peham Capell 1 lb. d. w.* – Ortway: Pozsony II/3, s. 203).

61 Žofia, vdova po českom kráľovi Václavovi IV., žila v Prešpurku od roku 1423 až do svojej smrti pred 25. novembrom 1428 (Kopičková: Mnichovský fascikl, č. 126/8 a 134/40, Dvořáková: Žofia Bavorská). – Ohľadom kaplnke odkázaných vecí pozri jej závet (Kopičková: Doplnující informace, s. 135–137).

A SZENT MÁRTON- MÁSKÉPP ÜDVÖZÍTŐ-EGYHÁZ OLTÁRAI / OLTÁRE CIRKVI SVÄTÉHO MARTINA INAK NAJSVÄTEJŠIEHO SPASITEĽA

Gergely milkói püspök, esztergomi segédpüspök 1442. márc. 2-án az egyházat és a benne lévő négy oltárt az oklevelében leírt ünnepeken felkeresők részére negyven napos bűcsút engedélyezett.⁶²

Milkovský biskup a ostrihomský pomocný biskup Gregor povolil 2. marca 1442 štyridsaťdňové odpustky tým, ktorí vyhľadali cirkev a v nej nachádzajúce sa oltáre počas v listine uvedených sviatkov.⁶³

KERESZTELŐ SZENT JÁNOS-OLTÁR JAVADALMASAI / PREBENDÁRI OLTÁRA SVÄTÉHO JÁNA KRSTITEĽA

János (Pilzeni [*de Pilzna*] Swaton fia)

1354. VII. 4. e. (Anjou XXXVIII. 355. sz.)⁶⁴

kanonok (1343–1354)

Péter (Lengyel; lengyelországi)

1354. VII. 4. (Anjou XXXVIII. 355. sz.)⁶⁵

örkanonok (1333–1359)

Ferenc

1366. IV. 1. (Anjou L. 210. sz.)

kanonok (1366)

Jakab

1438. III. 11. e. (Lukcsics II. 545. sz.)

Mihály (Maurpergi János fia)

1438. III. 11. (Lukcsics II. 545. sz.)⁶⁶

kanonok (1420–1438)

KRISZTUS TESTE-OLTÁR IGAZGATÓI / SPRÁVCOVIA OLTÁRA BOŽIEHO TELA

Vö. / Porovnaj Majorossy: Krisztus Teste Konfraternitás 81., 83., 107–108.

Péter (Czistler)

1422. XII. 11. (Prot. Test. 6. sz.)⁶⁷

62 DF 228261., kiadta Rimely: Capitulum ecclesiae Posoniensis 333–334.

63 DF 228261, vydal Rimely: Capitulum ecclesiae Posoniensis, s. 333–334.

64 A prépost és a káptalan megfosztotta a Pozsony városi Keresztelő Szent János-oltár magisztrális javadalmától és Péter örkanonoknak adták azt.

65 Vö. az előző jegyzettel!

66 E napon kérte a pápát, hogy adja neki a pozsonyi Keresztelő Szent János-oltárhoz tartozó örökös káplánságot, amely egy bizonyos Jakab elmozdítása útján üresedett meg.

67 A bejegyzésben mint „in dicta ecclesia nostra rector capelle Sacratissimi Corporis Christi” szerepel.

Lőrinc (Wartschann,⁶⁸ senior, antiquus)

1425. I. 20.⁶⁹

1425. III. 30.⁷⁰

presbiter

Tamás (Lőcsei)⁷¹

1440. VI. 9.⁷² (DF 225602.)⁷³

1467. V. 25. (DL 104709.)⁷⁴

MINDENSZENTEK-OLTÁR IGAZGATÓJA / SPRÁVCA OLTÁRA VŠETKÝCH SVĚTÝCH

Jakab (Traleczy)

1437. I. 24. (DF 226014.)

1440. XI. 20. (Hazai oklt. 405.)⁷⁵

SZENT ANDRÁS-OLTÁR IGAZGATÓJA / SPRÁVCA OLTÁRA SVĚTÉHO ONDREJA

Az oltár a Szent Márton templom kapuja mellett áll a belépéskor jobbról, a kilépéskor balról (*unum altar(e), videlicet S(ancti) Andree penes portam templi S(ancti) Martini a parte dextera intransibibus et exeuntibus in sinistra*).⁷⁶

Oltár sa nachádza pri bráne Kostola svätého Martina, pri vstupe z pravej a pri východe z ľavej strany (*unum altar(e), videlicet S(ancti) Andree penes portam templi S(ancti) Martini a parte dextera intransibibus et exeuntibus in sinistra*).⁷⁷

György

1417. IX. 15. (ZsO VI. 925. sz.)

rector scholarum

68 ZsO V. 587. sz.

69 C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 17. sz. (334. 27. sor, rector).

70 C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 18. sz. (341. 5. sor, rector).

71 DF 225602., 226200.

72 A kiküldetés napja.

73 Közbenső adatok: 1440. XI. 19. (DF 225987., a kiküldetés napja), 1446. VII. 27. (DF 225635.), 1447. IX. 19. (DF 227190., a kiküldetés napja), 1448. I. 25. (DF 226162., a kiküldetés napja), 1449. VI. 12. (DF 225805., a kiküldetés napja), 1453. VIII. 12. (DF 225954., prebendarius, a kiküldetés napja), 1456. IV. 12. (DF 226200., magister, a kiküldetés napja), a további adatokat lásd Köblös: Egyházi középréteg 279. 14. jegyzet.

74 Az oklevélben mint „rectorem capelle sacratissimi corporis Christi in dicta ecclesia nostra fundate” szerepel.

75 A káptalani feljegyzésben (DF 226084.) szintén csak „prebendarius”-ként szerepel.

76 DF 273937. (1509. u.).

77 DF 273937 (po roku 1509).

SZENT GYÖRGY- ÉS ADALBERT-OLTÁR IGAZGATÓI /
SPRÁVCOVIA OLTÁRA SVĚTĚHO JURAJA A VOJTECHA

István (Sedul)	1373. V. 2. (DF 238897.) néhai Jakab pozsonyi bíró fiainak káplánja
Tamás (Ottó fia)	1392. VIII. 1. (Mon. Vat. I/3. 203.) ⁷⁸ kanonok (1392)
Jakab	1424. XII. 16. e. (ZsO XI. 1492. sz.) ⁷⁹
János (Nyderl)	1424. XII. 16. (ZsO XI. 1492. sz.) ⁸⁰
János (Gepeleyzzyn)	1439. V. 11. ⁸¹ (DF 225498.) presbíter
János (Hammelburgi)	1442. e. (Lukcsics II. 780. sz.) ⁸² mag. art., doct. med., prépost (1432–1441)
Mihály (Privigyei)	1443. V. 2. (Lukcsics II. 780. sz.) ⁸³ licent. in decr., prépost (1441–1454)
Mihály (Körmendi) ⁸⁴	1458. IV. 9. (Zichy X. 8.) ⁸⁵

SZENT ISTVÁN KIRÁLY-OLTÁR / OLTÁR SVĚTĚHO ŠTEFANA KRÁLA

Az oltárt, amely a pozsonyi Szent Márton-egyházban állt (*altaris Sancti Stephani regis et confessoris in ecclesia nostra Sancti Martini Posoniensis siti fundati et constructi*), Vencel fürdőse, pozsonyi polgár felesége, Erzsébet – aki a néhai Vödrici Cristan Jakab fia: István özvegye – alapította és kegyuraságát 1446. VI. 2-án átadta a Krisztus teste-oltár testvériségének/céhének.⁸⁶

Oltár, ktorý stál v prešpurskej cirkvi svätého Martina (*altaris Sancti Stephani regis et confessoris in ecclesia nostra Sancti Martini Posoniensis siti fundati et constructi*), založila Alžbeta, manželka prešpurského mešťana kúpeľníka Václava a vdova po Štefanovi, synovi Jakuba Cristana z Vydrice, a 2. júna 1446 darovala jeho patronátne právo Bratstvu/cechu Božieho tela.⁸⁷

78 E napon kanonokságot kapott a pápától.

79 Lemondott a javadalomról.

80 Kinevezése, teljes szövegű közlését lásd C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi vizsály 255.

81 A kiküldetés napja.

82 Lemondott a javadalomról.

83 Kérte a pápát, hogy nevezze ki az oltárigazgatóságra, amelyet már elnyert Hammelburgi János lemondása után.

84 Köblös: Egyházi középírtege 456/31. sz., 1459–1488 között kanonok.

85 1451-ben karbeli presbíter, 1453-ban még prebendarius, 1459-ben már kanonok.

86 DF 239883., Ortway: Pozsony II/4. 411.

87 DF 239883, Ortway: Pozsony II/4, s. 411.

SZENT MÁRTON-OLTÁR IGAZGATÓI / SPRÁVCOVIA OLTÁRA SVÄTÉHO MARTINA

Az oltár a Szent Márton-egyház tornya alatt (*vorweser des alters unter dem türn in Sand Merteins kirchen zu Prespurkh⁸⁸ / rector altaris Sancti Martini sub turii in ecclesia collegiata eiusdem Sancti Martini episcopi Posoniensis⁸⁹*), az új sekrestye előtt (*chaplan Sand Mertein altar vor der neun sacristen in Sand Mertein phfarkirchen⁹⁰*), illetve az új sekrestye és Zsófia római és cseh királyné kápolnája között (*zu der phründe Sannd Merten altar gestift und gewdemt in Sand Mertein pharchirichen gelegen in der stadt Prespurgh hinden under dem Turn zwischen de neuen sacristen und der allerdurchlechtigisten frau Sophia Romischen und Bomischen kunigin kappeln⁹¹*) állt.

Oltár stál pod vežou cirkvi svätého Martina (*vorweser des alters unter dem türn in Sand Merteins kirchen zu Prespurkh⁹² / rector altaris Sancti Martini sub turii in ecclesia collegiata eiusdem Sancti Martini episcopi Posoniensis⁹³*), pred novou sakristiou (*chaplan Sand Mertein altar vor der neun sacristen in Sand Mertein phfarkirchen⁹⁴*), respektíve medzi novou sakristiou a kaplnkou rímskej a českej kráľovnej Žofie (*zu der phründe Sannd Merten altar gestift und gewdemt in Sand Mertein pharchirichen gelegen in der stadt Prespurgh hinden under dem Turn zwischen de neuen sacristen und der allerdurchlechtigisten frau Sophia Romischen und Bomischen kunigin kappeln⁹⁵*).

Gábor

1438. I. 1. (DF 239680.)⁹⁶
(1443. XI. 1.) (URBK 178/78. tétel)⁹⁷

csejtei plébános (1436–1438)⁹⁸

András (Missenrayff [*Muschenrayff*], pozsonyi Scharrach Bertalan fia)⁹⁹

1444. II. 1. (DF 239821.)¹⁰⁰
1456. VI. 18. (DF 239823.)

88 DF 239812. (1443).

89 DF 241901. (1443).

90 DF 242086. (1447).

91 DF 239823. (1456).

92 DF 239812 (1443).

93 DF 241901 (1443).

94 DF 242086 (1447).

95 DF 239823 (1456).

96 Közbenső adatok: 1443. II. 17. (DF 239812.), 1443. IV. 14. (DF 241901.).

97 A bejegyzés szerint az évfordulós misét nov. 1-jén tartották, és mivel 1444. III. 7-én már néhaiként szerepel (DF 239823.), az elhalálozásának dátuma egyértelmű.

98 1436. VII. 16. (DF 241693.), 1437. II. 8. (DF 239646.), 1438. I. 1. (DF 239680.), vö. 1444. III. 7. (DF 239823.).

99 DL 44360., a kerek, zöld viaszba nyomott pecséten kerek talpú pajzsban egy csőrében kulcsot tartó, jobbra forduló két szárnyú madár van, a pajzs felett két betűvel (a és u).

100 Közbenső adatok: 1444. III. 4. (DL 44360.), 1444. III. 7. (DF 239823.), 1444. XI. 2. (DF 240317., Függelék 12. sz.), 1444. XI. 4. (DF 239841.), 1445. I. 2. (DF 239844.), 1447. I. 4. (DF 242086.), 1447. VIII. 13. (DF 242131.), 1447. XI. 23. (DF 242159.), 1448. VIII. 9. (DF 242205.), 1451. X. 5. (DF 242386.), 1454. VII. 23. (DF 242477.), 1454. X. 22. (DF 242489.), 1455. III. 21. (DF 242502.), 1455. VI. 13. (DF 242510.), 1455. VI. 28. (DF 242515.).

SZŰZ MÁRIA-, SZENT ANNA-, ISTVÁN KIRÁLY-, OSVÁT- ÉS ERAZMUS-OLTÁR IGAZGATÓI /
 SPRÁVCOVIA OLTÁRA PANNY MÁRIE, SVÄTEJ ANNY, SVÄTÉHO ŠTEFANA KRÁLA,
 OSVALDA A ERAZMA

Az oltárt, amely a Pozsony városi préposti egyház kerengője vagy boltozata alatt, a kórus jobb vagy déli oldala felől a Szent István-kápolnával egybekapcsolva állt (*sub ambitu seu cappa ecclesie nostre prepositalis Sancti Salvatoris in civitate Posoniensi a parte dextra seu meridionali chori eiusdem ecclesie, altare in honore Beate Virginis Marie unacum capella Sancti regis Stephani annexa in ministerium eiusdem altaris erexisset*)¹⁰¹, illetve az oltárt, amely a Szent Márton- másképp Szent Üdvözítő-egyházban, a kórus bejárata mellett észak felé volt (*in ara Beate Virginis in ecclesie nostre Sancti Martini alias Sancti Salvatoris, versus videlicet partem aquilonem iuxta chori introitum fundata, ad honorem videlicet Dei et gloriose Virginis necnon Beatorum Iacobi et Bartholomei apostolorum laudabiliter dothare*)¹⁰², Albrecht Hambot pozsonyi polgár alapította és Tamás esztergomi érsek 1307. II. 13-án erősítette meg.¹⁰³

Oltár, ktorý stál pod ambitom alebo klenbou prešpurského prepoštského kostola a bol spojený s Kaplnkou svätého Štefana z pravej alebo južnej strany chóru (*sub ambitu seu cappa ecclesie nostre prepositalis Sancti Salvatoris in civitate Posoniensi a parte dextra seu meridionali chori eiusdem ecclesie, altare in honore Beate Virginis Marie unacum capella Sancti regis Stephani annexa in ministerium eiusdem altaris erexisset*)¹⁰⁴, respektíve sa nachádzal severne od vchodu chóru cirkvi svätého Martina inak Najsvätejšieho Spasiteľa (*in ara Beate Virginis in ecclesie nostre Sancti Martini alias Sancti Salvatoris, versus videlicet partem aquilonem iuxta chori introitum fundata, ad honorem videlicet Dei et gloriose Virginis necnon Beatorum Iacobi et Bartholomei apostolorum laudabiliter dothare*)¹⁰⁵, založil prešpurský mešťan Albrecht Hambot a fundáciu potvrdil ostrihomský arcibiskup Tomáš 13. februára 1307.¹⁰⁶

János 1353. III. 16. (DF 241334.)
 1360. V. 17. (DF 241336.)

káplán

János (Kyriheraknoph) 1373. VII. 25. (DF 238899.)
 presbiter

101 Anjou II. 123. sz., DF 241334. (1307).

102 DF 238899. (1373).

103 Ortway: Pozsony II/4. 410., vö. Majorossy: Ad beneficium ecclesiae 217.

104 Anjou II, č. 123, DF 241334 (1307).

105 DF 238899 (1373).

106 Ortway: Pozsony II/4, s. 410, porovnaj Majorossy: Ad beneficium ecclesiae, s. 217.

Vencel (brünni Eysner Vencel fia)¹⁰⁷

1433. IV. 13. (DF 277990., fol. 15^v)¹⁰⁸

1454. X. 29. (Prot. Test. 156. sz.)¹⁰⁹

Márton (Königsfelder Lajos pozsonyi bíró fia)¹¹⁰

1454. XI. 2. (DF 240317., Függelék 12. sz.)¹¹¹

1455. II. 14. (DF 240325., Függelék 14. sz.)¹¹²

bacc. art. lib.

SZŰZ MÁRIA- ÉS SZENT FARKAS-OLTÁR IGAZGATÓJA / SPRÁVCA OLTÁRA PANNY MÁRIE
A SVÄTÉHO VOLFGANGA

Az oltárt, amely a Szent Márton- másképp Szent Üdvözítő-egyházban állt (*quandam prebendam seu beneficium ac magistratum altaris ad gloriam et honorem sacratissime semperque virginis Marie et Beati Wolfgangi confessoris in ecclesia collegiata Sancti Martini alias Sancti Salvatoris Posonii constructa*), Szentgyörgyi Gróf Péter alapította 1454-ben.¹¹³

Oltár, ktorý stál v cirkvi svätého Martina inak Najsvätejšieho Spasiteľa (*quandam prebendam seu beneficium ac magistratum altaris ad gloriam et honorem sacratissime semperque virginis Marie et Beati Wolfgangi confessoris in ecclesia collegiata Sancti Martini alias Sancti Salvatoris Posonii constructa*), založil gróf Peter zo Svätého Jura v roku 1454.¹¹⁴

Bernát (Pratenwaydich-i György fia)

1454. I. 22. (DF 240266.)¹¹⁵

prédikátor

107 DF 240317. (Függelék 12. sz.) – Olmützi egyházmegyei császári közjegyzőként is dolgozott: 1438. V. 11. (DF 228126., Függelék 7. sz.), 1438. XI. 29. (DF 228092.) és 1445. X. 17. (DF 228282., Függelék 9. sz.).

108 „Cappler”. – Közbenső adatok: 1439. I. 28. (DF 228199., Wenczeslao altaris ecclesie Sancti Martini Posoniensis) 1440. IV. 13. (Prot. Test. 75. sz., prebendarius), 1445. X. 17 (DF 228282., Függelék 9. sz.).

109 Végredeletének kelte (vö. Majorossy: Ad beneficium ecclesiae 217., Ortway: Pozsony III. 258. [X. 30-i kelettel]). – 1454. XI. 2-án már néhai volt (DF 240317., Függelék 12. sz.).

110 Vö. Majorossy: Ad beneficium ecclesiae 219.

111 A pozsonyi Krisztus teste testvériség, mint az oltár kegysura neki adta és néhai Mihály pozsonyi prépost pedig kinevezte az igazgatóságra, mindezt az érsek is megerősítette. – Időközben azonban, még 1455. I. 20-a előtt Szécsi Dénes esztergomi érsek Uszori Benedek nemes kérésére annak rokonát, Váli (Beke István fia:) János pozsonyi kanonokot nevezte ki az igazgatóságra, a felek között ennek okán per keletkezett, melynek során végül János lemondott a javadalomról (DF 240321., Függelék 13. sz.).

112 Váradi Albert esztergomi kanonok, nógrádi főesperes, esztergomi vikárius megerősítése.

113 DF 240266., vö. még DF 240638. (1479).

114 DF 240266, porovnaj ešte DF 240638 (1479).

115 A közjegyzői oklevél szerint Gross Péter pozsonyi polgár felterjesztette Bernátot Szécsi Dénes esztergomi érseknek elfogadásra.

SZŰZ MÁRIA-, SZENT ISTVÁN ÉS SZENT LÁSZLÓ KIRÁLYOK-OLTÁR IGAZGATÓJA /
SPRÁVCA OLTÁRA PANNY MÁRIE, SVÄTÉHO ŠTEFANA A LADISLAVA KRÁĽOV

Az oltárt, amely az egyházban állt (*quandam prebendam altaris ad honorem Beatissime genetricis Dei Marie ac Sanctorum Stephani et Ladislai regum huius regni Hungarie patronorum in dicta ecclesia nostra constructi*), Kupodem Márton kanonok, a Szent Márton- másképp Szent Üdvözítő-egyház plébánosa alapította 1437. előtt.¹¹⁶

Oltár, ktorý stál v kostole (*quandam prebendam altaris ad honorem Beatissime genetricis Dei Marie ac Sanctorum Stephani et Ladislai regum huius regni Hungarie patronorum in dicta ecclesia nostra constructi*), založil niekedy pred rokom 1437 kanonik a farár cirkvi svätého Martina inak Najsvätejšieho Spasiteľa Martin Kupodem.¹¹⁷

Péter (Czisthler / Czistler) 1437. VI. 12. (DF 239669., Függelék 5. sz.)¹¹⁸
1455. I. 20. (DF 240321., Függelék 13. sz.)¹¹⁹

esztergomi egyházmegyei presbiter

116 DF 239669. (Függelék 5. sz.); vö. Majorossy: Ad beneficium ecclesiae 223.

1117 DF 239669 (č. 5 v Prílohe); porovnaj Majorossy: Ad beneficium ecclesiae, s. 223.

118 E napon választották meg, illetve erősítették meg az igazgatóságban (*rector seu capellanus*). – Közbenső adatok: 1439. VIII. 9. (DF 226151., altarista), 1454. II. 22. (Prot. Test. 236. sz., végrendelete *kaplan der Sand Merten pharkirchen, Zistler*).

119 „prebendarius” (*Ziscler*).

POZSONY VÁROSI KRISZTUS TESTE-KÁPOLNA IGAZGATÓI ÉS JAVADALMASAI
/ PREBENDARI A SPRÁVCOVIA PREŠPORSKEJ KAPLNKY BOŽIEHO TELA

A javadalmasokra vö. Majorossy: Krisztus Teste Konfraternitás 81. 49. jegyzet és 107–109. – A(z) oltár/kápolnát Bonaventura de Salto (*de Sancto Cruce signatus*) pozsonyi polgár alapította pozsonyi házában.¹²⁰ Kanizsai János esztergomi érsek 1411-ben a megszabott ünnepeken a kápolnát felkeresőknek 40 napos bűcsút engedélyezett.¹²¹

O prebendároch pozri Majorossy: Krisztus Teste Konfraternitás, s. 81, pozn. č. 49 a s. 107-109. – Oltár/kaplnku založil vo svojom prešpurskom dome prešpurský mešťan Bonaventura de Salto (*de Sancto Cruce signatus*).¹²² Ostrihomský arcibiskup Ján z Kaniže v roku 1411 povolil 40-dňové odpustky tým, ktorí vyhľadávajú kaplnku.¹²³

István (Schweinbarthi Ulrik fia) 1396. III. 17. (Fejér X/8. 419. = DF 241386.)
1404. II. 19. (ZsO II. 2998. sz.)

pozsonyi javadalmas (1396), majd kanonok (1398–1408)

Konrád 1423. XII. 4. (ZsO X. 1482. sz.)¹²⁴
1439. (AMB 4-1-3. [Satzbuch], fol. 12^r)

presbiter

Miklós 1443. (DF 277806., fol. 11^r)

Pál (szakolcai Grad)¹²⁵ 1444. XI. 2. (DF 240317., Függelék 12. sz.)¹²⁶
†1474. XI. 27. e. (DF 240597.)

presbiter, kanonok (1460–1473)

1. javadalom / beneficium

Lőrinc (nagyszombati Newmaister)
1415. IV. 26.¹²⁷ (DF 227119.)¹²⁸
1429. I. 2. (DF 277990., fol. 7^r)

120 Fejér X/8. 419. = DF 241386.; Ortway: Pozsony II/4. 399., Majorossy: Krisztus Teste Konfraternitás 75.

121 ZsO III. 1014. sz.

122 Fejér X/8, s. 419 = DF 24138.; Ortway: Pozsony II/4, s. 399, Majorossy: Krisztus Teste Konfraternitás, s. 75.

123 ZsO III, č. 1014.

124 Közbenső adatok: 1428. VII. 12. (DF 239491.), 1434. VI. 6. (DF 239598.).

125 DF 240597.

126 Közbenső adatok: 1460. VI. 18. (Prot. Test. 237. sz.), 1454. (DF 277056., fol. 76^r, 121^r, 124^r).

127 A kiküldetés napja; „altarista”.

128 Közbenső adat: 1419. III. 18. (DL 10777., Nagyszombati Lőrinc néven; prebendarius).

- János (Kyczmagen) 1430. V. 1. (DF 239525.)¹²⁹
 1445. VII. 17. (DF 239863.)¹³⁰
 presbiter (1438–)
- György (Pirhenborr) 1445. (DF 277806., fol. 15^{r-v})

2. javadalom / beneficium

- János (pozsonyi Seratoris, Péter lakatos polgár fia)
 1425. I. 7. e. (ZsO XII. 19. sz.)¹³¹
 kanonok (1406–1438)
- János (pozsonyi Aspnar / Aspmer, István fia)
 1425. I. 7. (ZsO XII. 19. sz.)¹³²
 1430. V. 28.¹³³ (DF 225794.)
 esztergom-szentgyörgyi (1424–1425),¹³⁴ pozsonyi (1436) kanonok

- Mihály (Halffél) 1446. (DF 277806., fol. 11^r)

3. javadalom / beneficium

- Simon (Vidám, Mendlinus fia) 1422. e. (DF 277990., fol. 11^v)
 kanonok (1400–1421)
- Osvát 1422. XII. 18. (URBK 91/29. tétel)¹³⁵
 1438. I. 23. (DF 254609.)¹³⁶
 presbiter (1422–1438)

129 „rector” – Közbenső adatok: 1432. XI. 27. (DF 225993., rector, a kiküldetés napja), 1437. IV. 19. (DF 225949., altarisita), 1438. I. 17. (DL 13140., presbiter et rector), 1438. IV. 21. (DL 56774., presbiter et rector), 1438. X. 19. (DF 254614., presbiter et rector), 1439. VIII. 15. (DF 225961., presbiter et rector).

130 „prebendarius”.

131 E napon lemondott a javadalomról.

132 E napon nyerte el a várostól a javadalmat. – Közbenső adatok: 1425. I. 20. (ZsO XII. 77. sz., Vicedomini Máté esztergomi vikárius megerősíti a javadalomban), 1429. XI. 14. (DF 225840., prebendarius, a kiküldetés napja), 1430. (URBK 136/189. tétel).

133 A kiküldetés napja.

134 1424: (ZsO XI. 763. sz.), 1425. I. 20. (ZsO XII. 77. sz.); az esztergomi archontológiából kimaradt a neve. – 1412. IV. 14-én (Schrauf: Bécs 33.) beiratkozott a bécsi egyetemre.

135 Vö. DF 277990., fol. 11^v. – Közbenső adatok: 1423. III. 29. (ZsO X. 330. sz., prebendarius), 1424. IV. 19. (ZsO XI. 451. sz., presbiter prebendarius), 1425. X. 21. (ZsO XII. 1146. sz., prebendarius), 1435. VI. 29. (DF 225801., presbiter, a kiküldetés napja), 1435. X. 5. (DF 227170., altarisita, a kiküldetés napja), 1437. XII. 8. (DF 225886., rector, a kiküldetés napja), 1437. XII. 22. (DF 225887., dominus).

136 „rector”.

Wolfgang¹³⁷ (Somi, Puch)

1445. u. (DF 277806., fol. 13^r)¹³⁸

1452. IV. (Tüskés: Bécs 190/3646. sz.)¹³⁹

med.

137 Haraszti Szabó–Kelényi: Tanult orvosok 59.

138 „Domini Wolfgangi rectoris” áll az oldal tetején.

139 A bejegyzés szerint „altarista in Posonio”. – 1454-ben már kanonok, lásd ott!

A POZSONY VÁROS FALAIN KÍVÜLI SZENT LŐRINC-EGYHÁZ PLÉBÁNOSAI / FARÁRI CIRKVI SVĀTĚHO VAVRINCA ZA MÚRMI MESTA PREŠPURK

A plébánosokra vö. Ortway: Pozsony II/4. 486., Rakovszky: Pozsonynak két régi egyháza. – Az egyházra a korábbi szakirodalommal lásd Šimončičová Koošová: Farnosť sv. Vavrinca. – Az egyház kegyura a város volt, a plébános a 14. században alkalomszerűen a kanonokok közül került ki. Hogy volt-e és mikor jött létre hasonló megállapodás, mint a másik egyház esetében, nem tudni, de Schryner István kanonok és plébános halála után 1415. V. 3-án a Szent Lőrinc-egyházban gyűltek össze a város és a káptalan képviselői, majd a város élve kegyúri jogával megválasztotta nagyszombati List Miklós kanonokot plébánossá, a káptalan pedig beleegyezése jeléül bemutatta őt az esztergomi érseknek, illetve vikáriusának. A leendő plébános megválasztása előtt engedelmességet fogadott a káptalannak, továbbá kötelezte magát, hogy elődeihez hasonlóan a plébánia ünnepnapján megfizeti nekik a szokásos járandóságokat, valamint hogy ezentúl állandóan ott fog lakni.¹⁴⁰

O farároch pozri Ortway: Pozsony II/4, s. 486, Rakovszky: Pozsonynak két régi egyháza. – Predchádzajúcu literatúru ohľadom cirkvi pozri Šimončičová Koošová: Farnosť sv. Vavrinca. – Patrónom cirkvi bolo mesto. V 14. storočí sa jej farármi príležitostne stali kanonici. Či jestvovala podobná dohoda ako v prípade druhej cirkvi a kedy vznikla, nevieme, ale po smrti kanonika a farára Štefana Schrynera sa 3. mája 1415 zhromaždili v cirkvi svätého Vavrinca zástupcovia mesta a kapituly, následne mesto uplatňujúc svoje patronátne právo zvolilo za farára kanonika Mikuláša Lista z Trnavy a kapitula ho na znak svojho súhlasu predstavila ostrihomskému arcibiskupovi, respektíve jeho vikárovi. Budúci farár pred svojím zvolením sľúbil kapitule poslušnosť, zároveň sa zaviazal, že rovnako ako jeho predchodcovia jej bude platiť obvyklé príjmy, a taktiež k tomu, že odtiaľ tam bude bývať.¹⁴¹

Lipót	1324. VIII. 9. (Anjou VIII. 373. sz.) ¹⁴²
kanonok (1324)	
Pál (Perherlinus)	1335. II. 24. (Anjou XIX. 82. sz.) ¹⁴³
kanonok (1335)	
János (Hosszú)	(1348. u.) ¹⁴⁴
	†1350. I. 13. (Anjou XXXIV. 43. sz.) ¹⁴⁵
kanonok (1318–1350)	

140 ZsO V. 585., 587. sz.

141 ZsO V, č. 585 a 587.

142 Valamikor 1335 előtt hunyhadt el, a kanonoki helyét 1335. II. 24-én és(!) VIII. 22-én töltötték be (MES III. 438–439., Anjou XIX. 82., 520. sz.).

143 Ortway Tivadar 1342-ben is plébánosnak mondja, de az általa idézett évből (Ortway: Pozsony II/4. 486., III. 238.) nincsen ilyen adatunk.

144 1348. IV. 24-én még nem említik plébánosságát (Anjou XXXII. 197. sz.).

145 Végrendelkezésének ismertetése.

János (E[h]renreich,¹⁴⁶ Znojmoi [Konrád fia]¹⁴⁷)

1351. III. 8. (Anjou XXXV. 94. sz.)¹⁴⁸

1355. VI. 30. (Mon. Vat. Slov. II/1. 299. sz.)¹⁴⁹

a pozsonyi Szent László-kápolna igazgatója (1351), István herceg káplánja (1354)

János (*Kaz / Kros / Kroz / Qwaz*) 1355. X. 9. (DL 108193., DF 228124.)¹⁵⁰

királyi káplán (1355)

Konrád

(1381. e.)¹⁵¹

Jakab (néhai Funspinter Frigyes pozsonyi polgár fia)¹⁵²

1381. XI. 25. (DL 108193.)¹⁵³

1384. XI. 17. (DL 108193.)

István (korponai Schryner)

1393. VIII. 11. (DL 7863.)¹⁵⁴

1415. I. 29. (ZsO V. 150. sz.)¹⁵⁵

kanonok (1377–1415), királyi speciális káplán

Miklós (nagyszombati List, Kálmán fia)

1415. V. 3. (ZsO V. 585., 587. sz.)¹⁵⁶

1429. V. 27. (Prot. Test. 63. sz.)

pozsonyi kanonok (1405–1429), dékán (1415–1416, 1418–1419)

146 Anjou XXXVIII. 156. sz. („Eremerch fia”).

147 Anjou XL. 174. sz.

148 A pápa pozsonyi kanonokságot ígér neki. – Közbenső adat: 1354. III. 28. (Anjou XXXVIII. 156. sz., a pápa ismét kanonokságot ígér neki).

149 A pápa a hántai prépostságot adta neki, 1356-ban már boszniai olvasókanonok volt (C. Tóth–Ternovác: Káptalanok a Drávántúl 22.).

150 1355. IX. 4-én még nem szerepel plébánosként (DL 108193.).

151 Vö. Demeter esztergomi érsek 1382. V. 8-i oklevelével, amely szerint a „minap” hunyt el (DF 239009., Függelék 1. sz.).

152 DL 108193., DF 239009. (Függelék 1. sz.).

153 Demeter bíboros, esztergomi érsek 1382. V. 8-i levele szerint a plébánia Konrád minapi halálával üresedett meg és Pozsony város mint az egyház kegyurai, Jakabot már megválasztották plébánosnak és kérték az érsektől megerősítését (DF 239009., Függelék 1. sz.). – Közbenső adatok: 1382. V. 8. (DF 239009., Függelék 1. sz.), 1384. VIII. 10. (DL 108193.), 1384. VIII. 24. (DL 108193.), 1384. X. 22. (DF 228288., a kiadását lásd Majorossy–Szende: Sources for the Hospitals 661–663.).

154 1393. VII. 30-án még nem szerepelt plébánosként (DL 7862.). – Közbenső adatok: 1397. IV. 26. (ZsO I. 4728. sz.), 1397. VII. 2. (DF 239162.), 1401. XI. 12. (ZsO II. 1304. sz.), 1403. XI. 24. (ZsO II. 2803. sz.), 1406. VI. 7. (ZsO II. 6147. sz.), 1406. VII. 13. (DF 227791.), 1408. VI. 8. (DF 228353.), 1411. I. 1. (ZsO III. 3. sz.), 1411. V. 13. (ZsO III. 463. sz.), 1412. IV. 8. (ZsO III. 1945. sz.), 1412. VI. 8. (ZsO III. 2246. sz.), királyi speciális és commensalis káplán 1413. V. 20. (ZsO IV. 612. sz.).

155 Elhunyt 1415. V. 3-a előtt (ZsO V. 585., 587. sz.).

156 Vicedomini Máté esztergomi vikárius 1415. V. 11-én nevezte ki a javadalomra (ZsO V. 616. sz.). – Közbenső adatok: 1415. VI. 3. (ZsO V. 714. sz., a város kérte megerősítését), 1417. II. 18. (ZsO VI. 125. sz.), 1416. VI. 28. (ZsO V. 2064. sz.), 1416. VIII. 16. (ZsO V. 2212. sz.), 1416. IX. 18. (ZsO V. 2214. sz.), 1416. IX. 22. (ZsO V. 2302., 2317. sz.), 1417. IV. 22. (DL 10545.), 1417. V. 17. (ZsO VI. 446. sz.),

- Cristannus (Rozsnyói Miklós fia) 1430. IX. 29. u. (URBK 130/13. tétel)¹⁵⁷
 1438. IV. 19. e. (DF 228247., Függelék 6. sz.)¹⁵⁸
 kanonok (1421–1441)
- Ulrik (Mistelbachi) 1438. IV. 19. (DF 228247., Függelék 6. sz.)¹⁵⁹
 1444. VII. 26. (DL 44375.)¹⁶⁰
 kanonok (1437–1444)
- János (Kraft) 1445. XII. 10. (DF 242036.)¹⁶¹
 1457. XI. 30. (Prot. Test. 182. sz.)
 kanonok (1437–1457)
- Wolfgang káplán 1449. II. 9.⁶² (DF 226917.)
- Ferenc (Szenci Haidener)¹⁶³ 1461. III. 9. (Prot. Test. 253. sz.)¹⁶⁴
 1489. III. 19. (Prot. Test. 474. sz.)
 kanonok (1446–1489)

1417. XII. 13. (URBK 56/27. tétel), 1419. VII. 9. (ZsO VII. 757. sz.), 1420. III. 9. (URBK 64/11. tétel), 1420. XII. 21. (ZsO VII. 2400. sz.), 1421. IV. 1. (URBK 71/13., 72/18. tétel), 1422. XII. 18. (URBK 91/44. tétel), 1422. XII. 22. (URBK 95/40. tétel), 1423. IX. 29. u. (URBK 103/55. tétel), 1426. IV. 18. (ZsO XIII. 457. sz.).

157 Közbenső adatok: 1431. III. 7. (URBK 137/225. tétel), 1432. IV. 4. (URBK 154/676. tétel), 1432. IX. 29. u. (URBK 159/779. tétel).

158 Lemondott a plébánosságról.

159 A pozsonyi káptalan és a város kérte megerősítését Pálóci György esztergomi érsektől, illetve vikáriusától. – 1438. V. 11-én vezették be a javadalomba (DF 228126., Függelék 7. sz.). – Közbenső adatok: 1439. II. 8. (DF 239715.), 1439. k. (Prot. Test. 72. sz.), 1444. VI. 21. (DF 239835.).

160 Valószínűleg valamelyik év Egyed-napja (IX. 1.) körül hunyt el, mivel később e napon mondtak imát érte (URBK 178. 77. tétel).

161 Közbenső adatok: 1447. VII. 23. (DF 242123.), 1448. III. 19. (DF 242183.), 1448. XI. (DF 277806., fol. 13'), 1451. VII. 31. (DF 242372.), 1454. I. 15. (DF 228248.), 1454. IX. 1. (DF 242481.), 1455. V. 7. (DF 242505.).

162 A kiküldetés napja.

163 Ortway: Pozsony III. 259. szerint szerepel 1458-ban a városkönyvben, ahol az apja neve János

164 Közbenső adatok: 1465. I. 29. (DF 242768.), 1465. V. 28. (Prot. Test. 252. sz.), 1473. V. 6. (Prot. Test. 323. sz.), 1477. VI. 20. (Prot. Test. 345. sz.)

A POZSONY VÁROS FALAIN KÍVÜLI SZENT LŐRINC-EGYHÁZ TEMETŐJÉBEN ÁLLÓ
SZENT JAKAB-KÁPOLNA¹⁶⁵ IGAZGATÓI / SPRÁVCOVIA KAPLNKY SVĚTÉHO JAKUBA¹⁶⁶
NA CINTORĚNE CÍRKVI SVĚTÉHO VAVRINCA ZA MÚRMI MESTA PREŠPURK

A kápolna építéstörténetére lásd / O dejinách stavania kaplnky pozri Šimončičová Koóšová–Lesák–Pivko: Kamenárske značky, Šimončičová Koóšová: Farnosť sv. Vavrinca 216–217.

Lőrinc (Epperdorfi Miklós fia)¹⁶⁷ 1407. VII. 6. (ZsO II. 5607. sz.)

Mihály (Maurpergi János fia) 1417. XII. 8. (Lukcsics I. 7. sz.)¹⁶⁸
1420. IV. 24. (Lukcsics I. 280. sz.)

Zsigmond király kancelláriai jegyzője és familiaris domesticus specialis-a,¹⁶⁹ würzburgi (1417–) és pozsonyi kanonok (1420–1438)

Cristannus (Rozsnyói Miklós fia) 1422. III. 26. (ZsO IX. 338. sz.)
kanonok (1421–1442/5)

165 „capella Sancti Iacobi apostoli maioris in cimiterio ecclesie Sancti Laurentii martiris in dicto preurbio Posoniensi sita” – ZsO II. 5607. sz.

166 „capella Sancti Iacobi apostoli maioris in cimiterio ecclesie Sancti Laurentii martiris in dicto preurbio Posoniensi sita” – ZsO II, č. 5607.

167 Erdélyi egyházmegyei.

168 Közbenső adatok: 1417. XII. 14. (ZsO VI. 1243. sz.), 1418. V. 7. (Lukcsics I. 88. sz.).

169 ZsO VI. 1243. sz.

KÁPTALANI JEGYZŐK / KAPITULSKÍ NOTÁRI

Vö. / Porovnaj Šedivý: Schriftkultur 70–73., 116–127., 165–173.

András 1292. VI. 6. (MES II. 328.)

kanonok (1291–1292)

Imre 1327. VI. 6. (Anjou XI. 277. sz.)

Miklós (Márk fia) 1332. III. 19. (Kondé oklt. 44.)¹⁷⁰

1342. V. 9. (Anjou XXVI. 206. sz.)

kanonok (1332–1342)

András clericus, aljegyző 1341. VII. 1.¹⁷¹ (Anjou XXVI. 626. sz.)

(ismeretlen)

János aljegyző 1373. XI. 2. (DL 6150.) – 1374. IV. 9. (DL 5839.)

Pál 1375. VI. 8. (DF 238919.)

kanonok (1375)

János 1381. XI. 25. e. (DL 108193.)

1384. V. 3. (Kondé oklt. 93.)

György aljegyző 1385. I. 4. (DF 225694.)

Miklós ([Szécsényi János fia])¹⁷² 1389. I. 18. (DL 102812.)

kanonok (1389–1412)

¹⁷⁰ Közbenső adatok: 1332. V. 17. (DF 226851.), 1332. VI. 30. (DL 3450.), 1332. X. 25. (DF 226836.), 1332. XII. 24. (DL 38779.), 1333. V. 30. (Anjou XVII. 273. sz.), 1333. VII. 13. (Anjou XVII. 346. sz.), 1334. X. 26. (Anjou XVIII. 598. sz.), 1334. XII. 13. (Anjou XVIII. 624-5. sz.), 1335. II. 9. (Anjou XIX. 70. sz.), 1335. II. 24. (Anjou XIX. 82. sz.), 1335. XI. 10. (Anjou XIX. 683. sz.), 1336. V. 13. (Anjou XX. 244. sz.), 1336. VIII. 14. (Anjou XX. 329. sz.), 1337. V. 1. (Anjou XXI. 219. sz.), 1337. VI. 29. (Anjou XXI. 364. sz.), 1337. X. 31. (Anjou XXI. 591. sz.), 1337. XI. 8. (Anjou XXI. 597. sz.), 1339. VI. 21. (Anjou XXIII. 361. sz.), 1339. X. 6–13. (Anjou XXIII. 614. sz.), 1340. V. 2. (Anjou XXIV. 274. sz.), 1341. XI. 9. (Anjou XXV. 784. sz.) 1341. XI. 11. (Anjou XXV. 789. sz.), 1341. XII. 19. (Anjou XXV. 845. sz.).

¹⁷¹ A kiküldetés napja.

¹⁷² Az azonosítás a pályakép alapján történt. – Vö. Šedivý: Schriftkultur 166., a káptalani oklevelek írásképe alapján 1391 és 1407 közé teszi jegyzőségét.

- János (Vyso fia [*Vysoni*])¹⁷³ 1390. VI. 14.¹⁷⁴ (DF 225769.)
- Péter litteratus¹⁷⁵ 1400. IV. 28. (ZsO II. 230. sz.)
- Péter¹⁷⁶ magister, aljegyző 1400. VII. 21. (DL 8561.)¹⁷⁷ – 1401. I. 11. (ZsO II. 814. sz.)
- Miklós (Szécsényi János fia)¹⁷⁸ 1407. X. 6. (DF 227824.)
1408. VI. 8. (DF 228353.)
kanonok (1389–1412)
- Pál (Molnári Péter fia)¹⁷⁹ 1413. VII. 5. (DL 10084.)¹⁸⁰
1415. VI. 19. (DL 104699.)
kanonok (1413–1420)
- Miklós magister karbeli klerikus, aljegyző 1410. IV. 2. (DL 94942.) – 1415. III. 2. (DL 10326.)
- Illés¹⁸¹ 1418. XI. 22.¹⁸² (DF 225853.)¹⁸³
1420. I. 5. (URBK 65/31. tétel)¹⁸⁴
- Gergely¹⁸⁵ 1426. IV. 22. (DF 225971.)
- Mátyás (Győri)¹⁸⁶ 1435. VII. 5. (DL 99633.)
1435. VII. 18. (Majtényi oklt. 218.)

173 Bizonytalan adat: „homo noster m(agister) Iohannes Vysoni notar[ius]”.

174 A kiküldetés napja.

175 Elképzelhető, hogy azonos az aljegyzőként szereplő Péter mesterrel.

176 Elképzelhető, hogy azonos a jegyzőként szereplő Péter deákkal.

177 Az aljegyzősége tollban maradt; közbenső adat: 1400. VII. 29. (ZsO II. 421. sz.)

178 Apja nevére (de a helységnév nem szerepel, így az azonosítás kanonoki adatai alapján történt): ZsO II. 655. sz. – Šedivý: *Schriftkultur* 166., a káptalani oklevelek írásképe alapján 1391 és 1407 közé teszi jegyzőségét.

179 Šedivý: *Schriftkultur* 167., a káptalani oklevelek írásképe alapján 1397 és 1417 közé teszi jegyzőségét.

180 Közbenső adat: 1414. I. 25. (ZsO IV. 1626. sz.)

181 Šedivý: *Schriftkultur* 167., a káptalani oklevelek írásképe alapján 1418 és 1430 közé teszi jegyzőségét.

182 A kiküldetés napja.

183 Nincsen kitéve jegyzősége (*noster magister Elyas*). – Közbenső adatok: 1418. XI. 25. (DF 225523., kiküldetés napja, nincsen kitéve jegyzősége: *noster magister Elyas*), 1418. XII. 6. (Károlyi II. 48.), 1419. IV. 20. (ZsO VII. 329. sz.), 1419. IX. 29. (URBK 66/52. tétel).

184 „Item Elie ratione ~~notarii~~ salarii sui in vigilia Epiphanie Domini” (a kiadásban 1419. I. 5-i kelettel).

185 Elképzelhető, hogy azonos a vizsályban a prépostot képviselő Gergely ügyvéddel, illetve a prépost írnokával.

186 DL 99633.

Pál (Legnicai János fia)¹⁸⁷ (1445. IX. 1. [DL 13881.])¹⁸⁸
1462. I. 18. (DF 242740.)

kanonok (1445–1462)

János deák¹⁸⁹ (Körtvélyesi másképp *Zekola-i*)¹⁹⁰
1470. IX. 16.¹⁹¹ (DF 227245.)
1471. VI. 25. u.¹⁹² (DL 107588.)

187 Köblös Józsefnél mint „A káptalanban működő szentszéki jegyző” szerepel (Köblös: Egyházi középréteg 268.).

188 A pozsonyi káptalan oklevelében mint „Paulus litteratus” kanonok szerepel, s ebből valószínűsíthető, hogy ő volt a káptalani jegyző.

189 Köblös: Egyházi középréteg 268.

190 DL 107588.

191 A kiküldetés napja.

192 Az e napon kelt királyi parancslevél hátlapjára írt keltezetlen kérvényben szerepel a neve.

KARBELIEK / CHÓROVÍ KLERICI

Vö. a kápolna- és oltárigazgatókkal! / Porovnaj so správcami kaplniek a oltárov!

A

Ambrus 1431. VI. 21.¹⁹³ (DF 227166.).

András clericus subnotarius 1341. VII. 1.¹⁹⁴ (Anjou XXVI. 626. sz.).

András clericus 1395. IV. 8.¹⁹⁵ (DF 227054.), 1399. VI. 2. (DF 227505.), clericus chori
1402. III. 24. (DL 8703.), 1402. X. 4.¹⁹⁶ (DF 225798.), clericus chori 1402. XII.
26. (DL 8766.).

András clericus 1426. VIII. 30. (ZsO XII. 1047. sz.).

B

Balázs clericus 1349. II. 22. e.¹⁹⁷ (Anjou XXXIII. 119. sz.), clericus 1351. VII. 9. (Anjou
XXXV. 398. sz.).

Benedek clericus 1391. II. 15. (Kondé oklt. 96.).

Benedek 1417. IV. 16.¹⁹⁸ (DF 225907.).

C

Cristannus presbiter 1438. V. 11. (DF 228126., Függelék 7. sz.).

D

Demeter¹⁹⁹ 1383. V. 22.²⁰⁰ (DF 227036.).

G

Gál (Pápai) 1421. VIII. 21. (ZsO VIII. 847. sz.), 1421. IX. 17.²⁰¹ (ZsO VIII. 828. sz.),
1421. IX. 19.²⁰² (ZsO VIII. 970. sz.).

193 A kiküldetés napja.

194 A kiküldetés napja.

195 A kiküldetés napja.

196 A kiküldetés napja.

197 A kiküldetés napja.

198 A kiküldetés napja.

199 A hátlapi feljegyzésben csak annyi szerepel, hogy „homo capituli Demetrius”.

200 A kiküldetés napja.

201 A kiküldetés napja.

202 A kiküldetés napja.

Gy

György clericus de scolis 1421. IV. 1. (URBK 72/32. tétel), clericus 1424. VI. 6.²⁰³ (ZsO XI. 515. sz.), clericus 1425. III. 17. (ZsO XII. 300. sz.).

H

Henrik²⁰⁴ 1380. VII. 20.²⁰⁵ (DF 225814.).

I

István presbiter 1359. VIII. 10. (DF 261245.).

István presbiter prebendarius 1382. III. 14. (DF 225526.).

István presbiter chori 1400. IV. 28. (ZsO II. 230. sz.).

J

Jakab capellanus chori 1360. V. 6. (DF 226348.),²⁰⁶ 1361. VII. 1.²⁰⁷ (DF 207277.), presbiter chori 1367. X. 30. (DF 238843.).

Jakab presbiter prebendarius 1364. XII. 23. (Anjou XLVIII. 998. sz.), presbiter prebendarius 1367. IX. 25. (Csiba: Niekol'ko prameňov 97.), presbiter prebendarius 1367. IX. 26. (Kondé oklt. 71.), presbiter prebendarius 1367. IX. 30. (DL 5597.), presbiter prebendarius 1368. IV. 15. (DF 238849.).

Jakab (in acie) perpetuus prebendarius 1381. XI. 25. (DL 108193.).

Jakab presbiter prebendarius 1384. VIII. 10. (DL 108193.).

Jakab clericus chori 1410. V. 29. (DL 9642.).

Jakab (Batschan/Watschan) prebendarius 1424. VI. 28. (ZsO XI. 763. sz.), 1427. VII. 10. (ZsO XIV. 782. sz.), 1427. VIII. 20. (ZsO XIV. 916. sz.), 1424–1436 között (Prot. Test. I. 48. sz.).

János 1337. VIII. 14. (Anjou XXI. 473. sz.), presbiter 1340. V. 1–15. (Anjou XXIV. 267–8. sz.), 1343. II. 15. u. (Anjou XXVII. 65. sz.).

János presbiter 1359. X. 1. (DF 238775., vö. DF 226969.), presbiter 1359. X. 9. (DF 226642.).

János sacristarius 1381. X. 6. (DF 248444.).

János clericus 1384. X. 26–28. (Fejér X/3. 27.).

János clericus 1397. XI. 17. (DF 227059.).

János subdiaconus 1402. XII. 27. (DF 227431.).

János prebendarius 1422. XII. 18. (URBK 91/30. tétel).

203 A kiküldetés napja.

204 A név bizonytalan.

205 A kiküldetés napja.

206 Az oklevél hibás keltű átírásából kiadva 1351. V. 6-i kelettel lásd Anjou XXXV. 203. sz.

207 A kiküldetés napja.

János sacristarius 1433. XI. 19. (DF 228111., Függelék 3. sz.).

János (Varannói László fia) 1435. II. 25.²⁰⁸ (DF 225727.).

János iskolás (*de scolis*) 1435. III. 31.²⁰⁹ (DF 227385.).

János (Budai) presbiter 1438. V. 29. (DL 13176.), 1438. VI. 13. (DF 226079.), 1438. X. 28. (DF 225772.), 1438. XI. 17. (DF 226191.).

K

Kelemen 1407. II. 7. (DF 226170.), 1407. IX. 26.²¹⁰ (DF 225681.), 1408. IV. 18.²¹¹ (DF 225592.), 1408. VII. 22. (Kondé oklt. 127.).

L

Lőrinc²¹² (Wartschann,²¹³ senior, antiquus) presbiter prebendarius 1412. II. 6. (DL 9883.), sacerdos prebendarius 1412. II. 9. (SNA, Pozsonyi kápt. hh. lt. Prot. 50., pag. 965.), 1413. V. 2. (ZsO IV. 525. sz.), presbiter prebendarius 1413. V. 21. (DL 48423.), presbiter prebendarius 1415. V. 3. (ZsO V. 587. sz.), prebendarius 1415. V. 31. (ZsO V. 687. sz.), prebendarius 1417. XII. 13. (URBK 56/32. tétel), 1419/1420. (URBK 78/35. tétel, senior), prebendarius 1420. I. 29. (URBK 61/37. tétel, antiquus), prebendarius 1420. III. 9. (URBK 64/9. tétel, senior), prebendarius 1420/1421. (C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi vizsály 15. sz. [320. 16. sor]), 1421. II. 21. (URBK 70/37. tétel), 1421. IV. 1. (URBK 71/11. tétel, senior), 1422. XII. 18. (URBK 90/11., 91/22. tétel), 1424. I. 22. (URBK 107/33. tétel) – lásd még a Szent Márton- másképp Szent Üdvözítő-egyház Krisztus testelőtár igazgatóinál!

Lőrinc ifj., prebendarius 1419/1420. (URBK 77/16. tétel), 1421. VII. 30. (ZsO VIII. 756. sz.).

M

Márton clericus 1291. IV. 14. (MES II. 283.).

Márton clericus 1333. VII. 9. (Anjou XVII. 345. sz.).

Márton capellanus 1354. III. 9.²¹⁴ (Anjou XXXVIII. 135. sz.).

Márton prebendarius 1420. I. 29. (URBK 61/39. tétel).

208 A kiküldetés napja.

209 A kiküldetés napja.

210 A kiküldetés napja.

211 A kiküldetés napja.

212 Vö. C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi vizsály 229.

213 ZsO V. 587. sz.

214 A kiküldetés napja.

Márton iskolás (*de scolis*) 1425. VIII. 28.²¹⁵ (ZsO XII. 900. sz.), iskolás (*de scola*) 1426. VII. 3.²¹⁶ (ZsO XII. 686. sz.), clericus 1426. XII. 19.²¹⁷ (ZsO XII. 1383. sz.).

Mátyás capellanus 1433. XI. 19. (DF 228111., Függelék 3. sz.).

Mátyás litteratus 1435. VI. 20.²¹⁸ (DF 225802.).

Mihály (Sándor fia) 1341. IX. 15.²¹⁹ (Anjou XXVI. 626. sz.).

Mihály clericus 1384. VII. 19. (Fejér X/3. 23.).

Mihály clericus 1397. XII. 18. (Kondé oklt. 102.).

Mihály esztergomi egyházmegyei presbiter, káplán, örökös igazgató 1405. VI. 21. (Knausz: Codices manuscripti 113., ZsO II. 4000. sz.).²²⁰

Mihály presbiter 1426.²²¹ (ZsO XIII. 96. sz.).

Mihály (Körmendi, győri egyházmegyei) presbiter 1451. I. 17. (DF 228415., Függelék 11. sz.), prebendarius 1453. III. 21.²²² (DF 225604.), prebendarius 1453. IV. 9. (DL 14635.). – lásd még a Szent György- és Adalbert-oltár igazgatóinál!

Mihály (Nezsideri, győri egyházmegyei) presbiter 1451. I. 17. (DF 228415., Függelék 11. sz.), prebendarius 1454. I. 22. (DF 240266.).

Mihály (Újbányai [de Monte regis]) prebendarius 1454. I. 22. (DF 240266.).

Miklós (Somogyi János fia) *scolaris chori* 1338. II. 25. (Anjou XXI. 50. sz.).²²³

Miklós prebendarius 1361. III. 25. (DF 228171.).

Miklós (Sluctrar / Polonus / dictus Lengel) *perpetuus prebendarius* 1381. X. 6. (DF 248444.), prebendarius 1384. VIII. 10. (DL 108193.), prebendarius 1384. VIII. 16. (DL 108193.).

Miklós (Tulmacz / Tyulmach) prebendarius 1384. VIII. 10. (DL 108193.).

Miklós clericus 1401. IV. 19. (DL 48612.).

215 A kiküldetés napja.

216 A kiküldetés napja.

217 A kiküldetés napja.

218 A kiküldetés napja.

219 A kiküldetés napja, a regesztában és a kiadásban mint Elek fia, az eredetiben „magistris Iohanne et Mychaele filiis Alex” és felette rövidítésjel (DL 3532.) áll; testvére János pozsonyi kanonok, lásd ott! Az ugyanebben az ügyben szereplő másik kiküldetéskor egy kanonokot és egy karbeli klerikust küldtek ki, így valószínűbb, hogy a testvérpár egyik tagja szintén karbeli volt, s mivel János kanonokságára vannak adataink, míg Mihályéra nincsenek, így utóbbi lehetett a karbeli klerikus.

220 A közjegyzői oklevél egy kódexbe ragasztva maradt fenn, amelynek tanúsorában szerepel Miklós neve; a kiadás szerint Mihály beiktatását János érsek parancsolta meg János pozsonyi plébánosnak, probléma azonban, hogy ekkor egyik pozsonyi egyház élén sem találunk János nevű plébánost, így az oklevél kelte erősen kérdéses, noha a vonatkozó kelet leírása kifogástalan.

221 Az oklevél csonka.

222 A kiküldetés napja.

223 Kinevezése kanonokká.

Miklós prebendarius 1405. VI. 21. (Knauz: Codices manuscripti 114., ZsO II. 4000. sz.).²²⁴

Miklós clericus chori 1414. IV. 10.²²⁵ (DF 226133.), prebendarius 1415. II. 15.²²⁶ (ZsO V. 108. sz., DF 225815.), clericus 1415. II. 23.²²⁷ (DF 226087.), prebendarius 1415. IV. 19.²²⁸ (DF 226951.).

Miklós presbiter 1421. VIII. 14.²²⁹ (ZsO VIII. 854. sz.).

Miklós presbiter prebendarius 1423. IV. 11. (ZsO X. 380. sz.).

P

Pál clericus chori 1360. VI. 29.²³⁰ (DF 238788.).

Pál litteratus 1411. VIII. 27.²³¹ (DF 225862.), clericus chori 1412. VII. 31.²³² (DF 226116.), clericus chori 1413. II. 11.²³³ (DF 227512.).

Pál presbiter prebendarius 1415. V. 3. (ZsO V. 587. sz.).

Péter presbiter 1358. XII. 14. (Anjou XLII. 1372. sz.), presbiter 1359. VI. 29. (DL 90353.).

Sz

Szaniszló (Olmützi, olmützi egyházmegyei) presbiter 1451. I. 17. (DF 228415., Függelék 11. sz.).

T

Tamás (Hosszú [*Longus*]) perpetuus prebendarius 1381. X. 6. (DF 248444.), perpetuus prebendarius 1381. XI. 25. (DL 108193.), prebendarius 1384. VIII. 10. (DL 108193.), 1389. I. 18. (DL 102812.).

Tamás presbiter 1421. VII. 31.²³⁴ (ZsO VIII. 659. sz.), clericus 1423. XII. 23.²³⁵ (ZsO XI. 248. sz.).

224 A közjegyzői oklevél egy kódexbe ragasztva maradt fenn; a kiadás szerint Mihály beiktatását János érsek parancsolta meg János pozsonyi plébánosnak, probléma azonban, hogy ekkor egyik pozsonyi egyház élén sem találunk János nevű plébánost, így az oklevél kelte erősen kérdéses, noha a vonatkozó kelet leírása kifogástalan.

225 A kiküldetés napja.

226 A kiküldetés napja.

227 A kiküldetés napja.

228 A kiküldetés napja.

229 A kiküldetés napja.

230 A kiküldetés napja.

231 A kiküldetés napja.

232 A kiküldetés napja.

233 A kiküldetés napja.

234 A kiküldetés napja.

235 A kiküldetés napja.

Tamás prebendarius 1450. VII. 28. (Kondé oklt. 199.).²³⁶

U

Ulrik (Cséfalvi Artolf pozsonyi polgár fia) presbiter 1425. I. 20. (C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi viszály 7. sz. [264/8. sor]).

236 Vö. a Kis Tamás kanonoknál írtakkal!

KIEGÉSZÍTÉSEK AZ 1458 UTÁNI ARCHONTOLÓGIÁHOZ / DOPLNENIA K ARCHONTOLÓGII PO ROKU 1458

A jelen részben csak azoknak a kanonokoknak az adatait tüntettem fel, akik 1458 előtt nem mutathatók ki a káptalani testületben. A könnyebb visszakereshetőség végett azonban utalok rájuk is. A kanonokok nevei az előző részektől eltérően, illetve Köblös József adattárának megfelelően „vezetéknevük” szerint betűrendben szerepelnek. A kanonokok nevei után feltüntettem az eddig ismert évkört, utalva Köblös József munkájának megfelelő helyére vagy helyeire, majd következnek az új adatok.

V tejto stati uvádzam údaje len tých kanonikov, ktorí nie sú doložení v zbere kapituly pred rokom 1458, poukazujem však aj na nich kvôli ľahšiemu spätnému vyhľadaniu. Mená kanonikov figurujú na rozdiel od predchádzajúcich častí na základe databázy Józsefa Köblösa podľa abecedného poradia ich „priezvisk.“ Po menách kanonikov som uviedol ich známe funkčné obdobie s odkazom na príslušné miesto alebo miesta práce Józsefa Köblösa, potom nasledujú nové údaje.

KANONOKOK / KANONICI

Bernát kanonok (1462–1469)²³⁷ és a Szent Márton- másképp Üdvözítő-egyház plébánosa (1464–1469)²³⁸ – lásd Bernát (Schmagl) a kanonokoknál és a plébánosoknál!

Gdanski Sturmer Bertalan örkanonok (1454–1468)²³⁹ – lásd a kanonokoknál és az örkanonokoknál!

Hodosi Tamás kanonok (1488–1493)²⁴⁰ 1495. (IV. 24. u.) (URBK 213/2., 218/2. tétel), 1496. (IV. 24. u.) (URBK 223/2., 225/8., 226/39. tétel)

János kanonok (1500–1505)²⁴¹ – lásd Tornatoris Jánosnál!

Kapornai Miklós kanonok (1497–1500)²⁴² 1495. (URBK 207/139., 209/163., 215/2., 218/2. tétel), 1496. (URBK 223/2., 225/8., 226/39. tétel). – Elképzelhető az is – mivel a számadáskönyv bejegyzéseiben csak annyi áll, „magister Nicolaus” –, hogy nem Kapornai Miklóst, hanem Sánkfalvi Zele Miklós későbbi prépostot²⁴³ takarja a bejegyzés.

237 Köblös: Egyházi középréteg 446/6. sz.

238 Köblös: Archontológia 180/6. sz., 1465. I. 29. (DF 242768.), 1466. X. 18. (DF 240521.).

239 Köblös: Egyházi középréteg 449/18. sz.

240 Köblös: Egyházi középréteg 452/24. sz.

241 Köblös: Egyházi középréteg 453/27. sz.

242 Köblös: Egyházi középréteg 453/28. sz.

243 Köblös: Egyházi középréteg 466/58. sz.

- Körmendi Mihály kanonok (1459–1488)²⁴⁴ – Valószínűleg²⁴⁵ vele azonos az a Mihály
örkanonok és dékán, aki 1475/1476-ban és 1476/1477-ben viselte a dékánságot,²⁴⁶
illetve 1475–1476-ban az örkanonokságot.²⁴⁷
- Legnicai (Legnítzi) Pál szentszéki jegyző (1462)²⁴⁸ – lásd a kanonokoknál, dékánoknál
és káptalani jegyzőknél!
- Lengenfeldi Zsigmond kanonok (1473–1474, 1493)²⁴⁹ 1475. V. 23. (URBK 186/2–6.
tétel)
- Pál kanonok (1467–1473)²⁵⁰ – azonos Szakolcai (Grad) Pállal, lásd a kanonokoknál!
- Pulkaui János kanonok (1464–1474)²⁵¹ 1462. XI. e. (URBK 178/79. tétel).
- Tornatoris János kanonok (1500)²⁵² és János kanonok (1500–1505)²⁵³ – azonos az 1495-
ben és 1496-ban szereplő Smydel / Smidel János kanonokkal: 1495. X. 17.
(URBK 209/134., 210/169. tétel), 1496. (URBK 223/2., 225/8., 226/39. tétel) –
ezek alapján kanonoksága 1495 és 1505 közé tehető.

244 Köblös: Egyházi középréteg 456/31. sz.

245 A pozsonyi káptalanban 1458 és 1526 között egyetlen ilyen nevű kanonokot ismerünk és azonosságuk annak ellenére több, mint valószínű, hogy Körmendi Mihály egyetlen előfordulásánál sem tüntették fel a két tisztségét (vö. Köblös: Archontológia 190–191.).

246 „dominus custos, tunc decanus”: 1475. V. 23., X. 18. (URBK 186/2., 186/9. tétel) és XI. 10. (URBK 187/16. tétel); „magister Michael tunc decanus”: 1476. VI. 6. (URBK 188/26. tétel), „dominus decanus, scilicet custos”: 1476. XII. 24. (URBK 188/36. tétel), további dékánságára vonatkozó adatok: 1476. IV. 8., V. 18., VIII. 26., X. 16. (URBK 189/52., 188/25., 188/30., 189/37. tétel).

247 Lásd az előző jegyzetben az adatokat. Köblös József munkájában egy Gergely nevű örkanonok szerepel, aki 1474. V. 30-án és IX. 12-én, illetve 1476/1477 fordulóján (Mátyás király 1478. I. 7-i oklevele szerint az örkanonokot is érintő esemény *in anno cuius iam secunda instaret revolutio* zajlott – DL 18008.) és 1479. IX. 11-én mutatható ki (Köblös: Archontológia 85/19. sz.). A mondott Mihály tisztségviselése „éppen elfér” a Gergely örkanonokságának adataiban mutatkozó hiátusban.

248 Köblös: Egyházi középréteg 268. (szentszéki jegyző).

249 Köblös: Egyházi középréteg 458/37. sz., Köblös: Archontológia 194/37. sz., 216/83. sz.

250 Köblös: Egyházi középréteg 460/43. sz.

251 Köblös: Egyházi középréteg 463/53. sz.

252 Köblös: Egyházi középréteg 474/76. sz.

253 Köblös: Egyházi középréteg 453/27. sz.

KANONOKLISTÁK / ZOZNAMY KANONIKOV

A jelen összeállításban táblázatos formában²⁵⁴ közlöm az oklevelekben és a számadáskönyvben található kanonoki névsorokat (ha szerepelt benne, a prépost nevével együtt). Ugyancsak itt kaptak helyet a káptalan 1257-ben és 1327–1341 között kibocsátott privilégiumainak méltóságsorai. Az egyes nevek az iratokbeli „listák” sorrendjét követik (a neveket normalizáltam, de nem egészítettem ki), a jobb oldali oszlopban az azonosított névalak szerepel, az 1458 utáni listák esetében Köblös József munkájának megfelelő helyeivel.

V tejto zostave publikujem vo forme tabuliek²⁵⁵ menoslovy kanonikov (ak v nich figuruje aj prepoš, tak ho uvádzam tiež), ktoré sa nachádzajú v listinách a účtovných registroch. Takisto tu dostali priestor zoznamy hodnostárov z privilegiálnych listín kapituly z roku 1257 a rokov 1327 – 1341. Mená sú uvedené podľa ich poradi v „zoznamoch“ (mená som normalizoval, ale nedoplňal som ich), pričom do pravého stĺpca som napísal ich identifikácie, v prípade zoznamov po roku 1458 aj odkazy na prácu Józsefa Köblösa.

méltóságsor, 1253. VII. 1. (Wenzel VII. 358–359.)		
1.	Smaragd prépost	Smaragd (Smaragd nb. [II.] Smaragd fia) prépost
2.	Jakab éneklőkanonok	Jakab éneklőkanonok
3.	Sixtus dékán	Sixtus dékán és kanonok

méltóságsor, 1327. VI. 6. (Anjou XI. 277. sz.)		
1.	Miklós prépost	Miklós prépost
2.	Tamás őrkanonok	Tamás őrkanonok
3.	Imre jegyző	Imre jegyző

méltóságsor, 1332. III. 19. (Kondé oklt. 44.), 1332. V. 17. (DF 226851.)		
1.	Thedaldus őrkanonok	Teobald őrkanonok
2.	Miklós jegyző	Miklós (Márk fia) kanonok és jegyző

254 Vö. Köblös: Egyházi középréteg 197–198.

255 Porovnaj Köblös: Egyházi középréteg, s. 197–198.

1332. IV. 26. (MES III. 208.)		
1.	Tamás kanonok, vikárius és helyettes-prépost	Vörös Tamás kanonok
2.	Tyboldus	Teobald kanonok
3.	Bécsi Pál	Bécsi Pál kanonok
4.	Ivánka	Poki Ivánka (János fia) kanonok
5.	Péter örkanonok	Lengyel Péter örkanonok
6.	Péter plébános	Péter esztergomi és pozsonyi kanonok, nagyszombati plébános

méltóságsor, 1332. VI. 30. (DL 3450.), 1332. X. 25. (DF 226836.), 1332. XII. 24. (DL 38779.)		
1.	Jakab prépost	Piacenzai Jakab prépost
2.	Thedaldus örkanonok	Teobald örkanonok
3.	Miklós (Márk fia) jegyző	Miklós (Márk fia) kanonok és jegyző

méltóságsor, 1333. V. 30. (Anjou XVII. 273. sz.)		
1.	Mihály (vajda fia) prépost	Szécsényi Mihály (Tamás vajda fia) prépost
2.	Lengyel Péter örkanonok	Lengyel Péter örkanonok
3.	Miklós (Márk fia) jegyző	Miklós (Márk fia) kanonok és jegyző

méltóságsor, 1333. VII. 13. (Anjou XVII. 346. sz.)		
1.	Mihály (Tamás erdélyi vajda fia) prépost	Szécsényi Mihály (Tamás vajda fia) prépost
2.	Miklós (Márk fia) jegyző	Miklós (Márk fia) kanonok és jegyző

méltóságsor, 1334. X. 26. (Anjou XVIII. 598. sz.), 1334. XII. 13. (Anjou XVIII. 624-5. sz.), 1335. II. 9. (Anjou XIX. 70. sz.)		
1.	Mihály prépost	Szécsényi Mihály (Tamás vajda fia) prépost
2.	Lengyel Péter örkanonok	Lengyel Péter örkanonok
3.	Miklós (Márk fia) jegyző	Miklós (Márk fia) kanonok és jegyző

1335. II. 24. (Anjou XIX. 82. sz.)		
1.	Mihály prépost	Szécsényi Mihály (Tamás vajda fia) prépost
2.	Hosszú János	Hosszú János kanonok
3.	Vörös Péter	Vörös Péter kanonok
4.	Tyboldus	Teobald kanonok
5.	Miklós jegyző	Miklós (Márk fia) kanonok és jegyző
6.	Perherlinus Pál, a Szt. Lőrinc-egyház plébánosa	Perherlinus Pál kanonok, a Szt. Lőrinc-egyház plébánosa
7.	Ivánka	Poki Ivánka (János fia) kanonok

méltóságsor, 1335. XI. 10. (Anjou XIX. 683. sz.), 1336. V. 13. (Anjou XX. 244. sz.), 1336. VIII. 14. (Anjou XX. 329. sz.), 1337. V. 1. (Anjou XXI. 219. sz.), 1337. VI. 29. (Anjou XXI. 364. sz.), 1337. X. 31. (Anjou XXI. 591. sz.), 1337. XI. 8. (Anjou XXI. 597. sz.), 1339. VI. 21. (Anjou XXIII. 361. sz.), 1339. (Anjou XXIII. 775. sz.), 1340. XI. 2. (Anjou XXIV. 625. sz.), 1341. XI. 11. (Anjou XXV. 789. sz.).		
1.	Mihály (Tamás fia) prépost	Szécsényi Mihály (Tamás vajda fia) prépost
2.	(Lengyel) Péter örkanonok	Lengyel Péter örkanonok
3.	Miklós (Márk fia) jegyző	Miklós (Márk fia) kanonok és jegyző

1342. I. 13. (MES III. 441.)		
1.	Miklós jegyző	Miklós (Márk fia) kanonok és jegyző
2.	Tamás, az érsek káplánja	Vörös Tamás kanonok
3.	Ivánka	Poki Ivánka (János fia) kanonok
4.	Mihály	Zsidó nb. Somogyi Mihály (Gyüke fia)
5.	Tamás helyettes-prépost	Vörös Tamás kanonok
6.	Péter örkanonok	Lengyel Péter örkanonok
7.	Hosszú János	Hosszú János kanonok

1348. IV. 24. (Anjou XXXII. 197. sz.)		
1.	Péter őrkanonok, vikárius	Lengyel Péter őrkanonok
2.	Gwilhermus de Pusterla prépost	Vilmos (Guillelmus Thome de Pusterla de Mediolano) prépost
3.	Hosszú János	Hosszú János kanonok
4.	Tyboldus	Teobald kanonok
5.	Vörös Tamás	Vörös Tamás kanonok
6.	Ivánka	Poki Ivánka (János fia) kanonok
7.	Pál	Tuznapolai Pál (Őz Lőrinc fia) kanonok
8.	Mihály	Zsidó nb. Somogyi Mihály (Gyüke fia) kanonok
9.	István	Tonki / Gombai István (Miklós fia) kanonok

tanúsor, 1397. VII. 2. (DF 239162.)		
1.	Bertalan	Szentkereszti Bertalan (Mátyás fia) kanonok
2.	Mihály, a Szent Márton- egyház plébánosa	Esztergom-újvárosi Mihály (Péter fia) kanonok, a Szent Márton-egyház plébánosa
3.	Chuepoden János, a Szent Mihály-egyház plébánosa	pozsonyi Kupodem János (Pál fia) kanonok, a Szent Mihály-egyház plébánosa
4.	István, a Szent Lőrinc- egyház plébánosa	korponai Schryner István kanonok, a Szent Lőrinc-egyház plébánosa
5.	Haller János	Haller János kanonok
6.	Chuepoden Márton	Kupodem Márton (Pál fia) kanonok
7.	Perhardus	Bernát kanonok

1403. XI. 24. (ZsO II. 2803. sz.)		
1.	Márton, a Szt. Márton-egyház plébánosa	pozsonyi Kupodem Márton (Pál fia) kanonok, a Szent Márton-egyház plébánosa
2.	István, a Szt. Lőrinc-egyház plébánosa	korponai Schryner István kanonok, a Szent Lőrinc-egyház plébánosa
3.	Kupodem János	pozsonyi Kupodem János (Pál fia) kanonok
4.	Simon	Vidám Simon (Mendlinus fia) kanonok
5.	Kis Miklós	Szécsényi Kis Miklós (János fia) kanonok (és jegyző)
6.	Bernát	Bernát kanonok
7.	Márton	Győri Márton (Mihály fia) kanonok
8.	Péter	Lőcsei Péter kanonok

1406. III. 3. (ZsO II. 4506. sz.)		
1.	János prépost	Jubar János prépost
2.	Hertlinus örkanonok	Hertlinus örkanonok
3.	Szécsényi Miklós	Szécsényi Kis Miklós (János fia) kanonok (és jegyző)
4.	Márton (Pál fia)	pozsonyi Kupodem Márton (Pál fia) kanonok, a Szent Márton-egyház plébánosa
5.	Jakab (Egyed fia)	Jakab (Egyed fia) kanonok
6.	Simon	Vidám Simon (Mendlinus fia) kanonok
7.	István (Ulrik fia)	Schweinbarthi István (Ulrik fia) kanonok
8.	Leche-i Péter	Lőcsei Péter kanonok

1408. VI. 8. (DF 228353. és DF 228308.)		
1.	Jubar János prépost / János prépost	Jubar János prépost
2.	Vencel örkanonok	Ganas Vencel örkanonok
3.	Márton plébános	pozsonyi Kupodem Márton (Pál fia) kanonok, a Szent Márton-egyház plébánosa
4.	Szécsényi Miklós jegyző / Miklós – ügyvéd	Szécsényi Kis Miklós (János fia) kanonok (és jegyző)
5.	Koler Mihály	nagyszombati Koler Mihály (Jakab fia) kanonok
6.	István, a Szt. Lőrinc-egyház plébánosa	korponai Schryner István kanonok, a Szent Lőrinc-egyház plébánosa
7.	Smerer Jakab / Fevener Jakab	Jakab (Egyed fia) kanonok
8.	Sleusser János / Sleuser János	pozsonyi Seratoris János (Péter fia) kanonok
9.	Fülöp	Schozperger Fülöp kanonok
10.	Serenus (?) Simon	Vidám Simon (Mendlinus fia) kanonok
11.	Fábián	Fábián kanonok

1411. I. 1. (ZsO III. 3. sz., DF 228312. és DF 228313.)		
1.	Jubar prépost	Jubar János prépost
2.	István, a Szt. Lőrinc-egyház plébánosa	korponai Schryner István kanonok, a Szent Lőrinc-egyház plébánosa
3.	Jakab örkanonok	pozsonyi Jakab (János fia) örkanonok
4.	Márton, a Szt. Márton-egyház plébánosa	pozsonyi Kupodem Márton (Pál fia) kanonok, a Szent Márton-egyház plébánosa
5.	Szécsényi Miklós	Szécsényi Kis Miklós (János fia) kanonok (és jegyző)
6.	Simon	Vidám Simon (Mendlinus fia) kanonok
7.	Fábián	Fábián kanonok
8.	Fryether Jakab / Frerther (–)	Jakab (Egyed fia) kanonok
9.	Miklós	nagyszombati List Miklós (Kálmán fia) kanonok
10.	Kálmán	Kálmán kanonok
11.	Fülöp	Schozperger Fülöp kanonok
12.	Flosser (!) János / János és Flosser (!)	pozsonyi Seratoris János (Péter fia) kanonok

1417. XII. 13. (URBK 56/26–45., 57/56–65. tétel)		
1.	Seratoris János	pozsonyi Seratoris János (Péter fia) kanonok
2.	Miklós, a Szent Lőrinc-egyház plébánosa	nagyszombati List Miklós (Kálmán fia) kanonok, a Szent Lőrinc-egyház plébánosa
3.	Pesk János	Pesko János kanonok
4.	Balázs	Uski Balázs kanonok
5.	prépost	Jubar János prépost
6.	Simon	Vidám Simon (Mendlinus fia) kanonok
7.	Pál	Molnári Pál (Péter fia) kanonok
8.	Fülöp	Schozperger Fülöp kanonok
9.	Cholr Mihály	nagyszombati Koler Mihály (Jakab fia) kanonok
10.	Márton, a Szent Mihály-egyház plébánosa	pozsonyi Kupodem Márton (Pál fia) kanonok, a Szent Márton-egyház plébánosa
11.	Tamás	Mérai Tamás (Antal fia) kanonok

1421. IX. 30. (ZsO VIII. 1022. sz.)		
1.	Jakab örkanonok	pozsonyi Jakab (János fia) örkanonok
2.	Márton plébános	pozsonyi Kupodem Márton (Pál fia) kanonok, a Szent Márton-egyház plébánosa
3.	Nagyszombati Miklós (Kálmán fia)	nagyszombati List Miklós (Kálmán fia) kanonok, a Szent Lőrinc-egyház plébánosa
4.	Seratoris János	pozsonyi Seratoris János (Péter fia) kanonok
5.	Schosperger Fülöp	Schozperger Fülöp kanonok
6.	Mihály (János fia)	Maurpergi Mihály (János fia) kanonok
7.	Jakab	Budai Jakab kanonok

1423. (URBK 127/1–15. tétel)		
1.	Illés	Illés kanonok
2.	plébános	pozsonyi Kupodem Márton (Pál fia) kanonok, a Szent Márton-egyház plébánosa
3.	Seratoris János	pozsonyi Seratoris János (Péter fia) kanonok
4.	György	Soproni György kanonok
5.	ifjabb Mihály	Maurpergi Mihály (János fia) kanonok
6.	Nagyszombati Miklós	nagyszombati List Miklós (Kálmán fia) kanonok, a Szent Lőrinc-egyház plébánosa
7.	örkanonok	pozsonyi Jakab (János fia) örkanonok
8.	Tamás	Bellusi Tamás (Máté fia) kanonok
9.	Cristannus	Rozsnyói Cristannus (Miklós fia) kanonok
10.	Budai Jakab	Budai Jakab kanonok
11.	Fülöp	Schozperger Fülöp kanonok
12.	Kolar Mihály	nagyszombati Koler Mihály (Jakab fia) kanonok

1432. IX. 29. u. (URBK 165/897. tétel, a residens kanonokok)		
1.	idősebb Márton	pozsonyi Kupodem Márton (Pál fia) kanonok
2.	Seratoris János	pozsonyi Seratoris János (Péter fia) kanonok
3.	Jakab örkanonok	pozsonyi Jakab (János fia) örkanonok
4.	György	Soproni György kanonok
5.	Mihály	Maurpergi Mihály (János fia) kanonok
6.	Cristannus	Rozsnyói Cristannus (Miklós fia) kanonok, a Szent Lőrinc-egyház plébánosa
7.	Tamás	Amstetteni Tamás kanonok
8.	ifjabb Márton	stomfai Neitler Márton (Lipót fia) kanonok
9.	Ferenc	Esztergomi(?) Ferenc kanonok
10.	Jakab de Castro	Budai Jakab kanonok
11.	Benedek de War	Váradai Benedek kanonok

1462. (november 1. e.), Legnicai Pál dékánsága idején		
URBK 181/7. tétel		Köblös: Egyházi középhéreg
1.	Váli János	Váli János (475/77. sz.)
2.	Legnicai Pál	–
3.	Ferenc	Szenci Ferenc kanonok, a Szent Lőrinc-egyház plébánosa (472/68. sz.)
4.	prépost	Schombergi Pelltel György (467/60. sz.)
5.	István	Derski István (448/12. sz.)
6.	örkanonok	gdanski Sturmer Bertalan örkanonok (449/18. sz.)
7.	Ulrik	Ennsi Ulrik (448/14.)
8.	Mihály	Körmendi Mihály (456/31. sz.)
9.	Vép	Vépi János (475/79. sz.)
10.	Szokolcai Pál	Pál (460/43. sz., 1467-től)
11.	Bernát	Bernát (446/6. sz.)
12.	János mester	weitrai Han János (476/81. sz.)
13.	– († 1462. I. 18. e.)	stomfai Neitler Márton (Lipót fia) kanonok, a Szent Márton-egyház plébánosa (471/64. sz.)
URBK 178/79. tétel		
14.	Pulkaui János	Pulkaui János (463/53. sz., 1464-től)

1495. (április 24. u.), Han János dékánsága idején / 1496. (április 24. u., Pozsonyi Stab Farkas dékánsága idején)		
URBK 218/2. és 223/2. tétel		Köblös: Egyházi középírtege
1.	Weitrai	weitrai Han János kanonok, a Szent Márton-egyház plébánosa (476/81. sz.)
2.	Stab	Pozsonyi Stab Farkas (462/49. sz.)
3.	Gábor	Privigyei Gábor (463/51. sz.)
4.	prépost	Sáncfalvi Antal (465/57. sz.)
5.	Gáspár	Pozsonyi Rómer Gáspár (462/48. sz.)
6.	örkanonok	Tamás örkanonok (474/73. sz.)
7.	Pongrác	laai Rohrbeck Pongrác kanonok, a Szent Lőrinc-egyház plébánosa (457/35. sz.)
8.	Hodos	Hodosi Tamás (452/24. sz., 1493-ig)
9.	Miklós	Réti Miklós (464/55. sz.)
10.	olvasókanonok (lector) ²⁵⁶	Báni Gáspár nyitrai olvasókanonok (446/4. sz.)
11.	Rosarius	Laki Rosarius Máté (464/56. sz.)
12.	Péter	Somorjai Péter (470/62. sz.)
13.	Miklós mester	Kapornai Miklós (453/28. sz., 1497-től) ²⁵⁷
14.	Smydel / Smidel János ²⁵⁸	– lásd János és Tornatoris János (453/27. sz., 474/76. sz.) adatait
egyéb adat alapján		
15.	Lengenfeldi Zsigmond	Lengenfeldi Zsigmond (458/37. sz.)

256 A kiadás szerint (URBK 213. 39. jegyzet) nem ismert ekkor az olvasókanonok Pozsonyból, de itt nem is erről van szó, hiszen a pozsonyi társaskáptalanban nem volt ilyen méltóság, az adat(ok) a nyitrai székeskáptalan olvasókanonokjára, Báni Gáspárra vonatkoznak, aki nyitrai méltósága (1481–1508: C. Tóth: Nyitrai székeskáptalan 30.) mellett egyúttal pozsonyi kanonok is volt.

257 Lásd még a fentebb írtakat!

258 1495-ben a listában nem szerepel a neve, de egy ugyanezen évi másik bejegyzésben igen: URBK 207/134. tétel.

FÜGGELÉK / PRÍLOHA

A kiadás elvei. Az „oklevéltár” 14 forrás szövegét tartalmazza időrendben. A közlés az 1526 előtti oklevelek esetében a latin forrásoknál Magyarországon szokásos elveket követi, figyelembe véve a legújabb ajánlásokat²⁵⁹ (normalizált *ti* és *e* megtartása a *ci*, illetve az *ae* helyett, ellenben a szó eleji *w* helyett *vu* szerepel, továbbá az *u* betűt a szó hangalakjának megfelelően írtam át *v*, vagy hagytam meg *u* betűnek; a *Beatus*, *Sanctus* és személynévek nagy kezdőbetűs, személynévet nem tartalmazó ünnepnévek kis kezdőbetűs írása, *Iohannes* a *Johannes* helyett, a *J* betűnek csak vulgáris névalakok esetében való használata). A vesszőhasználatban azt az elvet kívántam követni, hogy a szintaktikailag összetartozó elemek közé lehetőleg ne kerüljön vessző. Az oklevélszövegekben előforduló arab számok alakját megtartottam. Az értelemzavaró elírásokat, szótévesztéseket javítottam, ezekre jegyzetekben hívtam fel a figyelmet, ám igyekeztem a szöveg írásmódbeli jellegzetességeit megtartani. A szöveg esetleges hiányait a következőképpen jelöltem: [...], illetve pótoltam.

Zásady vydávania. „Diplomatár“ obsahuje v chronologickom poradí texty 14 prameňov. V prípade listín spred roku 1526 sa publikovanie prispôsobuje zásadám vydávania latinských prameňov v Maďarsku s ohľadom na najnovšie odporúčania²⁶⁰ (ponechal som normalizované *ti* a *e* namiesto *ci* a *ae*; namiesto *w* na začiatku slova figuruje *vu*; písmeno *u* som prepísal podľa jeho výslovnosti ako *v* alebo *u*; slová *Beatus*, *Sanctus* a vlastné mená som prepísal veľkými, názvy sviatkov bez mena osoby malými začiatočnými písmenami; namiesto *Johannes* figuruje *Iohannes*, písmeno *j* som použil len v prípade „národných“ mien). V používaní čiarok som chcel sledovať tú zásadu, aby sa medzi syntakticky spolu patriace prvky nedostala čiarka. Ponechal som tvar arabských čísel v textoch listín. Preklepy z hľadiska významu alebo mylné použitia slov som opravil a upozorňujem na nich v poznámke, zároveň však som sa usiloval ponechať charakteristické črty textov z hľadiska spôsobu písania. Prípadné nedostatky textu som označil takto: [...], respektíve som ich doplnil.

1

1382. május 8. Buda.

Demeter bíboros, esztergomi érsek Pozsony város mint kegyúr kérésére kinevezi a néhai Funspinter Frigyes pozsonyi polgár fiát, Jakab presbitert a Pozsony város falain kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosának, amely tisztség az előző plébános, Konrád minapi halálával üresedett meg.

Hártyán, hártyaszalagon függőpecséttel. AMB, Pozsony város tanácsa: Középkori oklevelek és levelek 389. (DF 239009.) – A hátlapján egykorú kézzel: *Confirmatio plebani Sancti Laurentii per cives de Posonio presentanti.*

259 Tringli: Középkori oklevelek; Szovák: Korreferátum.

260 Tringli: Középkori oklevelek; Szovák: Korreferátum.

Demetrius miseratione divina tituli Sanctorum Quatuor coronatorum presbiter cardinalis, Sancte Strigoniensis ecclesie gubernator locique eiusdem comes perpetuus et aule regie sumpmus cancellarius dilecto nobis in Christo filio, discreto viro domino Iacobo presbitero filio condam Fridrici dicti Funspinter civis civitatis Psoniensis plebanoque ecclesie Sancti Laurentii martiris extra muros eiusdem civitatis Psoniensis site paternam benedictionem cum salute. Tuarum virtutum modestia, morum honestas, laudabilis conversatio et sufficiens litteratura, quibus erga nostram paternitatem probabili commendaris testimonio, nos inducunt te promotionis ecclesiastice attollere cum favore et, ut hec omnia promotioni debita tibi impertita ampliori discretionis moderamine in te roborentur et tuus animus fruentiori contemplatione virtutum exardescat, te in plebaniam seu rectoratum ecclesie Sancti Laurentii predictae, nunc per mortem discreti viri condam domini Corardi, ultimi ipsius ecclesie rectoris de iure vacantem et de facto, a te primitus iuramento recepto de obedientia nobis et nostris successoribus archiepiscopis Strigoniensibus canonice intrantibus iurando exhibere assumpsisti, et quod bona predictae ecclesie tue non alienabis, non dilapidabis, non distrahis neque disscipabis, sed alienata pro posse repetes et recuperabis, secundum officii nostri debitum paternaliter auctoritate diocesani ad litteratorem presentationem iudicis, iuratorum ac universorum civium eiusdem civitatis Psoniensis, patronorum videlicet ecclesie Sancti Laurentii predictae duximus confirmandum presentium patrocínio mediante, aministracionem tibi spiritualium et temporalium ipsius ecclesie committendo. In cuius rei memoriam firmitatemque certiolem presentes litteras nostras privilegiales concessimus sigilli nostri cardinalatus appendione communitas. Datum Bude, feria quinta proxima post festum Beati Iohannis ante portam Latinam, anno Domini millesimo trecentesimo octuagesimo secundo.

2

(1418.)¹ február 5. Esztergom.

Kanizsai János esztergomi érsek levele a pozsonyi préposthoz és a káptalanhoz. Mivel az Esztergom-újvárosi János esztergom-szentistváni prépost halálával megüresedett kanonokságot – utalva a pápától kapott engedélyre, a király által ráruházott kegyúri jogra és saját rendes joghatóságára – Pöstyéni Tamás honti főesperesnek adta, utasítja a káptalant, hogy ne az általuk választott (Soproni) György iskolásnak adják azt át.

Papíron, záró gyűrűspecset nyomával. Primási Levéltár, Archivum ecclesiasticum vetus nr. 2186. (DF 278970.) – Mellette Kempf Mihály pozsonyi kanonok 1844. június 4-i, az akkor még a pozsonyi káptalan magánlevéltárában lévő eredetiről készített másolata.

Venerabilibus viris dominis preposito et capitulo ecclesie Psoniensis, nobis in Christo dilectis!²

Iohannes archiepiscopus Strigoniensis etc.

necnon aule regis Romanorum cancellarius

Venerabiles viri nobis in Christo dilecti. Litteras vestras in facto canonicatus et prebende honorabilis viri condam domini Iohannis prepositi ecclesie Beati Stephani prothomartiris de castro nostro Strigoniensi in ecclesia vestra Psoniensi nunc vacantium in favorem magistri Georgii scolastici dicte ecclesie vestre nobis directas recepimus et earum seriem sane intelleximus. Verum quia prefatus condam dominus Iohannes prepositus prothonotarius erat domini nostri pape et sua sanctitas omnia beneficia eiusdem nostre submitit dispositioni, serenissimus etiam dominus noster rex ius patronatus sue serenitatis, quo ad omnia beneficia sub iurisdictione ecclesie nostre Strigoniensis existentia vigore efficacissimarum litterarum sue serenitatis superinde confectarum nobis contulit nosque premissis et nostra ordinaria auctoritatibus de dictis canonicatu et prebenda honorabili viro domino Thome decretorum doctori, archidiacono Hontensi et canonico dicte ecclesie nostre Strigoniensis dudum fecimus provisionem, quam non possumus nunc retractare, dummodo tamen prefatus magister Georgius a servitiis prefati ecclesie Psoniensis per eum exhibendis non desistat, etiam ipse non deficiet in promotione per nos sibi facienda.

Datum Strigonii, in festo Beate

Agathe virginis et martiris

¹ A levélnek csak napi dátuma van. Ennek ellenére az év megállapítása meglehetősen egyértelmű, mivel a mondott János prépost 1417. dec. 29-én hunyt el (C. Tóth: Esztergomi archontológia 58.), Kanizsai János esztergomi érsek pedig 1418. máj. 30-án (Szabó: Napló 307.).

² A címzés a hátlapon.

3

1433. november 19. Buda.

Pálócí²⁶¹ György esztergomi érsek nürnbergi János fiának: Jaxo Jakabnak adja azt a kanonokságot, amelyet Poroszországi Jakab halálával Zsigmond császártól és királytól már elnyert, és utasítja a társaskáptalant annak átadására Jaxo Jakab részére.

Átírta Tizieban-i Vencel fia: Vencel császári közjegyző 1433. nov. 22-i közjegyzői iratában (4).

Georgius miseratione divina archiepiscopus ecclesie Strigoniensis locique eiusdem comes perpetuus, primas et Apostolice Sedis legatus natus dilecto nobis in Christo, discreto viro domino Jaxoni nato Iohannis de Newnburga presbitero Pragensis diocesis, salutem et paternam benedictionem. Fulgent in te ex parte devotionis laudandarumque virtutum et probitatis inducia, que sic de tue probitatis meritis audivimus, ut eo dignum te ad obtinendam nostri favoris gratiam reputemus. Horum igitur intuitu meritorum canonicatum et prebendam ecclesie collegiate Beati Martini Psoniensis dandos per obitum honorabilis viri magistri Iacobi ipsorum canonicatus et prebende ultimi veri et

261 Arch. 1301–1457. I. 64.

immediati possessoris de iure et de facto vacantes tibi per serenissimum dominum nostrum Sigismundum Romanorum imperatorem semper augustum ac Hungarie, Boemie etc. regem auctoritate sui iuris patronatus collatos de ipsius speciali et litteratoria commissione seu mandato nobis specialiter facto tam eiusdem sue serenitatis nobis superinde specialiter concessa, quam nostra ordinaria auctoritatibus de novo tue dilectioni conferimus et providemus, ymmo in illos te instituimus et confirmamus presentium per vigorem, investientes discretum virum Nicolaum Choler de Cibirio Agriensis diocesis clericum, procuratorem tuum legitimum, de cuius procuracionis mandato nobis per quoddam instrumentum publicum manu cuiusdam notarii confectum evidentibus constitit documentis presentialiter de eisdem. Quocirca honorabilibus et circumspectis viris dominis, preposito, custodi singulisque canonicis et toti capitulo ecclesie Posoniensis prefate in veritate sancte obedientie et sub excommunicationis pena firmiter precipientes committimus et mandamus, quatenus te vel procuratorem tuum tuo nomine in canonicum ipsius ecclesie Posoniensis recipiant et admittant stallo in choro, voce et loco in capitulo cum plenitudine iuris canonici assignatis, de universis quoque et singulis proventibus, fructibus, redditibus, iuribus, obventionibus et emolumentis ipsorum canonicatus et prebende quibuscunque tibi plenarie respondeant et per hos, quorum interest vel interesse poterit, faciant tibi locis et temporibus opportunum et integre responderi, in quarum omnium et singulorum fidem et testimonium premissorum presentes litteras nostras fieri sigilloque nostro anulari et eius appensione iussimus communiri. Datum Bude nostre Strigoniensis iurisdictionis, in festo Beate Elizabet vidue, anno Domini millesimo quadringentesimo tricesimo tertio.

4

1433. november 22. Pozsony, a Szent Márton- másképp Üdvöztető-egyház sekrestyéje.

Tizieban-i Vencel fia: Vencel császári közjegyző írásba foglalja, hogy a nürnbergi Jaxo Jakobot a pozsonyi társaskáptalan tagjai beiktatták a Pálóci György esztergomi érsek által neki adott javadalomba.

Hártyán, kezdő nagy „i” betűvel, a szöveg alatt a közjegyző jelvényével és záradékával. Pozsonyi kápt. mlt. F-9-174. (DF 228111.)

In nomine Domini, Amen. Anno nativitatis eiusdem millesimo quadringentesimo tricesimo tertio, indictione undecima, die¹ solis, vicesima secunda mensis Novembris, hora tertiarum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri, domini Eugenii divina providentia pape quarti anno tertio, in ecclesia collegiata parochiali Sancti Martini alias Sancti Salvatoris in Posonio Strigoniensis diocesis et in sacristia eiusdem ecclesie, in mei notarii publici infrascripti testiumque presentia subscriptorum ad hoc vocatorum specialiter et rogatorum constituti personaliter venerabiles et circumspecti viri domini .² viceprepositus Iacobus custos necnon totumque capitulum

dicte ecclesie Poseniensis ad infrascripta specialiter congregati ex una et honorabilis ac circumpectus vir dominus Iacobus Jaxo de Nunburga, Pragensis diocesis parte ex altera coram quibus dominis, ut prefertur, pretactus dominus Iacobus Jaxo presentialiter constitutus ipsisque certas patentes litteras in pergameni scriptas a reverendissimo in Christo patre et domino, domino Georgio miseratione divina archiepiscopo ecclesie Strigoniensis locique eiusdem comite, primate et Apostolice Sedis legato nato de et super canonicatu et prebenda olim vacantibus per mortem domini et magistri Iacobi de Prussia, ultimi et immediati eorundem possessoris ac ipsorum actioni, confirmationi et investiture et receptioni in canonicatum ac ad prebendam prefatos exhibuit, obtulit et coram ipsis dominis in eodem desuper celebrato capitulo te produxit sigilloque alias signeto anulari parvo de cera rubea abintra, in quadam custodia cere albe abextra, in cordula sive zona de filis sericeis flavei coloris impendentibus sigillatas, salvas, sanas et integras, non vitiatas, non cancellatas neque in aliqua sui parte suspectas, sed omni prorsus vitio et suspitione sinistra carentes, quarum quidem litterarum confirmationis et investiture vigore et virtute prefatos dominos, prepositum, custodem et capitulum memoratum prelibatus dominus Iacobus Jaxo monuit, adhortavit et requisivit, quatenus ipsum ad prebendam iamdictam ac in canonicum et in fratrem recipere et admittere necnon stallo sibi in choro et locum et vocem in capitulo cum plenitudine iuris canonici iuxta huiusmodi tenorem litterarum confirmationis assignare deberent sibi de omnibus et singulis ipsius prebende iuribus, fructibus, redditibus, proventibus et pertinentiis universis responderent cum effectu. Qui quidem domini viceprepositus Iacobus custos et capitulum prenarrati ipsius domini Iacobi Jaxo requisitionibus et humillimis petitionibus attendentes et inclinati voluerint et decreverint se velle prius deliberare et deliberati respondere, tandem habita de premissis huiusmodi sapienti deliberatione domini viceprepositus custos et capitulum prefati mandatis reverendissimi in Christo patris et domini, domini Georgii archiepiscopi Strigoniensis memorati, ut sibi obedire parendo ipsum dominum Iacobum Jaxo probitate et virtutum meritis insignitum considerantes recepto prius ab ipso de observandis statutis et consuetudinibus ipsius ecclesie Poseniensis ac etiam de observanda et exhibenda obedientia dominis serenissimo principi domino .² Ungarie regi .² archiepiscopo Strigoniensi et eius vicariis seu officialibus generalibus ipsorumque successoribus legitime intransitibus et tactis per eum Sriptis Sacrosanctis ad Sancta Dei ewangelia corporali prestito iuramento modo pacis osculo peracto ipsum in canonicum et in fratrem eiusdem Poseniensis ecclesie receperunt, admiserunt, stallum sibi in choro locum et vocem in capitulo cum plenitudine iuris canonici assignaverunt possessionemque, domus et omnium iurium eiusdem prebende tradiderunt ac de omnibus universis et singulis iuribus, fructibus, censibus, redditibus, proventibus et pertinentiis eorundem responderunt et respondere fecerunt cum effectu. His vero omnibus supradictis peractis dominorum tunc viceprepositi custodis et capituli ecclesie Poseniensis prefate ad instantem et diligentem petitionem atque requisitionem dominus Iacobus Jaxo prelibatus mente, sensu et corpore sanus composque rationis existens, nullo fraude seu dolo criminatus, sed sponte et libere atque matura et diligenti deliberatione, non de alicuius super hec sibi oblate petitionis instantia, sed de mera propria libertate et firmo proposito promisit et promittit bona fide

stipulatione premissa solempniter interveniens in rem propriam cavendo pro omni indempnitate prenarratis dominis preposito, custodi et capitulo ecclesie Posoniensis in tertium, quod si prefatus honorabilis vir dominus Georgius lector canonicus ecclesie Strigoniensis²⁶² iure suo, quod sibi pretendit habere vel quicumque alius in ius ipsius surrogatus legitime occasione predictorum canonicatus et prebende in dicta ecclesia Posoniensi olim vacantium per mortem predicti magistri Iacobi de Prussia iure quovis ecclesiastico et coram quibuscumque iudicibus a Sede Apostolica datis vel dandis, delegatis, subdelegatis, executoribus, subexecutoribus ordinariis, extraordinariis in causam traherentur et vexarentur, ipsos dominos prepositum, custodem et totum capitulum ecclesie Posoniensis predictae, canonicos et personas de capitulo coniunctim vel divisim pro ipsis seu aliorum quolibet in iudicio et extra, si necesse fuerit, comparare, contradicere et intervenire ac causam et cause [pretium/?/] suis sumptibus et expensis agere, excipere, respondere et defendere litis huiusmodi usque ad decisionem, et nichilominus mox ibidem prenominatus dominus Iacobus custos suo ac prepositi et totius capituli nomine certis [... ..] obliga[.] periculis et difficultatibus futuris ad obviandum litterarum huiusmodi confirmationis [et investiture/?/ ...], petiit sibi copias tradi et assignari et alias ipsas sub manu publica transsumi, transscribi copias exemplari sub modo, forma et talibus, quod ipsis in iudicio et extra valeat fides plenaria adhiberi ipsorumque dominorum prepositi, custodis et capituli ecclesie predictae causis iustis et rationabiliter allegatis per me notarium infrascriptum diligenter attentis et consideratis ad eorum dominorum petitionem et instantem requisitionem litteras confirmationis huiusmodi et investiture nil addendo nec minuendo, quod facti substantiam aut variet quovis modo intellectum copiam³ transsumpsi, transscripsi et in publicam formam redegi tenorem, qui sequitur immediate infrascriptum, ipsumque transcriptum publicam fidem faciat in agendo veluti littere originales:

Itt következik Pálóci György esztergomi érsek 1433. november 19-i levele (3).

Super quibus omnibus et singulis supradictis prenominati domini, Iacobus custos suo et prepositi ac totius capituli nomine et Iacobus Jaxo canonicus antedictus, quivis ipsorum pro interesse suo petierunt ipsis presentem notarium publicum infrascriptum fieri et confici unum vel plura, publicum seu publica instrumenta. Acta sunt hec anno, indictione, die, mense, hora, loco et pontificatu, quibus supra, presentibus ibidem honorabilibus et discretis viris, dominis Iohanne sacristario, Mathia cappellano eiusdem ecclesie Posoniensis, Iohanne Grasch succentore scole eiusdem ac Iohanne de Jarmir clerico vocatis Pragensis et Olom(uciensis) diocesum testibus circa premissa fidedignis.

Et ego Wenceslaus natus Wenceslai de Tizieban, Pragensis diocesis publicus imperiali auctoritate notarius predictarum litterarum confirmationis et investiture, exhibitioni, monitioni, requisitioni, receptioni, partitioni, indempnitati, promissioni, transsumptioni, exemplationi omnibusque aliis et singulis supradictis unacum prenominatis presens interfui testibus eaque omnia et singula sic fieri vidi et audivi et facta presens ad ipsas litteras originales collatione et auscultatione, quia ea similiter concordare inveni, ideo

262 Bocsárdi György esztergomi olvasókanonok (C. Tóth: Esztergomi archontológia 32.).

hoc presens publicum instrumentum manu propria scriptum exinde confeci, subscripsi et publicavi, et hanc publicam formam signoque et nomine meis solitis et consuetis nil addendo nec minuendo, quod facti substantiam mutet aut variet quovis modo intellectioni signavi rogatus, vocatus et requisitus in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum.

¹ Utána még egyszer: *die*. ² A név helyén két pont áll. ³ Utána még egyszer: *copiam*.

5

1437. június 12.

A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy kanonoktársuknak, Stomfai Lipót fia: Mártonnak, egyházuk plébánosának saját és Scharrach Bertalan és Meindel Máté városi esküdtek nevében előadott kérésére oklevélbe foglalják néhai Kupodem Márton kanonoktársuk és egyházuk plébánosának utolsó akaratát, amellyel javait az általa egyházukban Szűz Mária, Szent István és László királyok tiszteletére alapított oltárnak adományozta részletesen szabályozva annak működését, illetve megerősítik Czisthler Péter kinevezését az oltár igazgatójává.

Hártyán, kiemelt, díszített kezdő nagy U betűvel, selyemzsinóron függőpecséttel. AMB, Pozsony város tanácsa: Középkori oklevelek és levelek 1046. (DF 239669.) – A hátlapon egykorú kézzel: *Super fundatione prebende altaris Beate Marie virginis ac Sanctorum Stephani et Ladislai regum Posonii in ecclesia collegiata Beati Martini constructi ad curiam plebanie per condam dominum Martinum Kwpoden canonicum eiusdem ecclesie Posoniensis, cuius principale habet patronus sub sigillis capituli et civitatis.*

Universis Christi fidelibus tam presentibus quam futuris, presentium notitiam habituris capitulum ecclesie Posoniensis salutem in salutis largitore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod honorabilis vir dominus Martinus, natus Leupoldi de Sthompa, concanonicus et plebanus noster in sua ac omnium suorum successorum, plebanorum videlicet dicte ecclesie nostre Posoniensis personis et nominibus onera et gravamina eorundem in se recipiendo, necnon Bartholomeus Scharrach dictus et Matheus Meindel, cives iurati civitatis Posoniensis, executores videlicet et fidei commissarii cuiusdam testamenti condam honorabilis viri domini Martini Kwpoden similiter concanonici nostri personaliter in nostri venientes medium vive vocis oraculo concorditer fassi sunt in hunc modum, quomodo iamfatus condam dominus Martinus Kwpoden, dum adhuc in humanis fuisset constitutus, licet corpore languens, mente tamen et ratione per omnia sanus, spiritu devotionis accensus transitoria pro eternis et terrestria pro celestibus felici commercio volens commutare ob sue ac omnium progenitorum, parentum videlicet et predecessorum suorum remedium animarum per salubrem testamentariam dispositionem ac salutiferam ordinationem diem suum cupiens prevenire extremum, de rebus et bonis a largitore omnium bonorum sibi datis et concessis coram ipsis et aliis fidedignis personis quandam prebendam altaris ad honorem

Beatissime genitricis Dei Marie ac Sanctorum Stephani et Ladislai regum huius regni Hungarie patronorum in dicta ecclesia nostra constructi de consensu ac permissione venerabilis magistri Iohannis de Hammelburg prepositi nostri et nostro ad curiam plebanie seu plebanatum dicte ecclesie nostre cum bonis et rebus necnon redditibus, censibus, proventibus ac fructibus et ceteris utilitatibus infrascriptis taliter legando fundasset ac dotasset, quod primo singulis annis plebanus noster pro tempore constitutus tollere debet census viginti duorum florenorum auri Hungarorum, de quibus idem plebanus capellano dicti altaris seu rectori eiusdem singulis quatuor temporibus anni pro qualibet vice dare debet duos florenos auri Hungaros aut monetam equivalentem, item pro eodem altari seu prebenda idem dominus Martinus Kwpoden legasset tres ornatus suos sacerdotales, unum festivalem de panno rubeo deaureatum cum una cruce aurea, secundum ornatum integrum de panno albo deaureatum similiter cum una cruce deaurata et tertium ornatum flavei coloris cum una cruce de serico facta, item breviarium suum, unum calicem argenteum deauratum, unum corporale cum sacculo seu tectura, unam pallam de serico auro textam, unum librum missalis, duas ampullas argenteas, unam pallam de serico pro altari, tabulam suam depictam cum ymagine Beate Marie virginis et crucem suam argenteam deauratam cum reliquiis, quam rector dicti altaris seu capellanus in missis suis habere teneatur ita tamen, quod iste res ac bona et clenodia prescripta ad dictum altare spectantes ab eodem altari nullo modo alienentur, sed singulis quatuor temporibus per patronum conspiciantur. Voluisset etiam idem dominus Martinus testator seu fundator dicte prebende, quod capellanus eiusdem singulis ebdomadis tres missas sine intromissione in eodem altari legere debeat et teneatur, et sit bone vite ac fame laudabilis et honeste conversationis. In causa vero, quo idem capellanus in huiusmodi lectura dictarum trium missarum in dicto altari perpetuis temporibus fienda et modo predicto continuanda negligens esset aut, quod absit, male vite et inordinate reperiretur, extunc patronus dicte prebende et legitimi sui successores unacum plebano pro tempore constituto eundem capellanum ad perficiendas et continuandas dictas tres missas modo pretacto primo, secundo et tertio ammoneant et caritative corrigant inter se ipsos, qui si monitiones et correctiones huiusmodi advertere non curaverit, sed indurato animo in negligentia aut malitia notabili contumaciter persistit, easdem tres missas singulis ebdomadis non legendo aut vitam suam pravam in melius mutare non curando, extunc iidem patronus et plebanus plenam et omnimodam habeant facultatem ac potestatem absque aliquo strepitu iudiciario et processu litigionario eundem capellanum a dicta prebenda et altari removendi ac licentiandi et patronus pro tempore existens unum alium idoneum capellanum eligendi, et cui opus fuerit, presentandi contradictione et renitentia capellani prioris non obstante. Etiam voluisset idem fundator, quod prebendarius dicti altaris quilibet teneatur domino plebano pro tempore constituto facere et exhibere debitam reverentiam et obedientiam in omnibus lictis et honestis causis ac preceptis et, quod intersit, singulis diebus dominicis ac festivis processionibus et cunctis cerimoniis ac sollempnitatibus ecclesie nostre, videlicet matutinis missarum sollempniis et vespers, nisi legitima causa ipsum impediret, et etiam quod dictam prebendam suam seu rectoratum absque requisitione et consensu patroni et plebani prenotatorum non possit nec valeat resignare aut permutare. Preterea voluisset dictus

condam dominus Martinus Kwpoden de bonis suis per eum relictis fieri censum unius floreni auri Hungari singulis annis, quem censum tollere debeat patronus et emere ceram pro eodem, de qua cera fieri debeant due candelae capellano predicto ad luminandum per circulum anni in ara predicta tempore dictarum missarum celebrandarum et aliarum sollempnium festivitatum. Insuper ordinans disposuisset idem fundator pro eisdem missis in dicto altari celebrandis et prebenda unam vineam suam hereditariam Ywanusch vocatam in territorio dicte civitatis Poseniensis, ab una parte in vicinitate Philippi Kugersauf, ab alia vero penes unam stratam seu viam ducentem ad quandam vineam Iohannis Eylausdemrok similiter civis iamdicte civitatis Poseniensis Halbweyngarten appellatam, ad dictam curiam seu dotem plebanie ipsius ecclesie nostre et in eadem perpetuis temporibus permanere ac durare, quam quidem vineam quilibet plebanus annotatus in bona ac debita cultura servare debeat et teneatur, qui si non faceret, extunc patronus eundem plebanum ad laborandum et bene colendum astringat aut alias, prout opus fuerit, de remedio provideat opportuno, ne ipsa vinea desoletur, sed eiusdem cultura bene ac debite continetur. De cuius quidem vinee fructibus et aliis proventibus seu censibus prenotatis quilibet plebanus pro tempore constitutus teneatur capellano seu rectori et prebendario dicti altaris cuilibet et eiusdem successoribus providere de mensa sua ac eosdem in eadem mensa sua tenere licite et honeste, sicut unum alium ex suis capellanis, et dare sibi unam cameram seu habitationem in curia sua prenotata sine omni exclusione, cui etiam capellano tempore infirmitatis sue provideat idem plebanus de prebenda sua in vino, sicut et alteri sano capellano suo in sua mensa commedenti suo modo, si idem prebendarius ex aliqua devotione saltem bis vel ter in anno ieiunia faceret specialia ab ecclesia vel ex consuetudine populi communis non introducta nec instituta, extunc etiam singulis talibus diebus, quibus sic ieiunat, plebanus teneatur eidem tempore meridiei providere de una media vini et facere plus non obligetur. Idemque plebanus pro huiusmodi oneribus omnibus prenotatis supportandis, tollerandis ac continuandis et perficiendus contentus sit in pretacta vinea Ywanusch et fructibus eius ac aliis censibus et proventibus prenomatis nec valeat de ulteriori augmento huiusmodi prebende a patrono quidquam amplius postulare aut extorquere, nisi quantum idem patronus aut sui heredes vel legitimi successores ex eorum bona et libera voluntate amplius dare vellent aut legare, ad que premissa et premissorum singula, quo ad omnes clausulas condiciones et puncta ipsum plebanum nostrum pro tempore quolibet constitutum tangentia et concernentia memoratus dominus Martinus plebanus noster modernus nominibus, quibus supra, se et quoslibet suos successores spontanea obligavit voluntate coram nobis, addiderunt etiam iidem testamentarii, quod prenominatus condam dominus Martinus Kwpoden¹ ius patronatus dictorum altaris et prebende dicto Bartholomeo Scharrach ac ipsius conthorali et heredibus ac liberis suis utriusque sexus legasset ac testamentaliter disposuisset pleno iure, prout hoc in testamento eiusdem condam domini Martini lucidius contineretur. Et ad inchoandum ac continuandum modo premissis huiusmodi opus salutare idem dominus Martinus Kwpoden¹ in rectorem ac prebendarium sepefati altaris honorande discretionis virum dominum Petrum Czisthler dictum, Strigoniensis dyocesis presbiterum elegisset, cuius quidem Petri electionem idem Bartholomeus Scharrach patronus coram nobis approbavit. In quorum omnium robur et memoriam

perpetueque firmitatis stabilitatem presentes nostras litteras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas prefato plebano nostro ad suam petitionem instantem² duximus concedendas. Datum secundo die festi Beati Barnabe apostoli, anno Domini millesimo quadregesimo tricesimo septimo.

¹ Az eddigiektől eltérően, a *w* betű felett *e* betű van. ² A pecsét selyemzsinórja takarja a szót.

6

1438. április 19. Pozsony.

A pozsonyi káptalan levele Pálóci György esztergomi érsekhez, illetve vikáriusához. Miután (Rozsnyói) Cristannus kanonok lemondott a Pozsony város falain kívül fekvő Szent Lőrinc-egyház plébánosságáról, azt Pozsony városa, élve kegyúri, azaz bemutatási jogával Mistelbach-i Ulrik kanonoknak adta. Kéri tehát megerősítését az érsek vagy vikáriusa által.

Papíron, a szöveg alatt két pecsét nyomával. Pozsonyi kápt. mlt. H-2-22. (DF 228247.) – A hátulján felül: *Ulrico nato Ulrici de Misselbach Pataviensis ex(istent)e Thome de curia decimali.*

Reverendissimo in Christo patri et domino, domino Georgio archiepiscopo Strigoniensi locique eiusdem comiti perpetuo, primati et Apostolice Sedis legato nato eiusque vicario in spiritualibus generali capitulum ecclesie Posoniensis orationes in Domino devotas cum obsequendi humilima voluntate. Ad ecclesiam parochialem Sancti Laurentii extra muros civitatis Posoniensis sitam, que per liberam et puram resignationem honorabilis viri domini Cristanni etc., socii et concanonici nostri ac eiusdem ecclesie veri, legitimi, immediati et ultimi rectoris factam de iure ac de facto vacare dinoscitur, unacum discretis et providis viris, iudice et iuratis civibus civitatis Posoniensis antedictæ, ius patronatus et presentandi rectorem ad et in ecclesiam seu ecclesia prefata habentes ipsi vestre reverendissime paternitati seu vicario eiusdem vestre paternitatis in spiritualibus generali honorabilem virum dominum Ulricum de Misselbach, concanonicum et socium nostrum morum honestate, vite laudabilitate, conversationis gravitate aliarumque virtutum et meritorum insigniis multipliciter redimitum et suffultum in rectorem ecclesie memorate duximus presentandum, ymmo presentamus vigore presentium cum et pro eo humiliter supplicantes, quatenus eundem dominum Ulricum sic, ut premittitur, per nos nostri iuris patronatus auctoritate et vigore presentatum confirmare dignemini et munus confirmationis impendere gratiose ac ecclesiam supradictam sibi conferre vestra ordinaria potestate plenum ius administrationum spiritualium et temporalium sibi tribuendo, pro quibus ipsis vestris paternitatibus ad singula beneplacita et mandata nos offerimus promptiores. In quorum omnium et singulorum fidem et testimonium presentes litteras nostras patentes sigilli nostri et dictorum iudicis et iuratorum civium appensione duximus communiri. Datum Posonii, sabbato proximo post dominicam resurrectionis Domini, anno eiusdem millesimo quadringentesimo tricesimo octavo.

7

1438. május 11. Pozsony város falain kívüli Szent Lőrinc-egyház temetője.

Brünni Eysner Vencel fia: Vencel császári közjegyző írásba foglalja, hogy Pálóci György esztergomi érsek vikáriusa, Temesvári²⁶³ Miklós esztergomi éneklőkanonok parancsára „a tizedszedőházból való” Tamás pozsonyi kanonok bevezette Mistelbachi Ulrik kano-nokot a Szent Lőrinc-plébánia birtokába.

Hártmán, díszes kezdő nagy I betűvel, a szöveg alatt a közjegyző záradékával és jelvényével. Pozsonyi kápt. mlt. F-10-198. (DF 228126.) – Kiadása: Fejér XI. 210–212.

In nomine Domini, Amen. Anno nativitatis eiusdem millesimo quadringentesimo tricesimo octavo, indictione prima, die vero solis, undecima mensis Maii, horarum tertiarum vel quasi, in cimiterio ecclesie parochialis Sancti Laurentii extra muros Posonii Strigoniensis dyocesis, pontificatus sanctissimi in C(h)risto patris et domini nostri, domini Eugenii, divina providentia pape quarti, anno ipsius octavo, in mei notarii publici testiumque presentia subscriptorum constitutus personaliter venerabilis dominus Udalricus de Misselbach canonicus ecclesie collegiate Sancti Martini alias Sancti Salvatoris et plebanus Sancti Laurentii ecclesie extra muros Posonii, tenens in suis manibus quasdam litteras confirmationis et investiture venerabilis et egregii viri magistri Nicolai decretorum doctoris, cantoris et canonici in ecclesia Strigoniensis necnon reverendissimi in Christo patris et domini, domini Georgii miseratione divina archiepiscopi Strigoniensis locique eiusdem comitis perpetui, primatis et Apostolice Sedis legati nati vicarii in spiritualibus et causarum auditoris generali(s), in pergameno conscriptas sigilloque suo rotundo cere viridis glauce cere impresso, in zona filea nigri et brunatici coloris permixtum ab infra pendenti, vigore quarum litterarum requisivit et monuit venerabilem dominum Thomam de curia decimali, canonicum ecclesie Sancti Martini pretacte, ut ipsum in et ad realem ac personalem iuxta tenorem earundem litterarum predictae ecclesie parochialis Sancti Laurentii induceret possessionem sibique de fructibus responderi ad quos pertinet, demandaret, mox idem venerandus dominus Thomas canonicus alta voce in Tewtonico vulgari plebisanis presentibus et audientibus in hec vel similia verba pronuntiavit de mandato domini nostri, domini Georgii archiepiscopi Strigoniensis etc. ac domini vicarii ipsius in spiritualibus generali(s): „precipio et mando sub excommunicationis pena omnibus censitis et parochianis ecclesie huius parochialis Sancti Laurentii, quatenus census, offertorium et proventus hanc ecclesiam concernentia(!) domino Udalrico plebano huius ecclesie porrigant et ministrent, ac reverentiam et obedientiam subiugalem, prout plebanum condecet, ostendant” acceptaque clave posterioris ostii ipsi domino Udalrico plebano tradidit in signum proprietatis et possessionis ipsius ecclesie, ac inducendo ad ecclesiam ad altare maius chori accersivit tradendo sibi cornua altaris tangenda, et chorus in signum letitie et congratulationis incepit cantare „Te Deum laudamus” usque ad finem proseguendo campaneque ipsius ecclesie pulsabantur, necnon offertorium, quod offerebatur ad altare,

263 C. Tóth: Esztergomi archontológia 256.

ipse dominus Thomas executor recepit et dedit domino Udalrico plebano in signum vere et proprie possessionis. Super quibus omnibus et singulis ipse dominus Udalricus plebanus sibi petiit fieri per me notarium unum vel plura instrumenta. Acta sunt hec anno, indictione, die, mense, hora, loco, pontificatu, quibus supra, presentibus ibidem honestis viris, dominis Christanno prebenendario ibidem, Philippo de Modra predicatore, necnon circumspectis viris Iohanne Gleywicz et Nicolao Grichtler civibus Poseniensibus, testibus ad premissa vocatis et rogatis.

Et¹ ego Wenceslaus Eysner de Bruna clericus Olomucensis diocesis, publicus imperiali auctoritate notarius, quia predictae requisitioni, introductioni, investiture et obedientie ac reverentie mandationi omnibusque aliis et singulis, dum sic, ut premittitur, fierent et agerentur, unacum prenominatis presens interfui testibus eaque sic fieri vidi et audiui, sed certis aliis meis occupatus negotiis per alium fidelem conscribi procuravi, hic me manu mea propria subscripsi, publicavi ac in hanc publicam formam redegi signoque meo ac nomine solitis et consuetis consignavi, vocatus, rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium premissorum.

¹ A záradék és a jelvény másik kézzel.

8

1445. október 5. Bécs.

*Szécsi*²⁶⁴ Dénes bíboros, esztergomi érsek a (Rozsnyói) Cristannus halálával megüresedett kanonoki javadalmat bécsűjhelyi Lveytel Cristannus fiának, Györgynek adja és utasítja a társaskáptalant annak átadására György részére.

Átírtá brünni Eysner Vencel fia: Vencel császári közjegyző 1445. okt. 17-i közjegyzői iratában (9).

Dyonisius miseratione divina Sacrosancte Romane ecclesie et Sancti Ciriaci in Termis presbiter cardinalis, archiepiscopus Strigoniensis locique eiusdem comes perpetuus, primas et Apostolice Sedis legatus natus dilecto nobis in Christo Georgio Cristanni Lveytel de Nova Civitate presbitero Salczburgensis dyocesis salutem et paternam in Domino benedictionem. Dum merita personarum gratiam nostram promerentium digna consideratione pensamus, illis nimirum paterne munificentie dexteram aperimus, qui scientiam diligenter et virtutum studiis laudabiliter se impendunt, volentes itaque tibi propter hec nostre benivolentie gratiam impertiri, canonicatum et prebendam ecclesie Beati Martini confessoris Poseniensis nostre dyocesis nunc per mortem condam magistri Cristanni eorundem canonicatus et prebende ultimi et immediati possessoris de iure et de facto vacantes, tue dilectioni auctoritate nostra ordinaria duximus confe(re)ndos, ymmo conferimus et providemus per presentes, investientes te per birreti nostri capiti

264 Egyházi arch. 1440–1526. 23.

tuo impositionem presentialiter de eisdem, quocirca honorabilibus et circumspicis viris, dominis preposito, custodi singulisque canonicis et toti capitulo ecclesie Poseniensis memorate in virtute sancte obedientie firmiter committentes precipimus, quatenus te in canonicum dicte ecclesie et confratrem recipiant et admittant in realemque corporalem et actualement possessionem dictorum canonicatus et prebende inducant stallo in choro voceque et loco in capitulo cum plenitudine iuris canonici assignatis, de universis et singulis proventibus, redditibus, obventionibus, emolimentis eorundem canonicatus et prebende tibi plenarie respondeant et per hos, quorum interest aut interesse poterit, faciant locis et temporibus opportunis integre semper responderi, in quorum omnium et singulorum fidem et testimonium premissorum presentes litteras fieri nostrique sigilli anularis impensione fecimus communiri. Datum et actum Wienne, quinta die mensis Octobris, anno Domini millesimo quadringentesimo quadragésimo quinto.

9

1445. október 17. Pozsony, a Szent Márton- másképp Üdvözítő-egyház sekrestyéje.

Brünni Eysner Vencel fia: Vencel császári közjegyző írásba foglalja, hogy bécsiújhelyi Lveytel Cristannus fiát, Györgyöt a pozsonyi társaskáptalan tagjai beiktatták a Szécsi Dénes bíboros, esztergomi érsek által neki adott javadalomba.

Hártyán, díszített kezdő nagy I betűvel, a szöveg alatt a közjegyző jelvényével és záradékával. Pozsonyi kápt. mlt. R-1-2. (DF 228282.)

In nomine Domini, Amen. Anno nativitatis eiusdem millesimo quadringentesimo quadragésimo quinto, indictione octava, die vero solis, XVII mensis Octobris, hora tertiarum vel quasi, in sacristia ecclesie collegiate Sancti Martii alias Sancti Salvatoris Posenii Strigoniensis dyocesis, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri, domini Eugenii divina providentia pape quarti, anno ipsius quintodecimo, in mei notarii publici subscripti testiumque infrascriptorum presentia constitutus personaliter honorabilis vir dominus Georgius natus Cristanni Lveytel de Nova Civitate presbiter Salczburgensis dyocesis, canonicus ecclesie collegiate Sancti Martini predictae coram honorabilibus et circumspicis viris, dominis eiusdem ecclesie Sancti Martini canonicis capitulariter congregatis habens et tenens in suis manibus quasdam litteras confirmationis et investiture reverendissimi in Christo patris et domini, domini Dyonisii divina apostolicaque gratia Sacrosancte Romane ecclesie et Sancti Ciriaci in Termis presbiteri cardinalis, archiepiscopi alme ecclesie Strigoniensis locique eiusdem comitis perpetui, primatis et Apostolice Sedis legati nati in pergameno conscriptas sigillo suo anulari rubeo cere glauco cere figure rotunde impresso, in zonula sericea ab infra dependenti, quarum litterarum virtute et vigore idem dominus Georgius canonicus predictos dominos canonicos capitulariter, ut prefertur, congregatos requisivit et monuit, quatenus ipsum in eorundem fratrem et concanonicum recipere et assumere dignarentur, sic videlicet, ut eidem stallum in choro et vocem in capitulo assignarent, de fructibus quoque eiusdem canonicatus et redditibus unacum plenitudine iuris canonici responderent et, ad quos

pertinet, responderi demandarent. Cui quidem requisitioni pretitulati domini canonici unanimiter et quasi uno ore responderunt, ut ipse dominus Georgius ad modicum tempus exiret, quia vellent pariter interim mature deliberare, et facto modico intervallo predicti domini canonici ipsum dominum Georgium revocari fecerunt et revocarunt, cui iidem domini canonici pari voluntate in hec vel similia verba responderunt, quod „domine Georgii, nos visis et perlectis litteris domini nostri cardinalis et archiepiscopi earundemque continentiis sane intellectis ipsis litteris ceu tenemur, parere volumus et paremus recipimusque vos in canonicum et confratrem nostrum, sed ex laudabili consuetudine hactenus servata volumus, ut nos caveatis, videlicet quod si quispiam nos de vestri huiusmodi in canonicum et confratrem nostrum receptione impetierint, quod vos nos salvos et indempnes procurabitis vestris propriis sumptibus, laboribus et expensis, de hiis autem nos cautionabitis per publicum instrumentum, item quod etiam tenorem vestre confirmationis et investiture nobis dabitis de verbo ad verbum manu publica conscriptum”, que omnia et singula ipse dominus Georgius canonicus facere promisit et effectualiter adimplere petiitque me notarium publicum subscriptum, ut sibi de et super premissis unum vel plura, publicum seu publica conficerem instrumentum seu instrumenta tenorem sue confirmationis et investiture predictae instrumento presenti fideliter inserendo et subter conscribendo, quod et feci officio mei thabellionatus requirentes. Acta sunt hec et facta anno, indictione, die, mense, hora, loco et pontificatus, quibus supra, presentibus ibidem honorabilibus et discretis viris, dominis Bartholomeo prebendario in ecclesie Sancti Laurentii extra muros civitatis Poseniensis constructe, Petro eiusdem ecclesie capellano, item circumspectis viris Petro dicto Kraws et Mathia Exel civibus civitatis Poseniensis predictae aliisque quam pluribus testibus fidedignis ad premissa vocatis specialiter et rogatis. Littere vero confirmationis seu investiture, de qua supra sit, mentio tenor verbalis est per omnia talis:

Itt következik Szécsi Dénes bíboros, esztergomi érsek 1455. október 5-i levele (8).

Et² ego Wenceslaus olim Wenceslai Eysner de Brunna, clericus Olomuciensis diocesis, publicus imperiali auctoritate notarius, quia predictarum litterarum presentationi, requisitioni, paritioni, receptioni, installationi, fructuum presentationi et cautioni omnibusque aliis et singulis premissis, dum sic, ut premittitur, fierent et agerentur, unacum preannotatis¹ presens interfui testibus eaque sic fieri vidi et audivi ideoque hoc publicum instrumentum manui alterius me aliis occupatum negotiis fideliter scriptum exinde confeci, subscripsi, publicavi et in hanc publicam redegei formam signoque et nomine meis solitis et consuetis consignavi rogatus, vocatus et requisitus in fidem et testimonium premissorum.

¹ Utána tévesen *testibus* áll. ² A záradék és a jelvény másik kézzel.

10

1450. december 24. Esztergomi vár nagyobb palotájának kancelláriai szobája.

Szécsi Dénes bíboros, esztergomi érsek az ausztriai György megfosztásával megüresedett kanonoki javadalmat Derski Imre fiának, Istvánnak adja és utasítja a káptalant annak István részére történő átadására.

Átírta Váli István fia: János apostoli és császári közjegyző 1451. jan. 17-i közjegyzői iratában (11). – Kiadta Rimely: Capitulum ecclesiae Posoniensis 328–329.

Dyonisius miseratione divina tituli Sancti Ciriaci in Termis Sacrosancte Romane ecclesie presbiter cardinalis, archiepiscopus Strigoniensis locique eiusdem comes perpetuus, primas et Apostolice Sedis legatus natus dilecto nobis in Christo, discreto Stephano presbitero nato Emerici de Dresk Nitriensis dyocesis salutem et paternam in Domino benedictionem. Pietatis opus fore dinoscitur Deo servire, volentes de bonis ecclesiasticis providere hac siquidem considerationes, te, qui apud nos de vite et morum honestate aliisque probitatum et virtutum meritis multipliciter claruisti, volentes proseguere gratioso favore, canonicatum et prebendam collegiate ecclesie Sancti Martini confessoris de Posonio ad nostram dispositionem spectantes, nunc per legitimam privationem discreti Georgii de Austria Pathaviensis dyocesis per alias nostras litteras sententiales de eo servatis servandis rite vacantes et de iure ac de facto eorundem canonicatus et prebende ultimi, veri et immediati possessoris, tue eidem devotioni nostra ordinaria auctoritate pleno iure duximus conferendos, ymmo conferimus et providemus tibi de eisdem per presentes, investientes te per birreti nostri capiti tuo impositionem presentialiter de eisdem, quocirca honorabilibus et circumspectis viris, dominis preposito, custodi singulisque canonicis et toti capitulo ecclesie Posoniensis antefate in virtute sancte obedientie et sub excommunicat(i)onis pena firmiter precipientes committi(m)us et mandamus, quatenus te aut tuum procuratorem legitimum tuo nomine et neminem alium in canonicum et confratrem ipsorum recipiant et admittant, in et ad realem corporalem et actualem possessionem prescriptorum canonicatus et prebende assumptant et inducant, stallo in choro, voce et loco in capitulo cum plenitudine iuris canonici assignant, de universis quoque proventibus, redditibus, obventionibus, fructibus, iuribus et emolumentis dictorum canonicatus et prebende tibi aut tuo procuratori legitimo loco et tempore semper debitum respondeant et per hos, ad quos pertinet seu quorum interest, intererit sive interesse poterit, integre responderi faciant, in quorum omnium et singulorum fidem et testimonium premissorum presentes litteras nostras fieri sigillique nostri anularis appensione fecimus communiri. Datum et actum in domo cancellarie archiepiscopalis maiori palatio castri Strigoniensis annexa, die vigesima quarta mensis Decembris, anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo, presentibus ibidem honorabilibus nobilebusque viris, dominis Nicolao custode ac Michaelae decretorum doctore archidiacono Sasswariensi et canonicis in ecclesia Strigoniensi,²⁶⁵ Iohanne de Bykol Wesprimiensi, Michaelae de Chepen Strigoniensi dyocesum aliisque

265 Sóki Miklós esztergomi örkanonok és Lippai Mihály esztergomi kanonok, sasvári főesperes (C. Tóth: Esztergomi arhontológia 47., 102.).

quam pluribus fidedignis testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis. In margine autem inferiori earundem litterarum confirmationum erant scripte dictionis iste: Iohannes Zaz de Coloswar²⁶⁶ notarius in premissis.

11

1451. január 17. Pozsony, a Szent Márton- másképp Üdvözítő-egyház sekrestyéje.
Váli István fia, János apostoli és császári közjegyző írásba foglalja, hogy Derski Imre fiát, Istvánt a pozsonyi társaskáptalan tagjai beiktatták a Szécsi Dénes bíboros, esztergomi érsek által neki adott javadalomba.

Hártyán, díszített kezdő nagy I betűvel, a szöveg alatt a közjegyző jelvényével és záradékával. Pozsonyi káptalan mlt. R-5-174. (DF 228415.) – Kiadta Rimely: Capitulum ecclesiae Posoniensis 327–330.

In nomine Domini, Amen. Anno a nativitate eiusdem millesimo quadringentesimo quinquagesimo primo, indictione quartadecima, die vero solis, que est decima septima mensis Ianuarii, hora tertiarum vel quasi, in sacristia ecclesie collegiate Sancti Martini alias Sancti Salvatoris, Posonii Strigoniensis dyocesis, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri, domini Nicolai divina providentia pape quinti, anno eiusdem quinto, in mei notarii publici subscripti testiumque infrascriptorum presentia constitutus personaliter honorabilis vir dominus et magister Stephanus natus Emerici de Dresk, presbiter Nitriensis dyocesis, canonicus dicte ecclesie collegiate Sancti Martini coram honorabilibus viris, dominis et magistris canonicis eiusdem ecclesie Sancti Martini capitulariter congregatis habens et tenens in suis manibus quasdam litteras confirmationis et investiture reverendissimi in Christo patris et domini, domni Dyonisii divina apostolicaque gratia Sacrosancte Romane ecclesie cardinalis etc., archiepiscopi alme ecclesie Strigoniensis locique eiusdem comitis perpetui, primatis et Apostolice Sedis legati nati patenter in pergameno conscriptas sigillo suo anulari, rubee cere in medio, in forma clippei formam aquile duobus capitibus eminentis retinentis, glauce cere rotunde figure, in zonula sericea blavei coloris ad colorem album tendentis ab infra dependenti impresso, virtute quarum litterarum idem magister Stephanus requisivit et monuit ipsos dominos canonicos predictos, ut ipsum in fratrem et concanonicum ipsorum reciperent ac stallum in choro, vocem in capitulo assignarent ac de fructibus, redditibus, proventibus et emolumentis unacum plenitudine iuris canonici responderent, et ad quos responderi pertinet, demandarent, cui quidem requisitioni seu monitioni prefati domini canonici quasi uno ore responderunt, ut ipse magister Stephanus ad modicum tempus exiret, quia vellent unanimiter maturius deliberare, et facto modico intervallo ipsum magistrum Stephanum celerius revocarunt, cui iidem domini canonici in hec vel similia verba responderunt: „ecce magister Stephane, nos litteris domini nostri archiepiscopi, ut ex debito tenemur, paremus recipimusque vos in concanonicum et fratrem nostrum,

266 Vö. C. Tóth: Esztergomi arhontológia 271.

sed ex consuetudine laudabili hucusque servata volumus, ut nos caveatis, quod si quispiam impetierit nos de vestra huiusmodi in canonicum et confratrem nostrum receptione, quod vos nos salvos procurabitis et omnino indemnes vestris propriis sumptibus expensis et laboribus, et de his nos cautionabitis per publicum instrumentum, item quod etiam tenorem vestre confirmationis et investiture nobis sub publica manu dabitis de verbo ad verbum sine diminutione et augmento conscriptum”, que omnia et singula idem magister Stephanus facere et effectualiter adimplere sponte et voluntarie promisit coram me notario publico testibusque infrascriptis petiitque nichilomi(n)us me notarium subscriptum, ut sibi de et super premissis suis promissionibus per eundem effectualiter adimplendis unum vel plura, publicam seu publica conficerem instrumentum seu instrumenta tenorem preallegate sue confirmationis, ut eidem ubique plena fides adhibeatur, de verbo ad verbum inserendo, quod et feci officio mei thabellionatus requirentes. Acta sunt hec et facta anno, indictione, die, mense, hora, loco et pontificatu, quibus supra, presentibus ibidem honorabilibus viris, dominis Michaelae de Newsidel Iauriensis, Stanislao de Olmoucz Olmocensis, Michaelae de Kermend Iauriensis dyocesum, presbiteris dicte ecclesie Posoniensis aliisque quam pluribus testibus fidedignis ad premissa vocatis specialiter et rogatis. Tenor vero littere confirmationis et investiture, de qua sit mentio, sequitur estque per omnia atque de verbo ad verbum talis:

Itt következik Szécsi Dénes bíboros, esztergomi érsek 1450. december 24-i levele (10).

Et ego Iohannes natus Stephani de Wal, clericus Strigoniensis dyocesis, sacris apostolica imperialique auctoritatibus notarius publicus, quia premissis in canonicum et confratrem receptioni, admissioni et spontanee promissioni necnon installationi, pacis osculum dationi et proventus perceptioni aliisque omnibus et singulis, dum sic, ut premittitur, fierent et agerentur, unacum prenominatis testibus interfui eaque omnia et singula sic fieri vidi et audiui, ideo hoc presens instrumentum cum insertionem tenoris prenominate littere confirmationis manu propria conscriptum exinde confeci, subscripsi et in hanc publicam formam redegei signoque et nomine meis solitis et consuetis signavi rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum.

12

1454. november 2. Pozsony, a préposti ház felső szobája.

Privigyei Mihály pozsonyi prépost a brünni Eysner Vencel halálával megüresedett Szent Anna-, Szent István király- és Szent Erazmus-oltár igazgatóságát Königsfelder Lajos pozsonyi polgár fiának: Mártonnak adja, amelyet Márton már az oltár kegyuraitól elnyert, és egyúttal utasítja Pált, a Krisztus teste-kápolna igazgatóját és Missenraif Andrást, a Szent Márton-oltár mesterét Márton javadalomba történő beiktatására.

Hártyán, hártyaszalagon függő zöld viaszba nyomott gyűrűspeccsével. AMB, Pozsony város tanácsa: Középkori oklevelek és levelek 1688. (DF 240317.) – Átírta Váradi²⁶⁷ Albert esztergomi

267 C. Tóth: Esztergomi archontológia 257.

kanonok és nógrádi főesperes, esztergomi vikárius 1455. febr. 14-i oklevelében (14). (Uo. 1696. – DF 240325.)

Nos magister Michael de Prividia licentiatus in decretis prepositus Posoniensis dilecto nobis in Christo, discreto Martino filio Lodowici Kunigsfelder dicti civis civitatis¹ Posoniensis predictae, artium baccala(u)rio salutem in Domino. Illis nimirum paterne munificentie dexteram aperimus, qui scientiam diligenter et virtutum studiis laudabiliter se impendunt, volentes itaque te, qui apud nos de vite et morum honestate multipliciter commendaris et quibus novimus te ex specialissima conversatione fore insignitum favore prosequi speciali, horum igitur meritorum tuorum intuitu rectoratum altaris Sancte Anne et Sanctorum Stheffani regis et Erasmi martiris siti in ecclesia nostra collegiata Sancti Martini confessoris in dextero latere chori eiusdem ecclesie per mortem condam honorabilis viri, domini Wenczeslai Eysner de Brunna ultimi, veri et immediati possessoris et rectoris dicti altaris de iure et de facto vacantem ad presentationem circumspectorum et sapient(i)um virorum Nicolai Flins et Udalrici Wintperger, civium iuratorum civitatis Posoniensis prescripte necnon Stephani Cziegler consanguinei olim honeste domine Katherine Bokfuessin dicte, nomine et in persona ceterorum civium et fratrum fraternitatis sacratissimi corporis Christi in dicta ecclesia habite et existentis nobis vive vocis oraculo debita cum instantia factam, ad quos, ut dicebant, ius patronatus et presentatio dicti altaris dinoscitur pertinere, tibi tamquam persone benemerite conferimus et ad dicti altaris rectoratum confirmamus, investientes procuratorem tuum legitimum tuo nomine per bireti nostri capiti suo impositionem, recepto tamen prius ab eodem tuo nomine corporali ad sancta Dei ewangelia iuramento, quod fidelis et obediens eris domino nostro archiepiscopo Strigoniensi moderno ac nobis, necnon successoribus ipsius et nostris canonice intrantibus et quod bona eiusdem altaris non alienabis neque dissipares seu distrahes, sed si qua distracta et alienata forent, ad ius et proprietatem ipsius altaris reduces et recuperabis iuxta posse. Quocirca discretis viris, dominis Paulo rectori capelle sacratissimi corporis Christi ac Andree Mischenraiff magistro altaris Sancti Martini confessoris, prebendariis nostris in virtute sancte obedientie et sub pena suspensionis ab ingressu ecclesie firmiter committimus et mandamus, quatenus te aut procuratorem tuum legitimum tuo nomine in et ad corporalem, realem et actualem possessionem iuriumque et pertinentiarum eiusdem altaris inducant inductumque nostra auctoritate defendant tibi que aut tuo procuratori de fructibus, redditibus, proventibus et quibuslibet obventionibus eiusdem altaris respondeant et per hos, quorum interest vel interesse poterit, faciant responderi locis et temporibus semper oportunis, in quorum omnium et singulorum fidem et testimonium presentes litteras nostro sigillo subappenso fecimus communiri uberius ad cautelam. Datum et actum Posonii, in stuba superiori domus nostre prepositalis, secundo die mensis Novembris, anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo quarto, presentibus ibidem discretis viris Steffano Geyer dicto de Ferrea Civitate et Luca de Salczpurga, Iauriensis et dicte Salczpurgensis diocesum testibus fidedignis ad hoc vocatis specialiter et rogatis.

¹ A szó tollban maradt.

13

1455. január 20. Pozsony, a Szent Márton- másképp Üdvözítő-egyház Szent Zsófia-kápolnája.

Földvári Berwart Jakab fia: Jakab császári közjegyző bizonyítja, hogy Váli János pozsonyi kanonok lemondott a Szent Anna, Szent István király és Erazmus-oltár igazgatóságáról, amelyet rokona, Uszori Benedek nemes bemutatására Szécsi Dénes bíboros, esztergomi érsek adott neki. A javadalom ügyében közte és Königsfelder Márton között per keletkezett, a fogott bírák előtt zaljó bizonyítás során bebizonyosodott, hogy Márton az oltárigazgatóságot az oltár tényleges kegyuraitól kapta meg.

Hártyán, kiemelt kezdő nagy I betűvel, a szöveg alatt a közjegyző jelvényével és záradékával. AMB, Pozsony város tanácsa: Középkori oklevelek és levelek 1692. (DF 240321.)

In nomine Domini, Amen. Anno a nativitate eiusdem millesimo quadringentesimo quinquagesimo quinto, indictione tertia, die vero Lune, vicesima mensis Ianuarii, hora vesperearum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri, domini Nicolai divina providentia pape quinti, anno eiusdem octavo, in mei notarii publici testiumque infrascriptorum presentia constitutus personaliter honorabilis vir dominus Iohannes de Waal canonicus ecclesie collegiate Beati Martini confessoris alias Sancti Salvatoris Posoniensis, Strigoniensis dyocesis, vive vocis ministerio sponte et libere atque ad fidem suam Deo debitam conscientiamque puram serena voce publice et solempniter confessus extitit eo ordine, quod licet ipse nuper ad presentationem nobilis viri Benedicti de Wzor reverendissimo in Christo patri et domino, domino Dyonisio miseratione divina cardinali etc. necnon archiepiscopo alme ecclesie Strigoniensis etc., domino ordinario ac prelato suo dignissimo factam ad prebendam seu magistratum altaris Sanctorum Anne matris Marie et Stephani regis ac Erasmi martiris in dicta ecclesia Posoniensi constructi presentatus et nominatus fuerit institutus, investitus et introductus, tamen medio tempore, quousque idem scilicet dominus Iohannes de Waal cum litteris suis confirmatorialibus advenisset, prudentes viri, certi videlicet iurati et cives confratres confraternitatis sacratissimi corporis Christi vigore quarundam et quam plurimarum litterarum ius patronatus dicti altaris in se continentium discretum Martinum filium Lodovici Kunigsvelder iudicis de Posonio, artium liberalium baccalaurium condam venerabili magistro Michaeli preposito Posoniensi ad eandem prebendam eligentes nominassent et eundem per eundem prepositum vigore quarundam litterarum archiepiscopaliū confirmare fecissent atque idem confirmasset, et ad dominium seu possessionem eiusdem prebende induci fecissent, super quibus inter eosdem scilicet magistrum Iohannem de Waal canonicum et Martinum baccalaurium litis materia fuisset mota et suborta. Tamen tandem probis et honestis hominibus intercipientibus et se interponentibus unam dietam partibus ipsis et ex eorundem voluntate ad producendum et ostendendum eorundem iura et potestatem iuris patronatus statuissent, qua scilicet dieta statuta et partibus ambabus ac eorundem patronis presentibus coram certis dominis de capitulo ad id specialiter vocatis et rogatis tum pro parte dicti Martini sui patroni quam plures litteras iuris patronatus exhibuissent, pro parte autem magistri Iohannis

suus patronus consangvinitatem fundatorum allegasset, quam consangvinitatem tandem eo tempore termino probationis adveniente minime probare valuisset. Quibus visis et, ut idem magister Iohannes dixit, ex consensu et voluntate etiam dicti sui patroni et potissimum propter exilitatem fundamenti iuris patronatus, nam ipse patronus suus pretensus in causa sub interim(?) defecit et sic sequitur accessorium, tum etiam iam in eadem causa contra eundem magistrum Iohannem ad Sedem Apostolicam fuisset appellatum et alias propter evitare lites et controversias super causa carente fundamento, tum propter senium et corporis onerositatem et etiam defectus expensarum volens supportare absque dolo et fraude et omni pacto crimine symoniace pravittatis tangende intervenio, sed bono ac salubri et maturo consilio et sincera cordis intentione predictae prebende pure et simpliciter cessisset, ymmo realiter et effective cessit coram me notario publico et testibus infrascriptis. Acta sunt hec et facta in capella regine Bohemie sita retro in ecclesia supradicta Beati Martini alias Sancti Salvatoris Poseniensi, anno, indictione, die, hora, mense, loco et pontificatus(!), quibus supra, presentibus ibidem honorabilibus magistro Caspar(!) canonico ecclesie Poseniensis pretacte, Petro Zistler prebendario eiusdem, domino Paulo de Sancto Georgio necnon Liebhardo Egkenvelder notario et scriba civitatis antelate Poseniensis aliisque quam plurimis testibus fidedignis ad hoc vocatis specialiter et rogatis.

Et¹ ego Iacobus natus Iacobi Berwart de Castro Marie, Strigoniensis dyocesis, auctoritate imperiali publicus notarius supradictis resignationi, fassioni ac cessionii omnibusque aliis et singulis, dum sic, ut premittitur, fierent et agerentur, unacum prenominatis testibus presens interfui eaque sic fieri vidi et audivi, aliis propriis occupatus negociis per alium fidelem scribere procuravi, hic me manu propria subscripsi et in hanc formam publicam redegi, signo quoque et nomine meis solitis et consuetis consignavi rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium premissorum.

¹ A záradék és a jelvény másik kézzel.

14

1455. február 14. Esztergom.

Váradí Albert esztergomi kanonok és nógrádi főesperes, esztergomi vikárius Königsfelder Lajos fia: Márton kérésére megerősíti Privigyei Mihály pozsonyi prépost 1454. nov. 2-i oltárigazgatói kinevezőlevelét.

Hártyán, kiemelt kezdő nagy A betűvel, selyemzsinóron függő zöld viaszba nyomott gyűrűspecsttel. AMB, Pozsony város tanácsa: Középkori oklevelek és levelek 1696. (DF 240325.)

Albertus decretorum doctor, archidiaconus Neugradiensis ac canonicus in ecclesia Strigoniensi necnon reverendissimi in Christo patris et domini, domini Dionisii miseratione divina Sacrosancte Romane ecclesie tituli Sancti Ciriaci in Termis presbiteri cardinalis, archiepiscopi Strigoniensis locique eiusdem comitis perpetui, primatis et

Apostolice Sedis legati nati vicarius in spiritualibus et causarum auditor generalis dilecto nobis in Christo, honorabili viro domino Martino filio Lodovici Kunigsfelder dicti civis opidi Posoniensis, artium baccalaureo, rectori altaris Sancte Anne et Beatorum Stephani regis et¹ Erasmi martiris in ecclesia collegiata Beati Martini Posoniensis constructi et fundati salutem in Domino sempiternam. Litteras collationales et provisionales super tuo beneficio et prebenda infrascriptis veras, sanas et integras tibi datas et concessas, pro tui parte nobis exhibitas accepimus per omnia hunc tenorem continentes:

Itt következik Privigyei Mihály pozsonyi prépost 1454. november 2-i oklevele (12).

Et quia pro tui parte exhibitis nostri in presentia suprainsertis litteris nobis extitit humiliter supplicatum, ut easdem et totum earundem tenorem ratificare, approbare et confirmare dignaremur, igitur nos visis et diligenter ruminatis ipsis litteris, tuis etiam idoneitate, discretione et meritis laudedignis prospectis et pre oculis habentibus, prescriptis suprainsertis litteris et omnibus in eisdem contentis nostra ordinaria auctoritate et de speciali commissione dicti domini nostri, domini cardinalis et archiepiscopi nobis superinde viva voce² facta mediante nostrum benivolum favorem, consensum pariter et assensum duximus dandos, concedendos et adhibendos, ymmo damus, concedimus et adhibemus ac ipsas et totum earundem tenorem ratificamus, approbamus et confirmamus per presentes. In cuius rei testimonium firmitatemque perpetuam presentes litteras nostras sigillo nostro impendenti roboratas tibi duximus concedendas. Datum Strigonii, in festo Beati Valentini martiris, anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo quinto, presentibus ibidem circumspectis viris Thoma de Ibafalwa²⁶⁸ et Iohanne de Buda litteratis aliisque quam pluribus testibus fidedignis ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

Nicolaus de Wezthenicz²⁶⁹ notarius

¹ Utána kihúztatlanul: *ey.* ² Az erediben: *vivacoe.*

268 Vö. C. Tóth: Esztergomi archontológia 262.

269 Vö. C. Tóth: Esztergomi archontológia 262.

RÖVIDÍTÉSEK / SKRATKY

Levéltárak, levéltári állagok rövidítései
Skratky archívov a archívnych fondov

AMB = Archív mesta Bratislavy.

Arm. = Armadio (ASV).

ASV = Archivio Segreto Vaticano (Roma).

DF = Diplomataikai Fényképgyűjtemény (MNL OL).

<https://archives.hungaricana.hu/hu/charters/>

DL = Diplomataikai Levéltár (MNL OL).

<https://archives.hungaricana.hu/hu/charters/>

MNL OL = Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Budapest.

Pozsony város tanácsa: Középkori oklevelek és levelek = Magistrát mesta Bratislavy, zbierka listín a listov (AMB).

<https://www.monasterium.net/mom/SK-AMB/362/fond>

Pozsonyi kápt. hh. lt., Prot. = Pozsonyi káptalan hiteleshelyi levéltára / Hodnoverné miesto Bratislavská kapitula, Protocolum (SNA).

[https://www.monasterium.net/mom/SK-SNA/3900-HodnoverneMiestoBratislavska Kapitula/fond](https://www.monasterium.net/mom/SK-SNA/3900-HodnoverneMiestoBratislavskaKapitula/fond)

Pozsonyi kápt. mlt. = Pozsonyi káptalan magánlevéltára / Súkromný archív Bratislavskej kapituly (SNA).

[https://www.monasterium.net/mom/SK-SNA/4156-SukromnyArchivBratislavskej Kapituly/fond](https://www.monasterium.net/mom/SK-SNA/4156-SukromnyArchivBratislavskejKapituly/fond)

SNA = Slovenský národný archív, Bratislava.

ADATTÁRAK, FORRÁSKIADVÁNYOK, SZAKIRODALMI MUNKÁK
DATABÁZYS, PRAMENNÉ EDÍCIÉ A ODBORNÁ LITERATÚRA

- Altmann = *Regesta imperii XI. Die Urkunden Kaiser Sigmunds (1410–1437)*.
Verzeichnet von Wilhelm Altmann. Bd. I–II. Innsbruck, 1896–1900.
- Anjou = *Anjou-kori oklevéltár. Documenta res Hungaricas tempore regum Andegavensium illustrantia. I–XV. (1301–1331), XVII–XXXVIII. (1333–1354), XL. (1356), XLII. (1358), XLVI–L. (1362–1366)* Szerk. Almási Tibor, Blazovich László, B. Halász Éva, Gécz Lajos, Köfalvi Tamás, Kristó Gyula, Makk Ferenc, Papp Róbert, Piti Ferenc, Rábai Krisztina, Sebők Ferenc, Teiszler Éva, Tóth Il-dikó. Bp.–Szeged, 1990–2020.
- Annatae = *Annatae e regno Hungariae provenientes in Archivio Secreto Vaticano 1421–1536. (A magyarországi egyházmegyéek javadalmainak annatái)* Edidit Iosephus Körmen-dy. Editionem redigerunt et indices composuerunt Kinga Körmen-dy et Béla Holl. (A Magyar Országos Levéltár Kiadványai II. Forráskiadványok 21.) Bp., 1990.
- Arch. 1000–1301. = Zsoldos Attila: *Magyarország világi archontológiája 1000–1301*. (História Könyvtár. Kronológiák, adattárak 11.) Bp., 2011.
- Arch. 1301–1457. = Engel Pál: *Magyarország világi archontológiája 1301–1457. I–II*. (História Könyvtár. Kronológiák, adattárak 5.) Bp., 1996.
- Bácsatyai: Személyi összeköttetések = Bácsatyai Dániel: Személyi összeköttetések a Curia Romana és a magyar egyház között a 13. század közepén. Pármai Albert és Báncsa István. *Történelmi Szemle* 60. (2018) 299–323.
- Bagin: Der Kulturische Hintegrund = Anton Bagin: Der Kulturische Hintegrund. In: Juraj Žáry–Anton Bagin–Ivan Rusina–Eva Toranová: *Der Martinsdom in Bra-tislava*. Bratislava, 1990. 11–20.
- Balogh: Az alistáli Mária-szobor = Balogh Jolán: Az alistáli Mária-szobor. *Művészet-történeti Értesítő* 9. (1960) 106–112.
- Barabás: Pápai káplánok = Barabás Gábor: Pápai káplánok a 13. századi Magyarorszá-gon. Szentszéki megbízások és helyi karrierék. *Történelmi Szemle* 60. (2018) 97–118.
- Bartlett: Why Can the Dead = Robert Bartlett: *Why Can the Dead Do Such Great Things? Saints and Worshippers from the Martyrs to Reformation*. Princeton–Oxford, 2011.
- Batthyány: Leges = Ignatius Batthyány: *Leges ecclesiasticae Regni Hungariae I–III*. Albae-Carolinae–Claudiopoli, 1785–1827.
- Bónis: Jogtudó értelmiség = Bónis György: *A jogtudó értelmiség a Mohács előtti Ma-gyarországon*. Bp., 1971.
- Boreczky: Avignoni kézirat = Boreczky Anna: Egy avignoni kézirat a középkori Ma-gyarországon, avagy a Ganoys-biblia vándorlásai. *Ars Hungarica* 39. (2013) 1:18–27.
- Bossányi = Bossányi Árpád: *Regesta supplicationum I–II. 1342–1394*. Bp., 1916–1918.

- BTOE III. = *Budapest történetének okleveles emlékei. Monumenta diplomatica civitatis Budapest, III. (1382–1439)*. Összeállította / Ad edendum praeparavit Kumorovitz L. Bernát. Bp., 1987.
- Buják: Historiográfiai áttekintés = Buják Gábor: A pozsonyi káptalan korai története a szlovák historiográfiában. In: *Magister historiae. Válogatott tanulmányok a 2012-ben és 2013-ban megrendezett középkorral foglalkozó, mesterszakos hallgatói konferenciák előadásaiból*. Szerk. Belucz Mónika, Gál Judit, Kádas István, Tarján Eszter. (ELTE BTK TDI, Tanulmányok – Konferenciák 7.) Bp., 2014. 31–52.
- Buják: Körkép = Buják Gábor: Körkép a szlovák egyháztörténeti kutatásokról. In: *Püspökök, káptalanok, tizedek* 104–144.
- Cameralia = *Cameralia documenta pontificia de Regnis Sacrae Coronae Hungariae (1297–1536), I–II*. Feltárta, szerk. és közreadja †Lukcsics József–Tusor Péter–Fedeles Tamás. Szerkesztőtárs: Nemes Gábor. (Collectanea Vaticana Hungariae I/9–10.) Bp.–Róma, 2014.
- C. Tóth: A „mályuszi modell” = C. Tóth Norbert: A „mályuszi modell” érvényessége: vissza az alapokhoz? In: *Egyházi társadalom a Magyar Királyságban a 16. században*. Szerk. Varga Szabolcs–Vértesi Lázár. (Seria Historiae Dioecesis Quinqueecclesiensis XVII.) Pécs, 2017. 11–34.
- C. Tóth: Egri káptalan = C. Tóth Norbert: Az egri káptalan archontológiája 1387–1526. *Turul* 88. (2015) 48–71.
- C. Tóth: Esztergomi archontológia = C. Tóth Norbert: *Az esztergomi székes- és társaskáptalanok archontológiája 1100–1543*. (Subsidia ad historiam medii aevi Hungariae inquirendam 9.) Bp., 2019.
- C. Tóth: Kalocsa-bácsi egyházmegye = C. Tóth Norbert: *A kalocsa-bácsi főegyházmegye káptalanjainak középkori archontológiája*. (Kalocsai Főegyházmegyei Gyűjtemények kiadványai 15. – Subsidia ad historiam medii aevi Hungariae inquirendam 11.) Kalocsa, 2019.
- C. Tóth: Külföldiek = C. Tóth Norbert: Külföldiek a magyarországi káptalanokban (1375–1424). *Világtörténet* 7. (39.) (2017) 1:75–92.
- C. Tóth: Nyitrai székeskáptalan = C. Tóth Norbert: *A nyitrai székeskáptalan archontológiája 1111–1526*. (Subsidia ad historiam medii aevi Hungariae inquirendam 10.) Bp., 2019.
- C. Tóth: Pozsonyi társaskáptalan = C. Tóth Norbert: A pozsonyi társaskáptalan kánonokai 1425-ben (Az egyházi archontológia készítésének módszertana és gyakorlata). *Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Acta Historica* 135. (2013) 101–123.
- C. Tóth: Pozsonyi várkút = C. Tóth Norbert: Források a pozsonyi várkút építésének történetéhez. *Művészettörténeti Értesítő* 62. (2013) 115–120.
- C. Tóth: Súdna právomoc bratislavského prepošta = C. Tóth, Norbert: Súdna právomoc bratislavského prepošta v 14. – 15. storočí. In: *Pramene k dejinám cirkevnej správy*. Ed. Vladimír Rábik. Trnava, 2015. (Studia Historica Tyrnaviensia XVII.) 148–160.

- C. Tóth–Horváth: Győri székeskáptalan = C. Tóth Norbert – Horváth Terézia: *A győri székeskáptalan archontológiája 1200–1458*. (A Győri Egyházmegyei Levéltár Kiadványai. Források, feldolgozások 28.) Győr, 2019.
- C. Tóth–Lakatos–Mikó: Pozsonyi vizsály = C. Tóth Norbert–Lakatos Bálint–Mikó Gábor: *A pozsonyi prépost és a káptalan vizsálya (1421–1425). A szentszéki bíráskodás Magyarországon – A pozsonyi káptalan szervezete és működése a XV. század elején*. (Subsidia ad historiam medii aevi Hungariae inquirendam 3.) Bp., 2014.
- C. Tóth–Ternovác: Káptalanok a Drávántúl = C. Tóth Norbert–Ternovác Bálint: *Káptalanok a Drávántúlon. (A boszniai, kő és szenternyei székeskáptalanok és a pozsegi társaskáptalan középkori archontológiája)* (Thesaurus Historiae Ecclesiasticae in Universitate Quinqueecclesiensi 11.) Pécs, 2020.
- Csánki = Csánki Dezső: *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában. I–III., V. Bp., 1890–1913.* – A kapcsolódó Helynévmutató kötetet lásd *Helynévmutató Csánki Dezső történelmi földrajzához*. Összeállította Ördög Ferenc. Bp., 2002. – A kapcsolódó Családnévmutató kötetet lásd *Családnévmutató Csánki Dezső történelmi földrajzához*. Összeállította Ördög Ferenc, Ollé Viktória, Széchenyi Magdolna. Nagykanizsa–Bp., 2018.
- Császár: Academia Istropolitana = Császár Mihály: *Az Academia Istropolitana, Mátyás király pozsonyi egyeteme. Oklevéltárral*. (Tanulmányok nemzeti művelődésünk történetéhez. Első füzet.) Pozsony, 1914.
- Csiba: Cirkevná organizácia = Balázs Csiba: Cirkevná organizácia vo vybranej oblasti Žitného ostrova v stredoveku. *Medea. Studia Mediaevalia Et Antiqua* 17/18. (2013/2014) 91–115.
- Csiba: Genealógia = Balázs Csiba: Genealógia pôvodných šľachticov z Hubíc – rod Gombai. *Eruditio – Educatio* 13. (2018) 2:45–68.
- Csiba: Niekoľko prameňov = Balázs Csiba: Niekoľko prameňov k stredovekému osídleniu Žitného ostrova. In: *Štúdie (ne)dávnych čias. Historia nova* 8. (online) Bratislava, 2014. 95–108.
(http://www.fphil.uniba.sk/fileadmin/user_upload/editors/ksd/Hino8.pdf)
- Csiba: Šľachta = Balázs Csiba: *Šľachta na Žitnom ostrove v stredoveku. Spoločenské postavenie a genealogické prepojenia*. Bratislava, 2019. (PhD disszertáció)
- Dankó: Vetus Hymnarium = Josephus Dankó: *Monumenta Vetus Hymnarium ecclesiasticum Hungariae illustrantia*. Bp. 1893.
- Dedek Crescens: Pozsony vármegye = Dedek Crescens Lajos: Pozsony vármegye története. In: *Pozsony vármegye. Magyarország vármegyéi és városai*. Szerk. Borovszky Samu. Bp., 1904. 503–637.
- Dvořáková: Žofia Bavorská = Daniela Dvořáková: Žofia Bavorská a Žigmund Luxemburský. K bratislavskému pobytu českej kráľovnej. *Studia Mediaevalia Bohemica* (2010) 1:3–42.
- Endrődi: Galgóc Betlehem = Endrődi Gábor: Fejezetek a „galgóc Betlehem” történetéből. *Művészettörténeti Értesítő* 47. (1998) 1–2:1–37.

- Engel: A 14. századi magyar pénztörténet = Engel Pál: A 14. századi magyar pénztörténet néhány kérdése. *Századok* 124. (1990) 25–93.
- Engel: Genealógia = Engel Pál: *Magyar középkori adattár. Magyarország világi archontológiája 1301–1457. – Középkori magyar genealógia.* (Arcanum Digitéka–CD-ROM) Bp., 2001.
- Eszterházy oklt. = *Az Eszterházy család és oldalágainak leírásához tartozó oklevéltár.* Összeállította Eszterházy János. Bp., 1901.
- Fazekas: Katolikus egyház helyzete és intézményrendszere = Fazekas István: A katolikus egyház helyzete és intézményrendszere a kora újkori Pozsonyban. *Történelmi Szemle* 60. (2018) 201–213.
- Fedeles: Két pécsi prépost = Fedeles Tamás: Két 15. századi pécsi prépost. In: Uő: *Püspökök, prépostok, kanonokok. Fejezetek Pécs középkori egyháztörténetéből.* (Capitulum V.) Szeged, 2010. 29–38.
- Fedeles: Pécsi székeskáptalan = Fedeles Tamás: *A pécsi székeskáptalan személyi összetétele a késő középkorban (1354–1526).* (Tanulmányok Pécs történetéből 17.) Pécs, 2005.
- Fejér = *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis. Tom. I–XI.* Cura et studio Georgii Fejér. Budae, 1829–1844.
- Formularium eccl. Strig. = *Formularium ecclesiae Strigoniensis.* Edendo operi praefuerunt Petrus card. Erdő, Cornelius Szovák, Petrus Tusor coadiuvantibus Gabriele Sarbak, Theresia Horváth, Adamo Porubszky. (Collectanea Studiorum et Textuum I/4.) Bp., 2018.
- Fraknói: Bécs = Fraknói Vilmos: *Magyarországi tanárok és tanulók a bécsi egyetemen a XIV. és XV. században.* (Értekezések a történelmi tudományok köréből III/10.) Bp., 1874.
- Gál-Mlakár: Adatok = Gál-Mlakár Zsófia: Adatok Verancsics Antal udvarának történetéhez. *Fons* 14. (2007) 279–337.
- Györffy = Györffy György: *Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza, I–IV.* Bp., 1987–1998.
- Haiczl: Régi érsekprímási palota = Haiczl Kálmán: *Régi érsekprímási palota Szt. László kápolnája Pozsonyban.* Bratislava, 1933.
- Hal'ko–Komorný: Dóm = Jozef Hal'ko–Štefan Komorný: *Dóm. A pozsonyi Szent Márton-székesegyház.* (Pozsony), 2016.
- Haraszi Szabó: Prága = Haraszi Szabó Péter–Kelényi Borbála–Szögi László: *Magyarországi diákok a prágai és a krakkói egyetemeken 1348–1525. II.* (Magyarországi diákok a középkori egyetemeken 2.) Bp., 2017. 43–76.
- Haraszi Szabó–Kelényi: Magyarországi diákok = Haraszi Szabó Péter–Kelényi Borbála: *Magyarországi diákok francia, angol, itáliai és német egyetemeken a középkorban 1100–1526.* (Magyarországi diákok a középkori egyetemeken 3.) Bp., 2019.
- Haraszi Szabó–Kelényi: Tanult orvosok = Haraszi Szabó Péter–Kelényi Borbála: *Tanult orvosok a középkori Magyar Királyságban. Gerundium. Egyetemtörténeti Közlemények* 7. (2016) 39–78.

- Hazai oklt. = *Hazai oklevéltár 1234–1536*. Kiadja a Magyar Történelmi Társulat. Szerk. Nagy Imre, Deák Farkas és Nagy Gyula. Bp., 1879.
- HC = *Hierarchia catholica medii et recentioris aevi sive summorum pontificum, s. R. e. cardinalium, ecclesiarum antistitum series, ... e documentis tabularii praesertim Vaticani collecta, digesta, edita per Conradum Eubel*. Tom. I–III. Monasterii, 1898–1923.
- Héderváry = *A Héderváry-család oklevéltára I–II*. A M. Tud. Akadémia történelmi bizottsága megbízásából közlik Radvánszky Béla és Závodszy Levente. Bp., 1909–1922.
- Henszlmann: Magyarország csúcs-íves középkori műemlékei = Henszlmann Imre: *Magyarország csúcs-íves középkori műemlékei*. Győr, Soprony, Pozsony, Sz.-György, Bazin, Modor és Nagyszombat. II. kötet. Bp., 1880.
- Hervay: Repertorium historicum = Hervay, Ferenc L.: *Repertorium historicum Ordinis Cisterciensis in Hungaria*. (Bibliotheca Cisterciensis 7.) Roma, 1984.
- Hlavačková: Bratislavský prepošti = Miriam Hlavačková: Medzi kráľovským dvorom a kapitulou. Bratislavský prepošti v 15. storočí. In: *Kapituly v zemích koruny České a v Uhrách ve středověku*. Řídí Václav Ledvinka a Jiří Pešek. (Documenta Pragensia Supplementa II) Praha, 2011. 217–230.
- Hlavačková: Juraj zo Schönbergu = Miriam Hlavačková: *Juraj zo Schönbergu. Bratislavský prepošt v službách cisára a kráľa*. Bratislava, 2015.
- Hlavačková: K prosopografickému = Miriam Hlavačková: K prosopografickému výskumu členov bratislavskej kapituly (1387–1490). *Historické Štúdie* 47. (2013) 29–35.
- Hlavačková: Kapitula pri Dóme sv. Martina = Miriam Hlavačková: *Kapitula pri Dóme sv. Martina – intelektuálne centrum Bratislay v 15 storočí*. Bratislava, 2008.
- Hlavačková: The Activity of the Bishop of Nitra Antony of Šankovce = Miriam Hlavačková: A Diplomat in the service of the King of Hungary. The Activity of the Bishop of Nitra Antony of Šankovce at the End of the Middle Ages. *Historický Časopis* 59. (2011) Supplement 3–24.
- HO = *Hazai okmánytár. Codex diplomaticus patrius, I–VIII*. Kiadják Ipolyi Arnold, Nagy Imre, Paur Iván, Ráth Károly és Véghely Dezső. Győr, Bp., 1865–1891.
- Jeszenák: Pozsonyi székesegyház = Jeszenák Gábor: *A Szent Mártonról, hajdan a legszentebb Világ-Megváltóról nevezett pozsonyi ősi székesegyház története*. Klny. a Katholikus Lelkipásztor (Pozsony) 1937. évi számából.
- Karlinszky: Hántai prépost = Karlinszky Balázs: Hántai prépost a győri székeskáptalanban. A hántai prépostok középkori veszprémi kanonokságáról Csepelyi Benedek példája alapján. In: *Primus inter omnes. Tanulmányok Bedy Vince születésének 150. évfordulójára*. Szerk. Arató György–Nemes Gábor–Vajk Ádám. (A Győri Egyházmegyei Levéltár Kiadványai. Források, feldolgozások 25.) Győr, 2016. 65–79.
- Károlyi = *Codex diplomaticus comitum Károlyi de Nagy-Károly. A nagykárolyi gróf Károly-család oklevéltára, I–V*. S. a. r. Géresi Kálmán. Bp., 1882–1897.
- Kertész: Fehérvári okl. = Kertész Balázs: *Székesfehérvár város oklevelei és levelei 1249–1526*. (Közlemények Székesfehérvár történetéből) Székesfehérvár, 2019.

- Kiss: Báncsa István bíboros = Kiss Gergely: *Dél-Magyarországtól Itáliáig. Báncsa nem-beli István (1205 k. – 1270) váci püspök, esztergomi érsek, az első magyarországi bíboros életpályája*. Pécs, 2015.
- Knauz: Codices manuscripti = Knauz Nándor: *Codices manuscripti capituli Posoniensis. / A pozsonyi káptalannak kéziratai*. (Különnyomat a Magyar Sion IV.–VII. folyamaiból.) Esztergom, 1870.
- Knauz: Pozsonyi prépostság = Knauz Nándor: A pozsonyi prépostság. *Magyar Sion* 11. (1880) 241–255., 340–359., 499–521., 579–586., 657–689., 728–738., 833–848.; 12. (1881) 40–49., 108–130., 189–203.
- Knauz: Régi szokások VII. = Knauz Nándor: A magyar egyház régi szokásai VII. *Magyar Sion* 6. (1868) 881–891.
- Knauz: Régi szokások VII/2. = Knauz Nándor: A magyar egyház régi szokásai VII. *Magyar Sion* 7. (1869) 719–750.
- Kondé oklt. = Marián Babirát a Balázs Csiba: *Diplomatár šľachtického rodu Kondé*. (Documenta Posoniensia II.) Bratislava, 2019.
- Kopičková: Doplnující informace = Božena Kopičková: Doplnující informace k testamentu královny Žofie s přihlédnutím k pozůstalostnímu inventáři. In: *Pozdně středověké testamenty v českých městech*. Prameny, metodologie a formy využití, vyd. Kateřina Jíšová–Eva Doležalová. Praha, 2006. 121–137.
- Kopičková: Mnichovský fascikl = Božena Kopičková: Mnichovský fascikl č. 543: korespondence královny Žofie z období březen 1422 – prosinec 1427. Dodatky ke studii F. M. Bartoše. *Mediaevalia Historica Bohemica* 8. (2001) 121–138.
- Kosztá: A nyitrai püspökség = Koszta László: A nyitrai püspökség létrejötte (Nyitra egyháztörténete a 9–13. században). *Századok* 143. (2009) 257–318.
- Kovács: Egri egyházmegye = Kovács Béla: *Az egri egyházmegye története 1596-ig*. (Az egri Főegyházmegye Sematizmusa III.) Eger, 1987.
- Köblös: Archontológia = A budai, fehérvári, győri és pozsonyi káptalan archontológiája 1458–1526. Összeállította Köblös József. (Forrástudományi segédletek 3.) Bp., 1987.
- Köblös: Egyházi középréteg = Köblös József: *Az egyházi középréteg Mátyás és a Jagellók korában*. (A budai, fehérvári, győri és pozsonyi káptalan adattárával) (Társadalom- és Művelődéstörténeti Tanulmányok 12.) Bp., 1994.
- Körmendy: Studentes = Körmendy Kinga: *Studentes extra regnum. Esztergomi kánonok egyetemjárása és könyvhasználata 1183–1543*. (Pázmány Péter Katolikus Egyetem Kánonjogi Posztgraduális Intézete III. Studia 9.) Bp., 2007.
- Lederer: Középkori pénzületek = Lederer Emma: *A középkori pénzületek története Magyarországon (1000–1458)*. Bp., 1932.
- Lővei–Varga: Síremlékek, Adattár = Lővei Pál–Varga Livia: *A középkori Magyarországi síremlékeinek katalógusa*. (kézirat)
- Lukcsics = Lukcsics Pál: *A XV. századi pápák oklevelei, I–II*. (Olaszországi Magyar Oklevéltár I–II. Közrebocsátja a Római Magyar Történeti Intézet.) Bp., 1931–1938.
- Magyar–zsidó oklt. = *Magyar–zsidó oklevéltár. Monumenta Hungariae Iudaica*. Kiadja az Izr. Magyar Irodalmi Társulat. I–XVIII. Bp., 1903–1980.

- Majorossy: Ad beneficium ecclesiae = Majorossy Judit: Ad beneficium ecclesiae: Középkori városi oltárjavadalmak felszereltsége. In: *Magistrae discipuli. Tanulmányok Madas Edit tiszteletére*. Szerk. Nemerényi Előd. (A Magyar Könyvszemle és a MOKKA-R Egyesület füzetek 2.) Bp., 2009. 215–233.
- Majorossy: Egy tekintélyes pozsonyi = Majorossy Judit: Egy tekintélyes pozsonyi polgár. Friedrich Voyt († ca. 1521) In: *Redite ad cor. Tanulmányok Sahin-Tóth Péter emlékére*. Szerk. Krász Lilla és Oborni Teréz. Bp., 2008. 467–483.
- Majorossy: Krisztus Teste Konfraternitás = Majorossy Judit: A Krisztus Teste Konfraternitás helye a középkori pozsonyi polgárok életében. *Történelmi Szemle* 46. (2004) 69–111.
- Majorossy–Szendé: Sources for the Hospitals = Majorossy, Judit–Szendé, Katalin: Sources for the Hospitals in Medieval and Early Modern Hungary. In: *Quellen zur europäischen Spitalgeschichte in Mittelalter und Früher Neuzeit*. Hgg. Martin Scheutz, Andrea Sommerlechner, Herwig Weigl, Alfred Stefan Weiß. Wien, 2010. 637–682.
- Majtényi oklt. = Miloš Marek: *Arhivum Familiae Majtényi. Stredoveké dejiny rodiny Majtényiovcov a listiny z jej archívu*. (Fontes rerum Slovacarum III.) Trnave, 2013.
- Malíková: Nové poznatky = Mária Malíková: Nové poznatky o starej kaplnke sv. Ladislava v bratislavskom Primaciálnom paláci. *Ars* 24. (1991) 120–127.
- Mályusz: Egyházi társadalom = Mályusz Elemér: *Egyházi társadalom a középkori Magyarországon*. Bp., 1971. (2. kiadás: 2007.)
- Mályusz: Konstanzi zsinat = Mályusz Elemér: *A konstanzi zsinat és a magyar főkegyűri jog*. (Historia Incognita III. sorozat.) Máriabesnyő–Gödöllő, 2005.
- MES = *Monumenta ecclesiae Strigoniensis, I–III*. Collegit et edidit Ferdinandus Knauz, Ludovicus Crescens Dedek. Strigonii, 1874–1924. – *IV*. Ad edendum praeparaverunt Gabriel Dreska, Geysa Érszegi, Andreas Hegedűs, Tiburcius Neumann, Cornelius Szovák, Stephanus Tringli. Strigonii–Budapestini, 1999.
- Mező: Patrocíniumok = Mező András: *Patrocíniumok a középkori Magyarországon*. (METEM Könyvek 40.) Bp., 2003.
- Mon. Vat. = *Monumenta Vaticana historiam regni Hungariae illustrantia*. – *I/1*. *Rationes collectorum pontificorum in Hungaria. 1281–1375*. – *I/3–4*. *Bullae Bonifacii IX. P. M. 1389–1396, 1396–1404*. Bp., 2000. (Reprint.)
- Mon. Vat. Slov. = *Monumenta Vaticana Slovaciae II. Registra supplicationum ex actis pontificum Romanorum res gestas Slovacas illustrantia. Vol. 1. (1342–1415)* Ad edendum praeparavit Vladimír Rábik. Trnave–Romae, 2009.
- Mon. Vespr. = *Monumenta Romana episcopatus Vesprimiensis. A veszprémi püspökség római oklevéltára, I–IV*. Közrebocsátja Fraknói Vilmos és Lukács József. Bp., 1896–1908.
- Motesiczky oklt. = Marek, Miloš: *Archivum familiae Motešický. Stredoveké listiny z archívu rodiny Motešickovcov*. (Fontes Rerum Slovacarum II.) Trnave, 2010.
- N. Tahin: Medicina doktorai = N. Tahin Emma: A medicina doktorai a Zsigmond-kori egyházi társadalomban. *Magyar Egyháztörténeti Évkönyv* 1. (1994) 71–83.

- Olgyay oklt. I–II. = Csiba Balázs: Az Olgyay család levéltárának oklevelei. I. közl. 1250–1378. *Fons* 22. (2015) 103–163., II. közl. 1379–1468. *Fons* 24. (2017) 347–402.
- Ortvay: Pozsony = Ortvay Tivadar: *Pozsony város története I–IV*. Pozsony, 1892–1903.
- Pannonhalmi konv. = Dreska Gábor: *A pannonhalmi konvent hiteleshelyi működésének oklevéltára. Monumenta credibilia conventus de monte Pannoniae, I–IV*. (A Győri Egyházmegyei Levéltár kiadványai. Források, feldolgozások 6., 8., 10., 19.) Győr, 2007–2013.
- Piti: Kieg. 1342. = Piti Ferenc: Kiegészítések az Anjou-kori Oklevéltár XXVI. kötetéhez (1342). *Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Acta Historica* 135. (2013) 71–82.
- Pogány: Praepositura et praepositi = [Pogány, Adalbert, pozsonyi prépost]: *Praepositura et praepositi S. Martini, alias SS. Salvatoris de Posonio*. Authore A. P. Pr. Pos. Editio secunda. Posonii, 1855.
- Politikatörténeti oklt. = *Politikatörténeti források Bátori István első helytartóságához (1522–1523)*. Közzéteszi C. Tóth Norbert. (A Magyar Országos Levéltár Kiadványai II. Forráskiadványok 50.) Bp., 2010.
- Pór: Adatok = Pór Antal: Adatok Della Pusterla Vilmos pozsonyi prépost életéhez. *Századok* 42. (1908) 905–913.
- Püspökök, káptalanok, tizedek = *Püspökök, káptalanok, tizedek. Tanulmányok*. Szerk. Thoroczky Gábor. (Az Árpád- és Anjou-kor magyar egyházi archontológiájának kérdései 1.) Pécs, 2020.
- Préposti arch. 1387–1437. = C. Tóth Norbert: *A székes- és társaskáptalanok prépostjainak archontológiája 1387–1437*. (Subsidia ad historiam medii aevi Hungariae inquirendam 4.) Bp., 2013.
- Prot. Test. = *Das Pressburger Protocollum Testamentorum 1410 (1427)–1529. Teil. 1: 1410–1487*. Hgg. Judit Majorossy, Katalin Szende. (Fontes Rerum Austriacarum III. Abt.: Fontes Iuris, Bd. 21/1.) Wien, 2010.
- Rácz: A Ják nemzetség = Rácz György: A Ják nemzetség és monostoralapításai. I–II. rész. *Vasi Szemle* 54. (2000) 1:7–26. és 2:159–180.
- Rakovszky: Pozsonynak két régi egyháza = Rakovszky István: Pozsonynak két régi egyháza. *Magyar Tudományos Értekező* I. (1862) 2:136–157.
- Reg. Arp. = *Regesta regum stirpis Arpadianae critico-diplomatica. Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke. I–II*. Szerk. Szentpétery Imre–Borsa Iván. (A Magyar Országos Levéltár kiadványai II. Forráskiadványok 9., 13.) Bp., 1923–1987.
- Reg. Pal. = *Regesta palatinorum et vices gerentium tempore regum stirpis Arpadianae critico-diplomatica. Az Árpád-kori nádorok és helyetteseik okleveleinek kritikai jegyzéke*. Szerk. Szócs Tibor. (A Magyar Országos Levéltár kiadványai II. Forráskiadványok 51.) Bp., 2012.
- Ribi: Budai káptalan = Ribi András: A budai káptalan archontológiája (1388–1457). In: *Püspökök, káptalanok, tizedek* 50–103.
- Ribi: Fehérvári káptalan = Ribi András: A fehérvári káptalan archontológiája (1301–1457). *Turul* 91. (2018) 132–154.

- Rimely: Capitulum ecclesiae Posoniensis = Carolus Rimely: *Capitulum Insignis Ecclesiae Collegiatae Posoniensis ad S. Martinum olim SS. Salvatorem*. Posonii, 1880.
- Schmidt: Bécs és Pozsony = Schmidt Péter: A bécsi Szent István dóm és a pozsonyi Szent Márton székesegyház építéstörténeti összehasonlítása. In: *Ars Perennis. Fiatal Művészettörténészek II. Konferenciája*. Szerk. Tüskés Anna. Bp., 2010. 253–260.
- Schrauf: Bécs = Schrauf Károly: *Magyarországi tanulók a bécsi egyetemen*. Bp., 1892.
- Šedivý: Bratislavská kapitula = Juraj Šedivý: Bratislavská kapitula a mesto. Medzi symbiózou a konkurenciou. In: *Kapituly v zemích koruny České a v Uhrách ve středověku*. (Documenta Pragensia Supplementa II.) Řídí Václav Ledvinka a Jiří Pešek. Praha, 2011. 197–230.
- Šedivý: Die Anfänge des Pressburger Kapitels = Juraj Šedivý: Die Anfänge des Pressburger Kapitels. In: *Acta historica Posoniensis II*. Bratislava, 2001. 107–117.
- Šedivý: Hodnostári Bratislavskej kapituly = Juraj Šedivý: Hodnostári Bratislavskej kapituly v stredoveku (s dôrazom na arpádovské a anjouovské obdobie). *Historické Štúdie* 47. (2013) 11–27.
- Šedivý: Pozsonyi egyházak = Juraj Šedivý: Az egyház a középkori Pozsonyban. Régi választások és új kérdések. In: *Fejezetek Pozsony történetéből magyar és szlovák szemmel*. Szerk. Czoch Gábor, Kocsis Aranka, Tóth Árpád. Pozsony, 2005. 95–130.
- Šedivý: Schriftkultur = Juraj Šedivý: *Mittelalterliche Schriftkultur im Pressburger Kollegiatkapitel*. Bratislava, 2007.
- Šimončičová Koošová: Farnosť sv. Vavrinca = Petra Šimončičová Koošová: Farnosť sv. Vavrinca v kontexte stredovekej Bratislavy (porovnanie archeologických a historických prameňov). In: *Devín Veroniky Plachej. Zborník k životnému jubileu PhDr. V. Plachej*. Zostavila Katarína Harmadyová. Bratislava, 2017. 213–225.
- Šimončičová Koošová–Lesák–Pivko: Kamenárske značky = Petra Šimončičová Koošová–Branislav Lesák–Daniel Pivko: Kamenárske značky z Kaplnky sv. Jakuba v Bratislave. *Archaeologia historica* 40. (2015) 711–731.
- Štefanovičová: Dóm Sv. Martina v Bratislave = Tatiana Štefanovičová: *Dóm Sv. Martina v Bratislave. Archeologický výskum 2002–2003*. Bratislava, 2004.
- Surányi: Pozsonyi bíródinasztiák = Surányi Bálint: Pozsonyi bíródinasztiák a XIII–XIV. században. *Levéltári Közlemények* 35. (1964) 173–186.
- Szabó: Építéstörténet = Szabó Lilla: A pozsonyi Szent Márton templom építéstörténetének kérdései. *Ars Hungarica* 13. (1985) 147–160.
- Szabó: Napló = Szabó József: Egy XVI. századi napló. *Magyar Sion* 2. (1864) 305–309.
- Szabó: Zur Baugeschichte des Pressburger Domes = Szabó Lilla: Zur Baugeschichte des Pressburger Domes und zu seinem Dreifaltigkeits-Tympanon im Nordportal. *Österreichische Zeitschrift für Kunst und Denkmalpflege* 57. (1993) Heft 1/2. 1–9.

- Szende: Dörögdi III. Miklós = Szende László: Dörögdi III. Miklós. In: *Esztergomi érsekek 1001–2003*. Szerk. Beke Margit. Bp., 2003. 156–161.
- Szinnyei: Magyar írók = Szinnyei József: *Magyar írók élete és munkái, I–XIV*. Bp., 1891–1914.
- Szovák: Korreferátum = Szovák Kornél: Korreferátum Tringli István előadásához. *Fons* 7. (2000) 41–47.
- Szücs: Munkaszervezet = Szücs Jenő: A középkori építészet munkaszervezetének kérdéséhez. *Budapest Régiségei* 18. (1958) 313–356.
- Takács: Káptalani és konventi pecsétek = Takács Imre: *A magyarországi káptalanok és konventek középkori pecsétjei*. Művészettörténeti tanulmány és katalógus a Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutató Intézete és a Budapesti Történeti Múzeum másolatgyűjteménye alapján. Bp., 1992.
- Takács: Szent Márton teste = Takács László: Szent Márton teste. In: *Pannóniától Galliáig: Szent Márton és kultusza*. Szerk. Tóth Orsolya. (Hereditas Graeco-Latinitatis VI.) Debrecen, 2017. 146–153.
- Theiner = *Vetera monumenta historica Hungariam sacram illustrantia maximam partem nondum edita ex tabulariis Vaticanis deprompta, collecta ac serie chronologica disposita ab Augustino Theiner*. Tom. I–II. Romae, 1859–1860.
- Thoroczkay: Dömösi prépostság = Thoroczkay Gábor: A dömösi prépostság története alapításától I. Károly uralkodásának végéig. *Fons* 19. (2012) 409–433.
- Thoroczkay: Egyházigazgatási kérdések = Thoroczkay Gábor: A középkori Magyar Királyság egyházigazgatásának néhány kérdése. *Egyháztörténeti Szemle* 20. (2019) 4:3–10.
- Thoroczkay: Nyitra és Pozsony = Thoroczkay Gábor: Megjegyzések a nyitrai és pozsonyi egyház korai történetéhez. Kálmán király I. törvénykönyve 22. cikkelyének szövegahagyományáról. *Századok* 142. (2008) 359–373.
- Tringli: Középkori oklevelek = Tringli István: Középkori oklevelek kiadásának problémái. *Fons* 7. (2000) 7–40.
- Tüskés: Bécs = Tüskés Anna: *Magyarországi diákok a bécsi egyetemen 1365–1526*. (Magyarországi diákok a középkori egyetemeken I.) Bp., 2008.
- Uhrin: A virgines capitales kultusza = Uhrin Dorottya: *A virgines capitales kultusza a középkori Magyarországon*. ELTE Történelemtudományi Doktori Iskola, Doktori disszertáció, 2019.
- Uhrin: Szent Katalin = Uhrin Dorottya: Szent Katalin mint az uralkodók patrónusa. In: *Micae Mediaevales V. Fiatal történészek dolgozatai a középkori Magyarországról és Európáról*. Szerk. Fábíán Laura, Gál Judit, Haraszi Szabó Péter, Uhrin Dorottya. Bp., 2016. 243–262.
- URBK = Rastislav Luz: *Účtovné registre Bratislavskej kapituly 1417–1529*. (Documenta Posoniensia I.) Bratislava, 2018.
- Veresmart: Érseki palota = Veresmart Mihály: A pozsonyi érseki palota kápolnája. *Magyar Sion* 6. (1868) 109–116.
- Via Sancti Martini = *Via Sancti Martini – Szent Márton útjai térben és időben*. Szerk. Tóth Ferenc–Zágorhidi Czigány Balázs. Bp., 2016.

- Weisz: Királyketteje és ispán harmada = Weisz Boglárka: *A királyketteje és az ispán harmada. Vámok és vámszedés Magyarországon a középkor első felében.* (Magyar Történelmi Emlékek. Adattárak) Bp., 2013.
- Wenzel = *Árpádkori új okmánytár: Codex diplomaticus Arpadianus continuatus, I–XII.* Közzéteszi Wenzel Gusztáv. (Monumenta Hungariae Historica. Diplomatica) Pest, 1860 – Bp., 1874.
- Zichy = *Codex diplomaticus domus senioris comitum Zichy de Zich et Vásonkeő. A zichi és vásonkeői gróf Zichy-család idősb ágának okmánytára, I–XII.* Szerk. Nagy Imre, Nagy Iván, Véghely Dezső, Kammerer Ernő, Döry Ferenc és Lukcsics Pál. Bp., 1871–1931.
- Žáry: Die Architektur = Juraj Žáry: Die Architektur des Domes. In: Juraj Žáry–Anton Bagin–Ivan Rusina–Eva Toranová: *Der Martinsdom in Bratislava.* Bratislava, 1990. 21–90.
- Žáry: Kaplnka českej kráľovnej = Juraj Žáry: Kaplnka českej kráľovnej Žofie Bavorskej v bratislavskom Dóme. *Umění* 38. (1990) 1:1–14.
- ZsO = *Zsigmondkori Oklevéltár, I–XIV. (1387–1427)* Összeállította Mályusz Elemér, Borsa Iván, C. Tóth Norbert, Neumann Tibor, Lakatos Bálint, Mikó Gábor. (A Magyar Országos Levéltár kiadványai II. Forráskiadványok 1., 3–4., 22., 25., 27., 32., 37., 39., 41., 43., 49., 52., 55. és 59.) Bp., 1951–2020.

NÉVMUTATÓ / INDEX

A Névmutató betűrendben közli az adattárban előforduló valamennyi kanonoki javadalmat viselt személy nevét és időrendbe szedve feltünteti egyes méltóságait, természetesen a megfelelő évkörökkel. Hasonlóképpen szerepelnek benne azok a személyek is, akik kápolna- vagy oltárigazgatóságot töltöttek be. Ugyanakkor a karbeli javadalmasok és karpapok közül csak azok neveit tartalmazza a mutató, akiknek ismert volt a vezeték- vagy ragadványneve. (Ennek fő oka, hogy e személyeknek legtöbb esetben csak a keresztnéve ismert, így a mutatónak csak a terjedelme, a haszna nem növekedett volna.) Hasonlóképpen nem mutatóztam a *Bevezetés* és a *Kanonoklisták*, valamint a kinevező okleveleket tartalmazó *Függelék* című fejezeteket, mivel ezek név anyaga nagyrészt megtalálható a többi fejezetben. Ellentétben azonban a „kanonoki névmutatóval”, az összesített névmutató nem keresztnévek, hanem – ha ismert volt – a vezeték- vagy ragadványnevek ABC-rendjében közli a kanonokok személyneveit. Mindez egyfelől megkönnyíti a visszakereshetőséget, másfelől segít a javadalomhalmozók vagy a javadalomról javadalomra „vándorlók” kiszűrésében. Ugyanakkor a kanonokok egyéb, a kötetben szereplő káptalanon kívüli egyházi intézményekben viselt méltóságait (például kanonokságot, plébánosi címet), illetve világi tisztségeit (például kancellárság, káplánság) szintén mutatóztam. Hasonlóképpen jártam el a kötet jegyzeteiben előforduló egyházi és világi személyek neveivel.

A névmutató és az adattár együtt alkot egységet, együtt használandó, mivel – példának okáért – azok a személyek is pozsonyi kanonokként szerepelnek a mutatóban, akik a pápától csupán ígérvénnyel rendelkeztek, de javadalomviselésük más adatokkal – egyelőre még – nem bizonyítható.

A mutatóban szereplő valamennyi kanonoknál sorrendben a következő adatokat adtam meg: a személy vezeték- vagy ragadványneve (ha ismert) és keresztnéve, majd zárójelben az apa neve (ha ismert). Ezek után állnak időrendben, évkörökkel együtt azok a méltóságok, amelyeket az adott személy a káptalanban viselt. Az egyes személyek azonosításához, méltóság- és/vagy tisztségviselésük időtartamának megállapításához a különböző, jelen kötetben is idézett archontológiákat és adattárakat használtam. A kanonokok közül jó néhánynak csak a keresztnévét ismerjük, így némelyek esetében nagy volt a csábítás arra, hogy az ugyanazon név alatt szereplő személyeket összevonjam, ezt azonban csak akkor tettem, ha az azonosság teljesen biztosnak látszott. Azonosságuk vagy különbözőségük kérdésére a későbbi kutatások fognak választ adni.

A betűrendbe szedés magyar szabványa mechanikus besorolást ír elő. Ez az oka annak, hogy egyes esetekben logikailag együvé kívánczó személynevek elválnak egymástól, jól lehet igyekeztem ezek számát minimálisra csökkenteni. Az azonos földrajzi vagy helynévből képzett intézmények és családnevek (például esztergomi érsek / Esztergomi Ferenc, váradi kanonok / Váradi Benedek) közül mindig az intézmény neve szerepel előrébb. Hasonlóképpen megelőzik a puszta keresztnévvel álló személyek azokat, akiknek ismert az apja neve. Az idézőjelek között álló N betű („N”) ismeretlen keresztnévet jelöl, és így – természetesen idézőjelek nélkül – szerepelt a forrásban. Az ismétlést jelentő gondolatjelek között elhagytam az írásjeleket. A *de* előljárószót a besoroláskor nem vettem számításban.

„N” pozsonyi prépost (1204) 45

A, Á

abaúJVári főesperes: Bécsi Miklós (Hartmann fia)

Ajkai(?) Sixtus pozsonyi (1330–1350), veszprémi, egri kanonok és ungi főesperes (1350) 91

Albert pozsonyi prépost (1316–1317) 47

Ambrus (Jeromos fia) pozsonyi kanonok (1368) 60

Amstetteni Tamás királyi káplán, pozsonyi kanonok (1431–1432) 93

András klerikus, káptalani aljegyző (1341) 117

– pozsonyi kanonok (1291–1292) 60; káptalani jegyző (1292) 117

Antal doct. decr., esztergomi kanonok és pozsonyi prépost (1271–1278) 46

– pozsonyi kanonok (1368–1381) 60

apostoli protonotarius: Schombergi Peltel György

Aspnar/Aspmer János (pozsonyi, István fia) esztergom-szentgyörgyi kanonok (1424–1425), a városi Krisztus teste-kápolna 2. javadalmasa (1425–1430) 111; pozsonyi kanonok (1436) 76

Ausztriai György lásd Lveytel/Lweyth György

B

bácsi kanonok: Dörögdi Miklós (Pál fia) – székesegyházi főesperes: Dörögdi Miklós (Pál fia)

Balázs (Kozma fia) hántai (1350–1352), pozsonyi (1352–1354) prépost, özvegykirálynéi káplán (1352), veszprémi vikárius (1352) 50

Báncsa nb. István (Vince fia) esztergomi kanonok (1261–1266), pozsonyi

prépost (1263–1266), pápai káplán (1263) 46

Bánkvatai Pál (Péter fia) pozsonyi kanonok (1361–1403) 87

barsi főesperes: Romanus

Batschan/Watschan Jakab karbeli prebendarius (1424–1436) 121

bécsi kanonok: Suchenschacz Mihály

– Miklós (Hartmann fia) pozsonyi (1391–1394), freisingi és egri (1391–) kanonok, abaúJVári főesperes (1396–1401) 85

– Pál pozsonyi kanonok (1326–1332) 86

Bécsújhelyi György lásd Lveytel/Lweyth György

Bellusi Tamás (Máté fia) prof. art. lib., pozsonyi kanonok (1422–1430) 92

Belyd comes (Antal pozsonyi prépost testvére) 46

Benedek esztergomi kanonok, pozsonyi prépost (1214) 45

– esztergom-szenttamási prépost (1209–1212) 45

Bereck (Benedek fia) nyitrai és pozsonyi kanonok (1366) 61

Berényi Kakas cs. 69

– István (László fia) pozsonyi kanonok (1436–1451) 69

Bernald(us) Bernát pozsonyi örkanonok (1384–1385) 56; a Szent László-kápolna igazgatója (1389. e.) 101

Bernát pozsonyi kanonok (1393–1403) 61

Berzétei Miklós (Arnold fia) pozsonyi kanonok (1383–1399) 84

Besztercebányai Péter (Miklós fia) pozsonyi kanonok (1372–1378) 89

bíboros: Corsinus, Petrus; de Monteflorum, Gentilis; de Puteo, Imbertus

Bitestha-i András (Wykardus fia) halusici plébános, pozsonyi kanonok (1403) 60

boleszlói kanonok: Degenberg, Siegfried
boroszlói kanonok: Legnicai Simon (Henrik fia)

boszniai olvasókanonok: Znojmoi Erenreich János (Konrád fia)

Bremes János győri kanonok 75

Brünni Vencel (Eysner Vencel fia) császári közjegyző, a Szűz Mária-, Szent Anna-, István király-, Osvát és Erazmus-oltár igazgatója (1433–1454) 108

budai kanonok: Uski Balázs

– plébános: Uski János

– Jakab prof./mag. art. lib., pozsonyi kanonok (1421–1432) 71; a Szent Márton- másképp Üdvözítő-egyház plébánosa (1430) 98

– János karbeli presbiter (1438) 122

Büki István győri kanonok, névleges pozsonyi prépost (1458) 53

C

Cétényi Imre pozsonyi kanonok (1323–1327) 67

Cillei Frigyes kancellárja: Privigyei Mihály

Corsinus, Petrus, bíboros (1370–1405), pozsonyi prépost (1374) 51

Czistler Péter, a Krisztus teste-oltár igazgatója (1422) 103; a Szűz Mária-, Szent István és Szent László királyok-oltár igazgatója (1437–1455) 109

Cs

Csallóközi Pál lásd Bánkvatai Pál

csanádi püspök: Piacenzai Jakab

császári közjegyző: Brünni Vencel (Eysner Vencel fia), Kojetini Péter (Egyed fia), Váli János (Beke István fia)

Cséfalvi Ulrik (Artolf fia) karbeli presbiter (1425) 125

cseh királyné: Zsófia

csejtei plébános: Gábor

Csekléshi Vörös lásd Vörös

Csölösztoi cs. 56

D

Degenberg, Siegfried, mag. in med., pozsonyi prépost (1429–1432), boleszlói kanonok, titeli (1437–1441), vyšehradi prépost (–1451) 52

Demeter esztergomi érsek (1378–1387) 51, 77, 114

– pozsonyi kanonok (1362–1365) 63

Derski István (Imre fia) pozsonyi kanonok (1450–1465) 66, 70

Detre pozsonyi kanonok (1363–1367), plébános 63; helyettes-prépost (1367) 50

dévényi plébános: György

Diclinus pozsonyi kanonok (1326) 63, 86

Domokos esztergomi kanonok, pozsonyi prépost (1289–1291) 47

– pozsonyi kanonok (1310) 63

dömösi prépost: Pozsonyi Márton (Deprecht fia)

Dörögdi Miklós (Pál fia) bácsi kanonok és székesegyházi főesperes (1307–1316), esztergomi kanonok (1317–1330), nyitrai főesperes (1317–1330), pozsonyi prépost (1320–1330), királyi káplán (1323–1326), királyi kápolnaispán (1326–1327), esztergomi választott érsek (1329), fehérvári kanonok (1330), egri püspök (1330–1361) 48, 63, 67–68, 80, 83, 86

Duby-i Miklós lásd Vatai Miklós

Dupuis, Imbert, montpellier-i lásd de Puteo, Imbertus

Durchelz Péter (Balázs fia), a Szent László-kápolna igazgatója (1390) 56, 101

E

egri kanonok: Ajkai(?) Sixtus, Bécsi Miklós (Hartmann fia), Mérai Tamás (Antal fia)

– püspök: Dörögdi Miklós (Pál fia)

Elek (Máté fia) pozsonyi kanonok (1362–1363) 63, 74

Ellerbach Burkhard (Burkhard fia) pozsonyi prépost (1366–1373) 50

Epperdorfi Lőrinc (Miklós fia), a városfalón kívüli temetőben álló Szent Jakab-kápolna igazgatója (1407) 116

erdélyi kanonok: Mérai Tamás (Antal fia), Uski János

– vajda: Szécsényi Tamás

Erzsébet királyné (Károly király özvegye) káplánja: Balázs (Kozma fia)

esztergomi érsek: Kanizsai János, Miklós, Pálóci György, Piast Boleszló, Szalkai László, Szécsi Dénes, Tamás, Telegdi Csanád, Telegdi Tamás

– –, választott: Dörögdi Miklós (Pál fia)

– – káplánja: Lőrinc, Vörös Tamás

– kanonok: Antal, Bánca nb. István (Vince fia), Benedek, Domokos, Dörögdi Miklós (Pál fia), Esztergom-újvárosi Péter (János fia), Gosztonyi János (Kövesszarvi Mihály fia), Mérai Tamás (Antal fia), Pöstyéni Tamás, Romanus, Szalaközi Miklós (János fia), Szécsényi Mihály (Tamás fia), Szentdomonkosi Péter, Szerémújlaki Velikei András, Tamás (Albert fia), Teobald, Ubaldus, Váradi Albert, Zselizi Szerafin (Demeter fia)

– örkanonok: Esztergom-újvárosi János (Miklós fia)

– prépost: János

– vikárius: Szentdomonkosi Péter, Váradi Albert, Vicedomini Máté

– Péter pozsonyi kanonok (1402) 89

– Ferenc pozsonyi kanonok (1431–1432) 64; a Szent Márton- másképp Üdvözítő-egyház plébánosa (1432) 98

esztergom-szentgyörgyi kanonok: Aspnar/Aspmer János (pozsonyi, István fia)

– – prépost: János (András fia), Vörös Péter (pozsonyi, Lőrinc fia), Zselizi Szerafin (Demeter fia)

–szentistváni prépost: Esztergom-újvárosi János (Miklós fia)

–szenttamási prépost: Benedek, Ubaldus

–újvárosi János (Miklós fia) bacc. art., esztergomi örkanonok (1390–1397), pozsonyi kanonok (1397–1417), esztergom-szentistváni prépost (1399–1417) 66; birodalmi alkancellár (1411–1417), királyi speciális káplán és commensalis (1413–), váci kanonok (–1417) 75, 92

– – Mihály (Péter fia) pozsonyi kanonok (1375–1399) 81; a Szent Márton- másképp Üdvözítő-egyház plébánosa (1384–1397) 87, 97

– – Péter (János fia) esztergomi kanonok 89

F

Fábián pozsonyi kanonok (1407–1411), kancelláriai jegyző, pécsi kanonok (1411–1439) 63

fehérvári kanonok: Dörögdi Miklós (Pál fia), Szalaközi Miklós (János fia), Szécsényi Mihály (Tamás fia)

fehérvári olvasókanonok: Ják nb. Zlaudus (Márton fia)
 – prépost: Mohorai András, Pál, Smaragd nb. Smaragd (II. Smaragd fia), Tatamér
 Ferenc pozsonyi kanonok (1366) 64; a Keresztelő Szent János-oltár igazgatója (1366) 103
 Fevener Jakab pozsonyi kanonok lásd Smerer/Fevener/Frerther/Fryether Jakab (pozsonyi, Egyed fia)
 Fogácsi Miklós (Pál fia) pozsonyi kanonok (1363–1381) 84
 freisingi kanonok: Bécsi Miklós (Hartmann fia)
 Frerther/Fryether Jakab pozsonyi kanonok lásd Smerer/Fevener/Frerther/Fryether Jakab (pozsonyi, Egyed fia)
 Funspinter Jakab (pozsonyi, Frigyes fia), a városfalon kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosa (1381–1384) 114
 Fülöp doct. decr., pozsonyi prépost (1311) 47

G

Gábor csejtej plébános (1436–1438), a pozsonyi Szent Márton-oltár igazgatója (1438–1443) 106
 Gallicus Péter pozsonyi kanonok (1380) 89
 Ganas György pozsonyi polgár (1429) 57
 – Vencel pozsonyi örkanonok (1406–1408) 57
 gellei plébános: Gergely, Mihály, Milisini János
 Gentilis bíboros lásd de Monteflorum, Gentilis
 Gepeleyzzyn János, a Szent György és Adalbert-oltár igazgatója (1439) 105

Gergely gellei plébános (1308) 73
 – káptalani jegyző (1426) 118
 – pozsonyi örkanonok (1474, 1476–1477) 127
 Gombai cs. 69
 – István lásd Tonki/Gombai
 Gosztonyi János (Kövesszarvi Mihály fia) pozsonyi (1449–1452) és esztergomi (1452–) kanonok 77
 Grasch, János succentor scole (1433) 54
 Gross, Péter pozsonyi polgár 108
 gurki püspök: Jägerndorfi Pál

Gy

György dévényi plébános, pozsonyi kanonok (1307) 66
 – káptalani aljegyző (1385) 117
 – pozsonyi kanonok (1364) 66
 – rector scholarum, a Szent András-oltár igazgatója (1417) 104
 győri kanonok: Bremes János, Büki István, Koler Mihály (nagyszombati, Jakab fia)
 – –, névleges: Molnári Pál (Péter fia)
 – örkanonok: János (Imre fia), Váradi Benedek
 – püspök: Kőszegi Miklós, Molnári Kelemen (Péter fia)
 – Márton (Mihály fia) pozsonyi kanonok (1397–1403) 78
 – Mátyás káptalani jegyző (1435) 118

H

Háb pozsonyi prépost (1291–1292), váci püspök (1294–1311) 47
 Haidener/Pagani Ferenc (szenci) pozsonyi kanonok (1446–1489) 64; a városfalon kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosa (1461–1489) 115
 háji prépost: Piacenzai Jakab

Halffél Mihály, a városi Krisztus teste-kápolna 2. javadalmasa (1446) 111
 Hallar/Haller János pozsonyi kanonok (1382–1397) 74
 halusici plébános: Bitestha-i András (Wykardus fia)
 Hambot, Albrecht pozsonyi polgár 99, 107
 de Hammelburg, Iohannes, mag. art., doct. med., konstanzi kanonok, Zsigmond király familiárisa (1423, 1435), pozsonyi prépost (1432–1437), a körmöcbányai Szűz Mária-egyház 12 apostol-oltárának igazgatója 52; a pozsonyi Szent György- és Adalbert-oltár igazgatója (–1442) 105
 hántai prépost: Balázs (Kozma fia), Smaragd nb. Smaragd (II. Smaragd fia), Znojmoi Erenreich János (Konrád fia)
 haugdorfi plébános: Pál (Miklós fia)
 Henrik veszprémi püspök (1323–1333) 68
 Herdegein, Henrik pozsonyi kanonok (1360) 66
 Hertlinus pozsonyi bíró (1293–1314) 73, 96
 – – örkanonok (1406) 56
 hevesi főesperes: Mérai Tamás (Antal fia)
 Hodosi Tamás pozsonyi kanonok (1488–1496) 126
 honti főesperes: Pöstyéni Tamás, Romanus
 Hosszú János (Lowicz fia) pozsonyi kanonok (1302–1350) 72; a városfalon kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosa (1348–1350) 113
 – Tamás karbeli perpetuus prebendarius (1381–1389) 124

I

Illés káptalani jegyző (1418–1420) 118; pozsonyi kanonok (1419–1430) 67, 90
 Imre káptalani jegyző (1327) 117
 István nyitrai olvasókanonok (1324–1340) 67
 – pécsi prépost (1326) 68

J

Jácint (Antal pozsonyi prépost testvére) 46
 Jägerndorfi Pál gurki püspök (1351–) 50
 Ják nb. Zlaudus (Márton fia) fehérvári olvasókanonok (1236), pozsonyi prépost (1241/1242), veszprémi püspök (1245–) 45
 Jakab pozsonyi bíró (1372) 87
 – – éneklőkanonok (1253) 54
 – – kanonok (1311–1325) 70; a Szent Márton- másképp Üdvözítő-egyház plébánosa (1311–1325) 96
 –, a Keresztelő Szent János-oltár igazgatója (–1438) 103
 –, a Szent György és Adalbert-oltár igazgatója (–1424) 105
 – (Mihály fia) pozsonyi kanonok (1355–) 71; örkanonok (1361) 56
 – (Miklós fia) pozsonyi kanonok (1366) 71
 János esztergomi prépost (1326[!]) 68
 – káplán, a Szűz Mária-, Szent Anna-, István király-, Osvát és Erazmus-oltár igazgatója (1353–1360) 107
 – káptalani aljegyző (1373–1374) 117
 – – jegyző (1381–1384) 117
 – nyitrai püspök (1302–1328) 67
 – pozsonyi alőr (1381) 56
 – – kanonok (1297) 72; vikárius (1297) 47
 – – örkanonok (1313) 55

János esztergomi prépost (1389–1401) 56
 – – – (1442) 57
 – – prépost (1232–1236) 45
 – szepesi prépost (1323–1348/9) 67
 – (András fia) veszprémi olvasókanonok és váradi kanonok, a pozsonyi Szent László-kápolna igazgatója (1352), esztergom-szentgyörgyi prépost (1352–1375) 101
 – (Engelbert fia) pozsonyi kanonok (1372) 74
 – (Enlicus fia) pozsonyi örkanonok (1363–1364) 56
 – (Imre fia) pozsonyi örkanonok (1370–1381) 56; a prépostság adminisztrátora (1378–1380) 51; vikáriusa (1381) 51
 – (Imrefi) győri és pozsonyi kanonok (–1386) 74
 – (Jakab fia) pozsonyi kanonok (1344–1358) 74
 – (Sándor fia) pozsonyi kanonok (1340–1356) 73
 – (Vyso fia) káptalani jegyző (1390) 118
 – (Wigand fia) pozsonyi kanonok (1345–1362) 74
 Jaxo Jakab (nürnbergi), Zsófia cseh királyné káplánja (1430), pozsonyi kanonok (1433–1437) 72
 Jubar János pozsonyi prépost (1407–1421) 51

K

Kálmán pozsonyi kanonok (1411–1423), Bazini Miklós káplánja 77
 kancelláriai jegyző: Fábián, Maurpergi Mihály (János fia)
 Kanizsai János esztergomi érsek (1387–1418) 60, 65–66, 75, 92, 110, 123–124
 káplán lásd még cseh királynéi, Erzsébet királyné, esztergomi érseki, kirá-

lyi, pápai, pozsonyi polgárok, pozsonyi préposti, salzburgi érseki
 Kapornai Miklós pozsonyi kanonok (1495–1500) 126
 Kaz/Kros/Kroz/Qwaz János királyi káplán, a városfalon kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosa (1355–) 114
 Kiliti cs. 56
 király: Mátyás, Ulászló (I.), Zsigmond
 királyi alkancellár: Pál, Smaragd nb. Smaragd (II. Smaragd fia)
 – káplán: Amstetteni Tamás, Dörögdi Miklós (Pál fia), Kaz/Kros/Kroz/Qwaz János, Pozsonyi Jakab (János fia), Pozsonyi Márton (Deprecht fia)
 – –, specialis: Esztergom-újvárosi János (Miklós fia), List Miklós (nagyszombati, Kálmán fia)
 – kápolnaispán: Dörögdi Miklós (Pál fia), Neszmélyi Miklós
 – specialis familiaris domesticus: Maurpergi Mihály (János fia)
 – – jegyző: Mérai Tamás (Antal fia)
 – titkár: Mérai Tamás (Antal fia)
 – titkoskancellár: Uski János
 királyné: Erzsébet (Károly király özvegye)
 Kis Miklós lásd Szécsényi (Kis) Miklós
 – Tamás pozsonyi kanonok (1452–1455) 93, 125
 Kojetíni Péter (Egyed fia) császári közjegyző, pozsonyi kanonok (1363) 89
 Koler Mihály (nagyszombati, Jakab fia) pozsonyi kanonok (1403–1425), győri kanonok és komáromi főesperes (1407) 81; dékán (1424–1425) 59
 komáromi főesperes (győri): Koler Mihály (nagyszombati, Jakab fia)

Konrád, a városhalon kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosa (–1381) 114
 –, a városi Krisztus teste-kápolna igazgatója (1423–1439) 110
 konstantinápolyi patriárka: de Pusterla de Mediolano, Guillelmus Thome
 konstanzi kanonok: de Hammelburg, Iohannes
 korponai Schryner lásd Schryner
 Königsfelder Márton (pozsonyi, Lajos bíró fia) bacc. art. lib., a Szűz Mária-, Szent Anna-, István király-, Osvát és Erazmus-oltár igazgatója (1454–1455) 108
 Körmendi Mihály karbeli presbiter, prebendarius (1451–1453) 123; a Szent György és Adalbert-oltár igazgatója (1458) 105; pozsonyi kanonok (1459–1488) 82; örkanonok (1475–1476) és dékán (1475–1477) 127
 körmöcbányai Szűz Mária-egyház 12 apostol-oltárának igazgatója: de Hammelburg, Iohannes, Privigyei Mihály
 Körtvélyesi másképp Zekola-i János deák, káptalani jegyző (1470–1471) 119
 Kőszegi Miklós győri püspök (1308–1336) 68
 közjegyző lásd császári közjegyző
 Kraft János pozsonyi kanonok (1437–1457) 76; a városhalon kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosa (1445–1457) 115
 Kros/Kroz János lásd Kaz/Kros/Kroz/Qwaz János
 Kupodem János (pozsonyi, Pál fia) pozsonyi kanonok (1393–1407) és a Szent Mihály-egyház plébánosa (1397) 65, 74
 – Márton (pozsonyi, Pál fia) bacc. in art., pozsonyi kanonok (1397–1437) 78, 109; a Szent Márton- másképp

Üdvöztető-egyház plébánosa (1401–1430, 1435) 97–98; vikárius (1423) 52

Kyczmagen János, a városi Krisztus teste-kápolna 1. javadalmasa (1430–1445) 111

Kyriheraknoph János, a Szűz Mária-, Szent Anna-, István király-, Osvát és Erazmus-oltár igazgatója (1373) 107

L

Lábatlani cs. 53

Legnicai Pál (János fia) bacc. art. et decr., pozsonyi kanonok (1445–1464) 80, 88; káptalani jegyző (1445–1462) 119; helyettes-prépost (1453) 53; dékán (1462–1464) 59; szentszéki jegyző (1462) 127

– Simon (Henrik fia) opolei (1346), pozsonyi és boroszlói (1346–1360), prágai (1353) kanonok, salzburgi érseki káplán (1360) 90

Lengenfeldi Zsigmond pozsonyi kanonok (1473–1493) 127

Lengyel Miklós lásd Sluctrar (Lengyel) Miklós

– Péter pozsonyi kanonok (1332–) 89; örkanonok (1333–1359) 55; a Szent Márton- másképp Üdvöztető-egyház plébánosa (1340) 97; vikárius és adminisztrátor (1348–1350) 50; a Keresztelő Szent János-oltár igazgatója (1354–) 103

Liephardus/Lyphardus pozsonyi kanonok (1311–1335) 77, 91

Linten Jakab pozsonyi kanonok (1441–1445) 72; örkanonok (1445) 57

Lipót pozsonyi kanonok (1324–1335) 77; a városhalon kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosa (1324) 55, 89, 113

List Miklós (nagyszombati, Kálmán fia) pozsonyi kanonok (1405–1429), királyi specialis káplán (1412) 85; viccesgerens (1412) 52; dékán (1415–1416, 1418–1419) 58; a városfalon kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosa (1415–1429) 113–114

Lőcsei Péter pozsonyi kanonok (1403–1407) 60, 89

– Tamás, a Krisztus teste-oltár igazgatója (1440–1467) 104

Lőrinc pozsonyi kanonok (1355–1404), esztergomi érsek káplán (1381) 77; helyettes-prépost (1381) 51

– örkanonok (1292) 55

– – – (1448) 57

Lullai lásd Somogyi/Lullai

Lveytel/Lweyth György (bécsújhelyi, Cristannus fia) pozsonyi kanonok (1445–1450) 66, 70

M

Macsalai István (Gergely fia) pozsonyi kanonok (1316–1330) 68

magyari plébános és esperes: Mihály

Márton pozsonyi kanonok (1292) 78

– (Deprecht fia) lásd Pozsonyi Márton (Deprecht fia)

– (Miklós fia) pozsonyi kanonok (1347–1357) 78; a Szent Márton- más- képp Üdvözítő-egyház plébánosa (1347–1357) 97

Mátyás magyar király (1458–1490) 53

Maurpergi Mihály (János fia) kancelláriai jegyző és királyi specialis familiaris domesticus (1417), würzburgi (1417–1420), a városfalon kívüli temetőben álló Szent Jakab-kápolna igazgatója (1417–1420) 116; pozsonyi kanonok (1420–1438) 82, 88; a Keresztelő Szent János-oltár igazgatója (1438) 103

Mérai Tamás (Antal fia) királyi specialis jegyző, titkár, váradai névleges (1410), pozsonyi kanonok (1410–1420), egri kanonok (1417–1420) és hevesi főesperes (1417–1419), erdélyi és esztergomi (1422) kanonok 92

Mezőlaki Zámbo lásd Zámbo Lőrinc

Mihály gellei plébános (1328) 73

– magyari plébános (1411–1434) és esperes (1420–1431), pozsonyi kanonok (1420–1422) 81

– pozsonyi kanonok (1363–1371) 80

– (Sándor fia) pozsonyi kanonok 123

Miklós esztergomi érsek (1358–1366) 50

– magister, karbeli klerikus, káptalani aljegyző (1410–1415) 118

– pozsonyi kanonok (1291) 82

– – prépost (1284) 46

–, a városi Krisztus teste-kápolna igazgatója (1443) 110

– (Arnold fia) névleges pozsonyi kanonok (1362/1363) 89; lásd még Strelicz-i Miklós

– (Márk fia) pozsonyi kanonok (1330–1342) 83; káptalani jegyző (1332–1342) 117

Milisin-i János pozsonyi kanonok (1311–1325), gellei plébános (1320–1325) 73

Missenrayff András (pozsonyi, Scharrach Bertalan fia), a Szent Márton-oltár igazgatója (1444–1456) 106

Mistelbachi Ulrik (Ulrik fia) pozsonyi kanonok (1437–1455) 94; a városfalon kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosa (1438–1444) 115

Mohorai András fehérvári prépost (1324–1330) 68

Molnári Kelemen (Péter fia) győri püspök (1417–1438) 88

– Pál (Péter fia) pozsonyi kanonok (1413–1420), névleges győri és

veszprémi kanonok (1418) 82, 88;
káptalani jegyző (1413–1415) 118
de Monteflorum, Gentilis bíboros 73

N

nagyszombati Koler lásd Koler
– List lásd List
– Newmaister lásd Newmaister
– plébános: Vörös Péter (pozsonyi, Lőrinc fia)
Nánasúri cs. 85
Nayl Gáspár (poroszországi) mag. art.,
pozsonyi kanonok (1429–1460)
65, 80, 93
Neitler Márton (stomfai, Lipót fia) pozso-
nyi kanonok (1431–1462) 79; dé-
kán (1430–1432) 59; megbízott dé-
kán (1432–1433) 59; a Szent Már-
ton- másképp Üdvözítő-egyház
plébánosa (1437–1462) 80, 98
Neszmélyi Miklós királyi kápolnaispán
(1344–1345) 74
Newmaister Lőrinc (nagyszombati), a vá-
rosi Krisztus teste-kápolna 1. java-
dalmasa (1415–1429) 110
Nezsideri Mihály karbeli presbiter, pre-
bendarius (1451–1454) 123
nógrádi főesperes: Szentdomonkosi Pé-
ter, Váradi Albert
Nürnbergi Jakab lásd Jaxo Jakab (nürn-
bergi)
Nyderl János, a Szent György és Adal-
bert-oltár igazgatója (1424–) 105

Ny

nyitrai főesperes: Dörögdi Miklós (Pál
fia)
– olvasókanonok: Miklós
– –, névleges: Rusbachi Mátyás (Wol-
phardus fia)
– püspök: János, Paska, Péter, Piast Meskó

O

Olmützi Szaniszló karbeli presbiter (1451)
124
opolei kanonok: Legnicai Simon (Henrik
fia)
Osswentin-i Jakab (Miklós fia) pozsonyi
kanonok (1346) 70
Osvát, a városi Krisztus teste-kápolna 3.
javadalmasa (1422–1438) 111

Ö, Ó

Őr Péter lásd Péter

P

Pagani Ferenc lásd Haidener/Pagani Fe-
renc (szenci)
Pál pozsonyi (1256–1260), fehérvári
(1260–) prépost, királyi alkancel-
lár (1259–1262) 46
– – aléneklő (1396) 54
– – kanonok (1375) 87; káptalani jegyző
(1375) 117
– – – (1376–1382) 87; a Szent Márton-
másképp Üdvözítő-egyház plébá-
nosa (1376–1382) 97
– (Miklós fia) pozsonyi kanonok (1341–
1342), haugdorfi plébános (1342)
86
Pálóci György esztergomi érsek (1423–
1439) 63, 115
pápai káplán: Bánca nb. István (Vince
fia)
– tizedszedő: János (Imrefi)
– Gál karbeli klerikus (1421) 120
Paska pozsonyi prépost (1280), nyitrai
püspök (1285–1297) 46
pécsi kanonok: Fábián
– prépost: István, Uski János
– püspök: Szeglaki László

- pécsváradi apát: Sóvári Sós László (János fia)
- Pelltel György lásd Schombergi Pelltel György
- Perherlinus Pál pozsonyi kanonok (1335) 86; a városfalon kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosa (1335) 113
- Perlin Jakab (poroszországi) pozsonyi kanonok (1424–1432) 72; a Szent Márton- másképp Üdvözítő-egyház plébánosa (1431–1432) 98
- Pertholdus pozsonyi esküdt (1314) 96
- Pesko János pozsonyi kanonok (1417–1418) 66, 76
- Péter deák, káptalani jegyző (1400) 118
- mester, káptalani aljegyző (1400–1401) 118
- nyitrai püspök (1280–1285) 46
- pozsonyi alór és sekrestyés (1409) 57
- – kanonok (1416) 90
- – örkanonok (1367) 56
- – prépost (1314) 47
- püspöki (Csallóköz) rektor (1359) 55
- („ör”) pozsonyi kanonok (1365–1372) 89
- Piacenzai Jakab háji (1329–1331), pozsonyi (1331–1332) prépost, csanádi püspök (1333–1343) 48
- Vicedomini lásd Vicedomini
- Piast Boleszló esztergomi érsek (1321–1328) 67
- Meskó nyitrai püspök (1328–1334) 67
- Pilzeni János (Swaton fia) pozsonyi (1343–1354), titeli (1343–1345) és kalocsai (1345) kanonok 73; a Keresztelő Szent János-oltár igazgatója (–1354) 103
- Pirhenborr György, a városi Krisztus testekápolna 1. javadalmasa (1445) 111
- Poelczet Ulrik névleges pozsonyi kanonok (1373) 94
- Poki Ivánka (János fia) pozsonyi (1332–1348) és váci (1333) kanonok 70, 83
- pozsonyi bíró: Hertlinus, Jakab (1372), Jakab (Deprecht fia)
- esküdt: Pertholdus
- polgárok káplánja: Sedul István
- préposti káplán: Vörös Tamás
- Seratoris lásd Seratoris
- Szent Mihály-egyház plébánosa: Kupidem János, Theodericus
- szentszéki jegyző: Legnicai Pál (János fia)
- András (Herman fia) esztergomi egyházmegyei presbiter 56
- Aspnar/Aspmer lásd Aspnar/Aspmer
- Henrik (Péter fia) pozsonyi (1378–1389), zágrábi (1387–1389) kanonok 67
- Jakab (Deprecht fia) pozsonyi bíró (1324) 78
- – (János fia) pozsonyi örkanonok (1409–1433), királyi káplán (1414) 57; dékán (1421–1422) 59; vikárius (1421) 52; helyettes-prépost (1433) 53
- Márton (Deprecht fia) pozsonyi kanonok (1324–1357), királyi káplán (1325), dömösi prépost (1329–1357) 78, 97; vikárius / adminisztrátor (1345–1347) 49; pozsonyi prépost (1358–1359) 50
- Miklós („gyermek”, Jakab fia) pozsonyi kanonok (1302) 82
- Péter (Zsigmond fia) pozsonyi kanonok (1430) 90
- Pöstyéni Tamás (György fia) doct. decr., esztergomi kanonok, honti főesperes (1412–1418), 66, 75; névleges pozsonyi kanonok (1418) 92
- prágai kanonok: Legnicai Simon (Henrik fia)
- Pratenwaydich-i Bernát (György fia) prédikátor, a Szűz Mária- és Szent Farkas-oltár igazgatója (1454) 108

Privigyei Mihály licenc. in decr., pozsonyi prépost (1442–1454), Cillei Frigyes kancellárja, szepesi olvasókanonok (–1443), a pozsonyi Szent György- és Adalbert-oltár (1443), valamint a körmöcbányai Szűz Mária-egyház 12 apostol-oltárának igazgatója (1443) 53, 105, 108

prukleni rektor: Tilo/Tylo

Puch Wolfgang lásd Somi (Puch) Wolfgang

Puczhan Jakab pozsonyi polgár 75

Pulkaui János pozsonyi kanonok (1462–1474) 127

de Pusterla de Mediolano, Guillelmus Thome, pozsonyi prépost (1343–1352), konstantinápolyi patriárka (1346–1361) 49

de Puteo, Imbertus, bíboros, pozsonyi prépost (1342) 49

püspöki (Csallóköz) kápolnaigazgató: Tamás (Albert fia)

– – plébános: Vörös Tamás

Q

Qwaz János lásd Kaz/Kros/Kroz/Qwaz János

R

Ramasz lásd Zamléni Ramasz

Roch-i János pozsonyi és váci kanonok (1330) 73

Roland (Antal pozsonyi prépost testvére) 46

Romago-i Péter pozsonyi kanonok (1362/1363) 89

Romanus esztergomi kanonok, barsi (1276), majd honti (1280) főesperes, pozsonyi prépost (1288. e.) 46

Rozsnyói Cristannus (Miklós fia) pozsonyi kanonok (1421–1445) 62; dékán (1422–1424) 59; a városfalon kívüli temetőben álló Szent Jakab-kápolna igazgatója (1422) 116; a városfalon kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosa (1430–1438) 115

– Mátyás pozsonyi kanonok (1457–1460) 80, 82

Ruppersdorfi Jakab (Frigyes fia) pozsonyi kanonok (1371) 71

Rusbachi Mátyás (Wolphardus fia) pozsonyi kanonok, névleges nyitrai olvasókanonok (1358) 79

S

de Salto, Bonaventura pozsonyi polgár 110

salzburgi érseki káplán: Legnicai Simon (Henrik fia)

Sándor (Gergely fia) pozsonyi kanonok (1356) 90

Sáncfalvi Zele Miklós pozsonyi kanonok (1495) 126

Scharrach Bertalan fia lásd Missenrayff András

Schmagl Bernát pozsonyi kanonok (1462–1469) 61, 126; a Szent Márton-másképp Üdvözítő-egyház plébánosa (1462–1469) 98

Schoff, Ulrik névleges pozsonyi prépost (1354) 50

Schombergi Pelltel György bacc. art., apostoli protonotarius, wetzlari (1450–1486) és pozsonyi (1455–1486) prépost 53, 80

Schozperger Fülöp (Jakab fia) pozsonyi kanonok (1407–1434) 65

Schryner/Snierer István (korponai) pozsonyi kanonok (1377–1415), királyi speciális káplán (1412–) és

commensalis (1413–) 69, 82; a városfalán kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosa (1393–1415) 113–114

Schweinbarthi István (Ulrik fia), a városi Krisztus teste-kápolna igazgatója (1396–1404) 110; pozsonyi kanonok (1398–1408) 69

Sedul István, pozsonyi polgárok káplánja, a Szent György és Adalbert-oltár igazgatója (1373) 105

Seratoris János (pozsonyi, Péter lakatos fia) pozsonyi kanonok (1406–1438) 75; a városi Krisztus teste-kápolna 2. javadalmasa (–1425) 111

Sixtus pozsonyi kanonok (1253) 91; dékán (1253–1254) 58

Sluctrar (Lengyel) Miklós karbeli perpetuus prebendarius (1381–1384) 123

Smaragd nb. Smaragd (II. Smaragd fia) hántai (1244–1253), pozsonyi (1253–1254), fehérvári (1254–) prépost, királyi alkancellár (1254–) 45

Smerer/Fevener/Frerther/Fryether Jakab (pozsonyi, Egyed fia) pozsonyi kanonok (1406–1410) 71

Smidel/Smydel János lásd Tornatoris/Smidel/Smydel János

Somi (Puch) Wolfgang doct. med., a városi Krisztus teste-kápolna 3. javadalmasa (1445–1452) 112; pozsonyi kanonok (1454–1461) 95

Somogyi Mihály (Zsidó nb., Gyüke fia) pozsonyi (1339–1358), veszprémi (1358) kanonok 80

– Miklós (János fia) karbeli iskolás (1338) 123

–/Lullai Miklós (János fia) pozsonyi kanonok (1328) 83, 86

Soproni György mag. art., pozsonyi kanonok (1418–1436) 66, 92; dékán (1419–1421) 58

Sóvári Sós László (János fia) pozsonyi prépost (1421–1429), pécsváradi apát (1429–1435) 52

stomfai Neitler lásd Neitler

Strelicz-i Miklós (Arnold fia) császári közjegyző 89

Sturmer Bertalan (gdanski) titeli örkanonok (1439–1449), pozsonyi örkanonok (1454–1464) 57, 126; kanonok (1476) 62

Suchenschacz Mihály prof. sacr. pag. et mag. in art., bécsi kanonok 82, 92

Sz

Szakolcai Grad Pál, a városi Krisztus teste-kápolna igazgatója (1444–1474) 110; pozsonyi kanonok (1460–1474) 88

Szalaközi Miklós (János fia) fehérvári (1341–1345), pozsonyi (1341–1346), váci (1345) és esztergomi (1345) kanonok 83, 86; a Szent Márton- másképp Üdvözítő-egyház plébánosa (1346) 97

Szalkai László esztergomi érsek (1524–1526) 100

Szécsényi Mihály (Tamás fia) pozsonyi kanonok (–1330) 80; esztergomi kanonok (1332–1343), pozsonyi prépost (1333–1342), fehérvári kanonok (–1342), váci püspök (1341–1362) 49, 83, 89, 91

– Tamás erdélyi vajda (1321–1342) 55, 89

– (Kis) Miklós (János fia) pozsonyi kanonok (1389–1412) 84; káptalani jegyző (1389, 1407–1408) 117–118

Szécsi Dénes esztergomi érsek (1440–1465) 66, 70, 80, 100, 108
 Szeglaki László pécsi püspök (1315–1346) 68
 Székely Tamás lásd Mérai Tamás (Antal fia)
 szenci Haidener lásd Haidener/Pagani
 Szentdomonkosi Péter esztergomi kanonok és nógrádi főesperes (1349–1372), esztergomi vikárius (1357–1360) 50
 Szentgyörgyi Gróf cs. 93, 108
 Szentkereszti Bertalan (Mátyás fia) pozsonyi kanonok (1368–1397) 62
 szepesi olvasókanonok: Privigyei Mihály – prépost: János
 szerémi püspök: Tamás
 Szerémújlaki Velikei András esztergomi kanonok (1523–1535) 100

T

Tamás esztergomi érsek (1305–1321) 72, 88, 93
 – pozsonyi örkanonok (1316–1328) 55, 67
 – szerémi püspök (1349–1364) 90
 – (Albert fia) esztergomi és pozsonyi, névleges váradi kanonok, pozsonyi és püspöki kápolnaigazgató (1326) 91
 – (Ottó fia) pozsonyi kanonok (1392) 92; a Szent György és Adalbert-oltár igazgatója (1392) 105
 – („tizedszedő-házi”), a Szent László-kápolna igazgatója (1416–1444) 101; pozsonyi kanonok (1432–1449) 93
 Tarvisiói Bitinus (Bexrianus fia) pozsonyi kanonok (1369) 62
 Tasovi Ulrik (György fia) pozsonyi kanonok (1364–1381) 94
 Tatamér fehérvári prépost (1331–1358) 83

Telegdi Csanád esztergomi érsek (1330–1349) 55, 99
 – Tamás esztergomi érsek (1367–1375) 50, 99
 Temesvári Mátyás pozsonyi kanonok (1440–1460) 79
 Teobald pozsonyi (1306–1348) és esztergomi (1313–1320) kanonok 93; pozsonyi örkanonok (1332) 55
 Theodericus, a pozsonyi Szent Mihály-egyház plébánosa (1346) 63
 Tilo/Tylo prukleni rektor (1371), pozsonyi kanonok (1371–1388) 94
 titeli örkanonok: Sturmer Bertalan (gdanski)
 – prépost: Degenberg, Siegfried
 Tonki/Gombai István (Miklós fia) pozsonyi kanonok (1347–1372) 68
 Torkos András pozsonyi kanonok (1292) 60
 Tornatoris/Smidel/Smydel János pozsonyi kanonok (1495–1505) 127
 Tralec Jakab, a Mindenszentek-oltár igazgatója (1437–1440) 104
 Tulmacz/Tyulmach Miklós karbeli prebendarius (1384) 123
 Tuznapolai Pál (Őz Lőrinc fia) pozsonyi kanonok (1344–1364) 87

U, Ú

Ubaldu pozsonyi prépost (1209–1212), esztergomi kanonok (1209–), esztergom-szenttamási prépost (1214–1230) 45
 Újbányai Mihály karbeli prebendarius (1454) 123
 Ulászló (I.) magyar király (1440–1444) 53
 ungi főesperes: Ajkai(?) Sixtus
 Uski Balázs budai (–1410) 89; pozsonyi kanonok (1410–1419) 60, 81, 90

- Uski János pozsonyi prépost (1402–1406), királyi titkoskancellár (1402–1404), erdélyi kanonok, budai plébános, pécsi nagyprépost (1402–1427)
- Uzori cs. 108
- Pál (Benedek fia) pozsonyi kanonok (1287) 86

V

- váci kanonok: Esztergom-újvárosi János (Miklós fia), Szalaközi Miklós (János fia)
- püspök: Háb, Szécsényi Mihály (Tamás fia)
- Váli János (Beke István fia) császári közjegyző, pozsonyi kanonok (1438–1469) 76, 80, 108
- váradí kanonok: János (András fia), Tamás (Albert fia)
- –, névleges: Mérai Tamás (Antal fia)
- Albert esztergomi kanonok (1432–1465), nógrádi főesperes (1447–1456), esztergomi vikárius (1447–1465) 108
- Benedek mag. in art., pozsonyi kanonok (1430–1460), győri örkanonok (1444–1446, 1447) 61, 80
- Varannói János (László fia) karbeli klerikus (1435) 122
- Vatai Miklós (Péter fia) pozsonyi kanonok (1391–1400) 85
- Vencel (IV.) cseh király özvegye lásd Zsófia
- pozsonyi polgár, fürdős (1446) 105
- veszprémi kanonok: Ajkai(?) Sixtus, Somogyi Mihály (Zsidó nb., Gyűke fia)
- –, névleges: Molnári Pál (Péter fia)
- olvasókanonok: János (András fia)
- püspök: Henrik, Ják nb. Zlaudus (Márton fia)
- vikárius: Balázs (Kozma fia)
- Vicedomini Máté doct. utr. iur., esztergomi vikárius (1399–1403, 1411–1423, 1425–1428) 86, 97, 111, 114
- Vidám Simon (Mendlinus fia) pozsonyi kanonok (1400–1421) 90; dékán (1406–1407) 58; a városi Krisztus teste-kápolna 3. javadalmasa (–1422) 111
- Voltkorsdorf-i Werthardus névleges pozsonyi kanonok (1373) 94
- Vödrici cs. 105
- Vörös János (cseklészi, Ábrahám fia: András fia) pozsonyi kanonok (1338–1339) 73, 80
- Péter (pozsonyi, Lőrinc fia) pozsonyi kanonok (1307–1341), esztergom-szentgyörgyi prépost (1307–1318), nagyszombati plébános (1318–1341) 67, 83, 88; dékán (1313–1314) 58
- Tamás pozsonyi kanonok (1332–1349), préposti káplán (1335), esztergomi érseki káplán (1342), püspöki (Csallóköz) plébános (1342–1349) 91; vikárius és helyettes-prépost (1332) 48; vikárius (1335–1342) 49
- vyšehradi prépost: Degenberg, Siegfried

W

- Wagner Ulrik pozsonyi kanonok (1435) 94
- Wartschann Lőrinc karbeli presbiter, prebendarius (1412–1424) 122; a Krisztus teste-oltár igazgatója (1425) 104
- Watschan Jakab lásd Batschan/Watschan Jakab
- wetzlari prépost: Schombergi Pelltel György

Wolfgang, a városfalon kívüli Szent Lőrinc-egyház káplánja (1449) 115
würzburgi kanonok: Maurpergi Mihály (János fia)

Wylkow-i (Lengyel) János (Bertold fia) pozsonyi (1345–1347) és váci kanonok (1345) 74

Z

Zámbó Lőrinc (mezőlaki, Márton fia) pozsonyi prépost (1383–1402) 51

Zamléni Ramasz Mihály pozsonyi kanonok (1366) 81

Zekola-i János lásd Körtvélyesi másnépp Zekola-i János

Znojmoi Erenreich János (Konrád fia), a városfalon kívüli Szent Lőrinc-egyház plébánosa (1351–1355), hántai prépost, boszniai olvasóka-

nonok (1356–) 114; a Szent László-kápolna igazgatója (1351) 101

Zs

Zselizi Szerafin (Demeter fia) esztergomi kanonok (1274–1311), esztergom-szentgyörgyi (1286–1293), pozsonyi (1294–1311) prépost 47, 82

Zsidó nb. Somogyi lásd Somogyi

Zsigmond magyar király (1387–1437) 57, 60, 72, 85, 90, 93

– – – – familiárisa: de Hammelburg, Iohannes

Zsigmond pozsonyi kanonok (1406) 95

Zsófia cseh királyné (IV. Vencel özvegye) 102, 106

– – – káplánja: Jaxo Jakab (nürnbergi)

A POZSONYI TÁRSASKÁPTALAN TESTÜLETÉNEK REKONSTRUKCIÓJA
1290–1460 / REKONŠTRUKCIA ZBORU PREŠPURSKEJ KOLEGIÁTNEJ
KAPITULY V ROKOCH 1290 – 1460

A kötet a középkori pozsonyi társaskáptalan kezdeteit, védőszentje nevének alakulását és létszámának adatait ismerteti, összegyűjtve a testületet alkotó személyek neveit és tisztségviselésük évkörét. A munka kezdő időpontját az első kanonok nevének említése, a záró dátumát pedig egyfelől Köblös József 1994-ben megjelent munkájának kezdő időpontja (1458), másfelől a pozsonyi társaskáptalan nem régiben megjelent számadáskönyve nyomán az 1462. év adja. Az archontológiában szereplő méltóság-, javadalom- és tisztségviselők neveinek összeállítása a káptalan hiteleshelyi kiadványai, a jelenleg is Pozsonyban őrzött hiteleshelyi és magánlevéltára, valamint a vizsgált időszak kiadott forrásait tartalmazó oklevéltárak alapján történt, néhány korábbi szerző (Knauz Nándor, Pogány Adalbert) munkáinak felhasználásával, adataik ellenőrzésével. Az archontológia – figyelembe véve a megismerés magyarországi lehetőségeit, illetve a magyar forrásanyag sajátosságait – nem tekinthető lezártnak: a névsorok minden bizonnyal bővíthetők lesznek a vonatkozó időszak teljes okleveles anyagának feltárásával és további adatok várhatók a vatikáni kutatások és azok kiadása révén.